

Dialogus rationis et conscientiae de frequenti usu communione.

<https://hdl.handle.net/1874/340265>

herina

Inapit dyalogus magistri de haffia de modo celebri
di. seu recipiendi sacramenti eucharistie,

M

Utorum tam clericorum qm laycorum quida e
non modica. occupatio grandis. et qstio
dubiosa: quomodo se habere debeant in
celebrando. vel coumunicando. qm uidelicet
accedere. quomodo accedentes moti vel dis-

sitionibus abstinere debeant. et an melius sit animie sumere.
an frequenter. aut raro; De tam utili et multis quodammodo
nata matia sepe interrogas. plures interrogatus audui
varia r respondi: nec tamen adhuc sit quietus sum. quin
sepe disceptem et ligitem in meipso. dicens iam volo acce-
dere iam nolo: hinc attrahor illuc retrahor; Nunc spe
diuine misericordie animor ut facia: nunc timore misere-
rsentiae. aut districti iudicij terreo: ut dimittam; Et ita nes-
ciens quid deo magis placeat. quid michi magis expediat. ve-
reor me sepius accedere du abstinendum est. et du accedendum o-
mittere: immo qnqz tandem mecu disputando dubito: q
ex ipsa dubitatione tempus transit. vel aliud impedimentu occ-
ur et negligo; Ita autem his dubijs et tot ambiguitatibz cofsa-
enciari satisficere non valeam: et hec ho nonnuqz valde bo-
na sit. quia ex ea cofurgit discussio rsentiae. ut probz homo seip-
sum: quia tamen qnqz consuetudina erronea vel mens scrupulo-
sa est. et mouet ad vna ptem: tali motiuo. quo vel ad opposi-
tam vel nihil dnino moueri deberet: idcirco visuz est mihi
uidet qui voluerit. an bn qd non est dnino oasum aut supflu-
um. lecta audita et cogitata et que adhuc de dare pot prout ip-
se uiuare dignabitur. in vnu quasi duellu articulu coportare:
et vtriusqz partis motiua quasi quada disputacionis luctu col-
lidere: si forte ex hac concertacione magis appareat. q pars for-
tiores tones habet: et p csequens cu homo debz magis rsentire:
Et quia in duello. debz esse pars iuadens. psona defendes. et ar-
bitr: diffimens sit rano que sp deprecia ad optima: aggredies
sit consentia vel remordens. vel timida se defendens; Illa est
enim que a couiunone guniter retrahit vel retrahit: Sic volu

|| parte

|| et luctu

sicut "

tas arbitet. superambiter. iudicans que eam triumphet? et ex hoc eligens quid sit agendum; **Explicat prologus. Inquit dyalo.**

Quod dicitur igitur ratio consentientia utpote minus iuste agentem. vel nimis timida? in hoc uba;

Quare a tam nobili. sancto ac salubri abo abstines? et sic fugis a facie domini qui sic nobis appropia-

re voluit. et per nature nostre assumptione. et hanc sacra quomone per qua sic nobiscum esse. usq; ad consummatione seculi repromissit? qd non est alia nano tam grandis que habeat deos appropia- tes sibi. sicut adest nobis deus noster? **Con** Et quare debere accedere? **Nullam ne causam habes? que te ad accede-**

du inducat? Con Habeo quada motua que me sepe trahunt? habeo et alia que me retrahunt? vel retardant; **Et** quia nondum video que magis rasonabilia et sequenda si ne? hinc est qd in illo dubio constituta dimitto; **Ho** Quare in isto dubio abstines? et non magis oppositam parte eligis. et accedis?

Con Ad dua res est corpus domici suscipere? et nullatenus attemptanda. nisi preuia bona ratione; Ad dimissionem vero m detur sufficere. si quis non habeat sponderantem rationem que magis accedendum qd abstinentium psuadeat? qua quia nondum habeo. abstinentium melius esse discerno; **Ho** Dic rationes te ad accede-

du inclinantes. Con Has a te audire expecto? ex quo me cum vis certamen ingredi? et me tanquam non recte agente reprehendere. qd abstineo; **M**otua etiam dubia. et responsioes partis mee quas velut irrationabiles reputas adducam? et tu as pro posse illidam; **Ha** Placet quod dicis? dummodo n pteruire. sed id quod rationis est sequi volueris? et magis ir-

rationabilibz consentire; **Con** Putas me libenter et sine graui pena. exire huius ferre miseriam? et qd non magis quaeta esse vellem et certa. qd sic in dubio fluctuare? **C**erta igitur sis. quia cum gaudio et gratam actione recipiam? de qua cuq; eam parte reddideris me securam; **Ho** Certitudines no pro-

mitto. sed hoc debet tibi sufficere? si rationabili esse qd accedas. qd qd abstineas potero persuadere; **Con** Optime ceteri labor; **Ho** Dic ergo. nunquid non moui te satis tanta utilitas et consolatio tua? entie? pro qua instituta est misse

mita
sepe

raades
motuus

officiū? **Con** que est illa? **Ra** Qui hanc ignoat? **Con**

nihil mirū est. si minus ad celebrandū affiat; **Con** Est aliquid intelligo vel sic conapio? **min** utiqz est qd scire ve-
lim. vel debeam; **Desidero** autē ex collatione tua amplius eundi-
ri; **Ho**

Sacramentū corporis cristi et redemptoris nostri. et
redemptionis memoriale. dulcissimū pignū hereditatis eterne.
future iocunditatis amabile plidū. arra sponse. iocule diuinū
reliq̄ **ad datū.** ecclesie militantis cū triumphate suane glūa
nū. et vno fraternali dū eandē dulcediēz quā illa fruitur sine
velamento. ista habet sub mirabili sacramento; cū veritas ibi
reuelata. hic autē habeat palliata; **Uet** autē diuisimode habe-
atur? idem tamē indubitant qd et de quo gaudiū hic. et illic
habet. utrobiz tamē veraciter pns est: sed illic sub inuisibili
specie felicitate videt. hic autē sub specie visibili mirabiliter oculi
catur; **Et** si illa celestis ierusalem habz deū suū iocundū? ista
in terra militans habet eum mirabilē? illa habet eū cōno-
scere. et ista proficere. illa felicitate et ista salubriter; **Et** si illa
in hoc pūilegiata est. quia non potest sicut ista deficere. nec vl-
tra sponsū amittere? habet ista qd illa non habz. quia et pot-
nire proficere. et dilectū ampli possidere; **Quis** autē est mare
sufficiat quanta utilitas et consolatio ecclie sancte prouēiat?
dū tantū bonū ei quasi de celis mittit. et p fidelem ministrū pre-
sentatur. **Putas** etiam quāte dulcedinis et iocunditatis est. tan-
te rei sacramentū verbo conficere. habere p oculis. contrectare mani-
bz. ore sumere. et alijs ministrare? et hoc in hoc inter tam sibi
dilectō sponsū et sponsam. paranympū amōis et mediatore
existere. **Grata** omnino vota sponse. quibz dilecti sui pnciam
vehementer affectat sponso deferre. simul et referre? et mox
reportare sponse. plenā sponsi grāā; **Quasi** paratū est ei desi-
deriū cordis eius tribuere. epibere pnciam et venire? vno mi-
nistro committere. ut ipm sponsū sponse pntet; **Quomodo**
pot sponsus non amare tam vtilem sibi ministrū? quin eū
sponse cordialiter gmentz? **Aut** quomodo sponsus ipse non
diliget eū? in tam grato et amabili sibi seruitio pccupatū?
Quid tū censet diligere? nū tam secreta tamqz nobilia commit-
tunt; **Ut** autē agnoscas quanta sit ad talem ministrum

beniuolentia utriusq; ecce sponsus tribuit. ac sponsa amittit. ac
uice sua committit. ut magnū illud bonū qd sponse insinuat.
ipē sumat. papiat et finiat. qui tanto placet amplius qua
to dulcius fruunt. Et et aliud non minus allecitiuū. qd ta
et eadem radice consurgit. Cuius est enī quē non merito delectari
debeat. occasione prebere deuotis affectibz. suspirijs et or
cupationibz. et seruire fidelibz ad tot et tantas oblationes spi
rituales quas hēt misse. astando. corp⁹ christi uideudo. reue
renter adorando. et meōria agendo sue sanctissime passionis.
maxime tū minister omīno sperare debeat. qd fideles deuotioz.
quā eo ministrante papiat non nisi optando in eū refundat.
Sed si non sufficiat motiū alluciens. ardeat qsi cogens. nō
ne cunctis sacerdotibz qmissam est tanta ministerij officii. ut
illd offerant pro uiuis et mortuis. et in memoriā passionis.
dicere domino. hoc fante i meā comedatioem. Et si officius
eorū natū vel uale sancte matri ecclesie. cur uolunt ei illud
subtrahere. et negligere sine causa. prop⁹ qd ipā eos elegit. et
tantā contulit dignitate. Si non reputant illud natū vel
uale. cur assumere uoluerit. Nonne etiā quasi conducti
vident⁹ per arsti fideles. qui ob hoc uite stipendia sacerdoti
bz offerit. et beneficia. ut alius magis liber. pro ipoz salu
te hoc acceptabile sacrificiū offerant. Alie enī orōnes eorū
nō plus. et aliqū min⁹ ualent orōnibz deuotoz simpliciu.
nisi iniquā gerūt officii ecclesie. vel spūtant psonā. Et
quomō melius pro benefactoribz oratoribz et amicitis satis
facere. aut quid gratia exhibere eis. aut p ipozū vel proprijs p
catis sacrificiū mai⁹ pōnt offerre. **N**ec sunt q non solum
utilitate inducere. sed necessitate quasi ad frequente celebra
tione opeller eos uident. pferam tū periclm sit mora. et
de facti infirmitas. irregularitas. aut alius defectus. uel im
pedimētū possit occurrere. ita q diū orō aut forte nunq
celebrare cōtingat. **C**on **M**ultū quēuenter pbo
quātū est ex parte officij uel beneficij celebrandū et suasisti.
Ka **C**onstat ergo q prebiter tota diligentia conari debz
ut celebret. nec abstinere debet. nisi causam habeat abstra
hente. **C**on **N**on solū non uideo quomō id negem.

sed ultra modum mirari incipio. quod presbiteri talia non aduertunt: vel si aduertunt: quomodo tam inuicem tam facilliter. et ex minimis causis obmittunt missas: acceperunt ita difficulter: et leuissime se retrahi vel impediri permittunt: **Ho** **Ho** et rationabiliter moueri: si tamen moueri contra teipsum non potest: cum te cura huius officii angat: quid cause habes. ut iudices abstinendum: **Con** **Aduerto** quod a me auellas causas retrahentes: cum ego magis cupiam a te inducetes audire. **De** ruptamen ne proterere. et cond. uti violare seu non obseruare videar: respondeo quod sicut ratio tua ad eum qui presbiter non est. nulla esse videtur: sic ad eum presbiterum qui non presbitero vel laico eque dispositus est. nulla officinam habere probat: **Celebrare** enim. quatuorlibz in se sanctum. esse proficuum et et mihi tanquam sacerdoti commissum sit: ego tamen indispotionem habens. propter quam laico non expediret communicare: nec licite possum. nec debeo eo quod sacerdos sum accedere: **Sacerdotum** auctoritate celebrandi tribuit. non sanctitate: sacerdos si perator et ad celebrandum minus dignus. et si coram hominibus celebrare permittit: coram deo tamen id agere districte prohibet: Et si fecerit. iudicium sibi manducant. et bibit: **Absit** igitur ut cum dignationis mee periculo. aliorum saluum prouideam: cum nihil proficiat homini si uniuersum mundum luaret. anime vero sue detrimere ueniat: celebrandum esse ex officio non uiuere. **Ho** **Sans** auges mihi laborem **Con** **Tu** me prouocasti. **Ho** **Placet** tibi quod cessem: **Con** **Nequaquam** sed magis et vehementer placet audire. si tam magna et dulcia habeat sacramenta non presbiter. qualia pro presbitero aduersari: que si talia fuerint redarguta me fatebor et victum: **Ho** **Non** potest esse equale: quia omnia que mouere possunt christianum quocumque. etiam presbitero ueniunt: sed ultra hoc habet alio dignitas sacerdotum: Unde et sufficere debz tibi. si papua et maxima motiua que habet presbiter. habz et christianum quilibet: vel saltem sufficientia motiua et fortiora pro ista parte quam pro alia: **Con** **Bene** orientabor **Ho** **Credis** in hoc sacramento panem celestem dari. continentem in se omne de

lectamentū. et omne suauitate saporis; **Con** Quisde
 hoc dubitat nisi incredul⁹? cum hoc dicit sacra scriptura. **Ra**
 tio Desideras ne illam delationē perape? et degustare dul
 cedū. **Con** Desio cur hoc queris? nisi ludendo?
Ho Quidme ludo? non em sum? in tali matia; Sed qd
 scire possum secundū responsiones tuas pores? an habens moti
 ua que te retrahant a tanto gustu dulcedinis. **Con**
 Intelligo ergo qd occulte me subsannando redarguis; **Sed**
 ne a proposito nostro distraham? ad alia? qso te. de hoc no
 queas; Nam quis p̄as meis et vias ab hac dulci consolatioe
 scilicet? ipsa tamen est. quā sūme q̄si in omnib⁹ studijs et exer
 cicijs meis desidero. q̄ro. et optinere laboro; **Ho** Iuste mo
 ueris. et bonū est desiderū; Et sicut mirandū esset. si hoc desi
 derū non haberes? sic non min⁹ mirabile videt⁹ qd habens
 tale desiderū a susceptione illius sacramenti te remoues: in
 quo sis aut credis illam suauitate quā queris verissime q̄
 neri; **Cui** em non mirū videatur si quis unū appeteret? et
 vas nollet tangere in quo unū esset. **Con** Omnino
 concluderes? si solū hic. vel melius qd alibi haurire illa dulce
 do; **Rurū** aut aliquotiens his exercitijs. et per alia media me
 lius videt⁹ posse hauriri illa dulcedo? utpote in secreta orōne.
 q̄ in celebratioe solenni; Nam q̄nqz genuflectentes in angulo.
 pl⁹ deuotionis et orationis papū. qd presbiter in altari; **Ho**
 Inter aliq̄ celebrans occasioe; distractionis habeat? recte
 vis tunc parib⁹ esse non potest. qd quis maius promotiū ad de
 uotionē habeat per alia media. qd per istud; **Presentia** em cor
 poris iesu cristi sub hoc sacramento. que ad exaltantā deuotioe
 ordmata est: si non est promotiua ad gratiā. nequaquā est
 impeditiua inquantū est ex parte sui; **Sed** esto qd eque bene
 alibi. sicut hic possit illa dulcedo papi? aut alibi. et non hic
 vis querere qd affectas. **Con** Desio cur magis alibi.
 qd hic? eque ignoro cur magis hic. qd alibi sit querenda; **Ra**
 Quia hic est fons tot⁹ dulcoris et gratie; **Hic** gratia q̄
 in suo fonte bibitur? p̄mo fons ip̄ pietatis et misericordie
 sumit. ac tot⁹ boni plenitudo; **Richū** autē rōnis habet
 viuū querere. et fontem deserere dū potest haberi; **Esto** igit⁹

nota:-

q̄ alibi tam bene possit haberi quod q̄rit̄: melius tamē io-
tundū et securū est arbore simul et fructū. q̄ solū fructum
habere; **Con**

Q̄ multa fonte hunc suscipiunt: qui
de dulcedine eius nihil sumit; fons ergo dicitur potest. et in ve-
ritate est: non tamen cuilibet patens. sed signatus: sicut sep-
tum est; **Ortus** eductus fons signatus; **Ho** Ita est et di-
cas: qui ad exteriora diffusi ad intra non respiciunt; **Quos** filii
eis dixerim qui nucleū naturalit̄ dulcem sumere volentes. dū
nō gminuunt s̄ simul cū testa deglutiunt: nichil proferre possunt
latentis intra dulcedinis; **Sic** reuera et multo amplius in gustu
spirituali est: ubi consideratio masticationis locū habet: ita q̄
sine ipsa nichil sapidū est; **De** illis qui considerant id q̄ tractant
et sumunt: nō estimo q̄ loquaris; **Con**

Immo et
de his qui valde conantur aduertere. et libentissime degusta-
rent: nec de hoc peregrina testimonia querere nec est; **Tū** enī
ip̄a testis es. et melius me nosti: quotiens ad hunc fontē accessi
sum itabam. et cū afflictione ronabam: nichil tamen ip̄o-
taui. nisi durū cor. tepidū et triste; **In** his autē ego nullam
agnosco dulcedinē: tu si aliud sapis edicito; **Ho** Non
erat interioris mee. probare dulcedinē esse cordis tui: sed sacra-
menti; **Si** ergo dulcis et rectus est dominus. imo ipsa dulca-
do: quomō potest sumi sine dulcedinē? **Con** **Sic** quā-
tumlibet in se dulcis: ego si dulcedinē non percipio. quō-
dulcem vel esse mihi. vel adesse dulcedinē iudicabo. **Ho**

Audes dicere. te nunq̄ sacramenti huius percipisse dulcedinē.
Con **scitator** ut verum dicā. ne ingrata iudicet: nō
nunq̄ dulcem affectum habuisse me ante vel post vel circa ip-
sam sumpcionem: quale quia etiam alias dū nulla eet sa-
cramēti memoria sensi: nescio utrū illa suauitas sacramēti fuit.
sicut scriptū est; **Spiritus** ubi volē spirat: et nescis unde veniat
aut quo vadat; **Ho** Non dubites eam huiusmodi veram
dulcedinē. omnem deuotionē. virtutē. et graciā a capite eius
to defluere: cuius quidē corpus non solū est res hic sub speciebus
identia: sed etiā sacramenti; **Si** igitur deuotio orationi
meditationi et alteri pietatis exercitio attribui potest. q̄
p̄ ipsum homini delectatio spiritalis pueniat: multo magis

et certius dulcedo hominū cū hoc sacramēto occupato puerens.
eius virtuti potest assignari. cum hic nō solū fiat opus per
quod deus voluerit offerre gratiā. sed etiā motiū habetur p
quod homo exatatur ad deuotionem. et p̄ns sit om̄s gratiē
fons. et dator; Et quantū ad hoc occupari cū hoc sacrame
to ministrando vel sumentido om̄ib; exercitijs p̄stant⁹ est: tā
cū q̄ si etiā alicui indigno daret. et nulla gratia habitual
infunderet. adhuc esset more delatibile. ut patz in cristo. qui
sicut desiderio desiderant hoc pascha manducare cū disapu
suis. sic sine dubio corp⁹ suū delatibiliter sup̄sit corp⁹ suū sac
ramentaliter. nullam tamen gratiā inde gserutus; Quid enī
iocundius dulc⁹ potest esse et delatibile. q̄ habere p̄sonaliter
et corporaliter dominū nostrū iesum cristū. domū vnq; ex
cellentissimū. et totū spūalis delectationis obiectū. seu ma
teriā. cū efficiētē. et finem. Hec est dulcedo que huius sa
crāmēto singularis est. etenim nūq; deest. in qua cūscū
bit omnia alia sacramēta; Hec est enī que sola attendere de
sideriū. humilitatē ingerere. opūtionē inducere. p̄bere si
duriā. spem erigere. ad amorē inflāmare. infundere gaudii.
exatere ad reuerentiā. totā mentē liquefacere. et obliuē de
beret. et ad effectus dulcissimos pronotare; Propter hec enī
in nobis exatanda tanta boni p̄ncipiā indulta est. nec quantū
ad hoc obstat indignitas cuiuscūq; sed quanto q̄s etiā dū
uor est. tanto magis moueri deberet; Ob quā nec aliā cau
sam credendū est deū hominib; manifeste indignis tantā exhi
bere pietatē corporalem videlicet p̄ncipiā iesu cristi. nisi ad con
fundendū et cōuincendū prauitatē corū sua tam largiflua pi
etate. quā aduertentes erubescant reuereant. et reuertant.
Con Si ad rōnem attendit. nichil ven⁹ dia potest. q̄
tanti boni presentā esse dulcissimā. sed si meipam ad expect
entiā considero. nescio quid loquar. nisi qd sup̄mirabile et
mysterabile ee videt. q̄ tante dulcedinis p̄ncipiā cordi nedum
meo nihil delectationis offerre sentio. sed nec amaritudiez duri
tā et inabilitatē eius. in aliquo minū vel tolli papio; Ho
Et quid. si aliqn reddit magis amariū. Con Cogita
bā bene. et hoc est qd magis me mouet; Quia enī inde ama

homo

itudinē reporto. unde alij solent et omēs quest haurire dulcedinē;
 non solū non habeo accendi gratiā. sed magis ut trider' abstrinendi motuū; **Ho** Gaudio me non penitus laborasse iua
 rui; quia in hac collatione tua saltem a te non celebrandi ra
 tione extorsi; Et hac rōne multos moueri ueronabiliter existo;
 qui nōnūq; ex elatione uel pigrizia abstinetes. dicūt se non habe
 re gratiā; quibz quicēntissime potest responderi uerbo beati ber
 nardi dicentis in quodā sermone. Omnes causamur nobis
 deesse gratiā; sed iustus forsitan ipā querit sibi gratia deesse
 nō multos. **Con** Debz quis sine gratia credere ad tan
 tū sacramētum? **Ho** Quid intelligis per gratiā? **Con**

Inspirationē dei. et mentis affectū; **Ho** Habes ne inspi
 rationis diuine noticiā; ut intelligas quando tibi deus gūmcan
 dū esse inspirat? **Con** Non aliā. nisi quando sensus
 me ad cōmunicandū dulciter uel ardentē afficit; credo hoc. op?
 esse diuine inspirationis; non enī puto. q; dyabolus hoc imittat;

Ho Etiam si certo signo cognosceres quando tibi de' inspi
 raret; non tamen deberes expectare donec tibi domin' daret h'
 signū; ubi enī s^m scripturam et rōnem habet quid agendū sit.
 ubi signū expectare est perūse gnationis. et deum temptare.
 quanto min' expectanda est inspiratio. ubi signū tam fallax
 habet; et nulla penit' certitudo; Cum enī certū sit dyabolū
 in irreuerentia dei delectari. quis dubitet quin sepe quos sat indig
 nos. infliget ad gūmionem; quatin' et deū inhonorent. et iudi
 cū sibi mandūcent et bibant; **Con** An credis q; uidas inspirate
 deo. acceperit corp' xpi. **Con** anime credideri hoc;

sed uerbis tuis me poms in dubiū q; penit' ignoro quid dicit
 aut eligam; Hatten' enim habui pro signo p'apuo. ut accede
 rem quando sensi in me aliquid desiderij uel feruoris; quādo
 uero illud in me non repperi. abstinerē; Quia uero hoc mō
 uideris destruere; ualde erudiri desidero. quid in hoc uerita
 tis sit. uel erroris latent; **Ho** Aliud est habere desiderū. a
 spirabile desiderij perceptionē; Equidem sine desiderio nemo
 debet credere; Cum aut' christianū sic uiuere debeat. ut semper
 mereat accipere; nūq; debet esse sine desiderio. tunc et totiens
 sumendo. quando et quotiens quēienter poterit. et uiderit

expedire In hoc vero multa errant. qui solent sibi p̄figere in an-
mo. non nisi totiens in anno vel septimana celebrare: sed hoc est
ponere obicem gratiae et amonitioni dei. et quasi temp̄ misera-
tionū domini in sua p̄tate constituere: ita q̄ etiam si deus vel-
let venire per gratiā. ipsi sunt determinati ad contrariū: tamē
magis dignū et iustū esset. ut sicut oculi i manibz dnoꝝ suoꝝ.
q̄ sic essent oculi nostri semp̄ ad dominū: habentes ad hoc dili-
gentissimū respectū. q̄ quācumq̄ esset temp̄ beneplaciti diuini.
q̄ tunc quantū in nobis est. q̄sem̄ dispositi et parati; Et autē il-
lam dispōnem in se iudicare voluerit. et sensibili cordis q̄pūto-
ne. profusione lacrimarū. fūore mētis. et silibz sermōe: ita q̄
tūc dispositū se credit. q̄n aliquid malū in se sentit. et q̄n non per-
cipit indispositū: incaute valde ambulat. et sepeissime de capit
miltioriens enim qui nihil talū habent. s̄ in magno statu gra-
ae: et qui habent omnia extra gratiā gratū facientē; Con-

Hellem declarationē huius habere; **Ho** **Qu** sit accipe;
Sepe q̄gitur hominē ab huiusmodi feruoris affectibz impeditur sine
omni culpa. p̄mo cū magno merito; Non enī p̄nt q̄m̄ hōies
q̄fecti seruo. languētes corpore. q̄uāta magnus curis et laboribz.
p̄dicando. q̄fessiones audiendo. curā infirmoꝝ aut alioꝝ necitāz
gerendo. magnas in orōne papere et expetare dulcedēs: et
tamē impū esset hominem pro his op̄tibz remouere a sac̄m̄-
to pietatis. et illū priuare etiā sacramentali refectōne: qui a
ex obedientia voluntaria cogit. aut ex caritate diligit. p̄pter salutē
proximoꝝ a dula orōnis vel q̄ceptionis studio se abstrahere: et
laboriosas. tediosas. et amaras occupationes ad dei gloriā tole-
rant p̄pter eū qui nō potest se ad h̄mōi affectū exercere. Con-

Egōipa non crederem tales prohibendo q̄m̄iter. sed min⁹
frequēter esse admittēdos; **Ho** **Qu**are min⁹ frequēter. Con-

Quia vident⁹ vtiq̄ min⁹ dispositi esse; **Ho** **D**umō
que sit vacare huius officio. et his ad hoc neciā sunt. utpote discussio-
p̄prie cōstienae. q̄fessionū. hōis. ac orōnibz ex debito dicendis: q̄
rōne dicte exterioris vel interioris occupationis et laboris minus
de dula affectu sentiat. non video quā de musa debeat abstinere.
cū illa q̄pleat ut s̄missus est et p̄supponit. ad que de iure tenet.

et in super operibus pijs intendat. que utiq; eum magis ad gratiam dei disponit. q̄ reddunt indignum; Con Ego intellexi et hacten[us] credidi. q̄ sacramentum esset cum deuotione sumendum;

Ita est. Sed quid putas esse deuotionem. Con

Non aliud. nisi sicut describi solet promptitudinē animi. et feruorem bone voluntatis ad deo deseruendum: quā mens combe- re non valens. certis manifestat inditijs; Ho Putas. qu'il la sola habeant et ostendant in suspirijs et lacrimis. et nō etiā in p̄dicando. ḡfessiones audiendo. et alijs opibz misericordie tam cor- poralibz q̄ spiritualibz; Con Bene credo. q̄ etiā in istis habeant. sed ut ḡmiter magis ac dulcius in abstractione q̄ oc- cupatione; Ho

Hoc consistit in gratia dei; Sed licet ut ḡiter contemplatiui magis deuoti sunt et feruidi: non propter hoc ne- ganda est actiuis bonis cōmuniō. cum etiā unus contemplatiuorū magis deuotus sit alio. nec tamē propter hoc. minus deuotus ab- sere tenetur: maxime cum bonitas hominis. plus multo con- sistat in uirtute animi. q̄ feruore; Con Non habeo qd

proponam. quin talibz opibz pijs vacans. p̄suppositis eis que p̄missa sunt. etiā frequenter possit accedere: licet etiā nō no- tabile in se dulcore sentiat. uel feruore; Ho Et quid si quis nullis alijs natijs pregrauat solū contemplatiuorū et orōni diligen- ter vacet: et tamē parū aut nihil talū sapiat. Co

Certe ego non reputare bonum signum; Ho Non credo q̄ multis suauitas illa. ex magna dei gratia negat: et ad mag- nū bonū ipsorū. Con Sepe id scriptum reperit et au-

diu. et ideo negare non audeo: hoc tamen scio. q̄ quasi omēs etiā valde probant in uita. dolent de subtractione huiusmodi q̄- tate: etiā periculosum sibi reputant ac penale; Ho Periculosa solet esse temptatio carnis et penalis. maxime hominū spiritualiū in hiloninū tamen ex speciali gratia. et ad magnū meritū imissa uel p̄missa fuit apostolo Con Scriptura testat qd di-

uis; Vellem autē si placeret audire: ad quid ualet homini. de qua loquimur gratie subtractio; Ho Valet ad ḡseruandam humilitate: etenim ait beatus bernhardus sup̄ canonicū sermone lo- quimur p̄uarit. id sup̄ne gratie est. et ad exaltandā uer- nam gloriā. cui ex talibz gratijs magna sepe sumit occasio;

Diff. dno

caus

sup̄bie.

adeo q̄ qui tali cōsolatiōe semp̄ gauderet. difficile posset a uarietate
sp̄s. et iam gloria p̄seruari. nisi refrenaret per temptatiōes. sicut
de paulo cuius iam memini legit. q̄ datus est ei stimulus carnis ne
eū magnitudo reuelatiōis extolleret. vel p̄ tribulatiōes exteriores.
quibz̄ vir caruit aliq̄s sanctorū qui h̄mōi dulcedinibz̄ fovebant.
Vno nec beatissima uirgo; Et hoc ideo fuit. quia q̄uis nō nisi
Stute diuini auxiliij. et dono gratie superne. nobis celestia sapiat.
et terrena uilescant. et deus posset bene per gratiā suā omne dif-
ficultate amouere. et facere q̄ terrena nihil scirent. sed sola ce-
lestia. sicut homibz̄ solet ḡgere h̄mōi dulcedine debeat. nō ta-
men uult sic pure nobiscū sup̄naturalit̄ agere. sed etiā humano
modo salute m̄as operari. ne torpeam⁹ otio. sed exercitum. et q̄si
uadiuores dei simus. ut ait ap̄l̄s; Si uero talibz̄ gratijs deus
semp̄ hominē uisitare. et cū hoc a sup̄bia et uana gloria p̄ser-
uaret. diuino et nō huāno modo sc̄a agere uideret. quia in
lo apparet hominis infirmitas; Ut igitur huāno mō et nō per
sup̄naturalit̄ agat cū homine. conuenit aliq̄n dān dulcedinez̄
aliq̄n negare. ut homo ex isto gratiā dei cognoscens fiducia acci-
piat. istinc uero infirmitate et defectum et infirmitate cognos-
cat; Vel si semper data fuit. opportuna est ut temptatione uel
tribulatione tempere gaudiū. et hominis mens ne lasceat resse-
net. Valet quoq̄ subtrahitio h̄m̄mōi gratie. ut hominē nō
tētiat. ne tam delectabili bono tam h̄c q̄ in futuro p̄uetur.
ac eo ardent⁹ tendat ad eternā uitā. ubi semp̄ habendū est. atq̄
p̄ fidem ambulantes ampl⁹ meream⁹; Pleiq̄ in illa suauita-
te dotata. magis gustui et experientie student inuita q̄ fidei. et q̄is
alias occupationes et opera fugiūt. ac orationi uel cōtemplatiōis
pl⁹ uariant desiderio. q̄ pro gloria dei. uel acquisitione uirtutū; nō
non ut tam desiderabile donū feruent⁹ desiderem⁹. acceptem⁹
gratiam. et cauti⁹ custodiam⁹ acceptum. non uult enī deus
pariūperdi et uilescere dona sua; Deniq̄ ut nos uidentes quā
puati illa gratia. mox ḡues ad bona sum⁹ et pugni. discam⁹ et
grati esse. et non nostris uirtibz̄. sed gratie dei ascribere quociens
nos promptos et hilares in eius seruitio reperim⁹. atq̄ per h̄
timeam⁹ iudicare alios ex app̄te eorū segnitie. s̄ magis opa-
tiamur eis. utpote a gratia dei desertis; Postremo sepe pro

rōne

uidet in hoc diuina misericordia iudicacione nre: ne videlicet illam dulcedine sectantes. vires nostras ultra modum et irōnabiliter consumam; **Con** Apphendo nimirum qd dicit: et gntanter vellem accipere. nec aliquatenus ppter hoc abstinere quā ex his causis me non sentire affectū; **Sed** quia timeo ex ira dei et meis peccatis accedere: ideo sepe me abstinuisse volo; **Ho.**

Timorem nō reprobo: si tamē minus vel irōnabil' non fuit; **Sed** hoc habere concessit. et persuasū videor: nō tamē ppter hoc abstinendū esse. q' quis sensibilis non habet hmoi dulces affectus: cū ex multis causis. bonis qm hominibz non donentur

Con Non habeo qd opponam; **Sed** quid esset agendū. si scire aut credere hos affectus mirhi subtrahi ex peccis; **Ho** Non de facili potest hoc fieri. nec debes tale credulitate tu tibi fingere: nisi motus euidenti rōne; **Si** tamē quis hoc sciret. aut firmiter crederet. adhuc tamē non oporteret ob hoc cōmuniōne dimittere: maxime si essent peccā dui preterita. pro qbz gressio et cōtricio pressessent: et satisfactio vel cōpleta vel salte realiter esset incepta; **Non** est enī incredibile. quin aliqui propter peccā deleta plene quo ad maculā. deus subtrahat gratiā deuotionis: cū ingressū terre promissionis negauit moysi ppter peccā longe ante preteritū: in quo nequam constat. nec ven simile est. verissimū dei famulū tanto tpe sine digno fructu pe nitencie sorduisse; **Si** vero crederet deus hoc facere propter peccā retentia vel vetera non emendata: tunc eēt abstinendū nō tam propter subtractioē gratiæ. q' scelerū fedritate; **Con**

Fatis reor onsum. eos qui hmoi affectus non habent ad extra non propter hoc expertes gratiæ eē iudicandos. **Ho**

Uideam igit de secundo; **Siquis** ergo sit qui tales affectus notabiliter sentiat: putas ne ob hoc magis seruū. et ad ^{scim} susceptione sarraceni magis dispositus; **Con** **Credo** q' omnes quasi gūmter ita sentient: et ego sepius ex hoc cōsolatione accepi; **Ho** **Recolis** te vniq' deceptū. ita q' quāq' cōpūngebaris. flebas. estuabas. et peccā tua plāgebas: nec tamē renūciabas. nec etiā renūciare volebas pompis et vānitatibz mudi: nec habuisti volūtate dimittendi peccā salte mortalia. vel occasiones imediatas. et media ad eadē mdu

centes? et domino sic vivebas. q̄ si iam sic vivebas ex statu gra-
 tie te ex putares; **Con** **S**ed de me. et de pluribz modo
 verū. q̄ nōnūq̄ corde cōpungim. lacrimas fundim. dulciter af-
 fiam ad orandū. et tamē retinentes aliena. odientes proxi-
 vel ad mundana inordinato amore vel cupiditate feruētes. ex
 grātia dei sum? Et ideo mirabile videt. si tales boni et tam
 suaves affectus ex grātia dei sunt. quomō secū paciam p̄cā.
 suante. unde veniant. et quare etiā deuotissimū eos p̄o mag-
 na grātia recipiūt. et ad eos optinēdos vehementer insistūt.
Ho. Affectus huiusmodi aliqui veniūt omnino p̄ter grātia. aliqui
 cū grātia et nō ex grātia. q̄m̄ vero ex grātia et speciali dono
 dei; Nam cū gentiles in ritibz suis. uidei in sacrificijs. hereti-
 in erroribz suis nōnūq̄ lacrimas fundent. et cordialit̄ cōpūgā.
 quis dubitet talia omnino p̄ter grātia. et q̄m̄ cooperatē dy-
 bolo cū quadā demētatione vel deceptione addit ab infideli-
 bz refutatū mortuū. vel aliud facere. qd̄ miraculosū et di-
 uinū reputat. Cū grātia veniūt. non tamen semp ex gra-
 tia. dū quidā boni maxime simplices mouē et promouē
 ad dulces affectus ex tantū suau. vel deuoto. vel organis;
Ex grātia vero sunt lacrimae factorū. quoz exemplis scriptū
 est plena; **Con** **V**ideo q̄ inuētiū est credere affectibz
 et sententijs huiusmodi; **H**o **M**ultū inuētiū; **q̄m̄**
 em̄ quēdā in heresi natū. qui postquā inductus ad fidem. cum
 nō inueniret se tantū affectū in orōne. nec sic abundare lacrimis
 vt antea. dum adhuc in errore esse cōsueuerat. cepit temptari
 de fide. q̄si prius i meliori statu. et magis gratus deo fuisset.
 qm̄ maiore vt sibi videbat grātia dei sensit; **S**ic legit̄ in col-
 lationibz patrū de quodam sc̄e. decepto errore antropomor-
 tanū. et similitudinē sit homo formatus. et quia ad illa for-
 mā in orōne se cōsueuerat cōuertere. postq̄ fuisset inforsus
 de errore. et iam nesciret quomodo et ad quid in oratioe se cō-
 uerteret. exclamasse fertur; **O** me miserū abstulerūt mihi deu-
 meū; **S**ed adhuc de illis affectibz qui pure ex dono dei proue-
 niūt. necessaria est cautela. quia plurimis sunt erroris or-
 sio. non tam data q̄ accepta; **Con** **H**oc mirabile
 sonat. quasi grātia dei sit occasio deceptionis; **H**o **C**ā

A tenentiā diuinā nām habet formā corpālē ad nūm̄ ymaginē.

quod dixi tibi tam mirū tibi videtur. persuasione mee forte n̄
 crederes. ideo tempore testimoniū beati bernhardi in epistola ad
 fratres de monte dei sic dicens; **Dominiq̄** pure orōnis affectus.
 et bona illa affectionis suauitas nō inuenit. sed quasi inuenit;
 tū non petente. non gēnte. nō pulsante. et quasi nesciente gra
 tia p̄uenit. et tanq̄ genus seruoꝝ. suscipitur filioꝝ in mesa.
 cū iudis adhuc et incipiens animi. in eū orandi assumit af
 fertū. qui pro p̄mo sanctitatis reddi solet mentis perfectioꝝ;
 Quod tamen sic agitur ut vel in iudiciū suū non liceat nesa
 re negligēt qd̄ negligat. vel ut pudētia caritate. amore in
 eo gratie se vltro offerentis ostendat; In quo prob̄ dolor mi
 ti fallunt. quia cū pascunt pane filioꝝ. iam se filios eē arbi
 trant. et deficientes vnde proficere debuerant. ex visitante
 gratia euanescent a conscientia sua. arbitantes se aliqd̄
 esse cum nichil sint. et de bonis non emendant. et sicut de q̄bz
 psalmista dicit; **Inimici domini mentati sunt ei.** et erit rep̄
 eorū ire. **Et abauit eos ex adyxe frumētū.** et de petra melle sa
 turauit eos; **Pascunt enim a patre deo aliqui de p̄osiorū grē**
stantia serui ut affectent esse filij. ipsi vero gratia dei abu
 tentes. efficiuntur nimia; **Ut enim abutant etiā scripturis**
sanctis in peccatis vel concupiscentiis suis. redcentes ad eas
post orōnes. dicunt sibi illo exoris manue; **Si dominus volu**
isset nos occidere. nō suscepisset sacrificiū de manibz nostris;
Con **Et audio. non tantū certitudinis et consolati**
onis p̄stant tales affectus sicut multi credūt. qui pro eis op
 atendis toto conatu desudant; **Ho** **Quācumq̄ nō adest**
 testimoniū cōsuetudine. qd̄ est gloria nostra sicut ait ap̄lus. tunc
 huius affectus de tanto consolantur peccatorem. q̄ ex visitatioe
 huius gratie habz homo signū euidentis diuine consolationis.
 bonitatis. per qd̄ solet deus homines ad amore suū allicere.
 et abstrahere a delectationibz huius seculi; **Et ad huc fines**
 potest et debz homo quilibz etiā peccatō. pro ea p̄tibz et desiderio
 toto laborare; **Siquis vero vellet ex his affectibz reputare se**
 gratū deo. et ad susceptioē sacramenti min⁹ indignū. vehemēter
 erraret. quia magis indignū fit si iuxta amonētis et promo
 uētis gratie domū preparare se negligit; **Quando aut adest**

quodam 13. 11

testimonium consentie. et ea securitas que hic potest haberi.
tunc certior sit homo de talibus signis deuotionis. et verum confo-
lat. ac per ea ad augmentum gratie promouet. Quapropter
multo melius esset insistere in talibus signis gratie. quam istis
sentimentis corporalibus; Con
Queso te que sunt illa.
ho freques dissolutio et detestatio peccati. tam proprium quam a-
lienum. zelus animarum. odium iniustitie. humilitas contra omnia et
vilificatio superius desiderium celestium. impetudo animi ad ca-
rendum omnibus que in hoc mundo sunt quoadcumque deus voluerit.
et sustinendi que de se superuenire permiserit. contemptus et fuga va-
nitatum et mundanarum consolationum. vel si eis adesse contingit non
ex electione. vel deliberata contentione immorari. Hec et his similia
nunquam potest haberi constantiter sine diuina dulcedine. quia sicut
ait augustinus sexto inuicem. nunquam expugnare amor temporalium. nisi
si in aliqua suauitate eternorum. Hec est reputanda pura dulcedo
per quam reddunt amata et vilescunt homini omnia delectabi-
lia huius mundi. omnia penalia eius dulcia sunt. vel saltem leuia
et tolerabilia; Hec est consolatio. Hec est dulcedo. quam boni se-
penter habitualiter. et quis secundum gradum gratie sibi date. Licet
autem Hec dulcedo habitualis aliquando sit effundat quod reddat mentem
seruente et hilarem ad spiritualia et diuina. tediosa vero et
odiosam ad quercus alia. et hoc sit aliquale signum eius. conti-
nua tamen continentia et refrenatio sui in prosperis. pacia
in aduersis. et constans equanimitas inter utraque Hec. perseue-
ransque voluntas ad viuendum et placendum deo. et submitte-
re se voluntati sue. et alia que superius predicta sunt certiora
et efficaciora sunt signa diuine habitualis dulcedinis. quam illa no-
tata. et quam uera eius effusio ac preceptio sensibilis. Unde pro
hac dulcedine utputa nra. instanter laborandum et persequendum
est simpliciter. et sine aliqua conditione. pro illa autem actuali et
actualiter preceptibili laborandum est. non tamen pro nra. sed pro
quodam amminiculo ad finalis uiuendum aduersa et delectabilia
contempnendum. et sub conditione hac. quada in differencia con-
mittendo hoc voluntati diuine. dicendumque non sicut ego uolo
sed sicut tu pater; Et siquidem data fuerit. in deuota gratia
actione debet homo suscipere eam. et in ea se rationabiliter exercere.

nō tamē oculos exercitādo per fletū. vel vires alias enervādo.
 aut de tali dono nimis confidendo vel exultando: sed tūciat
 illud in spē vite eterne; Si vero negata fuerit a deo. vel qua
 tunc occasione prepediatur homo. non ideo mente deudar
 vel absortear tristitia: dūmodo nec actu. nec affectu. nec vo
 luntate. nec nimia dissimulatione et negligentia auerso sit
 ab illo desiderio spirituali. qd se alias habuisse cognoscat: ut
 si non desiderat tam feruēde sicut vellet. saltem desiderare cō
 cupiscat cum psalmista qui ait; Concupiuit anima mea
 desiderare iustificationes tuas in omni tempore; Sufficit enī
 non negligens illis opibz que fieri debent habitualis et ra
 dicata dulcedo tamq̄ summa capitalis. que nō tollat don
 deus desipiat et sapiat mundo; Siquid autē superogati fue
 rit: pro lucro reputet; Con Quauis libenter luxu
 superogationis quod tam delcibile est habere: qn tamē
 sine negligentia mea negaret: stare in ea quā capitale dicit.
 gracia et dulcedine habituali contenta; Ho Cū ergo cer
 tum omnino sit. in hoc sacramento grāā illā cōferri. si non
 sit defectus ex parte suscipientis: nonne sufficiente et multū
 urgente cōmunicandi causa habere. etiā si scires q̄ illa dulcedo
 sensibilis nunq̄ habenda esset in hac vita: sicut beato ber
 nardo teste in sermone de circūfusione domini cognouim; al
 ti tota vita sua ad hoc tendunt: et nunq̄ ptingunt Con
 Ita ut dicit apprehendo: sed nescio quomō non q̄tan
 homines. nisi superogetur aliquid actualis dulcedinis: Ho
 Si ergo illam grāā tantū affectas: quomō te putas ad
 illā magis promoueri abstinentia. vel accessu. Con
 non bene discerno inter ista: nā post abstinentiā vidi me
 quandoq; magis. quandoq; nunq̄ affectam; Itē frequētā
 do aliquando tepidior. aliquando feruentior facta sum: si nes
 cio qd illorū ex qua causa acciderit; Ho Quid boni pot
 abstinentia a tanto bono conferre? Con Non video
 quid boni conferat: nisi q̄ cōiūter reputam rariū quāntam
 res magis affecti. et reuerentiā accedere; Puto autē q̄ ob h
 multa rariū celebrant. etiā graues et magne persone ho
 hor non est a sacramento per se. an quāntū est de esse

Sacramenta semp est idem effectus; Con Sic videt?
Ho Nec ex eo qd ceteris parib; deus diligit magis rari-
q; frequentius accedentes; Con Non video cur eos ma-
gis amaret; Ho Qd ergo ex generali virtute sacramenti.
nec ex speciali dei munere vel gratia; oportet qd sit vel ex ipso
sumente. vel circumstantia accidente; Con Ita oportet?
sed vellem scire quomodo; Ho Naturale est qd raritas reb;
pretiu facit. et plus trahit affectu; Sicut homines de loco.
ad que de nouo vel raro veniunt. multu deuotiois habere vident.
a qua tamen postea mora tpsis vel frequetia visitandi tompes-
cunt; sic nonnulli quando solemnter cantat. vel in pulchris orna-
mentis. aut in pnia multitudinis putat se esse magis deuotos.
alij vero qui semp in multitudine sunt. affectuosi moue si ve-
niant in locu solitariu et abstractu; Con Quid est sa-
endū de hmoi affectib; Ho non oino refutandi sunt. max-
ime in impientib; ut p hoc assuescat in dei seruicio delatari; nec
non in grauatis mente et corpore. ut alleviatocem habetes ad
spualem iocunditate promoueam et disponam. que difficult
habe grauata na; Nam ppter hoc sancta mater ecclesia orga-
nis et pulchris ornamentis pferim in festiuitatib; uti gsuat.
quatin per hoc hominu animu extitet; que etia ut ait augus-
tin in prologo super psalteriu delatibilis modulus cantilenen
doctrine sue ptimefere. ut cum suauitate diuini sermois pa-
riter vtilius miseratur; Nec debet ob hoc reprobari quia op
nature non gracie est; Gracia em vtitur natura tanq instr
mento; et in bene disposito meli opatur; Licet aut gressus sit.
qd homo possit per talia nature succurrere. ad erigendu mente.
onere laboris ac tedij depressam. vel ad sustentandu ne deprimat
multu tamen intendere vel immorari talib; incantū et pericu-
losus est; maxime his qui spirituales sunt. vel fieri cupiunt; Tu
quia delatatione interna impediunt; qui enim foris est. nescit
quid intus agatur; Hinc senior fili de ago venies. ad gaudiu
huersi frs renuit intrare; Tum. quia mente obnubilant
sepe. ut credat ee deuotio vel iocunditas spirituali vob; pl est
mundana opacem. carnal delatatio. vel curiositas mentis. Tu
vero si quandoq; surgat et hoc vera deuotio. facile pdit qd

non intus habeat: sed foris queat per suffragia mendicari; Ad
 propositum igitur dicendo. si quis tali nature vitio. vel melius
 infirmitate laboraret. q. ut omniter ex frequentatione actuum
 veniret in tedium. aut in locis inuictis multum distraheret
 animo. aut loca vel ornamenta simplicia minus vilesceret ei. et
 quasi horrore inducerent. inconsulte ageret. si talibus causis
 currentibus aliquotiens non abstineret; Verum quia in hoc ho-
 suspectum se debet habere de curiositatis vitio. qui varietate
 gaudet pulchris et nouis male consuetudinis. que facile consuetudo
 temptat et horret: ideo indubitanter melius est. ut conetur
 se mortificare hanc infirmitate. colligendo mentem eo diligenter
 ad intra. frequentando et tractando abiecta et humilia: et ta-
 libus exercitijs illa impedimenta remoueat vel renuntiat. q.
 q. nutriet in se vitium illud vel defectus. abstinendo et consue-
 do illi inclinationi naturali: ne forte pl. q. diaboli mali-
 ne. q. infirmitati nature consentiat; Diabolus enim necessario
 consuetudinis. vel nature vitium libenter in adiutorium recipit:
 tam ut nos ad mala prouocet. q. ut a bonis auertat; Con-

Si bene capio a commone abstinere nihil prodest. q.
 tum est de se: sed si quicquid prodest hoc est valde per accidens. et q.
 si per ordinem imptinentem; Vellem etiam scire. si aliquo mo-
 noceat. Ho. Inquit ex abstinentia longa a cibis homo
 potit appetitum edendi: ita ut oporteat aliquando cont. appeti-
 tum et cum horrore abusu sumere. quatenus possit appetitum reuoca-
 re. Con. Ita scio esse in corporalibus; Ho. Plus
 est in spiritualibus q. in illis; Nam ut ait gregorius in omelia.
 corporales deliciae nunquam non habent graue in se desiderium accendunt:
 cum vero habent. protinus in fastidium per sacietatem vertuntur;
 at contra spirituales cum non habentur fastidio sunt: cum vero
 habentur in desiderio; Et hoc est qd. p. sapientem dicit; Cum edunt
 me adhuc esuriunt: et qui me bibunt adhuc sument; Igitur
 sicut hoc sacramentum ordinate sumetur nisi obicem ponat. augz
 desiderium spiritualium: sic diu vel multum abstinendo sapor inter p.
 ditur; Hinc est sicut ait beatus bernhardus in libro de amore
 dei. q. ante mediatoris aduentum omnes sensus languiebant
 propter abstinentiam gustus spiritualis: quia videlicet sapientia

nondū fuit incarnata. aut uel ut ita dicā pacificata ut abiret
homine aperire sensus sicut fuit cristus post resurrectionē: sapor
rem redderet. qui quidem sapor postquā perditus fuerit. p̄missi
me per hoc sacramētū reformat. Quia uero sacramenta noue
legis efficiūt qđ figurant. quid est qđ sic quēmenter gustū re
formare. et cordis palato possit sapere. sicut rosp̄ et sanguis ie
su cristi q̄ sola sub figura gustabili proponūt. Unde hugo sup
prologū angelice ierarchie; Sapia incarnata que p se inuisibi
lia manifestat uolens ostendere quomō sit ipā auarum cibis.
et refectio. propterea carnem assūptā nobis in edulm̄ proposi.
ut per abū carnis nos prouocaret ad gustū eternitatis; Con
I
Iuxta hęc que predicta sunt elio q sine proportio
melius est cōmūcare q̄ abstinere. ho ^{ampliat} meli
tūm ex genere facti. quia meli⁹ est per se bonū q̄ per accidē
tūc autē cōmūcare quantū est de se non potest nocere. sed sep̄
prodest si suscipiēs capax fuerit; abstinere uero nihil boni ha
bet utpote quedā puatio. nisi homo eligat ex uirtute abstinere.
et tunc magis electio abstinentie. q̄ ipā abstinenti laudanda
est; Cum ex pte effectus. quia duplex bonū preminet simpli
a. maxime cum includit in duob; hūc uero ita est q̄ accidē
non indigne trāpit effectū sacramenti. q̄ habeat uoluntate ex ope
opato. et tū hoc habeat meritū ex opere opante. uidel; ex dese
derio. studio labore. deuotione. et reuerēti quā exhibere conat.
abstinēs autē non habet meritū nisi de quāto. ex reuerēti. uel alia
bona tā dimittit. Itē. meli⁹ est accedere. ex parte habu⁹ inhi
nāns et mouētis; Cuius enī dubitat quin amor dei. fiducia
de pietate eius. desiderū percipiende gracie et dulcedis habēde.
memoria passionis domine. et cetera que ad celebrandū inuolunt
et mouēt. meliora multo sunt illis que solent a cōiunctione re
trahere? ut sunt timor conscientie. indignitas uite. ignorantia
beneplacitū dei. pusillanimitas et alia huiusmodi; Postremo
accedere uolens habet causa et motiū disponendi se per oōnes
et alia exirendi se in bonus et cauendi a malis an suspensionem
q̄ post. et ad omniā illa habet adiutorū ex uirtute sacramē
ti; Abstinens autē licet quāq̄ possit se ad bona cōuertere. per
hoc tamen qđ abstinet ad nichil boni disponitur. sed ut qu

magis indispositus reddit? iuxta illud poetam; Qui non est hodie. cras minus aptus erit; Con Proribus moti-
us consentire me facit ratio? sed istud ultimam experientia
me docuit; Ho Vides ne quid ex his sequatur. Con

Experto quid inferas; Ho. Et cuius licet ac-
cedere. et habenti opportunitate loca et temporis melius est
frequenter accedere quam raro. primo nunquam debet abstinere. nisi
si habeat specialem causam rationabiliter retrahentem; Con

Ista conclusio videtur multis esse gravis; Ho
Sed quod non nullum rationale est. qui quocumque in bono sibi.
vel vili carere vellet quod commode posset habere? nisi videret
per rationem vel saltem visibilem iudicaret. quia melius esset illud
non habere vel dimittere; Et quare non habent idem
iudicium. de tam salubri necessario et sanctissimo sacrame-
to; Con Credo quod si multi hanc rationem admitterent.

et quantum bonum est quod sumere vel habere negligunt? ra-
tione abstinere. Ho Ita est. Sed quia sub dissimulati-
one insunt. non advertentes ut in principio dixi quod parve
primo nulle cause sunt ex quibus omittunt? et quoda con-
suetudine pro nihilo reputant quod abstinere; Et in hoc ple-
nus videntur habere mensuram et mesuram. pondus et pondus
que sunt ab hominibus. coram deo; Nam quando gurgulant re-
putant et gaudent se bonum fecisse? sed quando abstinere
pro nihilo ducunt? nec dolent se bonum omisisse; Con

non habeo de conclusione tua plus dubium? nisi hoc
quod gurgulter dicit. cavendum esse ne quis celebret ex consuetu-
dine; Restat enim quomodo hoc vitaret? qui celebratur
cotidie vel frequenter; Ho Siquis consueverit se omni
die disponere. et mente exaltare ad desiderium gurgulationis?
et ex illa consuetudine cotidie affectu fervido celebratur? nonne
laudabilis esset sic celebrare ex affectu tali habitualiter iudi-
cato. quod de nouo hodie exercitatio. Con Puto quod

sic. Ho Recte iudicatis; Sicut enim mala consuetudine peiora
sunt his que ex surreptione veniunt? sic meliora sunt vir-
tutum opera consuetudine iudicata; Con Quod
ergo illud quine dictum intelligam? Ho. Ego accipio

sub hoc sensu: q̄ inuendū est uequus ex sola consuetudine ex
tenoris operis moueat ad celebrandū. non aduertendo an in
dispositus vel min⁹ dispositus sit: seu an ex celebratione pro
ficiat vel reperiatur. siue an habeat causam rōnabilem absti
nendi: hoc enī esset reprobabile; Con **V**ideo me
per rōnes ad hoc deducta: q̄ bona opportunitate habita absti
nere non debeo nisi ex rōnabili speciali motiui; Non **Grā**
cias deo. q̄ ad hoc deuenim⁹? Ho

Nunc igitur dic. quid est quod te retrahit? Con
Indignam me iudico: et horreo fieri rea corpo
ris et sanguinis iesu xp̄isti; Ho **Q**uamdiū stas in hac
sententia nūquam accedas; Quando enī hoc diffinitue in
dicis. q̄ indigna sis. etiam si alias indigna non esses. accede
do indigna efficiens: quia facis contra conscientia. et sic
edificas ad iehennā Con **Q**uid ergo. Possū ne
aliqui iudicare me dignā? Ho **C**erte non; nam hoc
iudicatis. eoispo si alias indigna non esses. ex presumptioe
efficiens; Si enī dixerimus. quia peccatū non habem⁹. nos
ipsos seducim⁹: et veritas in nobis non est; Con
Inuoluis me grauius; Nā secundu hanc ratiocinationem
nunquā accedam. cū indigna non debeā accedere: nec unquā
poterō me dignam iudicare; Sed queso ut me de hoc inuolu
to cures euoluere; Ho **D**ignam in hac vita te iudicare
non debes: quia licet homo de hoc quod sit in gratia possit
signa et cōiecturas habere: tamen sine speciali dei reuela
tione. nūq̄ vere scire potest an amore dign⁹ sit; Indignam
quoq̄ te esse timere quidem debes et potes: sed nullaten⁹
diffinitue iudicare nisi hoc scias; Con **C**ū pote
re vel cessare non vult: Ho **C**ū quis de peccatis que fecit satissā
quisquis vero vult realiter emendare peccata p̄terita et
vitare futura: magis debet se sperare non indignū q̄
indignū iudicare; Con **N**ulla voluit et nihil fa
ciūt: et in hoc etiā meipm̄ accuso; Ho **N**on vult.
nec habet voluntate emendandi quisquis ad hoc nihil
facit **Q**uilibz enim usum rōnis habens semp̄ quādo

bult potest aliq ad emendatione peccatorum facere: quia pot
 dolere aut displicentiam habere de eis. nolle amplius peccare.
 desiderare gratiam. orare. et humiliari coram deo: et similia;
 Qui aut in his facit quod pro oportunitate loci temporis
 et virum valet nec dignum nec indignum sese iudicare debet;
 Cum enim solus ille dignus sit hoc honore. quem rex voluit ho
 norare. et ad hoc tamquam dignum acceptare: quisquis quolibet
 istorum de se vel alio iudicat. voluntate et sensum domini:
 se cognoscere ostendit; Sed quis cognovit sensum domini:
 aut quis consiliarius eius fuit? Et licet utrumque sit periculosum
 talem de quo supradictum est. tam videlicet quod se dignum iudicet.
 quam indignum: periculosum tamen stat qui non sciens aliquod
 peccatum in se quod non velit libenter emendare si se indig
 num iudicet: quod qui ex gratia dei se dignum diffiniat. Ille enim
 aliquam spem videtur habere de gratia dei. licet presumptuosam:
 ille vero aditum gratiae celestis obstruit. et quodammodo despe
 rationi dat vel preparat locum: dum iudicat deum sibi non esse
 propitium. **Q**ui quis es qui nescis iudicas servum tuum? sed do
 minum tuum? quod utrumque sper potes habere de dei misericordia:
 quod diu sitis fixus in hac ipsa sententia; **Con** **Gratia**
 et multum iocunda est mihi haec tua conclusio: quod non debeam
 me indignam iudicare; Sed quid est quod omnes se indignos es
 se afferunt. et illa verba centurionis pro quibus etiam a sal
 uatore laudari meruit deuotissime dicunt: Domine non
 sum dignus ut intres sub tectum meum. **Do** **Ista** verba
 et similia non dicant temeritate iudicandi. sed reputatio
 nis humilitate: sicut etiam teste beato bernhardo in epistola
 ad fratres de monte dei beatus paulus dixit. quorum scilicet
 peccatum primum: et maximum ego sum: non mentiendi preca
 pitatione. sed estimandi affectione; **P**uto autem quod sic intelli
 gi valeat: et hoc humiter intendant dicentes. aut inten
 dere debeant; Domine. quantum est ex me non sum dignus.
 quia peccator magnus. nec debita contritione confessione
 aut satisfactione purgatus: nisi misericordia tua digne
 hoc modicum quod ago acceptare: et me per gratiam tuam dig
 nificare; **E**t hoc est quod subditur: tantum dicit verbo. &

sanabit anima nea; **Con** **Quanti n̄ dignum n̄**
indignū. quis iudicare se debeat? **dic** queso. notue in tali
dubio meli⁹ est dimittere? **Abstinerē** enī videtur humilita
tis esse? **sed** accedere p̄sup̄tionis; **Siquis** autē ex humilitate
abstinet? non videtur errare. **sed** agere virtuosē; **Ho** **Si**
bonū aut virtuosum est ex humilitate dimittere? multo v̄
tuosius et meli⁹ est cū humilitate accedere; **Quin** ergo vult ex
humilitate abstinere? iungit celebrationi humilitatē. et exalta
sa est p̄sumptio; et duplex bonū habet videlicet vult hū
militatis. et gratia sacramenta; **Con** **Ego** timeo
accedere? et puto opus esse valde tremendum; **Ho** **Ver**
valeret. si sine timore accederes; **Sed** si prop̄ timore esset ac
cedendum; abstinentiū? tunc maxime deberent abstinere p̄
ceteris magis sancti; quia illi plus timent; **Cum** ergo non
om̄is timor. abstinentiū causam prebeat? **dic** quare times?
ut pensata causa. timoris. videatur q̄ rōnabiliter moueatur?
Con **Ideo** timeo? quia magis est periculosus accede
re q̄ abstinere; **Siquidem** in accessu periculū est. q̄ homo
indigne tractet corp̄. iesu crista. qd̄ scandū aplm̄ graue est.
in abstinendo vero nullū aliud esse videt. nisi q̄ homo care
at augmento gratiæ: qd̄ consequeret si non indigne sumeret;
Ego peligerem deas vel centies carere augmento gratiæ.
q̄ semel indigne tractare? et ideo securiorem partem repu
to abstinere **Ho** **Antequā** semel indigne scienter acc
deres? in eternū deberes abstinere **Sed** si in dubio semp̄ ab
stinentiā tamq̄ securiorem tamquā securiorem partem eligeret
bis: cum illud dubiū in hac vita semp̄ tibi maneat. qn̄
vniq̄ accedes? **Con** **Bene** moues; **Respon** enī
s̄m̄ hunc modū. quando debere accedere? **Verū** tamen
min⁹ imputabile reputarem? si homo accederet in tali
dubio. qn̄ illud faceret cum ceteris. ex q̄suetudine ecclie et
statuto; **Ho** **Et** si esset minus imputabile sibi? nihil
om̄in⁹ esset in periculo; **Sed** dic. an velis p̄pter illā inse
curitatem et hmoi pericula. semper extra temp̄ quā mot
etiā gratia dei carere? **Con** **Absit** a me tanta
dementia; **Ho** **Ergo** vis habere cr̄stum. et ipsum

tamen

spiritualiter manducare? **Con** Propter hoc cōmuni-
 ter misse audiūt? **Ho** Cum ergo manus vel saltē
 non min⁹ sit christum habere spūaliter q̄ sacramentaliter?
 tum quia sacramentaliter sumere possunt etiā mali spūaliter
 non nisi boni. tum quia sūptio sacramentalis ad spūalia
 lem tamq̄ ad suum finem ordinata est: quid ergo est q̄
 ppter indignitatem. iūcturitate. amorem. vel humilitatem.
 vel quācumq̄ aliā causam vis carere sacramento. et sacra-
 ta tamen habere effectus? **Quid** enī rōnis est querē finem. et
 nolle ire per mediu. fructū desiderare et arbozem fugere? the-
 saurū petere. et nolle eum una cum serinio recipere. in quo et
 grauius suscipit et mel⁹ custoditur? **Con** **Non** vi-
 detur dīno esse sine rōne. si magis cupio habere cristū spū-
 tualiter q̄ sacramentaliter? illud enī est simpli⁹ natū ad sa-
 lute. istud non sit? **Item** dum conor ad habendū eum spū-
 tualiter. orando vel alia via? siue cōsequar intencū siue
 non. non est min⁹ q̄ ante. vel nouū peridm; **Ram** si cō-
 sequor. planū est q̄ ipsa gracia veniens de indigno dig-
 nū facit? si autē non. saltem ego non facio irreuerentiam
 deo et sacramento: quam ille exhibet qui sacramētū sus-
 cipit corpus domi nostri iesu cristi. et cristū spūaliter non
 habet? **Ho** **Qui** non libenter cōmunicat? facile inuenit
 occasionem. sicut scriptū est; **O**ccasionem querit qui vult
 recedere ab amico; **E**i ergo vis expectare. donec certa et om-
 ni no secuta cōmunicet? frustra tecū hacten⁹ disputando labora-
 u; **Ram** in pncipio nolui certitudine promittere? sed sibi
 hoc pacto cōuenim⁹ q̄ illud agendū esset. ad qd rōnabilicōā
 motus haberent? **R**unc autē ut tendam⁹ ad finem. et
 apparere possit q̄ rōnabile sit hoc motuū. au sit mconsta-
 ter initeris? ponam⁹ hominē qui adhibita diligentia. pro
 modulo posse et oportunitatis sue. sit se ad cōmunionē dispo-
 nit. q̄ nihil sit sibi restare ex debito faciendū. et si quid a-
 gendū intelligeret. patus esset nec vellet negligere. solū
 hoc obstat sibi quia in dubio. vel ut tu dicis in piculo est.
 q̄ forte est indign⁹? utrū mel⁹ seaur⁹ et rōnabili⁹ sit ta-
 lem abstinere. q̄ accedere in hoc casū; **Con** **Hoc**

abstinēdi

est quod quero; Ho **Si** hunc melius est abstinere. male
 consolati essent omnes deuoti qui frequenter iuniant. et primo
 omnes comunicantes magis periculosam partem eligerent.
 solus illis exceptis qui se statim in statu gratiae agnoscerent ex
 reuelatione diuina; Etiam tunc omnino periculosum esset
 fieri sacerdotem. maxime talem qui sepe ad celebrandum. con-
 curritus haberi non possit. et per consequens hoc quod diuinus esse
 periculum euitari deus instituendo hoc sacramentum. et eterna
 eius statuendo preceptione. quotidianamque missarum celebra-
 tione precipere et consulerent hominibus quod infirmitas est.
 et consequens ad periculum poneret. quod dicere est impium
 et absurdum; Preterea si his quodlibet opus omittit. nisi
 sis securus. quod non potest in eo. et pauca erunt ut puto que
 ponderare debent omnibus motibus. que ad accedendum ponit
 inducere; Sed ut de omnibus alijs taceam. hic volo respon-
 deas an non debent homo presertim talis de quo casum po-
 situm. magis sperare de misericordia dei. quam ex patris suis dis-
 fidere vel timere. **Con** **Debet** omnino et incompa-
 biliter magis. sicut infinite est maior dei pietas; Alias
 enim peccat. et magnam domine pietati facit iniuriam; Ho

quid?

Et quomodo in hac materia et casu de quibus conferuntur plus
 sperat de misericordia dei. quam de patris timent vel diffidat ille.
 que plus mouet ad abstinendum timor solus patris. quam consolatur
 et ad accedendum moueat. tota miserationum domini multitudine.
 Vbi enim de demencia maior esset fiducia. timor de in-
 dignatione in retrahendo mentem nequam preualeret; Illud
 siquidem inter duo me plus censetur trahere. quam plus sequor.
 attende igitur ne eam de qua dixisti deos utroges iniuriam. da-
 ppter solam illum timorem a comunione te remoues. et grauius pec-
 ces dimittendo quam sumendo. iuxta sententiam beati ambrosii
 in quadam oratione sic dicentis; Graue est quod ad mesam tua
 mundo corde et innocentibus manibus non venimus. sed gra-
 uis est. si de patris metuumus. et sacrificium non reddimus. **Con**
 quabiliter agis metuz. qui inde mihi acceden

di causam dicas. unde ego traho abstinenti motum? et
 ubi suadebam esse de accessu periculi. tu mihi abstinento
 equalis vel maioris periculi. et peccati terrore induas; Delet
 tabule est aure sic vna. ubi excludit timor qui pena habet? et
 tam consolatoria fiducia ministrat? **Ho** Ex quo tibi pla
 cent persuasiones hmoi? ampe et istam; Nonne magis per
 culosum est eam abstinere q̄ accedere? qui plura signa habet
 fm deo placere q̄ pmu; **Con** Periculosus esset omo;
Ho Ille autem de quo casum posui? multa signa habet
 celebrationum vel comunioni deo placencia; Primum. quia
 deus posuit in potestate hominis. q̄ si vult potest suscipere
 deum suum; Quasi diceret; Ecce coram te sum: in me non desi
 ar: tamen ero si me habere volueris; 2^m quia dedit ei bona
 voluntate non peccandi. et commissa emendandi; 3^m quia
 dedit ei desiderium communionis. et amabilis p̄ntae iesu Christi;
 dulcedinisq; simul et gratiae; 4^m quia deliciae iesu Christi
 sunt. esse cum filiis hominum: ut per salomonem dicit;
 Et cui dubium quin ex delicijs essendi cum filiis hominum.
 deus instituit hoc venerabile sacramentum? ut non dum
 spirituale. sed etiam corporale sui p̄ntiam exhiberet; Qu
 ta ingratitude quanta perversitas diuinis delicijs no
 dare locum? sed miserabiliter denegare; Vide nunc si
 tot habens signa. quibz deo communionem displicere cog
 noscas; **Con** Ego nullum scio. nisi scrupulum con
 scientiae de peccatis nondum emendatis? vel ne min
 disposita accedam. vel aliqua negligentiam committam?
 et sic novum peccatum incurram; **Ho** Etiam si certa
 peccata haberes. nonne magis dignum esset ut dimitteres
 peccata propter sacramentum ut illud posses accipere? q̄
 propter peccata communionem ommitteres; **Con** Esset
 utiq; Nam peccata essent dimittenda? etiam si sacra
 mentum non esset institutum; **Ho** Optime dicas; Qu
 tomagis ergo dimittenda sunt pro affectatione tanti
 boni? Si vero habes scrupulum. vel dubium habes. uter
 quid facias ut videlicet dolens de quanto. hoc est ex
 culpa tua. confitearis saltem ad cautelam? et ad satif

pure

te

faciendū submittas te iudicio boni confessoris. si copia
eius habes. vel parat' ad hoc. q' p'mū possis talem habe
re. qui te dirigere valeat in hoc casu; Si aut' credis aut
times te indispositam. iterū habes quid facias? ut videlicet
te quantoa' disponere studiosē conens; Si times de negli
gentia q'mittenda? adhibe diligentia. et committe te gra
tie dei; Unde cū in omnibz que pōnt retrahere habeas
quid agendū sit; et siquidem illa feteris pro posse tuo.
suffiat. nec est aliquod piculū salutis; Etenim qui cre
deret se contritus de peccatis. et esset solū attritus. quā
uis esset indign' et in peccis? quia tamen faceret qd in
se est. nec indigne sumeret. nec de nouo peccaret mortu
liter accedendo; Igitur manifestū est. q' quācumq' huius
officio. vel huius operi cōmode vacare. et oportune potes.
nec aliqd canonū obstat? nullam dimittendi potens cau
sam habere vel fingere. nisi malicia aut negligentia. a
pigritia tua? que sunt cause irōnabiles et dampnose;
Con Quia igitur dicit. q' si sum indisposita deo
me disponere? queq' etiā quomodo id agere debeam expo
nas. et per quid mens se dispositam possit agnoscere;
Ho Non est omnium vn' disponendi modus? sed ali'
incipientū. alius proficientū. alius perfectorū; Incipies
et nouiter cōuers' ad deū. probet seipm an peccasse se dole
at. et q'fessus sit peccā saltem mortalia. vel saltē quātū in
ipō est parat' confiten. p'niam subire. et satisficere? et ut
utrū habent bonā volūtate vitandi peccata. seruendi dō.
et an faciat ad hoc diligentia suā pro opportunitate loa. re
poris. et vitii; Quādiu etiā quis in istis desisteret? nūq'
deberet accedere; Deinde probet an de proximo fuerit in ali
quo graui peccō. de quo licet in orōne doleat. adhuc tamen
affectus suus non sit bene purgatus? sed occupata sit fa
tasia ac memoria delictionibz ac cōmōtionibz pastis.
etiā p'eter volūtate grauiter inquinata? et caro adhuc
nimis vehemēter impediāt spiritū. et ei ad deuotioē
non solū non seruiat sed rebellat; Qd' aut' bernhardus
sup' cantica sermone tertio; Recenti adhuc respers' hōa.

erū

facta continges? heu tract' de luto. hodie multu glorie
 pntans; Demde pbet si non habeat ex culpa vel negli
 gentia sua notabile deuotionis impedimentuz; utpote
 pollutione corporis vel magna distractione animi; pos
 tremo si non sit nimis indisposit' ad omem deuotionez.
 etiā pter culpā et negligentiā suam? utpote si esset gua
 tus capite. oppressus somno. aut nimiu tediosus. hec ei
 sunt pro quibz a cōiunione est abstinendū. quicūqz non ē
 aliqua necessitas? nā necessitatis articulo. ut in perido
 mortis suffiat habere illa pmo descripta. si ista imediate
 non posita. non pnt haberi. **P**roficiēti vero qualis
 debz esse omis qui sepe aut frequer cōiunare proponit.
 non sufficit her predicta? sed tota vita sua debz esse spa
 ratio ad suscepiōnez tante rei. p̄cipue in mortificādo vitia.
 fugiēdo vanitates. et oōnes p̄ccatō. etiā leuū et veni
 aliū occupatōē non nctiās. in quibz homo potest auerti
 a sc̄iosa custodia cordis sui. necnon exercēdo se per me
 ditationē ad īmensū timorē. profunda hūilitate. amore
 ardentem. feruens desiderū sup̄ orū? inserendo se vul
 neribz cr̄isti. cōpatiēdo p̄ccatō. cōmendādo se et re
 dēdo sancte matri ecclēsie. in nullo de se. aut meritis
 suis. sed de dei pietate vehementer confidēdo; Nam cū
 gstat hoc sacramētū institutū esse in memoriā domi
 nice passiōis et mortis? in pugn' amoris. in mediū unio
 nis. et incorruptiōis ac transformatiōis in iesū cr̄istū.
 quibz tanto magis quis dispositus est. quanto plenius
 mundi occupatōis. et delictiōibz carnis mori. aut
 mori conatur? et cōiunicādo iesū cr̄isti passiōibz. eide
 cōsepelitur in morte. ut sume desideret unū eē cū cr̄isto iesū.
 sibi ipi mori ut cr̄isto iesū uiuat in eo. ut possit dicere cū
 apostolo; **U**iuo aut. iam non ego? uiuit uero i me iesū
 cr̄isto; **P**er qdāmqz ergo exercitiū homo ampl' ad
 ista promouet? sit lectio. meditatio. oratio. p̄ditatio. o
 pus misericordie spūale vel corporale? per illud magē
 ad cōiunōē disponit? **E**x hoc patz error plurimoz.
 qui multū affligunt se. ieiunant. orant. aut uigilant.

etiam intantū. q̄ sensus obriūt. et ab omī deuotione ipe
ditur potius q̄ promouet. et habent alia uia in se
vel affectiones carnales vel mundanas. que non auri
moriſicant. utpote aliqua mala vel scandalosam q̄ſue
tudine. amorez vel uanitate ad homines. cōplacencia
ad ludos aut alias cōsolationes. vel cōcupiscencia ad di
uitias. que si dimittunt ad t̄pus. nullaten⁹ tamē uerū
tate proponūt. sed p̄mptissime redeunt. et q̄is feruēt
q̄ ante. horū autēz cōtemptus et detestatio et morti
ficatio plus ualeret eis. et eos magis dissoneret. q̄ illi
retenas decantatio nulle psalmoz. Nonnulli etiā cō
unicatur se uolunt abstrahere ut recusent homines
T̄arto positos. etiā in necessarijs et salubribz expedire.
qd̄ utiqz eum qui sui iuris est. ac nouerit ac potest pro
desse. misero potius reddit indispositū q̄ disponit. Et
vero perfecti sunt. ita q̄ iam apprehenderūt ea. ad q̄
tendit proficiens. pre uehementi desiderio qd̄ hēt ad
crisū iesū non pōt. sustinere ei⁹ absentia. Et q̄a
non pōt sustinere eum reuelata facie cōtemplari in
gloria. saltem pro cōsolatione sua uolunt eo modo
quo possunt. eius s̄ua p̄nā. aspirant ad amplex⁹
petunt ostulū. uidere cupiūt. et experientialiter gustare
quon̄ suauis est donū. ut in dulcore suauitat et in fer
titudine cū illi⁹ ambulent. usqz ad montē domini. be
atitudine supernā. ad quā q̄sequenda pro uiaturo datū
est nobis corp⁹ domini nostri iesū cristi. qui cū patre
et spū sancto uiuit et regnat in secula seculoz bene
dictus Amen

- D**e diuersis nominibz sacramēti altaris. c. 1.
 Cur sacramētū hoc eucharistia appellat. 2.
 Quid sacramētū hoc aptissime nominat. ar. 3.
 Qualiter sacm istud sit abq et pot. 4.
 De vrbz ob q̄s sacm hoc matricū appella. 4.
 Cur sacramētū hoc vocetur cōmuniō. 6.
 De rationibz alioz quattuor nomīnū sacri isti. ar. 7.
 Diffusio declaratio p̄dictoz. qualiter cristus p̄m vrbz
 suam naturā sit ab; rōnabilū creaturātū. Et q̄ eucha
 ristia sit sacramētū sumi dignissimūq; amōis. ar. 8.
 Quid in mensa altaris cristus vere realiter assit. et cōti
 neat in forma assumpte humanitatis. ar. 9.
 Prosecutio huius materie. ar. 10.
 De dignitate sacramēti altaris. ar. 11.
 De p̄clarissima dignitate potestatis ac ordinis sacerdo
 talis euangelice legis. ar. 12.
 De preparatione ad celebrationē. ar. 13.
 Quid vrbz sc̄a et exēplaris debeat sacerdotū vita consistere. ar. 14.
 Quid tota quersatio sacerdotis debeat esse ḡtinua ac realis
 paratio ad celebrationē. et ḡtinuū actio p̄ b̄n̄ficijs dei. 14.
 De quattuor p̄ncipalit̄ attendendis ante celebratiōē. 16.
 Quid sit deuotio et de deuotione ad celebrandū requisita
 et sufficiente articulo. de trimisseptimus. 18.
 De multiplici deuotione. et sp̄cialiter de deuotione sup
 erogationis quā celebrantē decet habere. arti. 18.
 An deuotio semp̄ orietur ex dei amore. arti. 19.
 De effectibus sacramēti. arti. 20.
 Prosequutio huius materie vtpote de p̄clarissimis fructibz
 atq; effectibz sacramēti istius. arti. 21.
 De modo christi sub sacramēto et effectibz eius. et reductiōē
 eoz que alij dicūt de ista materia ad p̄dicta. arti. 22.
 Cōmenda istius sacramēti ad celebrandū seu cōmuniandū allianēs. 23.
 Meditatio deprecatoria ac deuota. ad celebrationē fruc
 tuosam p̄paratiua. arti. 24.
 Oratio de eodem articulo. 24.
 Oratio tertia de eodem. arti. 26.

Qualiter eucharistia sit sacramentū. et utrū sit unū sacramentū
vel plura articul?

An in forma verborū sacramenta ista consistat aliq̄ vis sup
naturalis ad tūsubstantiatioē caliter quodāmodo gerens.

Inq̄sio quedā artū qdā cōtenta ī tītātū eisdē deuoti. 29.

De materia sacramenta istius.

arti. 30.

De forma sacramenta istius

arti. 31.

Quā mirabilia sacramenta eucharistie. credibilia facta st
nimis. et racionabiliter psuadentur arti

32.

Inductio quorūdam verborū ex tractatu cuiusdā vni il
luminati

arti. 33.

Alloquutio amorosa ad xpm̄. dispositiua ad ad gūnicam
dū. et regratiatoria pro beneficijs dei.

arti. 34.

¶ Explicauit capitula dyalogi dyonisi

Incipit Tractatus fratris dyonisi ordinis carthusiensis
de celebratione per modū dyalogi

Quicumq; manducauerit panē hunc. et
biberit calicem domini indigne? reus
erit corporis et sanguinis domini; hoc
tu o diuine apostole. o vas electiois. non
per hominem neq; ab hominib; euāge
lio nra edoctus? voce in tonitrua terrifi
ca; Sam̄ te captum fuisse vsq; ad tertū celū in throno
glorie. vsq; ad consistoriū maiestatis immense? non ad mo
mentū aut horulam. breuē ve morulam. sed plano triduo
illo quo eras non videns. neq; manducans. nec bibens;
In captu illo quo et deum sublimem dare per speciem rēoc
uis conspexisse. euangelice legis sapientia reuelatione di
dicisse superna? ex qua postea tempore oportuno verba
protulisti atq; scripsisti iam tacta: in quib; rictorū cor
da perterrita vere fideliū; Quis enī faren audebit se
dignū ad hui? super substantianlis panis. diuiniq; calicis
sumptionē? cum et satantissim? ille sponsi amittit. consan
guineus saluatoris fassus sit indignū se esse ad soluendū
corrigiam calicamentorū illius. Quid igitur videtur

vestire. nisi decretū cessandi a coniunctione dignissima. propo-
 sitūq; vitandi tam grande periculū. nec superrelecta contem-
 ptū audere miseria. angelicus quoq; spiritus admiranda
 reuerenda. et incomprensibilia? nisi ex alia parte tu o-
 veritas sempiterna dixeris. amen amen dico vobis nisi
 manducaueritis carnem filij hominis. et biberitis san-
 guinem eius. non habebitis vitam in vobis. Quid i hac
 perplexitate agam? quid eligam? **Si accedo** immacula-
 tissimus ac superprestantissimū sumere agni. suūq; sacra-
 accipere sanguinis poculū. verior reus fieri ac censerī
 corporis ac sanguinis domini? si abstinēo. expauesco
 vita gratie in p̄na. vitasq; glorie destitui in futuro; An-
 gustie mihi sunt vndiq;? sed meli⁹ est mihi mou. q̄ aliqd
 horū incidere periculor; **De** **Quare** merore cofu-
 mens? nūquid consiliari non est tibi? Nonne ego su-
 magni consilij angel⁹. fons sapientie. verbū dei in excel-
 sis? de quo scriptura ait. si quis indiget sapientia postu-
 let a deo. **Si** sol iste visibilis in suo orbe deturrens. lu-
 mine suo tenebras fugat ac nebulas? quantomagis
 sol etern⁹? cui⁹ q̄m̄tabilitas et lux expars est finis. sua
 irradiatione et instructione mentem ab omni eruit p-
 plexitatis ambiguo. ignorantie nubilo. fluctuanti for-
 midine. **Accede** ergo ad thronū gratie? accede et illumi-
 nare. duora me in die tribulationis; **Ca** **Tu** onē
 qui ab exordio tua caritate ac pietate nos benignissime
 puenisti nostrum assumendo naturā? et qd̄ de nostro as-
 sumpsisti nobis liberalissime gmuicasti. impendendo ac
 relinquendo illud in medelam opemq; multiplice ac
 salutem. et tantū insuper sacramenti nos constituisti
 ministros? hac eadem tua dulcissima caritate ac copio-
 sissima pietate. me anxii et afflictū m̄t erudire digne-
 ris? quid in pretacta perplexitate scrupulositate atq; for-
 midine agendū sit mihi; **De** **Nonne** preinductis
 a te verbis apostoli. ip̄e mor̄ addidit? probet aut̄ seipm̄
 homo. et sic de pane illo edat. et de calice bibat. **Quis**
 quid est probare se? nisi conscientia suam vigilanter

discurrere et expurgare. cordisq; talamū preparare ornatū
atq; ad suscipiendū in eo regem glorie totis virib; exhibere
condignū. considerata possibilitatis ac fragilitatis sue me-
sum et pporatione. ad incōparabile tantū excellentiā sacra-
menti; Preterea anteq; de preparatione hac progrediar.
volo te profundū informare de inscriptibilis sacramen-
tus preciosissima dignitate. et pmo de eius nomine;
¶ De diuersis nomib; sacramenti altaris? articl; pmi;
Magnorū artificū est magnos et eminentes. **¶** Ve-
dere. et quo altior est natura eo preclarioris extat poten-
cie? nōne ergo unigenitū dei patri eterno profusus coequa-
lem et cōmūpotem. condētur in assumpta humanita-
te mira quedam pagere? Et quia in omni multitudine
ordinata est unū principū? et maximū inter vniuer-
sa mira et magna que egi in seculo isto. hoc unū excellētis-
simū gnosissimū atq; omnino incōprehensibilissimū egi
mysteriū. institui sacramentū. produxi effectū. meipsum
sub insensibilib; inanimatarū rerū speciebus constituendo.
res illas in corp; meū et sanguinem substantialiter conuer-
tendo. hoc est infinita et omnipotente mea transubstantiā-
do virtute? qua i exordio seculorū cuncta visibilia et inui-
sibilia produxi ex nihilo; Quod mysteriū. sacramentū
et op; quāuis om̄o sit unū? in ipso tamen plurimorū
eminentissimorūq; congeries mirabilū fuit et est: dū
unū preexistens in aliud persistens sine vtriusq; corruptione
et corruptione generatione in instanti conuersum est:
idemq; numero in plurib; fuit locis. q̄uis non motu loca-
li; Ego quoq; meipsum in manib; tenui. discipulisq; por-
tavi? et in eorū ore personaliter ac integraliter esse capi-
at desij. sine egressu et mei mutatione; Demq; non mi-
nor eram in cuiuslib; ore illoꝝ ac manu mea? q̄ ad
mensam eram qua sedī; Cumq; sacramentale myste-
riū istud. tante sit excellētie. tante vigorositatis. tam
gratosissime salubritatis. tamq; sublimorū productiū
effectiū? oportet ipm̄ ad hec insinuanda plurib; ap

pellari nominibus: quamq̄ nec illa. nec qucumq; alia.
 eius dignitate. virtutes. mirabilitates. et differencias
 plene valeant designare; **Hac** ¶ veritas summa
 quam altum est hoc huiusmodi sermonis exordium. circa quod
 difficultissime questiones nascuntur. quas tamen infra ut co-
 fido dissolues; Vult ceptum prosequere; **De**
 vocatur hoc sacramentum eucharistia. memoriale. ab us.
 viaticum. comunio. donum. sacrificium. et sacramentum altaris;

¶ Quis sacramentum hoc eucharistia appellatur? arti 2us.
 Sacramenta euangelice legis que tradidi. recte vasa
 medicinalia nuncupantur? quia non tantum figuram.
 sed etiam conpetua. ymo et causatiua sint gratiarum: verum
 tamen differenter; **¶** Quemadmodum enim in genere ac mal-
 titudine ceterorum est vnum per se tale. et alia participatue aut
 incomplete. sicut in calidorum ignis. atq; in genere ludorum
 sol: sic in numero sacramentorum est vnum. p se ac plene gra-
 tiam signans. continens causam. hoc videlicet sacramentum.
 in quo ex vi conuersionis continetur sacramentum christi corpore in quo
 per redundantiam maximam extant sue aie gratia. ex na-
 turali quoq; concomitantia aia eius ac deitas: et ita in ipso
 verissime continetur perfecta et integra christi persona. seu verbum
 eternum incarnatum. verus deus. homo perfectus: porro in
 anima christi tota est gratie plenitudo; **¶** In ceteris vero sac-
 ramentis. non est formaliter gratia. que est habitus superna-
 turalis infusus. intellectualem ac rationalem creaturam perfici-
 ens: sed gratia sacramentalis est in ipsis. tanquam in signis
 dispositiue instrumentali utriusq; causalibus. secundum esse re-
 missum et incompletum: prout suo elucidandum est loco;
¶ Vnde sacramentum hoc. vite eucharistia id est bona gra-
 tia nominatur: ita. quod ob vniuersalem eminentiam ac ple-
 nitudinem sue gratiositatis. non solum eucharistiale. seu be-
 ne gratiosum: sed et eucharistia id est bona gratia dicitur;
 quemadmodum de amico carissimo dicitur: Tu es amor me-
 us: sicut et sanctus ignatus dixit: Amor meus carissimus
 est; **¶** Secundo sacramentum hoc. eucharistia appella-
 tur quia a me gratissimo domino vestro. et a mea gratiosissi-

que

ma voluntate collatum est vobis; Quāuis enim dem oibz
affluenter ac gratis. qui bonoz vestroz non egeo. et au-
dona sunt merita vestra. ita q originaliter atqz fonta-
liter totū ex mea profluit pietate. pia qz voluntate. que
gracia interdū nomina. utpote gratia inuenta. et gra-
tians dicit. que admodū et de vocat frequenter
natura naturans. attamen sacramentū instituedo
gūnicando. et eius frequentationē iubendo. fontem totū
beniuolentiae. caritatis et munificentie mee sup vos ex-
berana aperui et effudi. Imo ipm fontem. cum omni
opulencia liberalitate et gratia sua vobis gūnicau. pa-
ta meipm: nil propriū sic reseruans mihi. quod non ali-
me totum pro vobis datur. expositur. et oblatur. in facu.
ita in hoc sacramento me totū gratissime. ac fer libealif-
sime. ac feruentissima volūtate dedi ac obtuli me vobis in
abū in remediū in copia et salute: que admodū per ysaiā
p̄dixi: Ecce ego declino in eos vt flumen pacis. et vt tor-
rens inundans glorie gentiū; Hoc tibi non solum credi-
bile. verū etiā rationale certūqz videbit. si in inefficacem
mei amoris redundatissima. liberalitate mee bonitatis
indeficientissima. opulencia mee maiestate proinde adu-
teris; Contēplare qualiter diuitias glorie mee ac pleni-
tudine ditatis. vniuersis gūnicem in ecclā triumphanti-
; Quid igitur mirā si ego qui ex ineffabili caritate descendi
de celis in terrā. assumendo humanitate ad saluandū gen-
humanā. ipm naturā assumptā ita gūnicaueri vobis
in sacramento. Caritatis ac liberalitatis naturā antedē.
considera qz prompte teipm et tua ei cōiures que sincere
ac toto diligis corde: quāta pro illi salute agis aut age-
res. p̄sertim si aliter non possēt saluari; Quid itaqz p̄sum-
me peregrisse que s̄m ditare sum essentialiter caritas. et
caritas vtiqz intēsiue imensa. infinite libealissima. qz
etiam s̄m assumptam naturā tanto exuberana sum omni
dilectione sancta repletus. quāto diuine et inuicite cari-
tati propinquius sum vicius. et quanto p̄ omi mēte

creata etiā seraphica beatifici functione in creati amōis
 repletus sum. q̄ inestimabili caritatis incendio arbitrans
 animā meam zelo salutis hominū estuare: pro quorū sal
 uatione sit te tam propinquissime ac ypostatice verbo eter
 no cōiunctū. **En**

Non ratio tantū. sed experien
 tiā pandit hec vera esse; Deniq̄ certim⁹ quanta pluri
 mi agant et patiunt ex carnali amore. qualiter se et sua
 sibi mutuo quincunt? qd̄ et in cōiugatis bene concordāta
 b⁹ euidenter patet; nec dubiū quin amor spūalis diu
 nit⁹ infusus? vigorosior valde sit ex sua natura amore car
 nali. **Amplius constat q̄ sicut cōtemplatio beatorū indita
 biliter clarior est omī notitia viatorū. sic et beatorū dilec
 tio. ineffabiliter extat omī viatorū amore audentior? ani
 ma vero cristi s^m vices suas superiores ad in creatū obier
 tū relatas. erat iestimabiliter auctis creaturis clarior
 deum conspicies: hinc p̄portionabiliter in actuali deitate
 ac proximior amore feruetior fuit? ideo modo p̄fato
 manifestissime se et sua suūq̄ corp⁹ nobis quincunt;**

**Terno sacramentū hoc. eucharistia m̄cipat. rōne sui
 effect⁹. quoniam bonā ac multiplurē in nobis grātiā opat.
 de quibz gratiosis salutaribzq̄ suis effectibz infra dicit.
 Et quāto quis se exhibuit capaxiorē id est puriorē. et
 ad participandū sacramētū hui⁹ transmutata digniorē et
 affectuosiorē? tanto de fontibz saluatoris riuos grā
 tiāe hauriet ditiores. **Quarto. quoniam deputatū et or
 dinatū est ad dandū gratis dūtorat? in grātiā quippe
 compassionaliter nocet? quoniam iudiciū sibi manducant
 et bibunt. illud sūmendo; Gratorū ergo qui per grātiā
 deo accepti sunt ac plati. est eucharistia ista. **Quinto
 quoniam grātiā sup̄ grātiā causat. conseruat. auget.
 perficitq̄ in homine; **Petera etiā sacramenta suam ab
 ipō turare et grātiā sortitū? et est sacramētū sacramētōrū.
 Sexto sacramētū est aurea vna continens māna in
 sancta sanctorū collocata; **Et enī aurea vna est caro xpi
 sanctissima q̄ continet māna? per qd̄ intelligi potest vlt
 ipsa deitas corp⁹ inhabitās. aut aīa glorioza omī sua**********

uitate felicissime fruitionis repleta; Sancta vero sanctorum
est celum empireum. triumphans ecclesia. et serenissima
mansio dei; Hanc eucharistiam parauit in dulcedine sua
pauperi corde id est humili. deus et per ipsam gratiam et
gloriam tribuit dominus; Quod sacramentum hoc aptissime
nominat memoriale: articulus tertius; De

Sicut psallis. memoriam fecit mirabilium suorum miser
coris et miserator dominus. Sciens ego obliuiscere me
tis humane. et prouitate eius ad ingratitudez. in rena
nouissima instituit hoc sacramentum abditissimum. in indele
bile quod mediantium meipsum. et omnium que pro humani ge
neris egi salute: presertim in memoriale mee dilectionis.
ad homines. et passionis mee pro hominibus; in quibus
duobus. et alia mea includuntur misteria: utpote interna
tio querelatio in hoc mundo; Nisi enim factus fuisset
homo. et conuersatus in seculo: non essem passus. et ob
latus in ligno; **S**a De hoc memoriali loqui
multum deuote. sum tu vicari urbanus quartus in sermo
ne de eucharistia; **O** inquit memoriale dulcissimum a
pletendum amandum glorificandum. et votis omnibus suscipiendum
in quo inouantur signa. renouantur munera; Denique me
moriale hoc digne proportionat. et corripit eis que rep
sentat: videlicet diuina tua triste misteria; Nichil enim
tam euidentem et preclarum eximie. vno et summe dilectionis
inditum: ut dare seipsum Veri Quanto igitur maior
fuit. et est dilectio mea ad te. et quanto plura appaandum est. quod
ego deus et conditor tot et tanta pro tua assumpsi. feci. ac
toleravi salute; Quanto item memoriale istud prestantius
diuini consistit. et denique quo mea dilectio in ipso spale
didius innotescit: tanto vehemens debet attendi in meo
amore. pro cordialioresque grates mihi referre: quoniam nulle
officio interres. elevationemque conspicis qua exaltatio mea
in cruce. atque oblatio qua ego sum sacerdos. et hostia sa
lutaris in ea obtuli me deo patri signat: aut personaliter
celebras. quoniam neue accipis. vel etiam alijs horum misterio
rum meorum. et oblationis in nulla es memor Si magnam re

putaret a rege terreno. vel psule magno singulariter ac familiariter diligi. ac p̄clara talis dilectionis signa ac dona recipere? q̄ incomprehensibiliter pl̄ magnipendere debes. q̄ dominus deus creator et saluator tuus te summe gratis dilexit; diligendo p̄uenit dilectionis sue medionale tam s̄m̄. utpote seipsum in sacramento velatum tibi donauit et reliquit; nec semel tantū aut raro? sed quotidie des̄s̄er. atq; ad libitū tuū; Intuere hec intime. diligentissime pensā. assidue recordare. gratias iugiter totis virib; refer; et quicquid reuerencie cultus et obediencie potes; ei cum or̄ custodia cordis. humilitate profunda. dilectoneq; feruida usq; in finem repende; Qualiter sacramentū istud sit nob; et potus? articulus quartus; Veri.

Quemadmodū in euangelio dixi. caro mea vere ē abis ego qui uirōnabilib; necessaria vite p̄uideo? sicut legisti. quis p̄parat coruo illū abis quando pulli ei; clamant ad deū vagientes. eo q̄ non sit habeat es tam. Et rursus; Qui dat uimentis es tam ip̄oz; Quod in euangelio quoq; conestor. respicite inq̄ens volatilia celi. quia non serunt neq; congregat in horrea. et pater bester celestis pascat ea; Ego inq̄a hoc agens. rōnabili; creaturis non desum; et sicut corpora. atq; et aīas rāonales multiplicib; ex̄stias nobilissimis pasco edulib; utpote supernaturalib; et infusis virtutib;. donis eorū artib; et deliciaib; sp̄ualib;. illis annexis formaliter inherētib; et̄ct̄stias etiam sacramentis potissime corpore et sanguine meo; Et quoniam abis et potum oportet vere realiter ab̄ato ac potato v̄m̄i? corp; meū et sanguis me; in hō sacramento substantialiter ḡn̄ent;. verūptimē a s̄sa p̄iente non alterant;. nec in ip̄m mutant;. p̄mo pot; mutant illū in se; Itaq; sicut dignitatis mee fr̄uorē. nutrio tuos sup̄nos? sic corporis et sanguinis mei sup̄tione. sub s̄sibilem velamine sp̄aerū alo nunt̄ viatores; Et quoniam abis ac potus iste. est anime sp̄ital;. ideo inuisibiliter adest. non corporali dimensiuoq; modo? et sumit; fide. non euidenti cognitione; quoniam aīa

viatix est. non euidens per speciem contemplatix; Incooperat
quoz hic abus. cristo et mistico eius corpori; Interea cum
sit anime abus. ea que alimeta corporea operant in cor
pore; hoc abus ac potus iste spiritualiter agit in anima;
Porro abus ac potus corporales sumunt. ne calor natu
rales ab humido consumat radicali. suntq; medicina con
trodiana afflictione fumis ac siccis; sic diuinita eua
ristia est sumenda. ne viuificus calor caritatis a profliuo
sensuali affectionu. atq; humorib; occupataru infra
gredet. aut extinguat; et valet contra mediam spirituale
ex defectu interne refectiois ac confortationis euenire; que
admodu etia potus refingerat et bona facit digestione;
ita hoc sacramentu. contra ardore male inflamantu de
siderioz ac vitioz. facit temperamentu. et mentis reddat
pdoneam ad extirpandu supflua; Vehementia quoz
sanctaru affectionu. ad dilecti claru et contentiuu pnia
moderat ac consolat; eo q; dilectus vere quis inuisibilis
pns iam habeat; Preterea sicut alimonia corporal con
vacuitate stomachu replet; sic eucaristia cont manuum
cogitationu. et illataru affectionu omniu vanitate. cor
implet meditando appetendoq; salubria; ut ipus omne
fructuose expendat; fiatq; homo instar sanctor plen die
rum; Et breuiter sicut alimonia illa corporea vitam con
seruat. vires roborat. corp sustentat. et homine usq; ad per
fectam facit exarsere atq; pertingere quantitate. bona quoz
ac hilarem facit dispositione in mente et corpore; sic abs
ille celestis hoem conseruat in vita gratie. confortat poten
cias anime. et hominem facit omni die proficere. siq;
ad virtutu pduat. et mente ac corpore in deo lenificat;
uxta qd scriptu est. Cor meum et caro mea exultauerunt
in deum viuum; Deniq; sicut manna eucaristie huius
gura. iustis ac gratis contulit omis saporis suauitate;
sic mistica ista refectio facit hoem detrahibil occupari et
exerceri. non solu in vna virtute. ymo magis in virtutib;
vniuersis; ita q; interni saporis dulcedine orat. medita.
abstineat. mansuescat. seq; humiliat; Facet heu me

fectione

miserū dñe deus qui totiens abū hunc et potū sup̄bi dīnū.
 et nihilomin⁹ adhuc spiritualiter arid⁹ sum et macer.
 nimisq; pusillus. et spūaliū exars deliciarū: immo
 ad irrationales passionū mot⁹ adhuc infeliter dapna
 biliterq; procliv⁹; **De** Quicquid sit de te. hoc illis
 gtingit. qui ut dixit apostol⁹ non diuident corp⁹ donū:
 qui exquisit⁹ corp⁹ suū vestibz exornarent. atq; fornicet⁹
 moxigerat⁹ se haberet si a magnatibz seculi essent ad
 prandū iuitati. et cū illis sederent ad mensam: q̄ arāz
 suam ornent acerbz virtuosiss. ac reuerentiā int⁹ modest
 tia. dum ad reuerendū altare. ad mensā regis celestis.
 ad eucharistie angelis adorandā sup̄nōne sunt accessuri.
 ideo decrescūt magis q̄ crescunt; **Her** quippe alimonia
 ac medela. non operat⁹ in accipiente ut corporea medi
 ana. agensq; naturale: sed iuxta datoris ac medetisar
 bitū. ac suscipientis p̄paratioē ac meritū; **Ecce**
De vera et salutarī p̄paratioē ad celebrandū. et gūni
 candū infra ut spero loquens: nunc ceteroz nominiū
 hui⁹ sacramētū si placet exp̄ime rōnes; **De** rōnibz ob
 quas sacramētū hoc. viaticū appellat⁹: arti v^o **De**
Quāuis passio mea dicatur fecisse fienda. q̄a fecit
 iam facta: hoc tamē non 3̄ omnifarie intelligēd⁹;
Verū est equidē. q̄ sicut passio mea fuit p̄ oibz sa
 tisfactoria: ita pro his qui fide formatā crediderūt eam fu
 turā satisfecit: sicut pro his qui eam factā sic credūt: p̄
 omibz inq; satisfactoria fuit. quantū ad sufficienciā: sed
 quantū ad efficienciā pro his tantū. quibz virt⁹ seu meritū
 eius. modo aliquo applicatur; **Porro** in euangelica lege
 fit applicatio ista. per ecclesiasticā sacramētā. ḡcurrētē fide
 eius per quē applicat⁹. aut ei⁹ cui applicat⁹: si aut applica
 re aliter fieri nequeat. sufficiat efficac⁹ desiderū ei⁹; **Sacra**
 menta vero euangelice legis ḡtentua sunt et effectua
 multiplicis gratie. qd̄ veteris legis non ḡuenit sacrame
 tis: ideo virtus passionis mee abundanti⁹ operat⁹ in no
 uo testamento. regulant⁹ loquendo q̄ olim in veteri; **De**
 ruptamē virtutē meā sacramētis non totaliter alligat

in quin et nunt et olim potueri sine sacramentis effectū
sacramentale. copiosamq; gratiā quib; volueri condonare.
Vnde aliqui tam in lege nature. q̄ in lege scripta. specialiter
munere misericordie mee fuerunt sanctitatis eximie: nihil
ominus tempus euāgelij. recte tempus gratie appellatur.
quoniam multo exuberantior gratia in eo est data q̄ ante. et
innumerabiliter plurib; Inter que est vniuersitas gra-
tie sacramentis et eucharistia maxime. que iter suos ef-
fectus clarissimos confortat et munit vos in peregrinatione
huius exilio. ad peregrinandi viam salutis. et artū hoc fieri
iter: in quo innumerabilia magna et graua occurrunt
impedimenta: quousq; ad summe vocationis brauiū p-
tingatis; **Sac** Circa hoc aliqua possum mouere.
sed ex p̄ductis eorum solutiones cerno patere: **Creui**
queri possit. quia si ista ita se habeant: cur mlti frequēt-
aut q̄si quotidie celebrantes. totaliter querantur. et gradi-
untur? **Vel** si sic loqui congruit. retrogradunt. ut palam
conspiciat. et simplices quidam. raro quicquid vniuerso
varissime aut nunq̄. realiter istud sacramentū suscipientes.
ad patriā claritatis eterne expeditissime et victoriosissime
proficiscebant; **Verū** ut tetigi ex indutis patet solutio:
quia defectus nequaquam surgit ex parte sacramenta: sed
ex parte indigne suscipientū illud; **Ver** Tu ergo ad
propositū tibi certamen. hoc vniuersali viatico refectus.
armatus. munitus accede ipsum: cum summa reuerentia
suscipe. susceptū spiritualiter tecū tene. diligentissime ca-
uens ab omni eius offensione: tentū ac p̄ns cum pro-
dualissima gratiarum actione honora. proficere. et reton-
menda te ei. eius auxilio gratiosē inire. in eius pelago
effectib; iugiter cresce: ut inter tot scopulos. obices. dia-
siones. difficultates. temptationes vie salutis desuper prote-
garis. illesus euadas. felicitatq; ptingas; **Sac** **Val**
de necessaria viaticū huius deuota susceptio: quoniam gradus
nobis restat viā prorsus periculosa atq; difficilis: cum et
tuo recedat. sensualitas relucte. et trahat dorsus. inu-
dus quoq; alluciat. et demones durissime adūsant. nec

ulla sit rexes; Interea recolo dixisse tyfosth? sicut leones
 ignem spirantes. ita a mensa domica demoi?z terribi
 les facti recedim?; Qu? de digne sumentibz. daru est esse
 prolatu; **De** Si suspens ita cadent a latere tuo mil
 le. et detemula a dextris tuis; Carne et sensualitates
 in vobis rediges seruitute. et mundi insanias atq; spur
 rancias toto corde despicias? facies quoq; quotidie in fora
 tudie tibi istius magna dietam ad monte dei. quo ipse
 tenuit in eternu; Et quo feruentior fueris. quo frequen?
 pur? affectuosiusq; ad deu. et ad ei? sacratissima aspi
 raueris visione? eo longius progredens ac vehemeta?
 appropinquas; **Et** Tam pl? solito intendo me ad
 celebratione quondiana ac deuota dissonere; **Cur**
 sacramentu hoc vocat quino? arti. sextus **De**

Iesuisti un? panis et unu corp? multa sum? omis
 qui de vno pane et de vno calice ptiapam?; hoc
 itaq; sacramentu vocatur quino seu sinaris.
 estq; signus eternalit? dignitatis. ingitum vniuersi fideles
 ipm in caritate accipietes. virtute et grana eius spiritalit?
 vnu fuit et sunt cum christo capite suo. et cu multo corpore
 ei? qd est ecclesia? an? ipi sunt membra. et inter semui
 ce; Nemp? per hui? suphione frequetatione; sacrame
 ta xpo quinitans copulat. et econtra? et per grane inhe
 sione. ac incrementa in semuere manent? ymo per ca
 ritatis profectu. membz cum capite. quotidie magis
 ac magis vnu efficit? **I**deo ait; Qui manducat mea
 carne. et bibit meu sanguinem in me manet. et ego
 in illo; **P**er hoc etia sacramentu quinitans copulat
 glorie angeloz? cu et eucaristie ptiapatio sit figura
 signu. et cura future fructiois? atq; per ei? p?donca fre
 quentatione. ruina reparare angelica? ac ipse quinitans
 angelice meret? beatitudis veritate; **R**ursus per sac
 mentu h? meritis quinitam? ac p?muis omia beator? q?
 tam in via q? in patria iuue sibi quinitant multas
 mem gram suam et gloria. per caritatis iuctura. spua
 talernq; viuente. iuxta qd scriptu ?; **P**articeps ego su

om̄ timentū te. & custodientū mandata tua; **I**terū.
quia per sacramētū hui⁹ susceptiōne fideles per caritate
iungunt. et alijs faciūt qd̄ sibi rōnabiliter fieri volūt. hūc
per eucaristie sacramētū et susceptionē. sup̄portant se mu-
tuo. et condolent. et opera quide pietatis corporalia ac etiā
spiritualia implent. Vno passionibz gūnicant cristi atqz
sanctorū. quoz p̄secutiones afflictiones molestias atqz tū-
rias sentiūt. seipsos demū et omnia sua participatibz
secum sacramētū istud gūnicant; **G**ar-
tis percipio. q̄ vere locut⁹ sit augustin⁹ dicens; **Q**ui
accipit signū vitatis. et non tenet vitulū pacis. non
accipit misterīū p̄ se. sed testiōnū cont̄ se; **E**t denuo p̄o-
testat. te dnm̄ iesum cristū in his materis commendasse. et
instruisse hoc sacramētū. videlicet in pane et vino que ex
multis redigunt in vnu. quēadmodū panis ex multis g-
nis. et vinū ex multis vuis. sic et eucaristia vnitas. ex
multis resulat fidelibz hui⁹ sacramētū participatiōe vnitas.
Ver **T**u ergo et om̄s qui salubriter cupit celebrare
aut gūnicare. semper sis sollicitus seruare vitatē spūs
vinculo pacis. atqz idipm̄ dicaris omnes. et absint a vo-
bis fastidatū et scandala caritatis; **N**ihil per contentiōne in
vne de gloriā faciatis. sed vnusquisqz per sanctā humi-
litate p̄seruat sibi proximos suos; **N**emo contra aliū con-
cupiat. gerat. aut teneat displicentiā irōnalem et iniusta.
nec homo homini seruet iram. ne frustra a deo sibi querat
medelam. immo tam fortes et roborati in caritate. recte
risqz virtutibz esse debetis. vt vn⁹ non possit facilius
offendi. scandalizari aut p̄turbari ab alio. nec male sus-
picari de illo; **I**rōne vehementer est detestandū. q̄
ministrī tam excellentissimi sacramenti inueniantur
adhuc ita pusilli. tam fragiles. leues. pueriles. passiona-
ti. **S**unt ergo viri virtutū. discipuli sapiētie. magiste-
rijs celestis obediētes. ac humiles audiuores. et tanta
sacramenti amore. aut salte sue dāpnationis timore in-
dulgeant munio. atqz vnanimēs vno ore honorifi-
cent deum; **D**e rōnibz alioz q̄tuor noz sacramenti

istius: articulus septimus. Ver

Quis tibi ex preiudicis. cur eucharistia rectissime
 donū vocet. beneficium quoque congrue appellat? quia ex
 pura caritate. meraque liberalitate mei ad homines
 contuli eis tam eximium bonū. non ex indigentia mea. aut co
 modi mei intuitu. sed pro illoꝝ salute: quatinus per dona
 tie. ac beneficia gratie. ad excellentissima p̄duram bona
 felicitatis eterne? quāuis totū ad honorem dei et gloria.
 iustitia exigente. et sapientia mea dictante retulerim abs
 que vestre comoditatis ac felicitatis detrimento. quia in deo
 tota vestra salus est sita: nec beati esse poteritis. nisi p̄ ordi
 natione finale. relationeque totale ac pura ad ipm? cum
 ipse sit alpha et o. principium et finis. **P**orro donū proprie
 est collatio nequaquam redditionis intuitu facta? sed ut reddendi
 lus datio; **Q**uod autem proprii comodi. aut redditionis intui
 tu datur. vendit? potius quod donetur? et spirituale cum intuitu
 comodi temporalis exhibetur. simoniaca labe committitur;
Denique impartiendo hoc donū. et iam vobis humilitando
 meipsum? ostendi clarissime caritatis mee imensitatem.
 opulente mee ac magnificente largitate. hilaremque do
 nandi affectū; **I**tempe si hilare datorem diligit deus?
 quāto magis ipse se donando hilarissim? certat? **I**n huius
 donū humilitate. thesaurū tota liberalitatis mee aperui.
 et largitus sum munera iuxta magnificentiā principalem?
 in ipsa eucharistia dando me totū deū et hoīem. corp?
 animam et deitatem; **T**unc aperui manū meam. et imple
 ui iniquatū in me fuit oēs al. rationale benedictione? et
 quod deo in patria in re reuelata. dedi hic in re velata; **P**er
 pende donū istius nobilitatem. copiositatem. siue effluentiam
 que claritatem? quia in ipso omne bonū conanet. ex ipso
 gratia et gloria hauriunt: per ipm ad plenā felicitatem
 pertingit; **H**ecce ergo tantum ecclesia: **S**acrum coniuiuiū
 in quo thylus sumus. recolitur memoria passionis eius?
 mens impletur gratia. et future glorie nobis pign?
 datur. **N**on sis huic datori ingratus. nec timor ca
 ritatis ac munificentie eius non reddas ei malū pro tā

to bono. noli ei abstinere teipsum: quia non quere nisi te
ipm. id est tuipm in corpore et aia sanctificatione; ⁱⁿ
super sacramentu hoc recte sacrificiu appellatur: quoniam ipi
passionem iam factam. et eius in cruce immolationem
dignissime repntat. atq; comemorat: et ipm quotidie
pro vestra reconciliacione. purificatione. et salute in ec-
clesia deo patri offertur: dempe tam ardentissime vos di-
lexi. tam liberalissimu ad vos animu habui. qd non suffe-
at mihi semel vobis conferri. et semel pro vobis offerri:
sed in fonte et abisso infinite sapientie mee. hunc in-
ualissimu modu inueni ac statui. quo vobis indefineter
assum et conferat. pro vobisq; offerat et a vobis maduerit:
panis et vini. non in specie carnis et sanguinis: nec
in quantitate propria. vt in ea subsisto. quauis simul cum
ea accipiar: **Hoc sacrificiu** ab exordio mundi. in obla-
tionib; abell. et ei⁹ occasione fuit pfiguratu: demde in
lege nature in sacrificijs puarthari. et in lege moysi p
oblationes diuersas: ipm quoq; in exordio primitiue et
clesie in cena institui. qd ex seipso acceptabilissimu est
patri eterno. et efficacissimu ad omne illud agendu. pro
quo institutu est et offertur: **Ampl⁹** ipsum est vigor
suma mediania contra reliquias viciozu. cont⁹ concu-
piscenciam seuisente. cont⁹ venialia. quotidianasq; cul-
pas. et contra mortalia peccata obita: et singulari
modo valet contra vniuersa anime vulnera: prout hoc
infra dan⁹ exponet **Specialiter** demu vocat⁹ sacra-
mentu altaris: super quod consistat et offert. sumit et
tractat: **In** quo aliud extra videt. aliud designatur.
aliud foris representat. aliud int⁹ continet: vt infra dis-
fusi⁹ ostendet: **Nunc** aute sufficiat voinu homi rationes
intantu exposuisse: veruipramen alijs quoq; nomib; inter-
du exprimit: **Nam** et hostia nomina. in quatu ipsimet
continet christu. et ipse in ea offert: **vocat** etia ara et
pign⁹ future glorie ac salutis: quia in ea data visio
ac plena fruitione. que modo sub formis velati inuisibi

lucet summis. tota vestra consistat felicitas: Diffusior de
claratio p̄dictorū. q̄lucet christus. s̄m̄ utraq̄ suā naturā sit
abz̄ rōnabiliū creaturariū? et q̄ eucristia sit sacramentū
sūmū dignissimūq̄ amoris; articulo octo? De

Rationalem creaturam non decet habere caput p̄m̄
et sumū nisi deū. nec aliunde spiritaliū vivere nisi
sp̄ritu dei? hinc sequit̄ deū esse abū illū? Cui ei
nutrit ac sustentat vitalem in corpore animalis s̄p̄ritu ca
lore? hoc est abus animalis; Cumq̄ sola diuina bonitas
in rōnali creatura. viuificū aliat et conseruet calore quo
spiritaliū uiuit. utpote caritate? constat q̄ bonitas dei ve
rissime ab? sit hominis. in quo vitalis calor est sincer? et
sanct? amor. et amicitia spiritalis. qua fideles deo herent.
et sibiūte coherent? propter deum sibiūte consulentes.
et totaq̄ promptitudine p̄uidentes ac subseruētes? omni
quoq̄ studiositate mutuo se amantes ac defendētes;
Increata enī bonitas veros suos amatores tam valide
sibi astringit et alligat? ut propter ipam. etiam sibi
uicē inseparabiliū pure coherent. ac sincera dilectione
se cōplectant? **Fater** hoc plane fateor esse verissi
mū; Cum enī limitata defectuosaq̄ bonitas. dulcedo. com
moditas. pulcritudo nature. in sua cognitione dilectionē
sua exaltet. aliat et auget tam intense? quāto magis bo
nitas pura et infinita. cui? amabilitas finem nefat. que
essentialis est ipa dulcedo imensa. quemētissima. et pul
critudo mundissima intranscripta? **Ver** Kerte rō
cludis? quoniā bonitas cuiuscūq̄ creature. non est nisi
vestigū pusillū ac temue. deficiens penit? infinite. a p̄ma
illa fontali increataq̄ bonitate in omnia redundante;
Conformiter voluptas a bonitate creata prouēiens. qd
est nisi vestigiū vestigiū bonitatis diuine. et voluptatis
eternę? v̄mo et umbra v̄mbre illi? Si ergo extrema ves
tigiū illū. utpote sensibiliū carnaliū et corruptibiliū re
rū voluptates. tantos sui amores in homibz̄ excitat. fo
uent. inflamat. ut ipi amatores quasi conflagran et su
mardefcere videant? quāto forā? s̄p̄splendissima et su

perpulcherrima dei bonitas in corde eorum quibus illuxerit a-
more sanctissimos. immaculatissimasque concupiscentias ex-
citat. nutriet. et accendit. ^o agente ergo diuina bonita-
tis ac nutrimentum vitalis ac spiritualis fertur esse calo-
ris. quemadmodum speciositas mulieris nutrimentum et a-
loris. per obliuionem aliamue occupationem. mor cessat tur-
pitudinem adhibetur. amor mundus reuiuiscit ac renouat.
Nullo magis pulchritudo ac suauitas deitatis imensa. ab-
est et incendium dignum et congruentis sibi amoris in amato-
ribus suis. Amplius nonne dum percipis aliquem virum esse se-
limiter virtuosum. iustum. probum. sapientem. nonne ex solo au-
ditu attendis eius amorem. et tanto plus quanto virtutes
eius cognoueris clarus. Quam magis ex consideratione
infinite perfectionis dei in omnibus. debes ipsius amore inco-
parabiliter inflammar. Denique sicut gustus noster in singulis
alioz potuumque alimonis ac varietatibus experit et inue-
nit quod appetitum suum excitat et augmetat. et sicut cor bo-
num in omnibus verbis et operibus. tota quietatione viri bo-
ni. presertim heroyce et perfecti inuenit quod amore suum ad vi-
rum illum prouocet foueat et sustentat. sic corda electorum in
verbis. operibus dei. tanquam in spiritualibus ac specialibus fer-
tilis reperit quod in eis excitet et accendat viuificam sacra-
mentum amoris calore. ipsos spiritualibus pascat deliciis. ideo ver-
ba beneficia dei. ab eis sunt animarum fidelium. et pabulum di-
uini amoris. Itaque tam bonitas. pulchritudo. suauitas.
munificencia dei. quam eius beneficia. eloquia ac promissa
sunt inanimatum pabulum et incendium dilectionis pure
ad deum. et delectationis et complacentie in eodem. quod septuaginta
frequenter insinuat. *satiabor inquit cum apparuerit gloria
tua. et torrente voluptatis tue potabis eos. et quod dul-
cia fontibus meis eloquia tua. quemadmodum vir bonus
in se. tamen propter verba et opera sua. cum tamen omnia
ista creata non nisi per modicam aspersionem. ac tenui par-*

raptatione sume et increate bonitatis atq; dulcedinis p
 me et abyssalis dulcia sunt et bona; Porro beneficia st
 quedā insitua. et amor ex illorū collatione procedens
 solet cessare. cessantib; beneficijs illis? alia sunt beneficia
 tam diu durantia sicut durat hec vita. sicut beneficia pa
 rentū in sobolem. potissime beneficia dei in creaturis?
 ideo amor inde exortus iugiter deb; durare vita ista du
 rante. pmo quotidie crescere ac recenter validiusq; fla
 mescere ex continuatione inouatione et multiplicatioe
 beneficiorū patris celestis? sic tamen ut totū sinceriter
 ordinet ad deum; Nunc enī loquor de amore recto
 gratuito. quē non curat nec inquinat utilitas aut
 voluptas simplici. qui proprie caritas nūcipatur?
 qui penalitatis et negationis nul habet. quo amator
 non intendit quicq; acquirere sibi. nec amatum efficere suū.
 pmo ipi dilecto intendit. et satagit obtinere quicq; valet
 comodi et honoris; Preterea sicut non est vite sustenta
 corpori animalis. sine incorporatione tibi queniētis? sic n
 est vita gracie corpori humano absq; inordinatione et inis
 teratione spūalis tibi vite illi cōueniētis; Inordinatio at
 non est aliud q̄ spūal' seu cordialis vnio? puta di
 lectio quātū ad vnum motuā; Cūq; incorporatio tibi sit
 vere cōmestio. cui spūationes sunt que incorporationem
 precedūt. ut fractio masticatioq; in ore? sic inordinatio t
 bi spūal' vere cōmestio est tibi illi? Et quon sine incor
 datione id est cordiali vnitione seu dilectione. nec vitā
 gracie. nec vitam glorie aliquis potest habere? constat si
 ne spūali dei cōmestione neutri vitā consistere: ideo
 dixi; Qui manducat me. viuet propter me: et qui mā
 ducat hunc panē viuet ieterna; Itemq; Ego sum pa
 nis vite; In tantū quippe sum panis vite. inquantū fa
 cio aliquos spūaliter me amare. ac ipō amore nu
 trū; Et hoc diligenter aduerte. quia radix probationis
 viuifica atq; ineffabilis sacramēti quā nequit effigere
 dillert bene dispositus; Interea quidā heretia veni
 tate hui' sacramenta negarūt. duplici ex errore; pmo

quonia[m] masticatione[m] in ore. d[omi]n[u]m est[et]a tenet. ac molit quasi
dentib[us]. aut in ventre traicit[ur]. putant[ur] ee[m] mestionem;
Secundo quonia[m] differentia[m] inter comestione[m] corporale[m]
ac spuale[m] ignorauerit; Quod eni[m] corporale[m] mandu-
catur. oportet a prop[ri]a forma nudari: et in manducata[m]
substantia[m] transmutari; In spirituali vero mestionem fit eor[um].
quia quo abus spiritualis purior atq[ue] integrior venit ad
cor. tanto profundius ei vnitur: et ip[s]u[m] cor sibi assimilat. et
quodammodo in se mutat. sicut differunt augustin[us]. Non
tu enim mutabis me in te. sed ego mutabo te in me. Ac
vero quemadmodu[m] veritas ab[us] est ip[s]i[us] intellectus: sic
bonitas ab[us] ip[s]i[us] voluntatis; Idem quoq[ue] est veritas ad
ip[s]u[m] intellectus: quod exterior lux ad sensum; Et sicut
corpore[us] ab[us] corroborat ip[s]u[m] corpus cum ei fuerit incorpo-
ratus: sic veritas ip[s]u[m] intell[ect]u[m] confortat ac reficit ter-
ritudine. cu[m] fuerit ei vnita vnitione[m] o[m]pleta: quia tunc ve-
re scit[ur] ac noscitur; Item sicut ab[us] descendit et auget
corp[us] trina[m] dimensio[n]e[m]. videlicet longitudine[m] latitudine[m] seu
spissitudine[m]. et profunditate[m] seu altitudine[m]: sic veritas ex-
tendit se in longu[m] consequentiu[m] preteritoru[m] ac futuroru[m].
in latu[m] cotinuitatu[m] id est in latu[m] circumspectionis. et
in latu[m] essentialiu[m] ac intimo[r]u[m]; Consimiliter in superio[r]i
actu actiua latitudo est amor: qui usq[ue] ad vnitos propter
deu[m] extendit; altitudo. magnificencia seu bonitas hinc de-
clarat[ur]: q[uod] sola luminosissima veritas p[ri]ma. propriissime
ab[us] sit intellectus. solaq[ue] p[ri]ma mundissima ac mundatissi-
ma bonitas. ab[us] sit voluntatis; Item ab[us] rectissima dif-
finitione vocatur id. cui[us] sumptio[rum] fames sedat. comedo
delectat. p[er]ditu[m] reparat. et abatu[m] augetur. reficitur ac im-
plet[ur]: certu[m] est q[uod] nec fames seu desideriu[m] intellectus. nec
fames voluntatis quiescat. donec intellectus pleno ore co-
medent et gustauerit p[ri]ma[m] veritate[m]. atq[ue] voluntate[m] p[ri]ma[m]
suauissima[m] bonitate[m]: que veritas ac bonitas sole sufficit
implere et quietare o[m]ni[m] capacitare[m] famem et appetitu[m]
intellect[us] nostri ac voluntatis. conuetare ac maxime de-
lectari et confortare. Nec potest intellect[us] quiescere. nisi

in p̄me cause cogrutione? nec affectus. nisi in p̄me boni-
tatis fruitione; Cognitio autē et fruitio sunt ip̄i mētis
ḡmestiones? ideo panis et ab̄z ipsius est veritas p̄ma. et
bonitas s̄ma. ad quas ceterē v̄itates et bonitates se ha-
bent sicut v̄mbre vanissime. exilissimeq; picture. V̄mo sub-
structa ab intellectu p̄me veritatis notitia. et a volūate di-
vine bonitatis dilectione. spiritualit̄ mortu⁹ est v̄terq; Intel-
lectus quippe deū ignorans. et affectus deum nō amans vi-
vunt inique. quoniam deo nō vivunt? nec se et sua in eius
honorem atq; obsequiū referūt ac quertūt. a quo quicq;
sunt et habent sortiti sunt; Insūper sola veritas ac sapi-
entia increata. sponsa intellect⁹ creat⁹ ceterē virtutes sū-
quasi pedissequae et ancillae cum quib; impie fornicant?
dū eis magis t̄p̄ p̄me veritati imitat̄ aut inheret; Filii
affect⁹ creatus habere se debet ad summā bonitatē. ei max-
ime et finaliter inherendo? et bonitates in creaturis asper-
sas referendo ad illam; hinc panis iste celestis non solum
quotidie. sed assidue quoq; et integer est edendo? et absq; ces-
satione in mente habend⁹ amplectend⁹ et retinend⁹. p̄pter
q̄d non solum quotidian⁹. sed et sup̄substantial⁹ vocatus
est; Qu⁹ subtractio? est interne ac spiritual⁹ vite extinctio;
¶ Et tamen oportet animā semper actualit̄ p̄me veritati
esse intentam; Cum ergo anima nata sit panem hunc
manducare. et deus ipse nichil otiose aut frustra creaverit?
necesse est panem hunc puta seipsum exhibeat ip̄i anime
manducabilem siue cibilem. ¶ Preterea cum de⁹ sit inco-
parabilis magis p̄ et p̄vid⁹ circa filios gracie suae. q̄
querūq; mater circa filios v̄teri sui? et ip̄e in v̄familias
naturali pietate. caritate m̄strent filijs suis etiam sc̄dm
capacitatē et dispositionē eorū. ī specie lactis vel pulmētū
aut panis? multo plus. inestimabilis demenae ac paterna
lissime providenae de⁹. filijs suis adoptivis dispensat
hunc panē sup̄substantialē iuxta capacitatē ip̄orum;
¶ Habet equidem filios quosdam quasi p̄ferte etatis. fortes
ac validos. puta cives sapnos. qui panem hunc edere
possunt in sua p̄pria forma? habet et filios parvulos q̄

paternali

hoc pane vesari non queunt. in proprie forme soliditate: idcirco necesse est ut in alia forma qua eis esibilis sit. ipsis proponat eundem; Nulla vero forma ad hoc existit conueniens. nisi ostendat illu esse panem: Vno omnis alia forma illu absconderet. et forma carnis comedere cupientes auerteret: sed forma panis ad hoc conuiniissime fuit aptissima

Denique homo in hac vita panem illu in sua claritate et gloria nullatenus scire potest: et si ultra vires homini patet in visionibus prophetarum. et raptibus contemplantium; Quis autem visio prophetica. seu contemplatio vite punitis. quatenus videtur consistere claritate. plene distat a eorum fulgore cognitionis sanctorum in patria. quae tenebrosissima nox a serenuissime diei splendore; In specie ergo panis naturalis proponit ille panis substantialis: quoniam panis saporis tenuissimus ac conuenientissimus absque est: expressusque designans diuini cibi proprietates. **Sacer** Quanta imbecillitas nunc valet capere mentis. subtiliter ac deuote domini. et veritas summa animas nostras reficit temetipsam; Verumptamen obuia potest. quod sancti et electi fideles. qui a mundi principio usque ad presentem etate fuerunt exordium. etiam in hac vita cibo illo per contemplationem alii sunt: sicut et multi sancti anachorete. in perpetua soliditate amozantes: non ergo necessaria videtur realitas panis assupte humanitatis. seu corporis et sanguinis tui in sacramento: sed figurata videtur sufficere; presertim cum bonitas tua eterna et veritas increata. non videatur absque aut refectio mentium creaturam. nisi per modum obiecti. et cause efficientis: non per modum cause formalis intrinsece inherens: sic etenim cibum et reficit cognitio et dilectio summe veritatis ac bonitatis; Hoc ergo si placet clarius persuadeat: quod in assupta quoque humanitate in sacramento veritate assis;

Ver hoc modo ostendam; Quae mensa altaris tui tus vere realiter assis. et gratia in se assupte humanitatis: **U**ngenitus dei. propter hoc articulus ix. Verumnes homo factus. tria in seculo isto pro hominibus officia exercuit et assupsit: utpote sacerdos

tus et aduocati ac medici; minor namq; eor inferiorq; sacer
 dos sufficere non valebat facinorando et faciendo generi
 humano ac curie tota ecclesie militantis? per modum quoq;
 aduocati causa tota generis humani agi non poterat; cur
 sus impossibile fuit per minorem medicum. tota generis hu
 mani lesiones vulnera ac morbos curari; Cum itaq; i
 officio missae tria ista agantur. et exercitum missae tria ista in
 cludit officia? necesse fuit ipsamet unigenitum dei. in officio
 missae tria ista principaliter agere officia. exequi et implere;
 Officiu namq; missae. sacramentatio et sanctificatio extat to
 tus populi dei. qd a minori sacerdote agi principaliter non
 potest. sed christu qui vere summus sacerdos e. per insinua
 tionem aduocare necesse est: idcirco ipm esse in sacramento q
 plus sanctificat. atq; ab eo sacramentatione pncipue fieri
 constat? itaq; necesse est eu aduenire in eo q sacerdos est. ut
 pote s^m q homo. et in forma humana; Preterea sac
 dotale officiu. quod est sanctificatio populi no expletur i mis
 sa. nisi per hostiam qua sanctificationis gratia populo im
 peratur? secundu gratia hanc tota plebi nulla poterit hos
 tia impetrare. nisi qua ipsemet christus in ara crucis ob
 tulit: et hec hostia ipsemet christus est; Ipse igit persona
 liter adest. et patri offertur in missa; Insuper aduoca
 tus fidelis cause qua suscepit expedienda psonaliter adest
 si potest. quotiens causa ipa requirit? tu q in missa causa
 agat? tota ecclesie per sacerdotem tanq; per procuratorem to
 tam eterno patre: et christus sit omnipotens ac fidelissim
 aduocat? potens ubiq; suam exhibere pnciam. que et expedi
 tione huiusmodi cause valde est oportuna? imo et sacer
 doti procuratori ofiat q realiter assit. Consimiliter nate
 est fidelem peritumq; medicu psonaliter venire ad egros
 quos suscepit curandos. et qui non nisi ab eo queat cu
 rari et sanari. quotiens requiritur illoz infirmitas? adhi
 beriq; illis ungenta et medicinas; Quonia ergo tota ec
 clesia sua est egra. et vniuersiq; de ecclesia eger est. hoc
 est medicamine indigens. siue ad curacionem. siue ad con
 seruationem in bono. siue ad pseruacionem a malo? hinc op

tet ipsum ad curandū venire. quotiens plebi de ecclesie me-
dicatione agitur. et curationi plebis intendit; Cum ergo
hoc precipue in missa agatur. oportet arctū ibi adesse ut
medicū: quatenus plebi meditationis officium. sanitatisque be-
neficiū largiatur; aduenit ergo cum omnium vngentorū
alabaastro spiritualiū in cruce vndiq; aperto ac fracto. qd
est sua humanitas: seu cū carne que est efficacissimū ca-
thaplasma contra vniuersas lesiones dolorisq; spiritualis.
tū solidissimū suauissimūq; antidotū contra cunctos humo-
res noxios viciorū: atq; cū sanguine suo qui est velut cyrop-
omes adme languores ac vulnera: quorū duorū virtutes i-
pā domita passione potissime claruerit; Itaq; tota missa pri-
cipaliter est arcti officium. quibus sacerdos et ministri adhibeat
ministra sua: Hinc necesse est ipm missarū solemnibus
interesse: ac peracta in eis officia adimplere; Attende et
go q; missæ celebratio. non est nisi sanctificatio populi p̄ vno
curationē nomis diuini: et sacrificiū et actio seu ventilatio
causæ eisdē populi corā deo p̄ pres et mīnera: meditatio quoq;
seu portioatio spūalis eiusdē plebis tāq; per antidotū s̄ro-
pū; Itemq; refectio eius p̄ panē et frumentū electorū: et p̄
vniū germinas vrgines; Quid nepe bonū domini. aut qd
pulcrū eius: nisi hec dona. ista vngenta. hec sacrificia il-
libata: amplius sicut per gūmionē corporalis refectiois.
in homines dilectione naturali ac sociali proficiat: ut p̄
gūmionē huius spūalis edulij. erant ad spirituale dilectiois.
atq; ecclesiasticā vnitatem potissime inducendi; Deniq;
ad huius declarationē superius quedā introducte sunt rōnes:
vt q; cibū oportet realiter verū. vniū cibato: et q; plenū
signū dilectionis p̄portioari debz magnitudini caritatis;
Eiusdē quoniam christus se totū vtilitatem nostræ. profectui. ac
saluti exposuit: et nihil ita attendit ad diligendū sic
q; sidera mortis. quā quis pro altero sponte passus. atq;
perfecta ostensio preueniētis dilectionis alteri ad se: ideo
christus voluit in missæ officio offerri realiter in gmedatio-
nē suæ passionis pro nobis: ac suæ dilectionis ad nos. Iterū

quonia ipse est sacrificium. sume irrepabiliter; acceptu p̄
 relecti. ac suavissime flagrans; voluit p̄sonaliter sic offer
 ri ut copiosius succurreret his pro quib; semel obtulit se in
 tunc; Postremo quon̄ cor eius instar fornacis ardebat
 igne diuini amoris. ac zelo humane salutis; exhibuit
 totū se ad omne illud qd̄ magis fuit pro dei patris cul
 tu. reuerentia laude et gloria. et multiformi pro. ac
 gratioso generis humani auxilio; qd̄ totū per h̄ extat
 impletū. q̄ ipse in missæ officio p̄sonaliter immolatur;
 per qd̄ summa dilectio. pietas. liberalitas. beneficentia dei ad
 homines retolunt. et ei beneficia extollunt. et p̄missa mag
 nificam. diuina laus maiestas deuotissime collauda glo
 rificat et honorat; grates q̄ ei referit indefinenter; Nec
 p̄termittendū est hoc. q̄ maxima promerendi occasio
 homib; est collata in exhibitione tam ir̄prehensibil̄ sac
 menti; dū intellect̄ hominis in captiuitate. se redigit
 in obsequiū christi. credendo admirabilissima que p̄ter
 auctoritate attestationis veritatis diuine de hoc sacram
 to credunt. *Prosecutio h̄ matene. articulo x. de*

Quod q̄ p̄ncipes reipublice secularis publicos sta
 tuunt aduocatos. ad supplendū impetror̄ defect
 ū. ne ex sua imperitia amittunt ius suū; qua
 tomagis om̄ iudex et rex. de q̄ vniuersor̄ insufficiēte et
 insipientie consules. atq; eterne damnationis vinculis
 occurrens; publicū ac sufficiētissimū q̄stituit toti
 humano generi aduocatum. qui in q̄stione dei patris. mi
 seris quātū p̄mittit iusticia indefinenter succurrat;

Deniq; cū tres intentiones. et p̄cipui actus sint cult̄
 diuini. ac vere religionis. videlicet honorificentia dei. im
 petratio veniarū. et adeptio gratiarū; multū deesset cul
 tu dei si durante totius iniquitate ac culpa desit aduo
 catus et sacerdos ad impetrandū tantis veniā ac graciā
 effinx̄ utpote tristis; Unde et usq; ad ei aduentū valde i
 completus extat dei cult̄; tamen in fide saluatoris vetū
 ri. exiudicabant antiqui fideles; Deniq; n̄st̄ ex diuino
 da sua caritate. pietate. et liberalitate sic ordinant. ut

quotidie in innumerabilibus locis. et ab innumeris sacerdotibus offeratur: quous sit sacrificium sacramentumque unum. ut deus pater honoret: dum in omni loco offertur ei mundissima ista oblatio; In cuius officio bonitas misericordia excellentia. et omnis ipsius perfectio sapientia ac providentia magnifice extolluntur. et opera eius excellentissima decantantur: ipseque pluribus actibus laetare honoratur; Vnimo experientia docet. quod quous sacramentum istud sit incomprehensibilissimum. tamen nihil tantum asserunt christiane fidei cultum in esse ut celebretur. Vinola atque omnium sacramenta ista? cuius causa fideles in ecclesia omni die conveniunt. suisque tempore confitentur. et per confessiones satisfactiones. ordines. ieiunia. abstinencias ad quoniamandum se preparant: ita quod sicut eadem mensa. depurataque hora corporalis refectiois propria causa est. quod eiusdem domus familia. eiusdemque praesentium filii ac ministri corporaliter aggregantur: sic huius spiritualis edulij celebratio ac sumptio. maxima causa est. quod fideles mente et corpore in ecclesia colliguntur. ac quousdam spirituali amicitia copulantur. **Sac** **Ver** **omino** ita se habent; Ego autem ommissis aliis materiis. cupio scire qualiter ad celebrandum me debeat preparare: quomodo etiam in celebratioe me debeat habere; Et rursum quous postea me custodire debeam. gratiasque referre. ac gratias manere.

Optime cupis. et tam sancto desiderio satisfacere mori tuarabo: perpaucis promissis de dignitate sacramenti istius. vult enim dicta sunt: et ut de dignitate sacerdotali potestatis ac ordinis quatenus ex his claris certinas. quod virtuosas esse vitam oporteat sacerdotum. et quod sollicitate se debeant preparare. custodire. dirigere;

De dignitate sacramenti altaris: articulus xi; **De** declaranda sacramenta eucharistie dignitate. **A**tem. omnia pene hucusque introducta conspice pater; Quous enim panis in corpore. et vinum in sanguine convertantur: tamen dixerit ut dixi tibi ex concomitantia tantum sub speciebus panis quam vini post consecrationem totus christus presentet ac integre continet. ac patri offertur; **Attamen** sicut ipse assumptam humanitatem. non secundum suam divinam naturam operiebatur promereri patri. satisfacere: ita et offerri; **Efficacia** vero

et idoneitate promerendi tam infinite. et satisfaciendi pro
 uniuersis tam plane. habuit ex immediata et apostolica
 seu personali vnioue cum natura diuina. Itaq; in sac-
 ramento totus christus. deus et homo continet. sumit. et
 offertur; Et nosti q; aristus s^m natura diuinaz sit deo pa-
 tri vere equal. ideoq; infinite penit^r dignitatis. excellencie
 sanctitatis ac maiestatis porro s^m huana natura vt
 deitatu ita vnita dignior est. ideoq; maior q; totu residuu
 uniuersuz; Deus quippe tanto pl^s diligit creatura. q;to
 maiora et plura bona tribuit ei? cum ergo verbu eter-
 na gūnicauerit nature humane qua assupsit. suu esse
 increata personale. suppositans eam in illo eode esse. in
 quo ipm verbu eternu eternalit^r est subsistens? inotefat
 q; mai^r bonu gūnicauit et dedit ei q; ceteris cunctis crea-
 tis simul acceptis. et q; totu uniuersuz existit; Insuper
 gracia habitualē quodammodo infinita prestatit anime
 arsti id est tam magna: q; mens creata capax nō est
 gratie amplioris. Et idem dicendū ē de virtutibz et do-
 nis. actibusq; eoz: atq; de donis et bonis glorie. anume
 xpi collatis ab exordio sue orationis quantum ad vires su-
 as superiores in tanta excellencia? q; creatura nō est ca-
 pax talū in plenitudine exuberiori; Et q;uis beatissime
 virginis factus. beatitudo et gloria. testimabil^r maior ac
 plenior sit felicitate et gloria cuiuslibz sancti in patria.
 s^m q; dicitur vera mrem veri dei vere oparentalem deo pa-
 tri. q;si incomparabil^r et vere ineffabil^r a deo honorari re-
 pleri. ditari. beatificari. ac sublimari pre vnoquoq; dei
 ministro? attamen gracia. sanctitas. perfectio. beatitudo. et
 gloria. humanitat^r arsti tenarrabil^r pl^s trāstendit pfer-
 tione. sanctitate et gloria sue dignissime genitricis. q; per-
 fectio et felicitas desere virginis. grāz et gloria cuius-
 libz beati **Sac** horū consideratio me terret; Naq;
 ex his facile est pensare. q; incomprehensibil^r sit h^o digni-
 tas supreueuendissimi sacramenti. quo pensato. simul
 quozp; propra indignitate. vilitate. et omni prauitate
 pensatis. quid mirū si honore conuictior. Quia vt ve

reor totiens indigne accessi. et ne deus me contāgat in
digne accedere p̄mesto? et tamē her ip̄a que nūc audio
aliquādo legi. sed pro dolor ea ut debui non perpendi;
Certe agnoscō et fateor. q̄ tu domine iesu ch̄ste. uirgenite
patris eterni. non min⁹ glorios⁹ es. non min⁹ splendes ar
radias. non min⁹ a sanctis angelis adoraris in manib⁹ sa
cerdotis. quā in sinu et dextera dei patris? non min⁹ re
uerent et pure dign⁹ es contactari ac sumi in sacramento.
q̄ in celo empyreo? v̄mo quod te magis dignanter ad
nostram p̄uitatē inclinas. eo cū p̄cordialiori gratiarū
actione ac reuerentiā es sumend⁹? **H**eu nū domine quid di
cām. **M**at̄issima et p̄clarissima mater tua. te adhuc in
fuitulū ex se natū cū reuerentiā quodā timore. cū ingēn
reuerentiā in suo mūdissimo gremio fouit. aspexit. atq̄ ad
virginē suā ubera tenuit? non de materna auctoritate.
vbi sua singularissimo p̄uilegio sibi collato. nō de t̄opara
q̄ v̄tissim vix tangere audeas; **S**ic et consanguine tui p̄co
et p̄curator exim⁹. quo te teste inter natos mulierū maior
non surrexit. te baptizare exhorruit. v̄mo tibi i nūmo obse
tā m̄morate tam indignū? et ego t̄isgressor vilissim⁹ tonens
sacratissima misteria adij. tū indispositus te tractau. tū
indigne suscepi. et postea exta tam ingrāt⁹. incustoditus
tamq̄ celeriter readiuas. **D**e **R**ite concludis. et sapie
ter consideras? nec de sac̄menta hui⁹ dignitate et eminentia
oportet me prosequi plura; **S**a **N**on domine mi
sed ego de hac tua inestimabili ad nos caritate. dignanter
munificentiā miror et volo mirari? sed sicut motus ma
iores expellit minores. sic animatio maior extrudit mi
nore **Q**uā nāq̄ attendo q̄ gen⁹ humanū defectuosū. deduce
ac fragile. ad tue sup̄essencial' deitatis darā intuitioes. be
atificamq̄ plastam fr̄uatiōē? nō apparz michi adeo ad
mirandū q̄ eis in isto exilio te sic t̄ndis ad tēp⁹ velatū.
quib⁹ paulopost in celesti palatio t̄ndes te reuelatū ad in
tuendū supernaliter dare per speciem. indefinēter ad p̄

fruentū dulcissime. sempiternaliter ad possidendū tuissime
 cum hereditaria contentatione; Et istud in valle hac lati-
 marū ad subuentionē ac meritū illis in patria ad glori-
 ficationē et p̄miū; Ver **Beati quos paditus a me**
 procedens. ita de lege dei docuerit? sicut nūc te unctio in-
 tet? si tamē ip̄i et tu in gratia ista. cū prompta obediētia.
 ac filiali p̄seuerantia p̄sistatis; Si aut̄ proieceris deū a te.
 proiciet te a se in eternū. **Sac** **Ab utraqz proiectioe**
 ista preseruet me incessanter gratia et pietas tua imen-
 sa; **De clarissima dignitate potestatis ac ordinis sacer-**
dotalis euangelice legis? articulo? xii? Ver

Ego veni in mundū hunc. factus homo ut homines
 deficiarem; et p̄iosa copiosaqz numerū gr̄iarū cōtu-
 li eis. ut per hec efficiant̄ diuine confortes nature;
 Non naturā propriā amittendo. neqz substantiaalia depomen-
 do? sed eam in actū ab̄ meliorando; Et nūc quidē in via
 hac inchoatiue. et inchoate cum cotidiano profectu? dein-
 de in patria per saluberrimā remunerationē. cum fixo se-
 licet perpetuoqz aspectu; Sic in p̄mis excellentissime deficiā
 excellentissimā ac amantissimā m̄rem meā. ex cui? m̄-
 dissimis sanguinibz naturā assūpsi naturā humanā. de
 inde sacratissimū precursore? atqz post passionē meam glo-
 riosos apostolos. quos p̄e ceteris legis naturalis ac moysi-
 ce sanctis p̄micijs spiritus sancti impleuit et carismatibz
 gr̄ane gratificantis. ac gr̄acie gratis date clarissime super-
 naturaliter ac deiformiter decorauit; Quibz et inter cetera
 ecclesiasticas gr̄u potestates? inter quas eminet et p̄sul-
 get sacerdotalis potestas. que talis ac tanta est? ut super
 ei? magnitudine plurimū amiret̄ etiā angelica celsitū-
 do; **Fate** **certe o veritas summa ex inductis celeri-**
ter eluceffit. q̄ quo maior est dignitas et excellentia sac-
menta hui? diuina diuini ac orandi? tanto s̄blimior atqz
sub diuiniō sit supnatural illa potestas consecrandi
tractandi sumendi ac alijs porrigendi hoc sacramētum?
cui? consecratio atqz dispensatio nulli angelicoz spiritui.
nulla ex ordinibz sacratissimoz cherubin ac seraphijn.

sed solis presbiterus est concessa; **N**ec puto q̄ omnis potestas
iurisdictional' papalis atq; episcopal. quib; pontifex sum⁹
cunctis p̄fulget ministris ecclesie. tanta sit ut potestas illa
sacerdotalis qua ei infim⁹ ornat' sacerdos; **V**er **U**ideret
te audio de tanta re tam catholicè disputante; **N**ec enim
pontifex sum⁹ maiora fungit potestate super verū corpus
meū quā presbiter infim⁹. sed solus super corp⁹ misticū qd
est ecclesia? longe q̄ mai⁹ ac dign⁹ est verū corp⁹ meū et
~~secundum~~ sanguinez consecrare. meq; deum et hominez sic
sibi exhibere p̄ntem. sic deo patri pro tota offerri ecclesia. sic
tractare. sumere dispensare: q̄ ceteri actus quos exercet po
tifex sum⁹. acta meū misticū corp⁹; **S**acer **Q**uanta
est dignitas ac vilitas ipsius sacerdotis. carnalis prebite
ri; **N**empe quo maior est dignitas ei⁹ ex munere tuo? eo
maior est vilitas ei⁹ ex vicio suo; **H**oc ni fallor intellexit.
consideravit. et expavit magn⁹ ille constantin⁹. ex paga
nisino ad te per miracula preclara conuersus. teq; in bap
tizatione sua intuitus? qui sacerdotes vocauit deos. et dixit;
Si viderem sacerdotem turpiter agente. pallio meo ipsum
cooperire. ne videret sic agens; **F**lectus quoq; tuus fran
ctus. si laurenci⁹ inquit inquit martyr et paupcul⁹ sa
cerdos mihi occurrerent. pmilterem stare laurenciū sanc
tū? et ad paupculū currerem sacerdotem. ac genib; flexis
ostulaber manus ipsius; **N**e **F**ideliter loquens; **N**ec
enī lux solis tantū excedit lumen lune aut siderū quā
sacerdotalis ordo ac vis. omnem potestate ciuile ac secula
rem? nec tantū transcendit p̄ciosissimū aurū aut gem
ma clarissima vile litū. quantū sacerdotij euangelicū
dignitas. excellenciā regalem atq; imperialem; **D**eniq;
quantū corpore extat prestantior. anima? tantū potestas
sp̄itualis dignior est terrena; **S**a **V**erū q̄ ita dege
neram? **V**er **A**udi adhuc. Intuere quā eminent⁹
sacerdos per sacerdotalem curretē qui est potestas. et sa
cer ordo presbiterialis p̄fulgeat ceteris. et me rep̄ntet
Quēadmodū enī ego in rena nouissima corp⁹ meū et san
guine consecraui. et ea in cruce obtuli deo patri. meq;

imolando habui officia aduocati sacerdotis. et medici. pmo
 et reconciliatoris ac saluatoris: ita sacerdos potestate sibi
 collata. in mensa altaris consecrat et offert panem eterno
 corp^o meuz et sanguine: et mea pmo et ecclesie mee rep^o
 sentat ysona. mediatq; inter deum et plebem: pabus q;
 hostijs ac mentis populu reconciliat deo. et causinata dei
 impetrat populo. et causa ac procuracione exercet eccle
 sie: sicut pro modo suo viciniali. exercet aduocati media
 rous. sacerdotis. media ac cooperatorij saluatoris officia;
 vnde et angel^o domini exeratiuū appellatur Insuper cu
 tum veniunt vna et eadem nūcupet^o potestas consecrandi
 corp^o meū verū. et aboluendi atq; ligandi mysticu corp^o
 puro subiectos in foro consaencie. quāuis propter actiū
 distinctionē due potestates vocant^o: constat q̄ sublimes pro
 prietas et appellationes sacerdotib; competant. cū sint
 celestes clauigeri. sanguinisq; diuini pincterne sumi re
 gis cōiue. angeli terrestres. hominesq; celestes. media
 nāru. reconciliatores reorū. reductores errantiū. et di
 uinissimorū exhibitores sacramentorū. patres et salua
 tores quodammodo proximorū: Nōne dum leuitis nō sacer
 dotib; locut^o est moyses. dicens. Non parū est vobis. q̄
 elegit vos deus. vt stetis coram frequentia populi et cre
 metis ei inensuz et Si magnū hoc fuit. q̄ incompensi
 biliter mai^o pclarusq; consistit corā populo cristi. stare ad
 sacrificandū et offerendū non carnes taurorū et vitu
 lorū. sed vniuentū patris eterui. Quis rex percussus
 est lepra: quoniam sacerdotale sibi vstipauit officium.
 Sedecni quoq; virorū fortissimo angelica apparitione.
 allocutione. informationeq; digna habita factū est. nu
 nam q̄ ephor sibi constituit et altare: mittens
 se plus debito de isto officio: Et ecce vniūsus illud leuiti
 ca; ac sacerdotale legis septe officū. cum carnales ma
 teriales. vrbnabiles versabat oblationes ac hostias:
 in quib; formaliter nil extitit sanctuatis; Si itaq;
 nihilomin^o officū illud leuiticarū et sacerdotū legalū.
 reputatū est tanta reuerē et sublimitate condignuz.

et si ita plagati sunt qui sibi illud usurpauerit? nonne ita
parabiliter prestanti? est sacerdotium euangelice legis. qd
arta sacrificii dignitatis immense versatur. et alios ta
prestantissimos habet actus: atq; intantum transcendit
sacerdotium illud legale. quatenus lux ymbra. veritas figura.
et spiritus carnem. Et rursus qd enormis peccant
qui tanta sacerdotij actus exequuntur indigne? et ipm co
maculant conversatione degenerare. **Fac** **Nul** **ver**
dici potest? et spero si legent ista. aliquantulum pungent
ver **Indurata** sunt corda multorum. qui quo spiri
tuali ac virtuosius viuere obligant. eo iusto dei iudicio
grauius excruciantur? dum iuxta sacerdotij sui exigentiam vi
uere non conantur; **De** **paratione** ad celebrandos? ar

Nosta quotiens et qualis p **titu. xiii; De**
moysen de legalibus illis templi ministris. qui
indurabilia pecora et inanimatas offerebat mate
rias iussi? sacerdotes qui accedunt ad dnm sanctificantur ne p
cunia eos; Et denuo: Sacerdotes incensur et panes offerunt
deo? ideo sancti erunt deo suo. et non polluent nomen ei?
Itemq; homo qui habuerit macula non offeret etc; **Veru**
quorq; euangelice legis sacerdotium. et rursus quo ipa euangeli
ca lex spiritualiores perfectiores ac diuiniore sunt sacerdotio
illo tipico legali. et lege pedagogica et seruilis? eo sacerdo
tes ac ministros altaris legis euangelice oportet spiritualibus
perfectiores ac diuiniore consistere sacerdotibus ac leuibus ill
legalibus. quos sume oportet auerere ne polluant nomen dei;
hoc est ne plebem scandalizando prouocent ad inhonorifi
cendam creatorem. et ei sedam exhibeant cultu? ac quantum in
ipsis est inuiant ac ostendant ipm inhonorabile esse. cui
ipsi tam irreuerenter et iniquitate audent astare; **Ca**

Sacerdotibus legalibus multa legunt iussa. presertim tem
pore ministerij sui in templo? deo dicente; **Vinum** et omne id
qd inebriare potest non bibetis. quando ministrabitis in
cultu tabernaculi? ut habeatis scientiam discernendi inter
sanctum et profanum; **Tunc** qz iubebant a suis uxoribus
abstinere? atq; relictis domibus suis. curis et occupationi

bz reifamiliaris. Amorari in edibz in templi circuitu si-
 tuatis; Symiama etiā adolere in templo: ne odor sa-
 crificioꝝ affligeret quemq; De **De ne memorat;**
Et quāuis illa ad litteram iussa sunt illis. spirituale ta-
 mē intelligētiā habent. et aliquid p̄figurabat: utpote
 sacerdotes ac ministros ecclesie omnē debere carnali-
 tatē vitare. p̄sertim feda ac vilia gustus tactusq; vitia.
 in quibz turpitudine est maxima: a quibz et olim sacer-
 dotes gentiliū saltem quosidā. extreme se retraxerunt.
Et autē sacerdotes et cuncti in sacris ordinibz ecclesie. o-
 struiti ab omni occupatione sup̄flua circa terrena. p̄-
 mo et circa domestica ac necessaria debeant se arctere.
 totoq; corde intenti esse diuinis. et in templo mente et ar-
 pore libentissime esse: ecclesiam quoq; dulci odore lauda-
 bilis fame. ac fama virtuose exemplaris vite respergere.
 ut sint bon⁹ odor dei in omni loco. et odor vite fideibz in-
 viam eterne salutis: ne ex eorū diffami cōuersatione. ac
 detestabil fame odore dei popul⁹ molestat ac scandalizet.
Runt igit̄ terne. quātoꝝ rei sunt terminū. q̄ infinitaz
 dānationē. et intolerabilia mereant sup̄plicia sacerdo-
 tes et clerici euangelice legis: qui obliti timōris ac reue-
 rentie dei omibzq; modestie. sacerdotiū suū ac nomē dei
 sui deturpant. inhonorant. conculcantq; vicijs gulae et
 luxurie. auaricia. in exemplaritate. curijsq; seculi. ambi-
 tione. vanitate. negligentis. et omissionibz multis. **Ca-**
domine quale iudiciū iminet istis: et cur nos
 miserū insensatq; sacerdotes sum⁹ tam diu morati. tam neg-
 ligentes et dissoluti. **De** **Occurrat** eis ut visa iaptis
 titulis. dirūpā interiora eorū. et cōsumā eos ut leo: ponā
 eos ut rībanū ignis. dūmergā eos in fōueas infernales.
 sulphureis inferorū estuatissimus puteis ipōs includam:
 ardentissimisq; adherentis includent ipīs arminis; Ja-
 cebūt super fundamenta sup̄calidissimi laa: nec tantū
 cruciabant̄ intencissimis frigidibz. vehemētissimisq; re-
 hēne incendijs: quātū pressuris ac desolationibz extreme
 amarissime desperationis; Reuelabit̄ celi iniquitates eorū

et terra aduersus eos consurget: et manifesta erunt omnia
eorum facinorosa: pugnabuntque contra eos pro me uniuersi
tas creaturarum; Tu ergo si ista queris tormeta euadere:
ad celebrationem condigne pro viribus te dispone; **C**aiene
grauet cor tuum immoderantia cibi ac potus aut sompnia
noli per os illud ventris tui ingurgitare: per quod corpus
et sanguinem meum sumis; **N**oli linguam tuam loquacitate
te. onosis de verbis. aut quod abhominabilissimum est de
tractione. seminatione discordie. mendatio. pungentium
scandalosis de verbis maculare: per quam sacratissima
misse. ac canonis profers verba; **C**or tuum ab omni euaga
tione. distractione dissolutione potissime in diuinis. ab
omni quoque affectione illicita diligentissime reprime
et custodi: oculos a circumspectione et intutione
incauta ubique maxime in ecclesia cohibe; **I**ndefinenter
considera omnipotentis presentiam. atque in summi ac metu
endissimi iudicis tui conspectu sollicitate vive. timorate
incede: exemplariter ambula. si uirtuose et ordinate te
occupa. ac iugiter proficere stude; **G**a **B**ona fa
teor preparatio talis; **E**go autem et similes mei. cum prepara
menta nostra legerim? arbitramur nos preparasse ad ce
lebrandum confessionem premissa **D**e. **Q**uidam prepa
ratio sufficit hec verbalis? aut nunquam uera confessio
aut contritio aut compunctio poterit esse? **C**ual
sione mox redit ad pristinas leuitates. negligencias et
peccata? **N**onne uirtuosa requiritur uita? conscientiam
munda. mens timorata et grata? **G**a **Q**uis sic
vivere ualeat in medio hominum? **Q**uamuis etenim uel
giosis uideatur tam uirtuosa uersatio aliquo modo possi
bilibis? secularibus tamen presbiteris impossibilis esse uide
atur ualde difficilis; **D**e. **A**duerte quod scriptum est;
non declines cor tuum in uerba malicie. ad excusandas
excusationes in peccatis; **P**orro ego ostendam tibi. quod
possibilis sit etiam seculari presbitero huiusmodi uita? si ta
lem ac tantam diligentiam adhiberes ad uitandum peccatum

one vite gracie diuiciasq; virtutu. sicut ad p̄cauedū
 amissionem vite nature ac t̄palia bona: mox sanctita
 tem attingeres; Retogua si utur? esses per campū hosti
 bz plenū aut siluā cum p̄aso thesauro. qualiter te cus
 todires. quā formidolose et artūspete procederes? si cū
 tanto dei timore ac custodia ambulares p̄ viā artam
 felicitatis: nōne predicta protin? adimpleres? Et que ē
 ista corporis ignauia. ne dicā p̄uersitatis malicia? dilige
 tus custodie vitā corporale. possessionemq; t̄palem. q̄ in
 tam spirituale. et opulentiā salutarē ac eternā. Rōne
 qd̄ diligenti? custodit? magis amari videtur? Sa
 conclusuz est mihi. et virtuz me gratulor; **De** ad
 huc dāri? tibi ostendam. q̄ sancta debeat esse cōuersatio
 sacerdotū? et qualiter ad celebrandū se debeant p̄parae

¶ Quā virtuosā sancta et exemplaris debeat vita sacer
 dotū consistere? articū? decimusquart? **De**
A Duerte q̄ car? et electus ille meus. magn? diony
 sius protestat?; Non est inueniens audiendū alijs
 fieri ducem in saluis officio. nisi quis secundū omne virtu
 tem deiformissim? sit effectu. id est valde q̄similis deo. et ex
 t̄nie virtuosus? ita ut de plenitudine et exuberantia sua
 alijs queat quincare atq; influere; Porro in omni ordie
 sacro constituit? homo dux alijs in diuinis? in sacerdote
 autē p̄cipue; Si ergo in minoribz sacris ordinibz consti
 tutos. necesse est ita deiformissimos eē? quāto magis sa
 cerdotes? Insup̄ illuminatissim? idem ille sanctus. fa
 tet? q̄ in sacris constituit? et diuina indignē exequens et
 exereus est quasi urisoz et substannator? habens se ac
 si putet deū ignorare que ip̄e sat? hinc in omni actu
 ordinis sacri. peccat mortaliter; **Ca** Rigorosius
 est iste temporibz istis. quibz caritas ita refugit; **De**

Nonne per moysen iussi. iuste quod iustuz est exequis;
 Et iterū: Sancti eritis quoniā ego sanct? sum domin? de?
 vester. In euangelio quoq; R̄stote perfecti sicut et pater
 vester celestis perfect? est. R̄et her? sacerdotibz et clericis
 tantuz p̄cepi; D̄nā efficaciter penses ad quā virtuosaz

Sincerā exemplarēq; vitā quilibz obligatus sit christian⁹
qui et inimicos suos tenetur diligere. pro psequentijs exo
rare. et benefacere odientibz se: corp⁹ quoq; crucifigere cū
vitijs et concupiscentijs suis: qui si dixerit proximo suo fa
tue. reus censetur iehenne. et si in bno offenderit sit omni
reus: atq; per vitam viā profusa tenetur. Que omnia ad
implere quis poterit? nisi semp corā deo custoditus amo
ratus sollicitusq; consistat. Deniq; certissimū est vni
quemq; astringi ad virtuositatez ac puritate tanto ma
iore. quāto in altiori existat officio. ordine dignitate aut
gradu: ideo iuxta mensurā dignitatis et altitudinis or
dinis sacerdotum. proportionabiliter virtuosā eminentes et per
fecta debet consistere vita cuiuslibz sacerdotis: ut tanto ab
omni immoderamine passionum. ab omni emulacione
ira. indignatione. impatencia. actidia. carnalitate sit purior.
bonisq; vulgaribz melior atq; diuini⁹: quāto rōne sa
cerdotij. in statu et gradu est altiori; Sicq; ambulet dig
ne deo in omni mansuetudine. patientia. pietate. ad ig
noscentiā propitissim⁹. ymo tam bon⁹ ac virtuos⁹ ut offer
ri non queat: visceribz caritatis affluentissim⁹. zel⁹ di
uini amoris ac fraternae salutis semp vehementer atq;
sus: qui in omnibz suis horis ac pabz. p̄sertim in provinciali
celebratione. estuanti affectu oret pro quā bono ecclesie.
pro viujs ac mortuis. pro parentibz. propinquis. comiss
benefactoribz ac ceteris pro quibz quocūq; modo habet
orare: et omni modo sibi possibili proximos trahat ad
deū; Postremo que aplūs scribit ad epōs pertinere.
ad sacerdotes quoq; maxima ptinent pro parte: ymo
ad quēlibz christiani pro pte maiore; Oportet inquit epū
corp⁹ irreprehensibile esse. sobriū. ornati. pudici. prudentē.
hospitale. doctore non vindicti. nō p̄uissore. non lingu
suz. non cupidū. nō supbiū. non uacundū. siue domui bene
ppositū; In quibz omnibz episcopos oportet episcopos et
sacerdotes tanto p̄ ceteris eminere. quāto p̄re populo in
eminentiori sunt dignitate et ordine: nisi q̄ esse doctore.
et siue domui bene esse p̄positū spectat ad p̄sidentes.

Et tota conuersatio sacerdotis debet esse continua vel rea-
lis ppriatio ad celebratioes. et gratia actio pro bñficijs dei.
articul^o decimus quintus. De

Non sufficiat omnipotenti laus et honora^o omnis.
nisi ex sinceritate et deuotione procedat mens. vir-
tuosisq; actibz decoret; Si igit o sacerdos sapienter attē-
das. quanta sit hui⁹ excellencia dignitas ac sanctitas sa-
cramenti? ofestum fateberis te non posse cor tuū sufficere
ad ei⁹ susceptionē disponere. neq; pro suscepta qumione
satisposse regrariari: etiā si nulle vixens annus. et die
ac nocte sine interruptione ac cessatione totis viribz te p-
parares ad celebrandū: et gratias agas pro susceptione
ac collatione muneris tanti; Quid itaq; restat. nisi ut
omne quod tibi in his possibile est facias? et tamē nil fecis-
se te recognoscas. per respectū ad incomparabile excellētia sa-
cramenti; Itaq; cum non sit conueniens contrariorū dissi-
milium discordantiūq; cōiunctio. sed eorū quibz est concordia vo-
luntas. dispositio apta. oformatio bona; Et dñs iesus ac sal-
uator qui in hoc sacramento verissime continetur. sicut
f^m deitate sua essentialiter et infinite pur⁹ ac sanct⁹. fcs
omī virtutū. et tanto pl⁹ odiens iniquitate quanto i se
ipso sanctior iustior sapiētioreq; consistit: certū est te tan-
to aptiore et digniore existere ad celebrandū. et sumēdū
hoc celeste misterū. supdignissimū sacramentū. quāto ab
omni negligentia. ingratitude leuitate. distractione.
irreuerentia et p^oo inminuor fueris: et cuius tanto iep-
tore indignioreq; ad celebrandū esse te noueris. quāto
his malis magis es subditus; Cum ergo quotidie aut fre-
quenter sis celebrans? oportet te indefinenter omni hora
die ac nocte esse sollicitū prouidū ac feruentē. nequid tui-
pe inueniatur in te per quā indign⁹ aut min⁹ dignus
ad celebrandū existas: aut ingratus aut min⁹ gratus.
de beneficijs tantis; Erubescit mente nō pura. frigidus cor
de. sine reuerētia sanctitate et feruore ad sanctū sanctorū
accedere. fons infinite mūdicie te unice. vniueritū dei
suscipere. deū ac dñi iudicem tuū sine debita veneratione

trattare? ymmo qui frequēt celebras eo deuota? magis
timorare. reuerenter et amoroſe habere te ſatage; Fugies
ergo dit tibupſi in corde tuo; Eſte hodie aut in breui. deo
propitio celebrabis aut celebrasti? ubi eſt ſparano. et gra
tiam actio. ubi profectus et fruct? tanta miſterij. Noli
hospitem tantū offendere? noli tam miſente bonitati. et
citati. dignationi. miſericordie. et beneficiæ ei? ingratus
conſistere; O ſi rege terreno. aut pſule magno eſſes miu
tatus. q̄ humiliter et decenter ad eius menſam accederes.
q̄ miute ipſum in ipā cōuiuatiōe offenderes. quātas ei
dignationi ageres grates. ymmo et de cetero plus ſolito ei
placere curares? Et tamen eſte quā parū eſſet valoris.
qd̄ tibi ad beſendum proponeret; Cur ergo regi ſeculoꝝ
imortali inuiſibili deo vero. dei filio incarnato te ad ſuam
menſam quondie iuitanti ſuſcipienti. ſuoꝝ corpore et ſan
guine te reficienti. non ap̄li? verebis vererundaris. ac re
fugis eſſe ingratus? a quo etiā omnem aliū accipis a
bū et potū. et quicq̄ habes et es. Itaq; toto corde et
toto conatu anime tue labora huic aliſſimo domino. gra
tiſſimo amatoꝝ. liberaliſſimo refectoꝝ. et deo tota ſalu
tatis tue quotidie magis ac magis placere? ſeruēt ac ſta
bili? adherere. perfecti? obſequi. et ipm̄ intra te in deſine
ter brachijs ſinceriſſime caritatis amplecti. **Sa**

deus dulciſſime deſiderio copioſe ſatiſſentiſti de ſparatione.
ad celebrandū. et de attentione habenda in ea: atq; de ſ
tiam actione poſtea exſolueda me taliter inſtruendo; De
ruptamen p̄tor humiliter pleni? informari de qualita
te deuotionis. et actuali attentione. eleuationeꝝ mentis
in celebratione habende? et an neceſſe ſit ſenſibile ac ſen
ſibiliter dulcē habere deuotionē. ad quā interdū indiſpo
ſiti. et quaſi impotentē in eiſuz iuenio **De** **De hoc**
te erudire non deſina? nihilomin? p̄mo breuiter tibi tū
gam quattuor ante celebrationē conſideranda. ad que q̄
dā alia referūt. que a quibuſdā ponūt; **De quattuor p̄
I** apali? attendendis an celebrationeꝝ? arti 16? **De**
n omni oblatione et ſacrificio conſideranda ſt? quat

a

meo

tuor. utpote quis. quid. cui. quare; Tu ergo anteq̄ celebrē
 in p̄mis attende teipsum quis et qualis sis qui celebrare
 proponis? consuetudinē discute. et ante confessionē exa-
 mina qualiter habeas te in cunctis. quātū et qualiter
 in cibo et potu ac somno. in verbis. ul. cogitationibz. in
 appetendo in operando excesseris? similis in custodia se-
 suuz. in p̄soluendo diuinū officium. in vanis suspicionibz.
 in temerarijs iudicijs; An aliquē scandalizasti. aut illi
 te offendisti. an motus passionū debite refrenasti. an iuxta
 tue exigentiā vocationis profeceris. an temp̄ fructuose
 expendis? que et quanta omiseris bona. qualis post vlti-
 mam confessionē et celebrationē pristina ac consueta et
 quotidiana vitasti peccata: cum quali distictione. cōtra-
 one et compunctione. confitearis quotidie; An caritati-
 ue tranquille atq̄ humiliter inter alios conuerseris?
 an ab omni leuitate r̄sū. ioco. ludo inepto cōpescueris
 te. An inordinatū aliquem habueris corpis motū aut
 stimulū. presertim ex tua culpa ymaginatione. aspectu
 aut tactu? aut ab omni vanitate. simulatione. dupli-
 catione p̄pocri. omniq̄ inordinata reflectione ad comodū
 tuū et honore p̄orsus abstinueris; De his et cōsimilibz
 discute te metipm̄ anteq̄ eas dormituz. et an confessionē?
 et dole. ingemisse. plora. veniaq̄ exora. pure ofitearis. sa-
 tisfat et emenda; Secundo. perpende quid offeras; Hoc
 est veritate et dignitate. sacrificij hui⁹ eucaristie sanctita-
 tem? et q̄ ipsum et vultū deū et hominē tractes ymoles su-
 mes; Et de hoc iam dicta sunt multa; Hinc cōsideratione
 prope defectuositas et culpe. dignitatis quoq̄ et sanctita-
 tis sacramenti istius. cum profundissima tui humiliatioe
 compunctione reuerentia ac timore accede? pot̄ tamen
 caritate audenti ex cōtemplatione tota⁹ bonitatis. carita-
 tis passionis beneficiorūq̄ saluatoris; Vide qualis sit
 iustus? q̄ sume humilis. mitis. patiens. pur⁹. sanctus
 caritativ⁹. iustus perfectus; Si ergo inuenis te adhuc
 motibz superbie. ire. impatientie. inuidie. diustie agi-
 tati. qualiter audebis accedere? Que uentio luas ad

tenebras. ihusti ad behal. Inuidi. superbi. impacatus
iu. ti passionati aut timidi. cum humillimo. iustissimo.
patientissimo. iustissimo. perfectissimo. et affectuosissimo
filio dei. In primis ergo tempore modo prefato examina
emenda et reforma; Tertio pensa. cui offeras? ut po
te deo patri omnipotenti eterno; Et cuius bonitatis dilec
tionis pietatis. munificentiae ac beneficiorum contempla
tione debes vehementi dilectione attendi? atque ex consi
deratione. siue maiestatis ac equitatis debes reuerentiali
timore. et omni humiliatione tuum ipsi replet; Hinc
ante celebrationem. et in ea debes tanta bonitate. carita
tem liberalitate misericordiam dei patris ad homines in
tueri mirari et honorare; Quarto aduerte. cur offe
ras? scilicet propter causas quasdam quibus in canone ipso
expressas; primo pro generali bono totius ecclesie. ac per
sonis ibidem tactis; deinde pro uiuis et mortuis pro ut
in memorijs continet; et pro specialibus causis atque perso
nis. pro quibus celebras ex speciali orat ac celebrat ratione;
Cum ergo cause iste sint tales ac tante. debet sacerdos cum
omni effectu attentione et humilitate pro ipsis et carum
impletione celebrare ac deprecari; potissime quoque studeat
deo sic complacere. tam familiariter adherere. tam feru
de ac perfecte seruire. ut mereatur dementissime exaudiri;
Præterea aliqui dicunt ante celebrationem sex esse conside
randa; primum est discretio rationis. respectu veritatis. ut
penset quis quid recipiet; videlicet quod ipse pauper defectuosus
ac fragilis. accipiet christum deum et hominem 2^m est. mentis
deuotio. respectu sanctitatis illius; ut consideret quod ille quem
sumit sit sanctus sanctorum; et ita cum omni deuotione af
ficiat ad ipsum; Tertium est. reuerentia cordis. respectu ma
iestatis ipsius; ita ut talem ac tantum dominum. nisi cum
ingenti reuerentia accedere ac sumere audeat; Quartum
est amor et desiderium. respectu sue bonitatis; cuius amore al
lia debet et inflamari. et nequaquam cum torpore ac tedio
celebrare; Quintum est. affectuosa humiliter oratio. respectu
diuine clementie; et cuius consideratione debet seruetur

pro omni causa prefata. pro venia gratia et gloria. itaq; pro
 omni huius sacramenti effectu altissimum inuocare. Sextus
 est magna diligentia ex consideratione immense nobilita-
 tis. ac maiestatis ipsius. cui summa cum diligentia oportet as-
 tate. Potest quoque septimum addi. videlicet timor ingens
 ex consideratione diuine iusticie. ne indigne se habendo
 iudicium sibi manducet et bibat; Verum hec omnia ad
 predicta quattuor. primo ad unum illorum reducuntur. vide-
 licet ad consideratios; secundi. quod est attendere quid sit ac
 ceptur. utpote dignitate sanctitate bonitate misericordia
 maiestate iusticiam eius qui in hoc accipit sacramento;
 Et quibus ista assidue sint pensanda. prapue tamen hora ce-
 lebrationis instante. Cuid sit deuotio. et de deuotione
 ad celebrandum requisita. et sufficiente. arti. 1a. Re

Quid sit deuotio. aliunde potes cognoscere; Ipsa quippe
 actus est latre. utpote propitudo seu propita
 quoda affectio voluntatis ad ea que dei sunt.
 hoc est ad exequendum actus et opera cultus diuini; Et
 aut deuotio actus latre. que est virtus moralis deo cultu
 terimoniuq; impendens; Itaq; actus latre sunt deuo-
 tio vocu oratio. adoratio. laudatio dei celebratio oblatio
 decanatu. et pmutatu. aliozq; muneru que domino offe-
 runt. et alij actus terimoniales qui deo in suo exhibent
 obsequio. ut thurificatio. genuflectio. prostratio. inclinatio
 Si ergo vis scire an vera habens deuotione. intus te disci-
 te an ex sincero cordis affectu detestaris abhorrens ac deu-
 tes quicquid fas esse contra precepta dei. et vitioru ipsius supe-
 rioru tuoz; de quib; locutus sum; Qui vos audit. me
 audit. et qui vos spernit me spernit; Hoc est si omne
 mortale peccatu cum debita diligentia vitas. et de eo quod co-
 tingit ex corde peniteas. et confitearis. satisfacias. et tam-
 illud quod omne mortale peccatu semp vitare toto posse propo-
 nas; Istud inter omnia signa huius rei. est veritas; scilicet
 tu signu. quod homo sit in caritate et gratia. veritasq; habe-
 at deuotione. cetera quedam signa incerta sunt. ut quoda
 sensibilis feruor. lacrimatio. alacritas quoque in quibusda

actibz ex suo genere bonus. ut qd aliqui visitent libenter eccle
siam. multū orant. elemosinas largiunt. in sermone orationibz
lacrimant: quoruū nihilominus corda interius sunt infecta
quibusdā viciosis affectibz. et mortali vicio aliquo uretita;
scēnim aliqui tales auarū sunt. quidā ambicioſi. quidā ad
temeraria iudicia detractores. ad cōditiones quidā. p̄cedo
minatē ue irā. aut impatientiā. seu ad cōsimilia mala pro
ni: nec inimicos suos spiritaliter amant. nec ita stant co
ram deo p̄ caritate ordinatā: q̄ mallent mori. et cuncta q̄
habent amittere q̄ mortaliter peccare; Sa Pani
festa doctrina. sed ardua; Et si. p̄mo et quia ista ita se habet.
non vident stare diffinitiones ille seu descriptiones dicentū.
q̄ deuotio est feruor bone voluntatis per certa patens indi
cia; Et rursus; Deuotio est quedā cordis teneritudo. qua q̄
de facili in lacrimas resoluit; Ne Diuerſe sunt spēs
seu modi diffinitiois; Nam quedā datur per essentialia. ut
cū dicit homo est aīal rōnale. et unū est appetitū vindictē
p̄pter pensionem aut offensam: quedā per causam. ut cū
dicitur dies est latitudo solis super orizzontem: quia ex motu
solis in hemisphero nostro dies causat: qui tamē non est
proprie motus. seu latitudo solis. sed pars temporis; Quedā
datur per effectus; Itaq; diffinitio deuotionis assignata
iam a me. per essentialia datur: illa vero qua dicitur. deuo
tio est feruor bone voluntatis datur per causam: quoniam
feruor virtuose voluntatis. qui feruor actus est caritatis. ē
proxima causa deuotionis; Porro cū dicitur. deuotio est que
dam cordis teneritudo datur per effectus: quoniam ex deuoti
one assidua presertim sensibili causat in homine quedā
mollities cordis: qua quis ex deuotione facilliter plozat;
Et possunt saluari hee due descriptiones. sumēdo bonā vo
luntatē pro voluntate que bona est bonitate gratie. et
non solum bonitate nature. siue ex genere: feruore quoq; ac
apiendo. pro affectu caritatis intēso in superiore parte aīe;
nam quātūcumq; remissa seu impleta sit caritas. ipā tamē
maior et fortior est q̄ quecūq; cupiditas: ut super illo le
gisti. bonū mihi lex oris tui. sup̄ milia au. et argenti; Ami

ma caritas maior est q̄ cupiditas maxima; Qui enī ex caritate diligit deū. quantūcūq̄ impetite diligit eum. tam plus diligit eum. q̄ amet seipm̄. et totū vniuersū; alias non diligeret deū ex caritate. v̄mo in mortali esset peccato: cum hoc sit caritatis p̄ceptū toto corde diligere deū;

Sicut actual' dilectio ex caritate impientū immediate e licitua ac p̄cedens. est intensa seu fortis affectio respectu debiliū affectionū; q̄ius remissa sit respectū actual' dilectionis p̄cedentis ex caritate proficiētū potissime p̄fectōū **Ca**

Ista vident' experientie obuiare; Siqui dem experientia docet. q̄ aliqui carnales et cupidi multo intēcius atq̄ feruent' afficiūt' ad carnalia et terrena. q̄ aliqui boni ad deū; v̄mo et aliqui existentes in caritate vident' nōnūq̄ maiori impetu affici ad creata. q̄ ad creatorē; **De**

Aliquis dicit ad aliquid affici maius aut min' duplit'. p̄mo appatue? et ita quicūq̄ diligit deū quātūlibz remisse diligit eum. tamē appatue plz diligit eum q̄ seipsum et amata creata: v̄mo et pl' taliter diligit deū q̄ quicūq̄ amator mundi aut carnis amet carnalia et mundana; Etenī talis amator q̄ius insari mallet carnalia et mundana reliquere q̄ sua vita p̄uari

Secūdo dicit' aliquis affici mag' aut min' ad aliquid p̄ceptibiliter p̄ceptibili aut sensibili quodā affectu. vehemētia impetu aut feruore. Et ita non est necesse ad deū pl' affici: quāq̄ v̄ia p̄fecti quiter etiā hoc modo pl' afficiā ad deū In alijs autē affectiones caritatis in superiorū in affectiua nō sunt generaliter ita p̄ceptibiles. p̄ceptibiliter intensi sicut affectiones inferioris vis appetitiue;

Ca placent her valde; Sed p̄teror diffusi' mihi exponi. qualiter feruor caritatis sit p̄proxima causa deuotionis; p̄seruā cū iuxta phabita deuotio sit latrē act'. et ita videtur immediate ex latra emanare: v̄mo v̄m' appatuz. q̄ immediate ex aliq̄ apphensione cognitiua seu cognitiōne nascat'. sicut est ipā dilectio. **De** v̄talis questio. obiectiōnesq̄ bone: ad quam clarā solutiōne oportet paululū imorari; Itaq̄ scio q̄ deuotio ex latra orit' elatiue i

mediate. quemadmodum et ceteri actus virtuosus ex proprijs illis vir-
tutibus quia sunt proprii actus; Porro ex fervore caritatis pro-
cedit immediate imperialiter? quia caritas cum sit excellentissi-
ma virtus et omni finis virtutum. ceteris moribus virtutes impera-
tive ad suos actus; Caritas inquam seu actualis dilectio id est
voluntas. per caritatem actualibus dilectione; Denique cum la-
tria sit pars seu species iustitiae. et inter virtutes morales pro-
pinquissima caritati? ideo subiectum latræ dicitur esse voluntas
sicut et caritatis atque iustitiae; Voluntas vero de se certa ten-
setur. quoniam ei ex seipso non est agnoscere? ideo directione
et illuminatione indiget rationis ac discretionis; propter
quod obiectum voluntatis est bonum intellectum id est intellectualit-
apphensum seu cognitum; Hinc actus virtutum existentium subiec-
tive in voluntate procedunt immediate ex quadam cognitione
non elicitive. sed ex proprijs suis virtutibus; nec taliter impa-
tive sicut ex caritate. sed directive atque vitaliter: ita quod cogni-
tio quasi per modum vie ducit virtutes illas ad actus ipsarum.
et ipsos actus hoc modo producat **Ca** **Clara et**
doctrinalis responsio: ex qua clarescat qualiter devotio et
dilectio diversimode dicitur procedere ex latræ. et caritate.
et cognitione; Verum ex his declarare dignens propositum.
utpote que devotio ad celebrandum requisita sufficienter co-
sistat **De** **Quicquid ex caritate procedit meritorium**
habetur vite eterne. et deo acceptum; ad celebrandum ergo me-
ritorie sufficit et requiritur quod celebrans existat in caritate.
et ex caritate ad celebrandum moveatur ac procedat: que ite-
rior motio sit promptitudo aliqua voluntatis ad opus il-
lud cultus divini; Celebratio namque est actus cum finale
gratias divini? ac eminens? quod ad eam exigatur actualis
devotio. que caritate eiusque actus. et quandam dei gratiam
onez. aut saltem considerationez includit.; Christus quip-
pe sacramentum huius frequentationez. hoc est celebrationez institu-
endo. precepit apostolis. et in eorum persona cunctis presbiteris;
hoc quocumque feceritis in mei memoriam facietis: id est
in commemoratione amorosam ac devota eximie caritate
mee ad vos: et acerbissime passionis mee pro vobis. **Ca**

Ex hoc videtur qd celebrans peccet mortaliter. si obsecrationis legat cum notabili distractione. aut sine actuali deuotione. vel etiam alia missæ seu canonis verba; **De** preceptis affirmatiua obligant semper. sed non ad semper; Quamuis ergo ad celebrationem requiratur dilectio attentio. deuotio actualis. nõ tamẽ ad qualibz parte missæ? hinc si ex fragilitate contingat distractio in quacunqz celebrationis parte. non mox incurritur peccatum mortale; Et celebrans valde debet attendere. ne ex in custodia visus. aut irreflexione auditus. aut alio modo. causa. occasione aut pabili distractione euagationemqz mentis incurat; Et item ne qd absit distractione irreflexione. aut notabiliter innotetur? alioquin tam incaute et distracte se possit habere in celebrando. qd peccaret mortaliter; et caritate quã ante. vel in accessu habuerat pderet; Tenet ergo sacerdos in celebratione bonã ac specialem timorataqz diligentiam adhibere? ut attente deuote ac reuerenter se habeat. et se a distractione qpestat; **Sa** Non sic puro deuotio ad celebrationem requiri. qd nõ fiat vera celebratio et consequentia. si desit deuotio; **De** Rectissime existimas. Nec etiã ideo dicitur requiri deuotio. ac esse in caritate. quoniã aliter non esset celebratio ipsa meritoria? cũ sine caritate nulla actio. nullaqz passio meritoria extet? sed celebrans ipse peccat mortaliter. nisi in celebratione actualiter sic deuotus. et in caritate existens. eo ipso quo sine deuotione et caritate est celebrans; **Sa** Que est deuotio supererogationis. quã deest sacerdote in celebratione habere? et an deuotio semp oratur ex dei amore; **De** Duo notabilia satisfactoria? ad quẽ tibi in duobz sequentibz respondeo articulis; **De** multiplici deuotione et specialem de deuotione supererogationis. quã celebrante deest habere? articulo de amicus octauus; **De**

Generaliter verũ est dictũ illud commune. qd in via dei non progredi neqz proficere. sic regredi atqz deficere; Et rursus. Qd in mortalia uia cito dilabitur? qui uenalia uitate non nititur; **Sa** **Sicut**

qui cum illa deuotione et suis angustijs est contentus. effectus facere quomodo de quibus infra tangam raro experitur. aut remissis fortatur. et paruum aut nullum ex celebratione reperit fructum; neque ex fonte hoc gratiarum eucharisticæ sacramento. gratia aut virtutis haurit carissima? immo celebrando multas incit culpam. negligencias. distractiones omissiones; Periculosus est igitur. minusque primum. non conari ad meliora ac vitiora salua. et tunc cum deuotione in tanto contentari ministerio. presertim cum dicitur sit. oportere sacerdotem. ita pre populo coruscare eminentia quadam virtutis. sicut per sacerdotum dignitate in gradu et ordine constituitur altiori. itaque assidue debet ad hoc tendere ac conari. quod nisi peregerit. non diu culpa carebit mortali. quia in vno diu stare non valet. Preterea sicut ex caritate deuotio statuitur. ita iuxta triplicem gradum caritatis ponit triplicem speciem seu potius gradum deuotionis; Etenim certum est. quod quanto quis amplius diligit deum. tanto ad eius cultum sit promptior. insuper constat quod quanto superior pars anime. utpote voluntas et intellectus per septem dona spiritus sancti. theologiasque virtutes. ac ceteris que in illis consistunt potentias magis proficit ac firmat. tanto facilius ac validius inferiorum partium. videlicet sensitivæ ac passionibus dominatur. et quanto plus illas habet sibi subiectas. tanto actus et affectiones et delationes intellectus voluntatis foras copiosiusque redundant in vires inferiores. et corporale naturam. itaque quod sensitiva pars eleuationi mentis in deum non reluctatur. sed magis subseruit et cooperatur; Nempe ut ex philosophia quoque cognoscis. sicut in celis species superior secum rapit ac circumuoluit species inferiore. sic affectionum superior sensitivam trahit post se; Itaque sicut sunt tres gradus caritatis ac domus sapientie. ita sunt tres gradus deuotionis; Est enim gradus caritatis inferior impii. gradus medius proficiendum. gradus perfectiorum; Ad infimum caritatis gradum spectat infimus gradus deuotionis. omnibus ad minimum necessariis ad salutem. quo quis suo modo propriam

se exhibet ad ea que cadunt sub pcepto: quāvis sensua-
 litas fortiter. pmo pota⁹ importune ac improbe reluc-
 tet. **Secund⁹** grad⁹ deuotionis est. quo q⁹ prompte ad
 ea que dei sunt fertur. passionibz iam medioarter miti-
 gatis ac reformatis. et corpore in seruitute spiritus sic re-
 dacto: ita q⁹ vis deuotionis. caritatis affectio. delectatio
 spiritualis. et vehemens occupatio mentis in vires inferi-
 ores notabiliter suauiterq; redundant; Et talis deuotio
 potest dici sensibilis. experimental. dulcis ac feruida: in qua
 natura passiq; inferior. ita pceptat sui super⁹ et ei gaudat.
 alludit subseruit atq; cooperat⁹: iuxta qd scriptu est: **Genuit**
in te aia mea: qua multupli⁹ tibi caro mea; **Tert⁹** gra-
 dus deuotionis est. quo q⁹ parte sensitua iam reformata
 ac subdita sensitiuis vrbz cognituius recollectis toto cordi
 affectu: expedire ac libere cum ingēta propatiane fert⁹ ad
 ea que diuini sunt cult⁹. et ipis diuturne ac delatibil⁹ in-
 morat⁹ ai deliaosa redundancia consolationis metal⁹ in pate-
 tiis sensituias: sic q⁹ homo totus sine renitencia sensuali-
 tatis. pmo cum ei⁹ attractioe ac famulatu. ad act⁹ la-
 tite extat pmp⁹iss⁹. et feruido hilariq; affectu exēqt⁹ eos;
Hec deuotio merito appellat⁹ deliaosa et quasi impetuosa: dū
 vehemens ardor sancte deuotionis ratione non coartat. sed
 libere fertur acute et amorose quocūq; impellit et agitat
 spiritus vite. **Porro** sedatio passionū diuersis ex causis
 causat⁹ **primo** duretē et valde meritorie. ex profectu vir-
 tutū presēti moralū: quarū est. motus passionū refie-
 nare ac moderari. **2°** ex cōtinuis et feruidis orationi-
 bz deo fuis pro gracia ac virtute reprimendi motus pas-
 sionatos; Et quanto quis aut ex naturali dispositione
 vel ex parua assuefactione est promoz. tanto instanti ut
 q⁹ feruent⁹ debet omnipotente preari pro illarū plena
 ne extirpatione: presēti earū ad quas procliuore se fe-
 tit **3°** ex specialī et gratiosa pūentione ac visitatioe
 spūs sancti: qui iapientes. pusillos ac imperfectos inter
 dū recreat. ungit. pfundit sensibilibz istis deuotionū
 solationū. deliaariūq; spiritualū affectionibz: per qd

alliat eos ad iteriora ut spernant inania ac mundana
ac totis ad deū serordijs conuertant et tēd^o ex iugē
punctioē et cordiali concitatione? quo em de suis peccatis
frequenti atq; amari^o dolent et cōpungunt? eo ab inordi
natis motibz diuturnis. fual^o ac pfect^o se cōpescunt. 4.
ex cordiali et assidua dominice passionis cōmemoratioē:
ex qua discat se homo humiliare. paciētiā mansuetudi
nemq; amplecti. atq; carnalia asperrari. Ex occupa
tione intensa arca scripturis deuotionalesq; libros; na
et motus maiores vincat et pellat minores; Itaq; ad de
uotioē proficiētiā. et per eam ad pfectoꝝ deuotionē.
toto conatu dare se debz sacerdos? et semp meliora adipi
ta carismata. potissime religiosi. cui non est arca omni
nia languere. Interea quāuis hi duo ultimi gradus
deuotiois. soleant p̄tatis redundantias dulces. et suau
itates internas habere sibi āexas et mixtas. aliquando
tamen ita non est? p̄mo non solū proficiētibz sed per
fectis quoq; non miquā consolationes ille et spirituales de
line subtrahunt? Et hoc q̄m dispensatoria et paterna
ordinatioē altissimi? ut distat solidū querere cabū. et i
tali subtractione paciētiā cōseruare. suāq; ad deū fidei
tate ostendant? non q̄rendo nec admittendo externa sola
tia. sed dilecti dispensatioē et ei^o dulcem p̄ncipiā. ac cōso
latoriū reditū equanimiter atq; fideliter prestolando;
Et rursū ut propriā imbecillitate. defectuositate et imp
fectioē humili^o recognoscat. ad deū quoq; affectuosi^o con
fugiat ac respiciat? recuperataq; suauitate magnis sint.
cauti? et deo suo adherere et obsequi assuescunt. pure p̄t
ipsi^o bonitate ac maiestate. non p̄pter dulcedinē mi
nerū ei^o; Quāq; etiam ob negligentias suas et culpas.
subtrahitio accidit talis; Porro viroꝝ vere religiosoz
et in diuinis ac scripturis bene exercitatoroz. non est de
cōsolatioibz illis multū curare. sed vera et sincerā de
uotioē indefinenter habere. et crescere in eandē? ita ut as
sidue magis sint prouē et affectati ad vniuersa que cultū
concernunt diuinū. ad dñiū vnoꝝ honore. ad sine

rissimū omis boni honesti affectū. ad purū intensus cō-
 pletū dei obsequiū: ad adhesionē internā ac stabilitatē.
 ad non recipiendū irreflexum inmixtū deitatis amorē.
 Deniq; deuotio vocatur dulcis sensibilis consolatoria. nō
 solū propter prefatā redundantiā a superiori parte aīme
 ad inferiorem: sed utē. ymo et maxime ppter purā et
 spirituale delectationē in superiori parte manentē et
 quiescentē; Sum enī omis actio virtuosa naturalit̄
 habent delectatiōē sibi correspondētē ac iunctā: quā
 to latra et act⁹ ipsi sunt altiores. caritas quoq; et di-
 lectio. et utē cognitio doni sapientiae ac doni sciētie ex
 quib; deuotio orit̄. tanto ipsi actuali deuotioni pfecti⁹
 in vris notabili⁹ virtuosis maior delectatiō spirital̄ in
 superiori vi affectiua manēs annertit̄: quāuis aliqui ex
 causis praetis accidat aliter. Vostremo deuotionem
 quidā diuidit in deuotioē rōnālē atq; sensibīlē. non
 q̄ deuotio subiectiue ac formalit̄ insit̄ intioni sed po-
 tūs voluntati. sicut et latra: propter qd̄ diā posset de-
 uotio volūtua; Attāmen ratiōnalis et intellectualis vo-
 catū: vel quia ex rōnis apphensione capit̄ atq; uidi-
 et. non sensibili suauitatē imit̄: vel quia ratiō seu intel-
 lectus pro superiori aīme parte. que et voluntatē includit̄
 multoies sumit̄; Illud quoq; sciendū q̄ predicti tres
 grad⁹ deuotiois. trib; homi statib; ac gradib; proportio-
 nant̄: videlicet inapictū. proficiētiū. pfectoꝝ; Item
 araliū ratiōnaliū et intellectualū; Et rurs⁹ seruoꝝ si-
 deliū. amioꝝ secretōꝝ. et filioꝝ occultoꝝ; Itemq; vie
 pfectiue purgatiue. illuminatiue. et pfectiue; Virtutiū
 quoq; politiciū et purgatoriū. purgatiq; animi pro
 ut facile est pensare. In deuotio semp ornat̄ ex dei a-
 more: articul⁹ de amushonius. 19. **De**
Quiritas habitual̄ qua deus proximusq; diligit̄.
 vna et eadē est numero in eodē amante: act⁹
 vero distincti sunt; Porro deuotio que ē propinquitudo
 animi ad cultū diuini obsequiū. q̄uis pncipalit̄ proflu-
 at ex dei amore. inquatū ipē deus gloriosus et sanct⁹

in se et propter se omni cultu ac reuerentiā prorsus dignissim⁹
est: nihilomin⁹ etiā sepe procedit ex spūali et actuali di-
lectione sui ipsi. dū homo desiderio sue salutis se actibz mā-
cipat cultus diuini: et ex consideratione sue infirmitatis
culpe et sufficiencie ad misericordiā dei confugit orādo.
ceterosq; actus latere exerceudo; Consimiliter ex caritate
et zelo salutis proximoz potissime subduoz ita agendo:

Ca Si deuotio ista ex proprie infirmitatis culpe ac
indigētie consideratione procedit: videt^r pot⁹ annexam ha-
bere tristitiā et dolorem. q̄ alacritate et gaudiū; **Ve**
In quantum ex hui⁹ considerationis prodit indit. ita est sicut
tangis? quon⁹ consideratio propoz piculoz vicioz infir-
mitatū et miseriarū. directe ex sua natura est doloris atq;
tristitię indutua: verū ex assequēti est alacritatis consō-
latis atq; gaudiū causatiua. in quantum homo ad deū con-
fugiendo. et ei⁹ misericordiā implorādo tam ex conside-
ratione pietatis diuine. q̄ ex spē et confidentia venie gra-
cie et glorie impetrande delectat^r in dno. et regnat^r
ei q̄ hucusq; sibi peperit; **Ca** Habet ne etiā
deuotio ista. annexū merorem. scūdū q̄ ex dei procedit
amore: et apparet q̄ non: quia ex tanti boni appensioe
non videt^r meror oriri; vnde scriptū est. amoz sui dei et
delectat^r sum; **Ve** Scriptū est etiā. amore languo;
Itemq; Caritate vulnerata sum; Hinc pallor et maties
signa sunt amoris; Itaq; dico q̄ considera^r dei et prope-
tatiū attributorūq; ei⁹ videli; diuine bonitatis. sapiētie
misericordie iustitię rē dicit et per se est cā letitię et iustō
gaudiū spūali? cum gaudiū sit diffusio animi in apphen-
sione boni. ipāq; delectatio oriat^r ex diuisione potencie cū
obieto iuuenientia; de⁹ aut⁹ iuuenētissim⁹ est obiectū? intellet-
tū quoq; et volūtas quibz ei cōiungens supme vires st^r aie;
Indirecte tamē et p⁹ accidens ac scūdario cōsideratō boni
tam infimū et supamabilissimū parit merorem. ruborem.
dolorē amorē. vulneratōē atq; languorē? in quantum ap-
phendit vt pot⁹ adhuc absens q̄ p̄sens. et vt nondū adp-
tū. nec visū per speciem. Et denuo vt inueniens et cogitō

rens omnia mala tua. et iudex terribil' ml' mali impium
 tu relinquens; Sic eni' desideratio eius ingerit tibi de tu
 is malicijs. et sua intuitioe p'ncipia atq; iusticia erubescit
 nam atq; honore; et inquantu' nondu' frueris tanto bo
 no. nec desideratissimu' ac sup'dilectissimu' bonu' illud no'
 du' clare vides vt cupis. nec ipm' tam reuerenter p'fertor
 colis vt decet et affectas; ita dilectio ei' causat in te tristi
 tia. p'mo et desiderij vehementia ex dilatione inducit lan
 guore ac vulneratione; queadmodu' psallis Situit a
 nima mea ad deu' fontem vi. quando de. et appa. an' far
 dei mei. f'uerit mihi lacime mee pa. di. ac nocte x' Et
 denuo. Heu michi quia incolat' me' prologat' est. In
 terea cum actus latre directe cura deum versant. et ex
 cellentis sit dignitatis; q'arto in ipis g'nuter ac d'ucte
 te grandis consolatio. ala'ritasq; consistit; p'pter qd' ap'ls
 iacobz consilur et hortat; Tristat' aliquis vestrū oret
 equo animo et psallat; Psalmig'ph' quoq; exultate
 labia mea inq't. cum cantauero tibi; Et rursus. ad ipz
 ait ore meo clamau. et exultaui sub lingua mea. Ga

De his o' veritas adoranda me piissime instrux
 ist; Et qualiter ante celebratioez in ea. et post ea habe
 re me debeam gratiosissime informasti; nūc de effecti
 bz sup'prestanssimi sacramenti sacrameti cupio pleni
 edoceri; Aliq' quide' inde iam expressisti; sed de tanta re
 diffusis deprecor instrui; De effectibz sacrameti; arti
 culis vicesim' De

Breuiter tibi dixi. q' quicūq; agit corporal' alimo
 nia in corpore aliti. hoc eucaristia inquantu' in
 se est operatur in aia' iunictantis; qd' nūc latius expla
 nari deposcis; De his autē effectibz plures multa sc'p
 ferunt. ac plurimos hui' sacrameti assignauerūt effectoz;
 sed sententia redit in idem; effectusq; illi ad quosdā p'ri
 apales opendiose reducit' Itaq; sicut corpore' abz
 non datur. nec prodest nisi viuētī. famescit aut' idi
 genti; sic sacramētū hoc qd' abz est anime. nō nisi
 spūaliter viuētī. ipm'q; cupiētī est porrigendū. seu iue

nit; Considerant demū in hoc sacramēto. tā ipm̄ sacra-
mentū. qđ s̄m̄ vnū modū loquendi est corp̄ domitum.
qđ res ipsa que est caritas et actus seu inflāmatio ei.
et ex vtroq; habet hoc sacramētū efficiatā. et virtutē
tollendi ac remittendi venialia peccata; Cum enī sit
anime abz restaurat in anima tō qđ in ea omni die de-
perdit̄ ex calore concupiscētie naturalis. aliorūq; vulnerū
ex originali peccato inflatorū. seu fomitis. videlz ignora-
tie malicie seu pronitans ad mala. et infirmitatis. que
admodū abz corpore restaurat in corpore deperditū ex
naturalī calore; Deperditio at̄ in anima ex vulneribz
illis ac fomite. est venialū quōdiana frequentia. seu
minoratio seruitus ipsius caritatis. ac vigoris aliatū
virtutū ex venialibz illis attingēs; hinc hūc op̄erit sa-
cramēto venialia ipsa remittere ac delere. Rursus at̄
res sacramēta huius sit caritas. et exercitatio ei in cele-
bratōe ac iunictione; caritas aut̄ operat multatū
dine venialū. eiusq; inflāmatio venialia ipā cōsumat
vt stipulā ignis; constat quia ex vtroq; venialia tol-
lant; Et hoc magis aut min⁹ tam quoad culpā quā
quoad penam; quāto dign⁹ celebrat̄ ac sumit; Quā-
uis enī mortale sine alio non delect̄ quātū ad culpā.
nec quātū ad penam inferni; cū sine infusione caritatis.
ac gracie nō tollan; que nullū mortale serū cōparant;
Vnū tamē veniale sine alio potest dimitti vtroq; modo;
Ca Cum hoc sacramētū omnium sacramētorū vi-
gorissimū dignissimūq; constat. cur nō tollit simul cūc
tū venialia quātū ad penā et culpam; cū baptisim⁹ nō
solū venialia omnia. sed et mortalia vniuersa vtroq; au-
ferat modo; **De** Sacramētū hoc sacramētū est
simil et sacrificiū; Sacramētū inquit sub alijs ac sensi-
bilibz formis accipit; sacrificiū inquit deo patri offer-
tur; Porro inquit est sacramētū duplicē habz effe-
ctū; vnū ex vi sacramēti. qui est spiritual̄ effectio. ad
quā diuēte est institutū; aliū ex cōcomitancia quōdam
qui est remissio pene venialisq; culpe; eo qđ ista refectio

fiat per spirituale caritatis diuotione ac incrementu: qua
 culpa et pena tollunt. modo iam tacto iuxta mensuram de
 uotionis. ac feruore celebrantis et iunictantis: In quantum
 autem est sacrificium habet vim satisfactiuam: In satisfactioe
 ergo uero magis attendit offerentis affectus. quam quan
 titas oblationis: propter quod paupula uidua. q. duo of
 ferebat minuta. pl. alyis asseritur obtulisse: Quamuis er
 go oblatio. quantum est ex sua magnitudine et uirtute. sit
 ad satisfaciendum idonea pro omni culpa et pena. na
 et alia sacramenta ex isto suam efficaciam sortiuntur: att
 me satisfactiuam est pro illis pro quibz offertur. atqz pro of
 ferentibz. s^m quantitate dispositionis et deuotionis: no
 s^m. proprie efficaciam quantitate: Sacer An sacra
 hoc in quantum sacramentum aut sacrificium. tollat etiam p^m
 mortalia non deserta sed oblita: penamqz eorumde: De

Virtus et efficacia istius sacramenti considerantur
 dupli^r. p^mo s^m se. et sic inuenit ei quatuor p^mia quibus
 cumqz uiatoribz posse auferre: cu in ipso sit meritorum om
 niu plenitudo: et ipse qui est fons et causa tota remissio
 nis et gratie contineat in eo: Secundo considerat p^m p^m
 tione ad unitate. in quo si fuerit impedimentum partia
 pandi. meritum. uirtute et gratia sacramenti istius. puta
 mortale peccatum: non solum non desequet remissione. sed
 uiciorum accumulatio: non ex defectu et inefficacia sa
 cramenti. sed proprie iniquitatis demerito: Qui enim spir
 tualit^r no uiuit. spiritualit^r nutriti non potest: nec potest
 cristo spiritualit^r iungi uirtute et gratia istius sacramenti p
 recipiendo. qui est in affectu. aut proposito. seu in confa
 entia culpe mortalis: Verumptamen sacramentum hoc operari po
 test remissione peccati dupli^r: Uno modo. non acceptu ar
 tu. s. voto seu desiderio atqz proposito: alio modo actu p^m
 tu ab aliquo. qui est in peccato mortali. cui sibi desaus n
 est: vel de quo no est ex obliuione desensus: vel si desensus
 non tamen sufficienter contrit^r: qui deuote et reuerenter
 accedendo desequet per hoc sacramentum gratiam caritatis.
 que contritioe et remissione peccati perficiet. ac ali

quid pene diminuet; Verū ut dictū est celebratur. seu
municatur. an sacramētū hui⁹ susceptionē tenet. consue-
tū debite examinare; Idcirco si quis ex incuria ac supri-
naliter obliuisceret aliquā culpā confiteri mortalem.
non consequere ipsius remissionē. quousq; faciendo qd in
se est verū haberet stationē. vel in generali ad mun⁹. a
aut certe in speciali si occurrerit sue memorie; Sicq; sac-
ramētū hoc est ablutio scelerū. quorū conscientia post di-
ligentē conscientie inquisitionē homo non habet. sicut ora
ab occultis meis munda me domine? vel ut contritio mo-
pretatio perficiatur; **Sac** **Quā** tanta sit puritas
mentis istius? videt inurū qd illud suscipiens p̄sertū celebrat
in caritate. nō magis crescit in gratia. nec pl⁹ a vitijs p̄-
seruat; **De** **Quē** ad modū corpus p̄seruat a morte
futura duplici. p̄mo p̄ hoc qd natura roborat cont̄ interi-
corruptiā per alimēta et medicinalia. secūdo p̄ hoc qd
cont̄ exteriora impugnātia ac lesiua munit p̄ arma.
sic sacramētū hoc quātū est ex parte ipsius. utroq; modo
p̄seruat hominē a morte p̄ciā; **Quia** p̄ hoc qd tanq̄
spiritualis esta ac mediāna xpo iungit per gratiā roborat ut
vita spirituale. huiusmodi in quātū est signū domūte passiois
qua vici sunt demones. sic ipsos et iporū impugnationē
repellit debilitat ac deicit? fomites quoq; diminuit. cari-
tate gratiāq; augendo; **Quod** totū intelligendū est. nō
si quis per negligentia. indispositionē. distractionē. vel
irreuerentia sua obice ponat. Porro qui cū debita p̄-
paratione custodia puritate. accedit et sumit? mira-
biliter crescit ac proficit roborat ac conseruatur. atq; ut
talū dixit vn⁹. sicut leo flāmā spirans a mensa rectorū
altaris. terribiliter facit demonibz; **Qd** totū vera ac certa
experientia pandit. ac eis qui ita se habent expūentali-
constat; **Sa** **Utrū** sacramētū hoc. seu celebratio
ei⁹. soli prodest sumētū ac celebrantū? an astantibz quoz
et ceteris cunctis fidelibz. **De** **Sic** dicit tibi qd sa-
cramētū hoc ut sacramētū prodest sumētū? sed sacra-
ficiū prodest cunctis pro quibz offertur. si non obicem

ponant: ymo sic prodest viuis ac mortuis et omnibz
 pro quibz in celebratioe orat et imolat? **Ca** An
 venialia impediunt huius sacramenti effectum? **De**
 Siquis non solum de preteritis mortalibz vicijs necessa
 ria. sed de venialibz quorq; deente habeat contritioez. no
 impediēt per ea sacramēti huius effectus? **Si** vero in cele
 bratione sacerdos sit diligens. et nihilominus ex fragilitate
 humana incurrat distractioez. atq; ab ea mox dum eam
 aduertit se auertat? non impediētur notabiliter a conse
 cratione effectiui sacramēti? nisi q; durante illa distract
 tione non sentiat actualē huius sacramēti refectioez vni
 onē. seu consolationē **Porro** si vere deuotus exercitatus di
 ligensq; consistat? statim cum sua distractioez negligentia
 aut simile veniale aduertent culpā. cum intensione. af
 fectu ad deum se vertit ac redit cum displicentia cordi
 ali ac detestatione et aspersione ingenti huius culpe.
 siq; culpa talis occasionaliter cooperat sibi in bonus

Ca De effectibz sacramēti istius prosequi digne
 ris; **De** Huius sacramenti effectus quodamplur con
 sideratur **Imo** ex eo qui continet in ipso? qui sicut i
 mandū visibilis veniens. vitam gratie contulit mūdo: ita
 et in hominē sacramentalis veniens. vitam gratie operat.
 quemadmodū ait; Qui manducat me viuet propter
 me. **2o** ex eo. q; per hoc sacramētus repūtat. qd est pas
 sio xpi; hunc effectū que passio xpi fecit in mūdo? hoc
 sacramētū facit in hominē; Itaq; cū tremēda accesseris
 calite? sic accede. quasi de xpi latere bibitur? **3o** ex modo.
 quo datur per modū cibi et potus; Ideo omnē effectū que
 que cibi et potus naturalis facit quantū ad vitam corpora
 lem? facit hoc sacramētū ad vitam spūalem; **4o** ex
 speciebz sub quibz offertur? vt panis et vini que ex multis
 redigunt in vnu. sicut panis ex multis fitatur grānis.
 et vinū ex multis racēmis; siq; ecclesiasticā et militā
 effiat fidelū vnitatē. per caritatis et gratie maremetus.
 seu per amēdē sacramentalis gracie infusioem? propterea
 dicitur sacramētū pietatis. signū vnitatis. vinculu

f

caritatis; Insuper effectus istius sacramenti est adeptio glo-
rie vite eterne; quia in hoc sacramento considerat et conuincit
christus. ex quo habet effectum et etiam id per quod habet effectum.
utpote usus ac species eius; Christus autem per suam pas-
sionem aperuit nobis ianuam regni celestis; Similiter refer-
tio spiritualis unitatis signata per species panis et vini
habent in hac vita imperfecte. in patria vero perfecte; sic
quod donat virtutem pueniendi ad gloriam ad quam non statim
sed opportuno tempore introducit; Hoc itaque sciendum quod
frequenter atque oblato sacramento istius prodest beatius ad
gloriam premii accidentaliter. in quantum gaudent de omni bono
quod in militanti ecclesia agitur; in primo autem essentialiter
non cresunt. Oportet te etiam nosse quod proprius effectus
cuiuslibet sacramenti accipitur et pensatur ex similitudine ad
effectum materie sacramenti; quemadmodum purgatio veteris
vite seu interior lotio a peccatis. est effectus baptismi per
ablutionem aque designata et figurata; Cumque materiale
in sacramento isto sit calix et potus videlicet aqua et vinum;
oportet quod effectus sacramenti istius sumatur penes similitu-
dinem ad effectum calicis et potus corporalis. sicut expositum est.

Prosequuntur istius materie. utpote de preclarissimis fructibus
atque effectibus sacramenti istius; articulus 2us; **De**
Quod tripliciter unum ab alio fieri dicitur; primo naturali
operatione. ut calefactum est ab igne; secundo merito.
sicut dicitur peccata tua fecerunt hoc tibi; tertio
virtute occulta seu diuina aut supernaturali; Porro calix
christi per se calix mentis esse non potest; nec sanguis potus
sic esse anime calix potus naturali operatione. nec per modum
meriti; ita quod meritum realiter et subiectiue esse possit in calice.
nisi sola substantia intellectualis subiectum sit meritum; Res-
ciant ergo mentem virtute supernaturali ac diuina duntaxat.
qua et cetera sacramenta operari dicuntur iuxta instructiones et
beneplacitum dei; ita quod sicut superni fusioni intinctionis aque
adest virtus spiritus sancti ad faciendum interiore ablutionem;
sic refectio corporali et exteriori sacramentalium specierum
que figura est et signum interioris refectiois adest virtus

diuina ad p[er]ficiend[am] interior[em] refectio[n]e[m] euasit. designa
 ta exteriore. Quid si quis exteriore illa refectio[n]e seu car
 ne xpi dixerit virtuosissima. propter dei sapientia[m] et dei
 virtute[m]. cui ip[s]a est quasi vestim[en]tu[m] non recedit a dei pu
 ritate; Si eni[m] vestis sancti iohannis euangeliste. ex tactu sa
 cri corporis ip[s]i iohannis optinuit ut manu[m] arystoboli
 adhuc inaxoduli tactu suo duos mortuos suscitaret. q[uo]d
 de hoc vestim[en]to virtutis o[mn]ipotentis pia fides sugge
 rit sentiend[um]. Si beati petri baculu[m] ex tactu beati pe
 tri apostoli isequi potuit. ut tactu suo mortuu[m] socu[m] beati
 marcial[is] lemonitensis suscitaret. sanctu[m] quoq[ue] mater
 nu[m] p[ri]mo et tertiu[m]. et vsq[ue] in p[re]sens retinet. ut de obcessis cor
 porib[us] eiciat demones. et eos loqui co[m]pellat. quid de sar
 tissimo arisi corpore sentiend[um]. Si arisi domin[us] virtute
 tantas sanctor[um] corporib[us]. p[ri]mo et aridis capillis. et q[uo]d mi
 rabili[us] est eoru[m] puluerib[us] ac sepulcris largit[us] est. quomodo
 no[n] inco[m]pabili[us] multo maiores virtutes carni sue iam se
 cu[m] glori[us]itate distribuit. Ampli[us] si fimbrie vestim[en]ti sui
 donauit virtute[m] sanandi quoscunq[ue] infirmos. p[ri]mo et v
 bre p[ri]ncipis apostolor[um] hoc ip[s]u[m] contulit. quid virtute[m]
 et eminentie contulit corpori suo. non solu[m] sue sacratissi
 me car[is]. sed et sue deitati vnito. ita q[uo]d ip[s]a virtute diui
 na car[is] nostras nutrit. roborat. perficit. Deniq[ue] si car
 ni seu pinguedini serpentine de qua tyriaca efficit. vir
 tute[m] dedit eiciendi et effugundi venenu[m] q[uo]d solam corpo
 ris vita[m] extinguit. quato magis sacratissime carni sue
 tradend[us] est. ut venenu[m] peccati quod vita[m] animaru[m] ex
 tinguit o[mn]imode curet. Preterea si lapides p[re]iosi et vir
 tuosi. virtutes habet innumeras et mirandas. ex modi
 co quide[m] effencie q[uo]d in eis est. ut quibusda[m] videt[ur] qua
 to magis caro xpi. ex p[re]sencia diuine supuenietis essencie
 p[re]stantissimas habet virtutes ad sacramentales effect[us].
 Item si quarumda[m] sanguin[em] bestiaru[m] tantas contulit vi
 res. quid p[ro]prio sanguini. Kursi si herbe poenye. ac ias
 pidi dedit virtute[m] fugandi fantasma[m] atq[ue] demonia.
 verbis quoq[ue] exorastio[rum] quoru[m]da[m] donauit virtute[m] ar

oedisse

que

rendi demones. ut per ea fiant alia quedā miranda que
in libris artis magice continentur? quomodo verbū eter-
nū per qd̄ facta sunt omnia. carne a se assumptam nō il-
lustrant cunctis virtutibz glorie sue in hac parte con-
grue. et nostre salutis expedientibz. Unde ex his alijs
innumeris. que parā causa vitandi prolixitate omittit
alijs nec nosse. nec numerare sufficit. patet quā aplis-
sime ac magnificētissime sentiendū sit. de virtuositate
tam excellentissimi sacramēt. corporisqz domū; Item
pe in hoc sacramēto forma panis et vini aperte desig-
nat. q̄ ip̄e cr̄stus sit sup̄substantial' cotidiana solida. et
iocunda in fastidibilisqz refectio aīarū nostrarū? ostendit
quoqz forma panis et vini sancte dilectiois inuicioris
et indistinctioē societatez sanctorū inseparabile; Duplex
est ergo significatio sacramēt istū? Quia inq̄m est sacri-
ficiū habz efficaciam reconciliandi? inq̄m sacramētū effi-
caciā habet sanctificandi? Necessitas ergo et fructuositas
p̄næ sacramēt istū? est meditatio seu curatio vniūsalis
eclesie. et reconciliatio ei' ad patre? sanctificatio quoqz
eclesie. et spūalis refectio; Hinc missa. est flagrantissimi
sacrificij oblatio? cui' suauitatis odore reconciliat' ē mū-
dus. et fetor ei' abstersus; Est quoqz celebratio sacramēti
quo totus mūdus est sanctificat'. quātū ad virtutē et suf-
ficiētiā sacramēt; Est etiā instauratio opulentissimi
lautissimi delucosissimiqz cōiuiij. quo angli sancti splē-
didissime reficiūt' ac homines; Est utē missa ventilatio
causē vestre per dep̄tationē et oblationē protracta; Est
denū meditatio totū corporis eclesie. ac summe exhibitio
mediane. atqz negotiū vestre reconciliatiois; His igitur
modis oportet nullarū solennia celebrare. ipsiqz inter-
esse cū omni reuerētia et filiali amore? et prosequi
tantū misterij tang' negotiū vestre reconciliatiois. et
ventilatio causē dñiūm vestrū. medianāqz vniūsoz.
ne tanta pro te iamiter fiant. et ne ob indevotioē et in-
gratitudinē tuā q̄m iudicis ac peccatis; In hūc
igitur sacramētū celebratione et sumptione aduertere

debes omnipotentia ei⁹ in tot et tantis mirabilibz suis⁹
 providentia quoq; ipsius circa vestra refectioe inter
 na. et vestre salutis procuratioem. et sue abundantia
 bonitatis. in ca liberalissima duntaxatione suspensi⁹ ar
 numeru ei⁹ deinde amore su ad vos. et zelu suu
 pro vestra salute⁹ beneficentia quoq; ipsi⁹ in vobis;
 De modo christi sub sacrameto. et effectibz ei⁹. et re
 ductioe eoz que alij dicunt de ista materia ad poicta⁹
 articulo⁹ vicesimustertium⁹ de

Ex preinductis perpende. qd sub sacramentalibz spe
 aebz christus domin⁹ contine⁹. tanq; in loco mi
 rabilissime mansionis. ymo et gloriosissime
 habitatiois. et sicut in aula dulcissime refectiois. et
 tanq; in atrio ac mysterio spirituali mactatiois et ob
 latiois. et velut in nexu amantissime conuictiois dei et
 homis; In hoc eni sacrameto. crist⁹ tot⁹ ver⁹ de⁹ et ho
 mo pfect⁹ certissime continet. infallibiliter iuenit⁹ et
 i⁹propheabilia pluma operat⁹. Est ite ibide sicut
 in aula dulcissime refectiois. quia in hoc sacrameto o
 ne spiritali delectameta. et omnis saporis suavitas a
 digne dispositis degustat⁹. Ad huiusmodi conuiuia libe
 ralissim⁹ hospes cristus vniuersos inuitat. ymo et ac
 cedere iubz. no a⁹cedetibz ominat. Digne venietibz s
 ciosissima dona gratie et gloie polluet⁹ et dargit⁹.
 Ibi seipm prebet in cibis. in signu amoris plenissimi
 ac futuri celestis conuiu⁹. in quo beatifica sue deita
 tis fructio. erit vltima et eterna refectio; In hoc de
 ma sacrameto. tanq; in atrio imolatiois cristus co
 tidie sacrificat tanq; acceptabilissima hostia vere
 pacifica. a pace pectoris ad pace eternitatis p⁹duces.
 holocaustu igne caritatis totaliter inflammatu. qd se
 propitissime obtulit deo patri. in omni sua conuersa
 tione patris sep querens et. pcurans honore. ac vic
 tima pro peccato. designata per iuge sacrificiu. et
 agnu qui cotidie mane offerrebat⁹ et vespere; In
 sup christus in sacrameto isto consistit tanq; in

nexu a qualitate conuictionis; Omnia namque que huius sunt
sacramenti caritate accendunt; et ipsi saluet sacramenti ex
sua caritate uobis iuniat; Ibi eius beneficia reddat
ei promissa commemorat; amor ipsi ad uos et passio eius
pro uobis deuotissime comedat; Denique sumendum est a
his iste cum spirituali tunc theologiarum uirtutum vigore;
hoc est cum fide certa et clara omnium que in hoc dignissimo
sacramento credenda tradit ecclesia; Cum spe ingenti
liberalitatis diuine; utpote quod deus qui ista tribuit uob.
patissimum est uobis conferre gratiosa sua auxilia et o
mniuersos tanti sacramenti effectus ad gloriam copiosam; id
circo cum grandi fiducia et gratitudine precordiali. cum
omni humilitate atque instantia. pro ceteris tanti sacrame
nti effectibus alissimum deprecemini. Sumendum est ut hoc
sacramentum cum caritate seruetur. cum amore fraterno. cum
excessiuo affectu; cum auiditate interna. cum sancte dilec
tionis inflammatione atque profectu; Accipiendum est quod
cum amara compunctione. ex domine passionis considera
tione. proparumque culpam straoe; cum indefineta et max
ima cordis custodia. ac spiritali degustatione delictorum sa
cramenti istius; quas indubitanter copiose exprimit; quibus
iuxta documenta prehabita ad sacra communione se para
uerit; Denique ad prehabita reducat. que quidam de sac
ramento hoc deuote describit. dicitur quod sicut ad thronum
salomonis sex gradibus ascendebat; ita ad prehabita
ac sursum ducendum sit procedendum; Dum quid est fides
que in hoc sacramento tanto plus exat necessaria qua
to ea que de hoc sacramento tradunt. omnes sensus. rationes
turbiose scrutari. aut morose uicari. qualiter christus in
hoc sacramento sic possit contineri ut tradit ecclesia; si
credentium et illuminatione diuina. atque certissime presu
posito quod omnia que de hoc sacramento docet ecclesia uera
sunt; debitis uehementer amari. sapientialiter etiam

plari. amaroſe aplecti: conſp̄ vmbz cū oī gratitudī ac
 tione venerari tam incōphēſibile bonitate. caritate.
 mīſericōdia. mīſericōdia. providentiā cura vos p̄cū
 peves iſtīmos et indignos. Secūdo grad⁹ eſt deſidelū
 cordis ad tantū mīſterū: ex amore ſervēti eſt accede
 dū. corde ad tantū bonū ſpiritualit̄ hīante; deſideri
 um quippe cor aperit. ad deſideratū ſuſceptioē: et q̄
 to cū ſincerorū deſiderio quis accedit: tāto copioſi⁹ h̄
 ſacramēta fruct⁹ et effect⁹ ſortit⁹; Idcirco nō arida oſue
 tudine. nō cū tedio et horrore. nō cū ignavia et tor
 pore ad tāte vīgnitatis ac maieſtatis ſacramētū eſt
 procedendū: ſed cū preparatiōe ſup̄ deſcripta; Hinc ter
 tius grad⁹ eſt reuerentiā cordis: ex tante ſublimitatis
 conſideratione ſcepta ad ſacramētū tam ſūmū. ſicut
 expoſitus eſt. 2⁹ grad⁹ eſt mīdicia: quia n̄ niſi pu
 ta mente ſumendū eſt hoc donū ſup̄terreſte. qd̄ eſt ip
 ſemet dātor deus et creator celoz. 4⁹ grad⁹ eſt memo
 ria donūte paſſionis: cū memoriale valde inflāma
 tiuū eſt hoc ſacramētū; Quotidie ergo attenſiſſime eſt
 penſandū que quanta et qualia pro hominibz perulit
 fili⁹ dei: qd̄ totū eſt reminuſcendū ad cōpatiēdū. ad imi
 tantū. ad regraciādū. ad amirandū. ad diligendū. ad cō
 templandū. 5⁹ grad⁹ eſt ſeipm̄ in deū proicere. hoc eſt
 tota mēte in ſua pietate conſidere. et ſe ſue piſſime pro
 uidentie confidenter q̄mittere. cū indefeſſa eoz que ſibi
 poſſibilia ſunt executione: ſicqz in deo amoroſe queſtere;
 Perū hī grad⁹ aliter et apū poſſūt vtiqz aſſignari:
 videlicet conſcientie prope diligens examinatio. plena
 contritio. p̄fecta conſeſſio etc. Effect⁹ demū ſacramēti
 hui⁹ ſunt aſſignati. vt p̄m̄us ſit p̄cōrū remiſſio. 2⁹ cor
 dis curatio v̄ reliquis viciōz. 3⁹ cuſtodia ſeu mīnū
 metū. 4⁹ confortatio cordis. 4⁹ conſolatio ſpiritual.
 6⁹ augmentū liberalitatis. 7⁹ augmentū virtutū. 8⁹
 diuificatio ſeu agilitas aut alacritas ad bona agen
 da: 9⁹ illūminatio mentis. 10⁹ pax pectoris: 11⁹ ſapor
 ſpiritual. 12⁹ vnitas et vnitas quedā mentis cū deo

per caritas perfectione; Ista ad pauca possit redu-
ci; Quid enim est confortatio. nisi profectus gratiae et aug-
mentum virtutum? Quid augmentum virtutum nisi est aug-
mentum etiam liberalitatis. sub augmentum enim continentur
virtutum. sed et sapor spiritualis. pax pectoris. et leticia
spiritualis conadur. quauis et distinguantur; Comenda-
tio sacramenta ista? ad celebrandum seu quiritandum allicet.

Articulus vicesimus tertius; Sa-
craenda est nostra peruersitas. ingratitudo. infi-
pientia. negligentia. corporum acedia. quod ad tam
supradignissimi sacramenti celebratione et sancta qu-
nionem non magis afficiamur. tam facile abstinemus.
tam parua nos pararamus; Heu heu homo cum in honore
esset non intellexit; fastidium manna celeste. quoniam
eius profectus fructus. saluberrimosque effectus non experiri-
et hoc quoniam imparati accedere ad deum maiestatis ac glo-
rie. sine decenta reuerentia. et casto timore non vere-
mur; Non consideramus mirabilia legis dei. non cre-
plamur altitudine consilij. sapientiae supercellentissi-
me et superdulcissime trinitatis super modo saluationis
generis humani; nec rationabilissima atque pulcherr-
ima conexione eorum que credimus. quorum quodque per se accep-
tuz quauis mirabiliter sonet filiis seculi huius. sapientibus
mundi quasi incredibile videatur. tamen dum omnia contem-
platur. aucta que sacre fidei argumenta uite pensant. et ac-
cedendo conexio. consonantia. sublimitas. spiritualitas ac-
cedunt. nil veri. nil profundi. nil rationabili. vel pot-
suprationabili? christiane fidei theoria consistit; Dico-
ret ergo ad cor altum accedere. ac desuper illustrari. si-
et totum quod credimus super horum propositum est. et suprationa-
libus fundamentis inicit. supnaturalibus rationibus comparat.
quo facto. ex sententia fas dicere est. primo ex plenitudine
fidei pre amurritate nimie credibilitatis accedendo.
dicitur. testimonia tua domine credibilia facta sunt mi-
nis; Quid dignissimum sacramentum a mundi exordio typi-
ce prefiguratum; per sacrificia legis nature in illa ad

47
nobis patriarcharum presignatum: a prophetis pronuntiatum.
ab ipso met deo incarnato institutum et sumptum: a glo-
riosis apostolorum profectum. ab innumereabilibus sanctis eu-
angelice stimulatum: per innumera miracula declara-
tum. Tu hostia vere pacifica. uige sacrificium. munda et
summe accepta oblatio: estuantissimum holocaustum. unum
sal efficacissima medicina. indefectus panis. saluberrima a-
numarum refectio: Reconstruano nostra. uiam ad glori-
perductum. deietio demonum. honorificentia angelorum.
liberalissimum munus. altissimum contemplationis obiectum. et
lenissimum thesaurus ecclesie. incomprehensibile bonum: finis
et consummatio legis scripte: exordium cultus sacrosancte ec-
clesie: Tu sacramentum sacramentorum. sacrificium sacrificiorum.
remedium remediorum summe desiderandum. estuantissime dili-
gendus. reuerentissime adorandum. deuotissime semper cole-
ndum: amoretissime actione dignissima: Tu memoriale
dulcissimum. arra salutis humane. pignus hereditatis eter-
ne: future felicitatis amandum prelium. deos sponse. sub-
arratio mentis deuote: Triumphantis ac militantis ec-
clesie suauissimum et indissolubile gloriatum: conuene delicias-
simas obiectum. hic tactum ac auditus. ibi detertum et uisum:
Attende o anima mea. perpende o omnis sacerdos. consi-
dera o quilibet christiane quam magna tibi excessa est gra-
tia. quanta gloria contributa: non solum cum christo misce-
re colloquia. non solum spe sancta fulguri perungendi ad
illius in patria. sed etiam in hac uita: in isto exilio tam uere
et mirabiliter eum habere presentem. corpus eius et sanguinem
potentissime consecrare: ac per hoc totum quasi ad libitum
presentem habere. manibus uerbum eternum humanatum contrec-
tare. ore suscipere ac tenere. et intra se iugiter spiritaliter
conseruare: O mens fidelis. o anima christiana si uere sponsi
celestis es sponsa. si tuum diligis creatorem. si tuo gratia es
soluatorum. si uere honorare appetis dominum dignitatis ac
glorie infinite penitus. noli negligere. adorna sine dila-

tionem thalami cordis tui. omni humilitate. mansuetudi-
ne puritate. omni custodia et feruore. omni virtute
dono profectu. et auditate superna? sic deo sponso atri-
tori saluatori ac iudici tuo occurrere prosternere. et aude
brachys caritatis amplectere. ore cordis deosculare. cum
suma reuerentia suscipe. intra te incessanter tenere en-
tere: ipsius exora lauda. et pro tota ecclesia pro viuis ac
mortuis. pro pntib; propinquis omissis et benefactorib;
feruētissime intercede et grata remanere nō cesses; so-
li viles de cetero consolationes admittere. fabulationes au-
dure? in cibo et potu aliud q̄ necessitate exquirere. negli-
genti ac torpore velut infernalia venena abhorreere;
A colloquio aspectu. uacatione dei non desinas. psalmodi-
meditationibusq; insistas? dei p̄nā indefinenter adue-
tas? **O** sacerdos altissimi dignitate tua aduerte. vide
q̄ preclari salubre meritum extet inter deū et homines
esse mediatorē? in sponso celeste et sponsa ei? ecclesiam
consistere paramphus. procuratore. aduocatu. sp̄itua-
lemq; medicū et fidelium; plebe astante ad deuotioes. gemi-
tū fletū feruore inducere. dona ei celestia impetrare. so-
li uilificare tempm. veterē hominē exue. bestiale sensus
repelle? virtutū ac puritatis amore succendere. idoneū
ministrū te exhibe; Custodi? amora? sollicit? gratus.
proficiēs ac diuin? incessabiliter p̄mane; **O** uirgēte pa-
tris eterni domine iesu christe prope nos incarnate ac cari-
tate. qui tempm nobis tā amorose tam pyssime. tā libe-
ralissime confers. et esse nobiscū tā gratose mirabiliterq;
dignis? p̄pter omē tuā bonitate. caritate. misericordia
ac munificentiā ad nos. per oīa mysteria et cūta benefi-
cia tua. ad mensā tuā nos semp et efficaciter prepara.
et ita fac nos modo te in sacramento per fidē suscipere.
ut beatitudinē tuā uisionē post uite hui? auricū mox
ualeam? ptingere; **De** **I**nā illuminat? est ocul? tui
cordis. et inflammat? affectus p̄siste et aeste in istis; **Al-**
suescit quotidie uerbis amorosis ac sanctis ualide inflama-
tuis? dnm deū tuū dei patris uirgēntū se ad te tam

incomprehensibilis amoroſe dignateſ liberaliterq; habete
 affare: ut vere tota conuerſatio tua et occupatio tua.
 ſparatoria ſit ad celebratioes. **Ca** **O** verbum eter
 num ſermo omnip. fons ſapientie. qui tam ſapienter. tam po
 tenter. tam gratioſe loquebaris in carne aſſumpta in mu
 do: ut aduerſarij quorq; tui. euidentia rei ſpuli ſt dice.
 namq; ſic locutus eſt homo. ſicut hic loquit. **D**oce me ho
 modi verba. **De** auerte verba per ora electoꝝ meoꝝ
 inde prolata. et dic her vlt̄ humiſtemodi verba. prout ſug
 geſſerit deuotio ſeruanda **meditatio** deſpiratoria ac deuo
 ta ad celebratione fructuoſa ſparatiua: anti xxiiij?

Quigente patris eterni in quo pater coplacetia
 habet immenſas. qui ex tota ſuperbenedite triu
 tatis ſapientissimo benigniſſiq; conſilio. ad recupa
 dus diuine maiestatis honore ac cultu. ad ſaluada genus
 humanu de ſimi p̄ris. p̄mo ex corde tui ſuperdilectissimi ge
 nitris in vteru mundissime uirgis per incarnationis
 uulteru deſcendere ex ardenti caritate. atq; ineffabili
 pietate dignatus es; **D**ulciſſime iefu criſte aſſiſſime. ſor
 titudo mea. refugiu meu. ſuſceptor anime mee. de tota
 ſalutis mee in quem credo. in quo ſpero. que diligo ad th
 nu gracie tue accedo: oſtiu gracie tue miſericordie api
 mihi. qui latroni in cruce paradisi introitu p̄miſiſti;
 per ſacraſſimu uuln̄ lateris tui introduc me i mediu
 pectoris tui: ibi de fonte cordis tui fluentis tue ſapientie
 pota me; **O** deus miſericordie immenſe. intra uiscera
 miſericordie tue. in quibz nos uifiſtaſti respice amplecte
 re claude et abſconde me inceſſanter; **O** deus excellen
 ae infinite. quis ego uas luteum. homo petra. ſeru
 iualis ut me uifiſtare. aut a me coſecrari et tractari of
 ferri ac ſumi digneris? ut tot et tanta mirabilia p̄pter
 me opereris. **T**u olim moysi te ſicut es conſpicere ar
 dentissime cupienti negatiua dediſti? et nuc temp̄
 prebes p̄ntem in abu et potu. in reſiliatore et medi
 ai. in hoſpitem. ſponſu habitatoꝝ anime mihi ta
 nu ſero et indigno; **T**u omiu rex ſeculoꝝ immortalis

et inuisibil. ymo in propa natua impassibil et incopre
hensibil? tu illuminatio mea et salus mea. tu protector
uite mee. et misericordia mea; Tu es deus et dñs me? qui
pro mea redemptioe acerbissimū et ignominiosissimū cru
cis subisti suppliciu. tu ille non alius; Tu dixiste vbi sapia
proles mentis paternae. germē infiniti deitatis. cui pulch
ritudis grossitas. delictositas. et suppulcrerime claritatis nul
la est finis; ex patre eterno inenarrabiliter ante oia secula
eternaliter genuit. tpe desup pordinato int vni? electissime
sacrosantissime puelle corpusculū. coopante supdulassi
mo adorando pacito spū sancto te clausisti existi in for
ma assupta; salua tue deitatis maiestate inmensa. atq
ex ea integerrima pmanete nasci. et inter homines dñs san
dignat es; Tu o vera gloria dei patris. inter homines dñs san
gloria habuisti; et ita tractat a sceleratis. qd tibi vniuerso
pre filijs hominū sperioso. ymo pre cunctis angelicis mē
bz irrepabiliter pulcro. nō erat spesies neq deor? et appa
riusti velo leprosus. tanq obprobriū hominū et abier
ao plebis; Hec tua o iesu dignissime deformatio mis
randa. sit mihi mentis et omniū passionū reformatio mis
na adornatio virtuosa. gloriificatio sempiterna; Tu de
perfidia sinagoga ad gentes venisti. et certū sanctorū
milia; in dextera tua ignea lex. quā p gloriosos aplos
gētibus pdicasti; Dilexisti populos. pro quoz salute ob
tulisti te patri in crucis patibulo hostia sup acceptissi
mā in odore suauitatis; Omnes sancti in manu tua
sunt. qui scis quos elegeris. et miseris cui volueris.
et clemens es in quē tibi placuit. et qui appropiuant
pedibus tuis. qui tua fideliter sectantur vestigia accipient
de tua doctrina; Qui enī volent volūtate facere dei pa
tris. sicut p gustū et experientia supnoy tuoz causma
cū. visitationūq tuarū internarū. qd doctrina tua ex
deus sit; Non enī est alius vt tu deus veritatis. ascensor celi
auxiliator noster. qui celo consistes et misso pacito. ha
bitaculū tenens sursum. et subter brachia sempiterna.
magnificencia tua fecisti nubes disturrere sublimes

apostolos tonitru filios: qui lume doctrine sue sparserunt
 non in vna tantummodo regione iudee. sed in omni loco
 misericordie tue quocumq; iussisti eos venire; Tu dne per
 sanguine cruas tue fusum de corpore tuo. qd in sacra
 mento hoc verissime p̄sens credo. reconciliasti nos deo. et pa
 cificasti celestia ac terrena. et vtraq; vni fecisti. delens ad
 uersus nos qd erat p̄m̄ gographum; Demq; vt oim̄
 horu et ceteroz tuoz iugiter meores sim? seruide et deuo
 te misterioz? in cena illa qua desidero desiderasti cu tuus
 habere discipul. sacramentu hoc instituisti. qd manifestus
 est in carne. iustificatu in spiritu. apparuit angel. p̄di
 catu est gentibz. creditu est i mudo. assumptu est in glori
 a. vt coiens tue dilectiois. passionis. omniq; beneficioz
 tuoz atq; misterioz reminiscam. reminiscendo accedam.
 et aresi ymitem. quoties missaru solemnia celebram? et
 sacra quincam? misteria; Obsecro te dne et saluator p̄t
 omne bonitate. caritate et gratia sup nos supgloriosis
 sine tuitatis? per omes virtute tua. et omne meritu
 tue sanctissime passionis. ac omni que pro nostra fecis
 a ac protulisti salute ad pagendu diuina misteria ista.
 misericordissime nos dispone. dignifica conserva. de
 dic gratifica. et indefinenter governa. Oratio de eo

O dem? articulo vice simus quint?
 De? eterne. pater misericordiarum. et de? tota? co
 solationis? qui cu diues sis i miseria. ppter mi
 mia caritate tua qua dilexisti nos cu essem? mortui per
 cans. viuificasti nos aristo; Etenim proprio filio tuo non
 pepast? sed pro nob omibz tradidisti illu; Ob omne
 caritate tua et infinita abyssus misericordie tue super
 vniusum gen? humanu. ostende nobis indignis sacer
 dotibz tuis luce miserationu tuaru. qui in hoc sacram
 to mirabilia tua sic inouas? amore vniusum filij tui
 gratiose nos preueni reple. ac perfice. ignoste et condo
 le improbitalibz nostris; Ecce vniusum filij tui? ex des
 amabili sua caritate ad nos. ad sacra sui diuionem
 nos iuitat. et fructu polluce multiplicem? et nos im

probi ac peruersi ad ipso diffugim? negligētia quoq; et
pigritia nostrā excusam? et palliam? dūctes. q; pūa
losū; sit accedere. cū tūmē valde fructuosū; sit obedire.
ac tantū sacramētū cū debita pparatione suscipe? pro
pria ergo indisponē ex nostra negligētia atq; pigritia
ortā accusare debem?; Corda nostra plene illumia.
ad cōsiderandū acute cū quāta puritate ac reuerētia
oporteat nos creatore ac saluatore nostz suscipere? cū
aduentū sancti p̄s olim in lege scripta. ac naturali tā
affectuosissime optauerit; **O**mnī effectu et grātia. ac
omī supno carissime hui? prestantissimi sacramēti nos
punge matris ac robora; **V**erūtamē d̄sternē nos tam
pura celestia ac diuina dona nō posse suscipere? nisi
in p̄mis mētēs nostre prosus p̄gent? a vicijs. ab omī
sensuali affectu. a carnali amore. a loquacitate. dupli
citate. et omni iniquitatis obliq;itate. ab in custodia cor
dis sensuū. ab ingrātitudine et torpore; **H**inc ergo o d̄
mine ob tuā sanctitatem immensam tribue nob vniūsa
peccata nostra maiora et minora vere cognoscere?
et omem eoz enormitatem ac ḡuitatem prudēt p̄fate.
pūe et integre cū ingenti cōtraone. ac pleno emēda
tionis proposito d̄sternē. deflere p̄nire. ac ipā demereps
q̄tū humana p̄mittit fragilitas uigiter eiutare. et
saluberrimo sacramēto et tibi. per id quotidie p̄p̄ius
timuūsq; uigem. eiusq; utute et grātia ad sp̄rituale
virtutū alacritudinē concrescam? a pastinis culpis
ac vicijs omī hora celssem? et corā te solliare abile
m?; **O** d̄s omnipotens qui per omnipotentiā tuā tot
et tanta mirabilia in hoc sacramēto operis? hac eā
de oīpotentiā tuā nos defectuosos ac fragiles ad omē
malū; procliuos. tā potent q̄ clemētē effectib; tān sa
cramēti corrobora? ut cōstabilis in tuā grātia. tibi cō
tidie stabili? adheream? reuerētia m̄strem? p̄cordiali
regnatem. et tuo uigiter inflāmem? amore; **O** d̄s
eternē grātia est ista improbitas. ista fatuitas. p̄mo et
pueritas ista? q; tibi d̄no deo nostro tā incōpabilis

bono. tam infinite honorado. tam ineffabiliter considerando
 ac metuedo. tam summe feruente toto corde amado. nos
 miserissimi potius impudici canes quam sacerdotes vocadi.
 cotiens et tam faali occasione. tam leui temptatione pfe
 rimus ista carnalia et caduca. vana et vilia. illicita
 atque prohibita. redeutes a meta illa celesti. mox leues
 dissoluti loquaces inuadit sumus ut ante. in cibo ac po
 tu et somno excedimus. non solum multa et magna committimus
 mala. sed et multa et magna omittimus bona. primo iter
 dus quod abhominabile est et horrendum. atque eterna dama
 natione dignissimum. ad detractionem. temeraria profusio in
 diaa. ad contentione. indignatione. uia impatienciaque
 prolabimur. et instar impiissimi proditoris te ex nostris
 pellimus. coruibus. coruipi et corrigi deoignamus. miserere
 nostri domine. miserere nostri. ne tanta de cetero imple
 amur desperatione. Illumina oculos nostros interiores.
 ne ita obdormiamus in morte iniquitatis. ne dicamur
 delissimi hostes nostri. squaliamur contra eos. ne de nostris
 excessibus glorientur. ne et sanctos angelos nos piissime
 custodientes contuemur. et quod super omnia est vitandum.
 ne tua o deus altissime presentiam tuam graueret offenda
 mus. quiaque offensus est tue sanctitatis ac maiestatis
 diligentissime caueamus. Non peccata solum. sed et peccandi
 occasiones sollicitate declinemus. semper salubria meditemur.
 virtuosa optemus. atque in oculis cordis ineffabiliter pro
 ponamus. in aduersis sicut in omnibus diuicijs gloriemur.
 fac nos sapienter ac profunde intueri assidue. cum quanta
 reuerentia et obedientia. cum quanta gratitudine et puritate.
 cum quanta ardentissime caritatis affectio. et profundissima
 humilitate tibi indefinenter assistant et obsequium omnes
 angeli sancti. et uniuersi ciues superni. ut et nos pau
 pes et indigni illoz exemplo studeamus cum omni co
 natu reuerenter. obedienter. pure. gratanter. amoroze ti
 morate ac humiliter. tibi ubique et semper. potissime in
 celebratioe assistere. ac seruire ad laudem et gloriam no
 mis tui. **Oratio tertia de eode. articulus xxi. Ga.**

O Trinitas supbenedicta. ppter oem bonitate cauta
te et misericordia tua sup humanu gen⁹. ppter
eternu sapietissimu et supgratiosissimu consiliu
tuu super modo et existencia nostre redemptionis. illustra a
numas nostras ad considerandu salubater q⁹ amoroze ac
pie egisti nobiscu⁹; et iuxta altitudine fidei nostre fac no
tibi yporionabilu in alta virtutu pfectione seruire: iux
ta profunditate sapiene cristiane. fac nos cora te in sapi
encia instar solis stabiliter ymanere: nec instar lune fina
nos variari. passionu motib; agitari. vicis subdi; Tribel
cam⁹ in p⁹sentia luas tue imense. in cōspectu sapiene tue
eternae. et cora supersanctissimo vultu glorie tue vultu co
uersari. turpia cogitare. illicita affectare; Absit vt ampl⁹
venerem⁹ p⁹naa homi⁹ pl⁹ q⁹ diuina⁹; ymo sicut vnigen⁹
patris visitauit et fecit redemptione plebis sue. vt sine iordi
nato timore de manu inimicoz nostror liberata seruam⁹
illi in sanctitate et iusticia indefineter vsq; ad finem: sic
a iugo dyaboli. a vilissima seruitute peccati. ab omi au
taria excutiam⁹ semp cor nostru et tibi sinceriter adhera
m⁹. cu metu et reueren⁹ obsequam⁹; O trinitas supple
uosa que nos ad cuius⁹ supnaturalē beatificā fructo⁹
et clara per spem deliciaosissima visione creasti. atq; ad
hanc nobilissima sacramentalē refectio⁹ future illi⁹ refer
tione figurā inuitas⁹; q⁹ detestanda ac deploranda est neg
ligencia ymo insipientia et malicia nostra. q⁹ tam inf
fabuliter magna p⁹iosa diuinaq; dona negligim⁹. nec
inardesam⁹ videre bona domini in terra viuentiu.
nec ad regem glorie in suo inartu⁹ septibili penit⁹q; ime
so cōtemplanduz decore suspiram⁹ et festinam⁹. O si pau
per famelic⁹ ad prandiu deliciau diuitis ab ipomet di
uite vocaret⁹; qualiter p posse se ornaret ac vt artele
taret; Et ego quide pauprim⁹. cet⁹ et nud⁹. mal⁹ istu
mutatib; plen⁹. ad mensam tua o misericordissime ie
su. ad tua medicinalissima refectio⁹; non eni inardes
co. no me adorno. non toto affectu cum omi humilita
te ac veneratione occuro; Tu saluator stas ad ostiu

mentis mee et pulsas. diuinus quoque angelicus instructionibus
 exortas. mones hortaris ut tibi aperiam et omne tuum graui-
 osissimum introitus illud obstaculum vitarem? ab omnibus autem
 peccatis. etiam venialibus quasi ab ipsa facie colubri. et etiam
 draconum mori fugiendo. atque ad te assidue aspirando. et
 feruide inuocando: sicut ingrediaris tabernaculum mentis
 mee. et cenes mecum meo profectui agnoscendo. meis exer-
 citiis virtuosis. exercitationibusque interius tempus qua-
 si pastendo: primo meipsum in te diuertendo ac transiendo.
 hoc est me spiritaliter manducando. et tibi incorporando: quia
 deliciae tuae sunt esse cum filiis hominum ita agentibus. Sic quia
 et ego cenem tecum caelestia illa fercula gustando: primo
 te ipsum per precordiale amoris masturbationem edendo; por-
 ro ego infelix et insensatus ad aperuendum tanto domino
 tam altissimo hospiti sum tardus et negligens. ad questendum
 tibi sum frigidus: nimis nequissimo qui ad hostium cordis
 suggestioibus susurris et teptationibus suis nefariis pulsas.
 auribus praebes: vanas et frivolas cogitationes. desideria
 praua. vanitates atque insanias falsas insipientissime ad-
 mitto; Cum ydolis his fornicat anima mea: et relicto spiritu
 sancto caelesti a demone constuprat: cui per consensum illicitos.
 diuisasque vitia admisset: et sic vilis ac stolidus ego miuita-
 tus enutriti in arboris. amplector heri stercora; quiesce-
 re mei domine fili dauid. et me illustra ut videam et pro-
 tinus resipiscam: ut exclusa omni admixtione immunda. tibi
 tota immunditiae fontis et amatorum. cum ingenium tua feruenter
 inextinguibiliter adherere: ex tuis sacramentis quasi ex vi-
 uis ac purissimis fontibus aquas sapientiae salutaris. gra-
 tiam fluentem. exuberantiam opulenciae spiritualis assidue
 hauriam; O alme paraclite consolator dulcissime. libera-
 tissime spiritus sancte: ob tuam inuicem benignitatem et mu-
 nificentiam. qui essentialiter caritas es. amor nexus. osculum pa-
 tris ac ipsius filii. me iamne vilem pauperrimum peccatorem
 indignissimum. misericordie visita. purgamenta. doce. vige-
 sutende. indefinenter posside ac gubernare. ad contig-
 nam misteriorum christi celebrationem et sacramentum diuinationem

me quotidie apta dispone dignifica; **O** superdignissima
 trinitas ob tua iunctiones et emanationes eterna ad
 intra effunde atq; quicquid dona tua ad extra misericor
 dissime atq; paterne; **O** tua mutua intuitioes supda
 tissima ac infinite iocunda: fac nos iam te sinceriter
 contemplant in fide rationib; credendor; ac purificante
 mentis intelligencia ac sapiente dono pognata; **O** tua
 dilectione mutua supardentissima et inmensa: fac nos
 sine interpollatione te cu feruore amates. et in tua dilec
 tione quotidie ardentiores; **O** tua complacentia mutua.
 fac nos tibi semp placetes. omnib; die placetiores per as
 tus. et vtru vnu sacramentu vel plura? arti xxvij **Ca**

Quom sacramentu sit sacre rei signu. nec
 formalit sed figurat. aut forsan aliquo mo au
 salu contineat sanctitate et gracia? non vide
 corpus xpi veru. et sanguis ei? realit existere sacramentu?
 cu in corpore xpi sit aia ei? sanctissima. vno tot? dicitur
 fons omis gracie et virtutis; **N**ec videt vnu existere
 sacramentu. cu sint diuise materie? et in oplata vna.
 purificent nos quosdam? domie sacramenta: **U**e
 in hoc sacramento est aliquid quod est tantummodo sacra
 mentu id est sacre rei signu. videlicet species seu forme ac
 accidentales panis et vini. que remanent sine subiecto. ip
 so pane conuerso et transubstantiato in corp? xpi. simile
 ipso vino in crista sanguine transubstantiato. que sunt res
 significata per ipsas species remanentes; **U**t etiā dicitur
 est et nichilomin? significat et figurat ipm mysticu cor
 pus cristi qd est ecclesia in electis. seu ecclesiastica vnita
 tem. aut gratia sacramentalem. que est ipsa gratia spua
 tual nutritiua seu refectiois hoc sacramento effecta **E**t
 igit eucharistia sacramentu. aliter tamen q baptis? et
 alia sacramenta? quon istud sacramentu qd salus est res
 et signu habet realiter et formalit. significatioes. sancti
 tate et gracia: sed vt cu corpore conmutata est anima
 ex nali concomitancia est anima ei? et vbi eterna

persona: In alijs vero sacramentis non inuenitur talis gra-
 tia. sed sicut in signo et in causa instrumentali. ministe-
 riali aliquo modo concurrere et cooperante ex institu-
 tione et virtute diuina: que gratia in usu materie sa-
 cramentorum illoz consistere perhibet: materia vero sancti-
 ficatur et sancta seu sanctificata assentit. iuxta ordina-
 tionem et applicat ad veram et realem sanctitatem ac gratiam
 in rationali creatura efficiendam. virtute diuina propria
 operante: et ipsis sacramentis que continent atque
 efficiunt quod figurant. instrumentaliter. ac suo modo minus
 teraliter cooperantibus. **Sa** **Conpendiosa responsio;**
Quia qua dubitatio oritur mihi: sed antequam illa proponatur
 declarare digneris qualiter sacramentis istud dicitur vnum
 et plura. **De** **multiplex** dicitur aliquid vnum; **Primo** quia
 nec actu nec potentia diuidi potest in plura. ut punctus.
^{2o} ratione continuitatis ut linea. et hoc est potencialiter
 plura: quia in plures diuidi potest partes: tertio vnitatem
 forme substantialis. ut naturalia. seu totum substantiale quod
 ex materia et forma substantiali tanquam ex essentialibus con-
 ponitur partibus: ^{4o} per relationem ad vnum et eundem totalem
 effectum. quemadmodum medicina ex pluribus constituitur ma-
 terijs fertur vna. quia ad perfectam curationem refertur: sic
 et artificialia et instrumentalia quodam vocantur quid v-
 num ut domus: et sic hoc sacramentum corpus et sanguis
 christi dicitur vnum. quoniam ad vnam et eandem completam spiritu-
 alem hominis refectionem ex diuina institutione est ordinatum;
 refectionem inquam spirituale significatam per corporale muta-
 tionem ad quam abusus potestis exiguntur. Hinc ad integritatem
 sacramenti istius ex institutione diuina pertinet aliquid per
 modum cibi. utpote corpus christi: et aliquid per modum potus
 videlicet sanguis ipsius: **Dicitur** etiam sacramentum pluraliter
 propter diuersitatem signorum materiale: seu propter sacramentalium
 remanentium. ac visibilium specierum distinctionem: et quoniam ex
 distinctis consecrantur materijs. scilicet ex pane ex vino; **Sa**
licet mihi in hac dubitatione proponere oriam ex di-
 ctis; **De** **S**i aperum abyssus ac caliginem scolasticarum

ingredi questionū: intentā huius breuitate opusculi excedem. et contra propositū faciē. Nemp̄ in huius isto dialogo. non scholasticis difficultates. et questionū subtilitates. sed ea duntaxat que deuotionē concernūt tractare ac prosequi fuit intentio: alia loco alteri reseruātes. quā discussio subtilis et curiosa. quā suo modo pro fidei defensione ac declaratiōe nūta: multoz tamē deuotioni magis censet impeditiua quā promotiua. **Ca** Non nisi pauca pponā: presertim que in tractatu habentur cuiusda deuoti. qui passim legitur a deuotis; **De** Sacramenti pponē:

An in forma uerborū sacramenti isti consistat aliqua uis supernaturalis creata ad trāsubstantiationē causātur aliquo modo concurrens? articulus inestimatus dicitur. **Ca** Eubur ille deuotus in tractatu suo de eucharistia. sacramēto. occurr̄ hic dubiū: **Utrū** sacerdos con-

secrans. ~~est~~ concurrens ad effectū seu trāsubstantiationis effectū: ita quod sit cooperator dei in actu trāsubstantiandi. **R**ndet. Dico quod non: quoniam trāsubstantiā est opus simpliciter miraculosū. excedens omnē potentiam creaturā eius iam quā uicariā. **S**acerdos ergo in consecratiōe nō concurrens actuē: primo dñus doctorū sententiā est. quod generaliter mīstris sacramentoz. nō cooperantur deo pductiue in effectibz qui sūt res eorundē sacramentoz: quia mīstris faciētibz debite omnia instituit: ipse se solo immediate. effectū pūcipalem qui est res sacramenta causat; **H**inc constat quod sacramēta noue legis nō efficiūt quod significant seu figurant. per uirtutē aliquā intrinsecā elementis. uel uerbis. uel uersioni. uel signis. uel omnibz simul; **U**nde dicitur ista inter noue et ueteris legis sacramēta. quod sacramēta noue legis efficiūt gratiā quā figurant. non autē sacramēta ueteris legis sic intelligenda: quod sacramēta noue legis sunt gratiæ sacramētal causa instrumentā dispositiua. dispositione extrinsecā uel abulante subiectus ad recipiendū illū effectū. nō ex natura rei. sed ordinationē et ex pacto dei: sic quod huiusmodi effectus fuit modo iam dicto in operis operati. et nō merito in

mstra operantis; Et per oppositum fuit de sacramentis veteris
 testamenti. que si aliquid boni conferebat. videlicet his quibus
 applicabantur hoc tamen erat ex sanctitate ordinis ipsius
 applicantis aut recipientis: et non ex vi ipsius operis opera-
 ti; Hec et multa his similia scribit ille. que videntur ipsi
 preinductis contraria: quia dixisti in sacramentis euangelice
 legis gratiam ipsam contineri tanquam in ipso signo et causa
 instrumentalium. ministerialium aliquo modo concurrere et con-
 pante. ad sacramentalem effectum. **De** **ut** nosti. de ista
 materia sunt due doctorum opiniones. sicut tempore legisla-
 et nosti: et quod tibi dixi verum esse. te. **Sa** **Nonne** ap-
 paulus in suis epistolis. presertim in epistola ad hebreos. hanc
 distinctionem inter legem christi. legem moysi ponit: quod lex eu-
 angelica gratiam continet. saluat atque iustificat. non autem lex moy-
 si. Et hoc asserit euangelice legis. sumendo eam a suo iura-
 sione sacramentorum: eo quod sacramentum continentia et causativa
 sunt gratie modo preterito. Denique doctor ille inter doctores
 scolasticos papae sanctitatis. illuminationis et auctoritatis
 thomas super quartam sententiarum dist. 3. presertim opinio-
 narrata. hec inquit opinio derogat sacramentorum
 euangelice legis: idcirco credendum est quod in verbis consecra-
 tionis quemadmodum et in alijs formis sacramentorum. inest ali-
 qua virtus a deo. que non est qualitas. habes esse comple-
 tur a natura. sicut est virtus principalis alium agentis secundum
 formam suam: sed habet esse incompletum. ut virtus que est in ins-
 trumento ex intentione. vel impressione principalis agentis. et
 sicut similitudines colorum in aere; Insuper in tertia parte
 sume quidam ait dixerit in verbis consecrationis non esse vir-
 tutem creatam ad transsubstantiationem faciendam: nec etiam
 in alijs formis sacramentorum. aut in ipsis sacramentis. ad
 inducendos sacramentorum usus: quod dictis sanctorum derogat.
 et dignitati sacramentorum euangelice legis repugnat; Unde
 cum sacramentum eucharistie sit dignum ceteris: constat quod in
 verbis formalibus eius sit virtus quedam creatam ad conversionem
 faciendam in eo. instrumentalitatem tamen sicut in alijs sacrame-
 tis; Cum enim hec verba ex persona auctoris proferantur: ex ei-

ne

mandato sortuntur virtute quanda instrumentale ab ipso
sicut et cetera ei facta vel dicta habent instrumentale
salutifera quanda virtutem; Et ista posino. ex multis
sanctorum auctoritatibus comprobatur; aut namque sup iohannem
augustinum? Que tanta vis aque? ut corpus tangat. et
cor abluat. Et beda. Deus tactui sue mundissime carnis
vini regeneratiua aqua; Idem scribit crisostomus? Ambrosio
suis quoque libro de sacramentis fateri? Si tanta vis est in
sermone domini. ut inaperet ee que non erant? quanto
magis operator est ut in aliud conuertant? hoc et
suma congentiles libro quarto thomas tuetur; Con
cordat guillelmus parisiensis in suo sacramentali? et
alii multi doctores papui hoc affirmant; Quod etiam ex
verbis diuini et magni dionysii suscipit robur? qui in fine
ecclesiastice assere ierarchie; In ipis consummationis iuocant
omnibus. id est sacramentorum verbis. virtutes sunt operatiue ex
deo. Hinc ambrosius? eusebiusque testantur; Sermo cristi mutat
creatiuas? et consecratione quide verbi celestis panis in
corp? et vinum in sanctissimum sanguinem cristi conuertitur
Preterea enim sacerdos non operatur ad transubstantiationem
nisi proferendo verba? Si ergo verbis non inesset virtus
ad transubstantiandum. sacerdos non haberet aliquam potestatem
spiritualem conficiendi; et ita nec ordinem qui est que
sua potestas ad hoc. Amplius si sacerdos non cooperaretur
causaliter instrumentaliter ad transubstantiationem? non
videretur vera esse verba sanctorum; qui potestate sacerdotali
tam excellenter extolluntur; Hinc et in sermone qui
sancto bernhardo attribuitur inter cetera dicitur; O vena
randa et preclara potestas vestra; Certe non est potestas
post deum sicut potestas vestra; forsan scire vultis que sit
tanta potestas; Ad quod ego; Consecrare videlicet corpus et sa
guinem domini; Super hac potestate vestra. super tam insigni
ni preuilegio stupet celum. miratur terra. reuerentur pluvium an
gelica celsitudo; Nec his obstat quod teste dionysio. sola
diuina virtute fit transubstantiatio ista; Quoniam vir
tus principalis agentis. non excludit vim cause instru

mental; Diuina quoque et supernaturali virtute potest
 homo in miraculoso effectu esse causa. non ex omni po-
 tentis indigentia; sed quoniam ex benignitatis sua dig-
 niter facit creaturam sue potestatis peritiam. Et sue operatio-
 nis consortem; Istud etiam est de mente alexandra. alberti
 magni et aliorum. Non auctura tamen utraque opinione
 recitata transit; istam vero fatetur. dictis sanctorum es-
 se pl^o consona. **De Efficaciter disputati Sa**
uia quedam in praeco continen^o tractatu. de quibus cupere
informari De Breuiter ea tange Inquisitio circa
quedam contenta in tractatu cuiusdam deuoti: arti vicesim^o

Quoniam; **Sa**
 Circa formam consecrationis sacramenti sanguis scribit ille
 deuot^o. **De forma haec sunt tres doctorum opiniones;**
Prima. qd haec sit essentialis et nra forma consecrationis
sanguinis. hic est calix sanguinis mei: ita qd illic prolatus
vinum in sanguinem sit conuersus. Secunda opinio est. qd
ad formam illam pertineant verba haec. noui et eterni testa-
menti mysterium fidei. Tertia opinio. qd non fiat consecra-
nisi addito illo residuo. qui pro vobis et pro multis effundit
in remissionem peccatorum; Haec aut opinio tertia est min^o gis.
et omnino non versilis; propter qd sanct^o thomas. bern.
de gauda. et alij plures eam penit^o no recitant. Haec
ille; Que non vident posse saluari; Thomas enim q^oto
sen. dif. viij. sic querit. Vtru forma consecrationis sangui-
consistat in his verbis tantum. hic est calix sanguinis mei;
Et inductis pro utraque parte argumentis. in tribus questionibus.
et argumentorum solutionibus euidenter determinat qd non.
et protestatur qd totum illud residuum. noui et eterni testam^o
mysterium fidei. qui pro vobis et pro multis effundet in re-
missione peccatorum. pertineat ad formam consecrationis ist^o
et rationabiliter hoc declinat. De Non oportet te hoc
diffusi^o prosequi; quia conuersus si recurrat ad scriptum ill^o
sancti doctoris. inueniet sic esse ut refert; In fine quoque parte
bit hoc; Sacre In tertia uero parte summe. differunt
circa formam consecrationis sanguinis. dicens qd duplex sit

opinio? quidam enim dixerit. q. de substantia forme huius solū
 sit istud. hic est calix sanguinis mei. Sed hoc inconueniens
 videtur? quoniam verba sequentia sunt quedam determina-
 tiones p̄dicatā videlicet sanguinis mei: ideo ad integri-
 tate pertinent locutionis; Hinc alij melius dicunt. q. omnia
 verba sequentia sunt de essentia huius forme. vsq. ad id.
 hec quotienscuq. feceritis etc. que p̄tinet ad usum sacra-
 menti istius. ideo non sunt de substantia forme ipsius. Et inde
 est q. sacerdos eodem ritu. et modo tenendi calicem. omnia
 verba hec p̄fert. Hec thomas; Cui quibus non recitat
 hic nisi duas opiniones; tamen in recitatione secunde
 opinionis includit et tertia; quā tam hic q. super e. m.
 tenet declinat et approbat; Et quibus albertus in sum-
 ma de corpore ar. p̄mā opinionem sequitur sic: tamen
 in scripto quarta ea abiecta aliam sequitur; De ista
 est. Et huic positioni concordat ritus et consuetudo ipsa
 ecclesie; que calicis eleuationes non facit nisi omnibus verbis
 illis prolatis. vsq. ad id. quotienscuq. feceritis etc.

Idem deuotus in suo scribit tractatu. Oportet dicere
 vel omnes virtutes morales saltem preter iusticiam esse in so-
 lo appetitu sensitiuo. et non in voluntate. ut dicit tho-
 et multi theologij atq. philosophi eū in hoc sequentes;
 vel si sunt p̄ncipaliter in voluntate ut alij ponunt. opor-
 tet tamen in appetitu sensitiuo ponere habitus virtuo-
 sos per quos delectabiliter ac promptly obediatur rationi;
 hec ille; quibus obia potest. q. non solū s̄m thoma. Sed
 item secundū theologos atq. philosophos prudentia e-
 ritus moralis; quā omnes dicunt subiectiue in intellectu
 non in appetitu sensitiuo; Deniq. si iuxta secundā o-
 pinionē essent ponendi habitus virtuosij in appetitu sensi-
 tiuo p̄ter virtutes morales; de illis habitibus eēt quē-
 rēdū. an sint virtutes morales; Si sic: quid necesse est p̄ter
 eas. ponere alias virtutes morales in voluntate;
 Eset quoq. querendū. an differrent ab iure specificē.

Rursus qui dicunt virtutes morales. realiter esse in
 voluntate; ponunt eas esse in appetitu sensitiuo. solū

per quādam impōsitiōe; Iterū si appetit' sensitiu' capax
est calū virtuosorū habitū subiectiue. ergo et vir-
tūū moralū. que cum idem virtutū obiectū. De

De istis non est tanta vis. sicut de prehabitis
punctis; verū est tamen qd de prudentia cōiis. S; et
deuotus ille in tractatu suo de mptis perpauis.
humil'r caute et sobrie loquitur; idarco modeste tē-
tand' est; Sa ner ego ad depōsitiōē ipsi' her-
terigi; sed legentiū pro cautela quadam; Na et
alia quedā dicit. de bna distictiōe speciez deuotiōis.
effectib; q; earū; contra que obia aliqua possent. q
tamen pie etiā forsitan queunt saluari. De Trā
seant ista. Et munc de ista materia. et forma hui' sa-
cramenti aliqua sunt tangenda De materia sacra-
menti ist' articūl' tricesim'; De

Materia et formā sacramenti hui'. vngent' dei p-
sonaliter in cena instituit; et qd egit suis minist-
ris agendum reliquit; Ideo sicut ad cōseruati-
ōē sacramenti tanta exigit forma verborū. qua vsus
est ipse in cōseruando aut porrigēdo; ita et materia
illa requirit; in qua cōferat at instituit puta tri-
tius panis. et vinū vitis; Et sicut pbabile est. ipsum
lūphasse vinū. cum in terra illa sint forma vina. et
ipse in cunctis tēperantiā seruauit et docuit; sic et
clesia modicū aque vino miscet in calice. que aqua
pmodica absorbet a vino. et in ipm cōuertit; sicq;
nichil in cristi sanguine cōuertit' nisi vinū; Nichilo
min' admixtio aque. etiā propter alias causas fit si-
gurales ac mysticas; nam et de latere domini nostri
iesu crista in cruce sanguis fluxit et aqua; atq; per
aqua ipam popul' ipe designat; Hinc enī per a-
cū vino p̄mixtiōē. adinatio plebis cū cristo exp-
mit. Demq; q̄uis in huiusmodi pane et vino
fiat cōseruatio. q̄uis at fiat aliam materiaz
admixtio. dūmodo vera natura panis triticeī. et
vera natura vini vitis predominet' ac maneat;

conderet tamē tam propter reuerentiā sacramenti. q̄ ob
spirituale significantiā q̄ sit pulcer et pur⁹. vel sal
tem non multū mixt⁹. tritice⁹. non coros⁹. non fric
tus. non matulosus; Sic et de vino. dicendū est suo
modo; Ideo vinū nouū adhuc fellulentū non con
gruit poni⁹. vel si vitam non valeat tempestiue est
reponendū ut feces descendant. sc̄q̄ depurati de
ferat ad altare. **Sa** Aliquid dicit in pane sp̄c
teo confici posse⁹. q̄d et de agrestea opinant⁹. ac mul
to. **De** de musto potest⁹. de alijs tene q̄d dixi.

De triticeo quoq̄ azimo confici debet. non de ferme
tato. q̄uis in illo consecratio fiat. et ab aliquibz sit.
qui peccant romane ecclesie consuetudinē non se
quendo. cum et ip̄e saluator in azimo consecrauerit
pane. quon̄ omne fermentatuz iudei abstulerūt de
domibz suis ip̄a quita feria ad feriam. in qua insti
tutus est sacramentuz. Et danabiliter errauerūt gre
ci asserentes dñm antiapasse esum agni paschalis p̄
diem. ita q̄ feria quarta facta sit secundū eos cena;
Sa In aliquibz terris nec triticū inuenit
nec vinū. ergo videtur eis male prouisus circa ista
venerabil' sacramenta institutioe; **De** **Satis**
facile possunt illuc ex alijs terris deferri. **Sa**

Cum caro agni paschal' fuerit similioz carni xp̄i
q̄ panis. cur non consecrauit in huiusmodi car
ne. **De** Non ita quent ad esum et vsuz co
unem. neq̄ tam aperte designat ecclesiasticā unitatē.
nec puritatē corporis cristi ab contagione concupis
centie. ac peccati. ut panis triticeus. **Sa**
de forma sacramenti hui⁹ tangere quid digneris.

De forma sacramenti istius. articulus xxxi. **De**
De forma consecrationis corporis xp̄i
omnes concordant q̄ ita sit. Hoc est enī corp⁹
meū; Ita tamen. q̄ cōiunctio illa enim non est de essen
tia forme. nec cristus vsus est ea; Et si dimittat' nichil
omin⁹ sit consecratio. sed ex proposito eam omittete

esset danabile. quia cont' institutu ipi' ecclesie: et ipse
 summ' ac generalis vicari' cristi beatissim' petri ex fa-
 miliar' et secreto spiritu sancti instinctu addidit eam; Et
 hoc ex rōnabili causa: ad designandū continuatiōes et or-
 dinem ad pcedentia verba ac gesta. **Sa** **An celebratio**
 profert hec verba solū in christi psona et veritate ac ma-
 terialiter tantū: an etiā in sua propria psona. et signi-
 ficatiue. **De** **In psona christi pncipaliter et veritati**
 ue: et etiā in psona propria ut minister christi et populi. ac
 significatiue ut efficiant qd' designant; Christus namqz
 sacerdotibz iussit. ut faciant id qd' ipse. **Hec inqens in**
 mei memoriam facietis. **Sa** **De forma consecra-**
 tions vini me edoce. **De** **De forma consecrationis**
 sanguinis. non est tanta doctorū concordia. sicut iam
 veritasti. **Sa** **Christi qz sapientia mareata omnia**
 bene disponens. ecclesiam suam in tanta re fluctuare
 pmitit: magnis doctoribz in materia hac salutis diu-
 sa sententiabz. et inter se differentibz. **De** **Noli sic**
 opinari: quia in necessarijs ad salutē. satis ecclesie est
 prouisi; Nonne ipsa ab infallibili spiritu sancto infal-
 libiliter viuifit' et regitur. **Ideo consuetudo pmiuer-**
 salis ecclesie catholice. auctoritatis z maxime; **Formam**
 autē consecrationis christi sanguinis. ex traditione aplice.
 monente pncipaliter spiritu sancto accepit etiā: que nec
 calice leuāt quousqz prodata sunt omnia verba illa. ad for-
 mam spectantia. hic est calix sanguinis mei. cū omni
 sua determinatione preterita: usqz ad hoc quoadensu
 qz feceritis; **Ideo aucti fideles huic consuetudini debet**
 obtemperare. et integra illa forma uti: nec fluctuare;
Doctores vero catholici qui contra hoc diuersimode sese
 se vident. opinatiue locum teneant. seu sub correctione
 ecclesie. vel cū conditione impliatā: ab assertione pti-
 nati ac temeraria abstinētes; **Sa** **Placent hec**
 valde. et fateor plane qz in hac re sanct' ille catholic'
 doctor thomas. secun' ac rōnabil' et magis ad me
 tem meā scripsisse videt'. **De** **pro legitimi dicit**

tionem veram in se habet. Super quantum inter cetera scribitur.
Quidam dixerunt quod Christus qui habuit potestatem excellentiam
in sacramentis diuina vixit sine verborum prolatione con-
secrauit; et postea formam expressit. sub qua alij consecra-
rent; Quam omnipotentiam innocentius narrat opinariue
magis quam assertiue; alij dicunt quod bis protulit illa verba
semel scilicet consecrando; deinde alij formam dando; sed
melius dicitur quod Christus tantum semel protulit. eaque pro-
ferendo consecrauit. ac alij formam dedit; ita quod benedi-
cendo et porrigendo discipulis. creditur consecrauisse; Pre-
terea quibusdam aliqui dicunt. nihil esse de forma consecra-
tionis sanguinis. nisi haec verba hic est calix consecra-
tus ut forma utriusque consecrationis sit similis; Praefata enim
verba videntur ita perfecte designare coniunctionem vini in
sanguine. sicut haec verba hoc est corpus meum designant
conuersionem panis in corpus christi; sed quia conditiones
applicatae ad subiectum et predicatum sunt de integritate lo-
cutionis; ideo alij probabiliter dicunt. quod totum sequens
est de forma. cum non sit locutio per se. sed determinatio per
dicatum; Quae verba ex diuersis locis scripturae pro maxi-
ma parte habentur; quibus non inueniantur alicubi similia
scripturae; quia euangeliste non volebant formam sacra-
mentorum publice tradere; Quae autem interponit mysterium
fidei. ex traditione christi habet; qui ad nos per apostolos sacra-
mentos deuenit. Huiusmodi in consecratione sanguinis. multa
verba adduntur potestatem quod in corporis consecratione; quia
cum eucharistiae sacramentum sit memoriale dominicae
passionis non representatur nisi passionis subiectum in
corporis consecratione; sed in consecratione sanguinis
representatur passionis mysterium; Non enim a corpore
christi. sanguis eius fuit seorsus. nisi per passionem; ideo
conditiones dominicae passionis exprimitur per verba se-
quentia magis in consecratione sanguinis quam corporis;
Et quibus non sunt proprietates sanguinis christi. ut san-
guis est; sunt tamen euenales proprietates eius. in quantum
per passionem effusus est; Exprimunt quoque verba illa

conditiones passionis crist. 1^m qd opera in sacramētis,
 In passione aut crist. pro ut opatur in sacramētis
 tria sunt consideranda; 1^m effectus que induat. qui e
 remissio peccoz; qui tangi cum dicit; Qui pro vobis et
 pro multis effundet in remissioe peccoz 2^m est me
 diu quo iste effectus in alios tradit. qd est fides; q
 mediante habet effectū tam in his que pesserūt. q in
 his que sequun; et hoc tangi cū dicitur. misterium
 fidei; Qd quide potest referri. tam ad ipam passionē
 que est misterū fidei. ut occultū qdam latens in fi
 de auctoz fidelū papue antiquoz. apud quos fuit i
 misterio abscondita. diuisimode figurata; et ad ipm
 sanguinem. ut in sacramento contentū sub speciebus
 vin. qd habet difficultate maxima ad credendū;
 3^m est propter qd anonomatice dicit. misterū fidei. 3^m
 finis ad que pduat. qui est bonoz preceptio eternozū.
 ad que cristus introducit per sanguine prope passiois;
 in quo nouū testamentū confirmat. non pmittens
 ipalia ut vet^o testamētū. sed etna; et quantū ad h^o
 dicit. noui et eterni testamēti; Cumq; finis prior
 sit in intentione; ideo sine premissio. per mediū ad ef
 fectū passionis ostendendū. forme verba pduant;
 Testamentū autē proprie est institutio hereditatis
 papiende filijs a patre; Vocat quozq; testamētū
 hoc nouū; 1^m ratiōe sacramēti istū. qd in mudi
 renouatione est institutū; 2° ratiōe pmissiois. per
 crista sanguine confirmate. que vet^o impedimentū co
 sequēde hereditatis amouit; et sic inouatio quedā
 pmissiois. per mortē cristī est facta. Dicit item idē
 testamētū alia rōne eternū; 1^m quia etna bona
 concernit; 2° rōne sacramēti istū. continēdis cristū.
 qui est p eterna psona; 3° ratiōe pdestinatiois e
 terne hanc graciā pparantis; hec sanct^o doctor. De
 Catholica sūt hec verba; in quibz qd dictū est
 de formis istis sapiāliter declarat; Sa
 de mirabilibz tam incōprehensibilis sacramēta me

dore; **De** A principali proposito me abduas; Adem
pe ut tactū est. intentio fuit in isto opusculo de hac
ipsa materia deuotionalit. non scolasticē loqui; **Et**
noras q̄ scriptū est. Altiōra te ne quesieris. et fortiora
te ne scrutat⁹ fueris; sed que p̄cepit tibi de illa cogi
ta semp. et in pluribz opibz. ne fueris curiosus; **Itemqz**
Sicut qui mel q̄ medit. multū. non ei bonū; sic qui scru
tator est maiestatis oppmet⁹ a gloria; **Sa**
domin⁹. iterū scriptū est. admirabilia testimonia tua: ^{idē} idē
scrutata est ea anima mea; **Et** nōne scriptura benedicit
sic agentes. **De**at inquit qui scrutant⁹ testimonia e⁹;
in toto corde exquirunt eum; **Est** ergo o veritas summa q̄
dā perscrutatio moderata: qua quis iuxta sui capaci
tate ingenij. cū reuerentia modestia. ac timore conat⁹
eorū que credidit aliquā noscere rationē; sicut per domi
intellectus ea que fidei sūt. quodā acumine mentis p̄spi
ci ac penetrari dicim⁹ rationes credendorū sinceriter
intuendo; vel certe ad p̄suadendū alijs ea que credi
m⁹. aut ad respondendū inuaduloz instancijs: que
admodū horat⁹ p̄nceps ap̄loz beatissim⁹. pati semp
ad satisfactionē omni poscenti vos. rationē ei⁹ que in
vobis est fidei et spei; **De** Quātū etiā boni hui sub
hoc colore. quasi cum moderamine quodā ceperēt de hui
mirabilibz sacramenta scrutari. cogitare. discutere. et
cum profundare; qui imoderanter ac longi⁹ procedē
tes. defecerunt scrutantes scrutinia: atqz pro fidei illumi
natione. repositauerunt caput debile; et sicut reuerberā
tur et obscurant⁹ oculi in solem defixi. sic obscurata et
execrata est acries mentis illoz. Deniqz solitarijs tui
similibz non expedit considerationi mirabiliū huius
mysterij imorari. sed fidei veritate certissime ac p̄or
sus firmissime p̄supposita; deuote ac dulciter imo et
profunde mirari. **De** tam iēstamabili bonitate. caritate.
misericordia. munificencia dei sup gen⁹ humanū. et
de tantis beneficijs ei⁹: atqz in hōz meditatioē exim
desant ignis diuini amoris in te. et ex illius p̄fecto

precordiis; Quid retribuā dno? pro omnib; q̄ retribu
michi. Et denuo. Benedic aū meā domino? et
noli obliuisci omnes retributiones ei?; **R**ecursus aū
magno ysaia deuotissime dicit; misericordiam domi
recedat; **R**ecordabor? laude domini sup omnib; que retribu
nobis. et que largit? est nob secundū indulgentiā suā;

Preterea te quorūda exempla. qui dū ad temp?
mura afflicten? aīa hoc sacramentu deuotione. atq;
dulcedine? ac aduersario suggerēte cepissent de mira
bilib; istis rimari. scrutari. ymo incaute ymaginari;
exhausti sunt. et mole magnitudinis sacimenti oppressi;

Quid respondit abbas copēs fratrib; deuotib;? qd
est qd scriptū est. celi non sunt mundi in conspectu dei.
Nonne dixit? reliquerit fratres peccata sua. et scrutā
tur celestia? Quo audito? fugit vnusquisq; in cellā
suā; Sic et vir ille eximie discretioris. ac papue sac
titatis abbas pastor? nonne tūmuit loqui de profun
ditatib; scripturę locis. Unde dū quidā magn? senex uenif
set ad eū a loco longinquo. cepissetq; de aliis scriptura
rū passib; secū fari? sanct? ille onino conticuit; pos
tea uero sene illo more sancti uiri noscente. ac redeun
te. atq; dicente? quid faciā abba. quia adhuc passio
nes dominan? animo meo. **E**xhilarat? uir sanct?
modo inquit bene uenisti; Jam os meū aperia. et
implebo illd? bonis; Cūq; de modo pualendi passioib;
ac uicijs. eleganter differuisset? edificat? ualde senex
respondit; Vere hec est uia. et non est alia; **S**a

Omnia ista salubarime sunt inducta? et expedi
unt pro cautela; Ego quoq; iuxta informatōē tuā.
a curiosa pscrutatione cauebo? nec terminos mihi
pfixos transgredi attempabo; Tamen si placet aliq;
sup his tangere? ut uel studiositati uel curiositati satisf
fiat quorūda. et ignorantia nugationis recedat;

De
Sateor aliquā esse scrutationē credendā mo
deratā atq; laudabile? ideo tue intencōis pietati pa
rebo; **Q**uod mirabilia sacramenti eucharistie credibi

lia facta sunt nimis? et rōnabiliter p̄suadet? art¹⁹ 32?

Dixi tibi iam ante. quēadmodū que de
tam credibilia per se seorsū. singillatim sup̄ta vol
de mirabilia et quasi incredibilia videant?
tamen cum cūta credenda. cū rōnibz suis ac argumē
tis atq; cōnexionibz cōportant. cessat magna ex par
te miratio: nec solū credibilia sed et rāonabilissi
ma esse vident. Itaq; corp⁹ et sanguine cristi. in sa
cramento ḡneri quis miret? Sed aduerte hoc corp⁹
simul cum anima sua assumptū esse a verbo eterno. in
vinitate p̄sone; Et vide si non mirabili⁹ sit ipm corp⁹
non esse ubiq; est verbū eternū. seu unigenit⁹ fili⁹
dei. q̄ q̄ sit simul in pluribz locis; Sa
miror? quia cum verbū eternū sit ver⁹ de⁹ patris et
le incarnatū est et ubiq;: corp⁹ vero cū sit p̄ua cre
atura. non potest esse ubiq;: est verbū; De
ne humana natura in aristo. est supposita in verbo.
nec per se p̄sona. sed verbū est ei⁹ p̄sona. Sa
credim? De Nonne in ceteris omibz in quibz sit
plura supposita eiusdē nature? inuenis naturā ex
suppositū seu p̄sonam. non eodē modo? Sa
qua natura de se ḡnicabil⁹ est. non p̄sona
Et tamen in aristo inuenis p̄sonam extra naturā.
deliz verbū ubi non est assumpta natura Sa
uerto quid velis. et mirū est hoc: atq; in solo aristo
puto hoc inueniri; Nec tamē apparet hoc tam mi
rum consistere? quia illa natura non est propria ipi
verbo ex propria ratione seu sp̄cie. sed assumptione.
et est quasi habit⁹ ei; At tamen mirū est. De
ipō quo corpus illud a verbo eterno assumptū est. cōs
stat ei multa cōpetere. que nulli alteri queunt corpo
ri cōuenire? p̄mo dicit om̄ipotentem per corp⁹ illū.
et in ipō. et circa ipm mirabiliora agere. q̄ in tota
reliqua s̄stantia corporalī; Porro vt factū est sup̄.
aduerte unigenitū dei. ex ineffabili caritate sua ad
vos. hoiem factū pro vestra salute? et seipm obtulit

59

se pro vestra redemptione deo patri in cruce: atq; se to-
tum secundū naturā assumptam impedisse vestre recep-
tioni. ac dei patris honori; Et vide quid sapientiali?
quid subtili? quid profundo? poterat extogitari? quā
ut hoc modo imolet^r pro nobis omnibz quotidie patri
eterno ad ei⁹ gloriā et honore. et ad copiosa et multa
plurimam vestra opem gratiā et salute Sa **Hec id**
tacta est supra cum alijs sibi simulibz? que quous in au-
ribz fidelium presertim illuminatorū dulciter sonent. ta-
men apud carnales et perfidos non sonant. **De**
Carnalis homo quidē nō sapit ea que dei sunt; Et nē
insuper intueret; Nonne mirū tibi apparet. quomodo
tot⁹ mūd⁹ sine armorū violentia. sine huāna poten-
tia. sine magica arte. sine circūuentione calliditatis.
ad hanc supermirabile poterat fide. ac arduissimaz
legem indua? quas nec tyrānoz crudelitiaz. nec per-
sequentū rabies. nec phoz subtilitas. nec regū impe-
ratorūq; robur. nec temptatioēs diabolice aut huāne
potuerit eradicare: ymo q̄dū xpiana plebs iuxta
sue fidei legem digne efficaciter vixit? fides hec
inter tot et tantas resistencias. repugnācias. obices.
magis et maxime creuit; Sa **Hoc reuera proz**
sus mirabileq; est. nē dubitam⁹ ad corroborationē
fidei sacramenta hui⁹ facta esse innumerabilia preclara
miracula. signa. prodigia. et portenta? sed pro ali-
qua euidencia in naturalibz et in alijs. petim⁹ decla-
ran ac persuaderi. q̄ in hoc sacramento sit corp⁹ xpi.
ymō tot⁹ et integer crist⁹; **De** **Considera** omipo-
tentiā dei. et ei⁹ potentiā. esse penit⁹ in se ac pfecti-
onalit⁹ infinitā? ideo nullū effectū posse esse tante ā-
mirabilitatis difficultatis aut eminentie? quin o-
mipotentia siue infirmitas super benedicti dei d-
infinitū sit maior; Sa **Hoc quoq; credimus;**
Tamen ea que implicant contradictionē. ut multa que
in isto sacramento credunt⁹ implicare putant⁹ de⁹ fare
nequit. vel pot⁹ ab eo fieri nequeunt? quod nō

ex illi⁹ impotencia. sed rerū inaptitudine prouenire fatē
mur; **¶** **¶** Nullus eorū que credi uident^r a deo con
tradictioez includit; **¶** **¶** Vnū preexistens con
uerti in aliud p̄existens sine sua corruptionē. et idem
numero simul contineri in locis diuersis; grandeq; cor
p⁹ in loco p̄modico. dimensiones quoq; se inuicem pen
trare: in super vnū et idem simul quiescere et moueri.
et ex accidentibz generari et mutari substantia. ac que
dā his similia que in isto sacramento. vel circa ipm.
et in speciebz ei⁹ credunt. nōne contradictionez uide
includere. **¶** **¶** Pro oim horū solutione perpen
de. q̄ omnipotencia sup̄gloriosissimi et superaberr
mi dei. nequaquā ad hūc rerū ordinē. cursum et
legem arctat. q̄ non solum scriptura. p̄mo et ratio.
bene disposita protestant. q̄uis phōzū quorūdā fa
tuitas longe antea sensit. et ip̄e omnipotens per di
merabilia miraculosa. et sup̄naturalia facta. hoc de
monstrauit; **¶** **¶** Ideo preter naturales et solutas in fini
tationes. ip̄e potest vnū subsistens in aliud subsistens
instantanee transubstantiare; qui sine motu. et inter
media mutatione attingit materiā p̄mā. ut est quid
in sua natura; **¶** **¶** Potest item efficere q̄ vnū et idem
sit siml^r in pluribz locis; siue per multiplicationem
eiusdē. siue p̄ conversionē. aut in substantiationē. plur
um in vnū et idem. **¶** **¶** Per ignoras q̄ idē vnū et idē
per accidēs siml^r possit quiescere et moueri; **¶** **¶** Dimensio
nū etiā penetratio nō implicat. que admodū impli
cat dimensionē non habere partē extra partem. vel
in aliquo subiectiue esse albedinē. et tamen nō esse
albi; **¶** **¶** Et breuiter omp̄s mirāscarpabilis deus. pot
in infinitū plura et maiora ac mirabiliora efficere
q̄ possit comprehendere mens huāna; que nec etiā
minima rerū plene ualet cognoscere; **¶** **¶** Nōne crea
tor sublimis et adorand⁹ qui cotidie tot animas ra
tionales facit ex nihilo; potest vnū corp⁹ facillime
in aliud uertere. **¶** **¶** An ignoras q̄ mira assidue etiā

60

naturaliter fiant: quomodo in vnda quadam lignum
mox in saxum vertit. **¶** Et si scriptura audieris non
ne vroz loth in scaturia salis prostratus est ouersa: et vir
ga moysi in serpente. ac serpens in virgam. **¶** Sic
et sanctus iohannes apostolus precibus suis ac meritis vir
gus et lapides in optimi auri conuertit: quod rursus
ipso orante in pristinas rediit species et naturas; Ita
ad sancte barbare virginis iusta maledictione. pasto
ris iniqui oues in locustas conuersae sunt. Itaque ois
creatura per obedientiale sibi inata potentia. ad
mitu obedit creatoris impio; Nonne iuxta auicen
na: agazelem et alios quosdam philozophos. ex sola con
ceptione seu apprehensione intelligentiae sequitur in infe
rioribus istis effectus etiam super aut praeter naturam. quem
inferiora ab intelligentiae potentia producta: quanto
magis ex apprehensione et iussione supradignissimi crea
toris fiet quiquit voluerit in rebus creatis. **¶** Sic quod
in modicissima parte pupille oculi tui. recipiat species
colorum tam diversorum. ymo similitudines tam grandiu
rerum. representantes res ipsas cum suis figuris magnitu
dinibus ac dispositionibus variis. **¶** Qualiter tantarum
molarum. totaque varietatum ac multitudinum ymagines
ac representationes simul recipi queunt. ac fieri in
pupilla tam modica. **¶** Sic et in ceteris quae satis
miter cohabitudo potentiarum et obiectorum. **¶** aqua
uis quae corpus tam magni. sub speciebus tam modicis conti
netur. **¶** Et quomodo capere potes. quod tamen ratio
dicat sic esse. quod anima rationalis simplex et inextensa.
per totum corpus extendit. **¶** ymo et ipse supersimplissimus
deus in quo nulla prorsus extensio moles seu quantitas est.
per totum extendit vniuersum: ita quod vbius essentialiter
personaliterque consistit. **¶** Si omnipotens non sciret. nec posset
nisi vnum modum locandi corpus in loco videlicet commensu
ratae. et per propria ipsius corporis quantitate: recte
obiceret; Sic et accidentia sine subiecto esse: admira
tione et supernaturali causalitate non caret; Et nonne

creator omnipotens potest per se immediate influere accidenti in
illam fulsitua qua actus sit. et in esse permaneat supra
naturaliter virtute diuina? qua naturaliter influunt ei per
creata substantia. Denique cernimus quod panes. pisces.
bestiarumque carnes in carne hominis conuertuntur quoti
die. virtute caloris naturalis. prout instrumentum est a
nime; Et nonne potest deus facere in instanti per seipsum
sua infinita virtute. quod potest et fiat per causas inter
medias naturales? saltem in his que non derogant
excellencie sue? Sic et christus subito conuertit aquam
in vinum; Quid igitur mirum. si subito conuertat panem
et vinum in sanguinem suum? qui indefinenter per causas
naturales secundas. conuertit cibum et potum in corpus
sanguinemque humanum. Unde et temptator sciens esse
diuine potencie. hoc immediate per se supernaturaliter facere
dixit ad iesum. Si filius dei es: dic ut lapides isti panes
fiant. Preterea de penetratioe dimensionum quid en
ten? obstupescas? cum et cristus ex virgine natus sit. ipsa
et integra permanete. vno et de clauso surrexit
tumulo: clausisque foribus ad discipulos sit ingressus.
Quod et diuina virtute frequenter quoque in alijs fac
tus est: sicut in actibus. legnis apostolos per angelum edu
tos de carcere. claustro in illoz exitu clauso manen
te; Thomas quoque nonne ianuis clausis ingressus est
thalannu sponsi et sponse? alexanderque papa sancti carce
rem in quo fuit illustrissimus martyr hermes; et multa
his consimilia veraciter sunt scripta; Insuper nonne
albumasar astrologus. in introductorio maiori li
bro sexto. fateretur quod sole existente in virgine nascatur in ter
ra virgo mundissima. et ipsa sedet super sedem stratum.
tenens spiritus in manibus. et fouet in gremio infan
tulum ex se natum: quod in hoc ipso errasse mimime du
bita. **Et** Reuera si ista rite pensent. satis
et supersatis persuasum propositum: et super his gratias
ago atque contentor. **De** Nam agis sicut dixisti.
moderato contentus scrutinio: nec parum in te gredies

terminos; Sed dic legisti ne deuotionale opusculu
 desuper vincta deuote simpliciterq; de materia scribe ista
 tis? qui dicere potuit. quonia non cognoui literatum
 introibo in potencia domini. Sa Religiosu pa
 tre iohānem ruybroeck ni fallor notas; fateor me
 ei? legisse tractatū? qui quato simpliciōri stilo est edi
 tus. tanto pl? deuotionis excitatū? mihi videt?
 Ver Ad legendū edificatioem. aliq; reata inde
 Inductis quorūda verboz ex tractatu cuiusda vi
 ni illuminati? articul? tricesim? ferti? S

Quenerabilis pater iohannes ruybroeck cauda
 sanctimoniali scribens. si volueis inqt in sa
 cramento sancto accipere corp? domini nra.
 ad dei honorem et tua salute? debes in te habere
 quattuor puncta que beatissima virgo maria in
 se habuit. atq; exertit quando filiu dei concepit:
 quonia ipa est summa magistra vniuersaru virtutu.
 et doctrix omnis sanctitatis; p̄mū horū est puritas.
 secundu vera cognitio? tertiu humilitas. quartū est
 libere voluntatis concupisibilitas Proba ergo et con
 sidera aspectū seu faciem consciencie tue. et quicq;
 in ea inuenieris displicens deo. h? humiliter ac q̄culo
 se confitearis? et mali de quo pl? veretur dicitis. ne
 quaq; negligas confiteri. et accusa repam tanq;
 tuipssi? inimicū mortiferū et capitalem? siq; pote
 us mūda fieri ac sincera; Porro de defectibz tuis co
 unibz ac leuoribz. de quibz vix aliquis potest absti
 nere. confitearis paucis ac breuibz verbis? ut sis i
 occupata id est mente indepicta; Verumptamen
 magnā contritiōem et cordis amaritudinē habeas
 de vniuersis tuis peccatis? bonāq; voluntate sep̄
 bene agendi. et abstinendi ab omibz mortalibz ve
 nialibzq; peccatis; Et ante omia habeas semper
 fidem magnā et spem amorosaz in deo? que duo
 mlta valent ad delendū peccā; Cauetas vero a
 confessionibz prolixis et verbosis? quia deordinat

te. et saupulosa curoneaq; effiaud. Secudu est uera
dei cognitio. qua nemo potest habere nisi consuetudina
mudam habens; Hanc dei cognitione gloriosissima
uirgo maria habuit sume post filiu suum pre omibz
homibz qui unq; fuerut; Alia duo puncta non ex
quit saltem post hec duo; Et de humilitate quid
sit. constat; Quid aut intelligat per libere uolunta
tis acupisabilitate ignoro et discere cupio; De
uoluntas auditis quincandi. qd aperit mente ad salu
bre susceptione dilecti; Queadmodu eni beati qui e
surrut et sicut iusticia. qm upoz est regnu celoz; Ita
et beati qui esurrut sicutiq; fontem iusticie xpm dñi
i hoc sacramento contentu. quonia replebu beati
ficia uisione ipsi; Ga Deinde subiugit; Quado
rex magnus et prudens uult peregrinari remote. couo
cat pncipes suos facitq; eis conuiuui. atq; committit eis
regenda sua regione. pplu ac familia usq; ad reditu
sui; Sic aut rex regum de mudo exitur ad patre
fecit cena magna nouissima. ad qua dixit aposto
los quibz commisit sacrameta sua. ac populu suu; Et
quia sequenta die fuerat mortur. fecit ibi sui testa
mentu. reliquens illis aplis suis. et per ipsos cunctis
fidelibz usq; in fine mudi; Istud testametu ipemet est
in sacramento. et ipse a patre pmi est constitut. epus to
a? cristianitatis? atq; in ea pma missam celebrant
in qua apls ordinant pbiteros. et seipm ex nimia
caritate dedit nobis in anima et abu et potum; A
uarus et largus? est et largus. ymo super omnia est a
uarus et largus? quia dat nobis totu qd est et habet.
et eduerso recipit a nobis similitu totu qd sumus et ha
bemus? ac sup hoc quodammodo postulat a nob plus
q; ualem? exsoluere; Ipsi esurios id est zelatio. nos
tre salutis magna est et absq; mensura; Ipse confi
mit nos fundit ex toto. et medulla ex ossibz nostris co
sumit. attamen ei bene fauemus? et quanto plus ei

fauere? tanto meli' sapim' ei: et quāntūq; nos con-
 sumit. impleri tamen nō potest. quoniā habet insa-
 tiabile appetitū; et quāuis sum' paupes et egeni.
 tamē non curat. quoniā nihil vult relinquere nobis;
 Ideo parans nos in abū sibi imit' comburit i amo-
 re omnia nostra peccā. et defectus nostros; et quā-
 do purificati sum' et assati. tunc aperit os suū tūp
 vultur. qui vult omnia deglutire; quoniā vitā nos-
 trā peccatis plenā vult consumere. et in vitā suā
 trāsmutare; que vitā grācia et gloria extat plena.
 que nob' semp' extat parata. dūmodo velim' nosmet
 ipsos abnegare. et deinceps peccā vitare; Si videre
 possim' cupidū appetitū. que crist' habet ad nostrā
 salutē. non possim' nos continere. quin in ei' guttur
 volare vellem'; his similia scribit multa que mal-
 lem dari elucidari. q' diffusis' prosequi; Quomō ei
 amor cristi auar' est. et totaliter nos consumit. et
 cetera. **De** Vir ille speciale habet modū loque-
 di. et in multis frequen' methasoricū et obscurū.
 tamē ipsemet se exponit; Amorem itaq; cristi vo-
 cat auarū methasorice auarū; quoniā sicut auar'
 bona aliorū attrahit sibi et colligit. sic cristus suos
 fideles attrahit sibi. et vniū per caritate facit eos
 in se. Sicut dicit eos comedere inquantū p amoris
 vniōnē quertit et trāformat ipsos in se. atq; incorpo-
 rat ipsos sibi. ut sint mistici corp' ei'; sic q; confor-
 mat ipsos sue vite. ut cristiformiter quersent; et se-
 cundū exigentiā et tenorē caritatis diuine. atq; secū-
 dū sinceritatē euangelice legis non que sua sunt.
 sed que cristi sunt iugiter exquirentes; ut dicere
 queat vnusq; ipōr; Quis ego iam non ego. vniū
 vero in me cristus; et ita cōsumit eos nō substan-
 ciā destruendo. nec vires; sed quicq; pprie voluntatis
 et inordinate affectiois est tollens ab ipsis. ita.
 ut plene sint resignati et abnegati; Cumq; sic p-
 gati fueritis. et igne diuini amoris succens. crist'

aperit os suū ut vultur. id est cū ingēti cordis affectu coniungit vos sibi. et absorbet in se: cupitq; ut in desinenter ferueti? atq; intami? iustiterimini ei? ita q; limpido intellectu cōaperetis inestimabile emineciā sue caritatis ad vestra salutem: vix potsetis vos continere quin amore reaproco et gratuita affectione tenderetis in ipm; **Dicit** quoq; pl⁹ pot tulare q; possitis exsoluere: quonia iubet se toto diligi corde. qd non in via. sed in patria pfecte ad impletur; **Vel** quia beneficia ei? ac caritas ad vos sunt tam magna. q; vitem cōdignā rependere nō valetis **Sa** **Et** his fateor daret intelligētia inductor **Preterea** scribit; pma differētia quā cū est deuotoz. qui ex natura sunt teneri cordis: q dū tanguntur gratia dei. si tunc sequantur motū gratie atq; obediunt ei. intātū accendit eoz affectio et dilectio ad cristi humanitate: q; leuiter q̄temeret et reliqueret omnia que sunt mundi: q̄an? possent via suo dilecto. s^m modū quo tangū s^m sensibile suā affectionē et dulce; **Et** quia nō queat suo dno hic magis appropinquare q; in sacramēto: ideo cadit in defectū seu extasim desiderio sacramēti: ita q; eis apparet. q; finire debeant. aut perire nisi possent ad sacramētu accedere; **Verū** pauca sunt tales. et q̄ sunt milies aut vngues que sunt tenere cōplexionis. nec sūt eleuati aut multū illuminati: hinc exercitatio eoz sensual. aut concupiscencial est. omīno tñsformata cū cristi humanitate; **Nec** intelligere valent aut sentire qualiter cristi spūaliter accipi potest sine sacramēto quonia languent desiderio humane pnae cristi; et nemo potest eis consulere. aut eos iuuare. seu tranquillare. nisi accipiat sacramētu. quo accepto sunt patati. et vtuntur dilecto suo in q̄ete et spūali sapore. ac superfluenti dulcedine. vsq; ad tpus quo gratia et exercitatio itez renouat in eis: tunc rursus labū in pōre quincandi affectū et extasim. q̄si nūq; antea sacra

mentu supsissent; Cor eoru hiat ac aperit quasi esset
 insensati. et rursus coūnicent: ideo designati sunt p
 regulum. qui nō cessavit quin arst? in domu eius
 descenderet: alias putavit filiu suū protin? moriturus;
 Scda et alior species gūnicatū est hominū qui sō
 ales sunt intellectu. et itelluales in spiritu. et tū hō
 inclinabiles ac libria ex natura? qui dum gratiam
 dei acapiūt pseuerantes in ea. necesse habent sepe
 certare. quia eis caro spiritui contriat? ideo eligūt
 quādam vitā introuersam et exercitiū in spiritu co
 ram deo. et ita effugiūt tēptationes et motus corā
 piscerant; Qui si tunc magis confidit in deo et in
 gratia ei. q̄ in pprijs exercitijs. viribz. meritis et in
 dūstrijs. eleuantur supra suā cognitiōz rationales
 in lumine dei? in quo si manserit eleuati. et pl? a
 mauerit ac desiderauerit qd sup rōnem est. ac icon
 phensibile. q̄ ament. totū qd ipsi capere possunt cū
 ratione. tūc pfecta fit fides eoz. et caritas in suo
 fundo recte fundata; Et ita sunt liberati? et cognos
 cūt deū ac veritatē. omniūq; virtutū radice; Veritā
 me natura manet viua in carne et sanguine in pas
 sionibz et inclinationibz suis inordinatē; quas dum
 actualit? in se sentiūt et aduertūt. abiciūt et cōtēp
 nūt eas: et omne qd in eis deo ac saluti extat contra
 riu; Et sensualitate relinquentes fugiūt ad intra in
 spiritu coram deo. cū fide deuotione. et humili ac
 tione? instar pauli qui tēptabat in carne; Et assi
 milan? centurioni qui habuit seruu infirmū in do
 mo. id est corporale natura nondū purgata? et
 sicut ceterio fuit incurtusus. sic et ipi sunt adhuc
 aliquatū ureformati; Et q̄ius infirmi sint in car
 ne ac tēptent in natura? tamē in sensu suo sunt
 pleni fide. deuotione. et dilcōne; Indiget quoq; for
 ti cibo id est sacramento. quo valeant passiones. tēp
 tationesq; supare. et hunc abū semp accipe. quoti
 ens cōuerūt ex ordine vel officio seu consuetudine

in

bona eorum inter quos quiescant. Tercia differentia est
 hominum sanctorum magis eleuatorum in spiritu qui sunt
 totaliter introuersi cum uerbis actibus et sensibus suis
 et tales assimilantur zachæo qui ascendit in arborem
 ut uideret iesum. Quarto differentia est eorum qui
 in obseruacione et preceptis sunt diligentes. Quinta
 est eorum qui curiosi sunt et sibi placentes. et appare-
 tias faciunt. et cupiunt honorari ac reputari. idcirco
 destituta sunt gratia. Deinde scribit de uita p-
 fectorum quedam alta que quantum capere ualeo. non
 expedit simpliciter scribi ac predicari. Et modus suus
 loquendi talis est. quod a talibus apprehendi non ualet.
 Deo ymo posset ipse esse eorum occasio. ideo illa dimitto.
 Deo. Eam uero doctissimi diligentiam habuerunt in
 modo suo loquendi. et putauerunt eum tradidisse errorem.
 ymo et heresim liberorum spirituum. quos tamen non in-
 dit. nec sensit. sed reprobant. Alloquutio amorosa
 ad aristum disposita ad conuincendum. et regradatio
 pro beneficijs dei. articulus tricesimusquartus. **Ca**

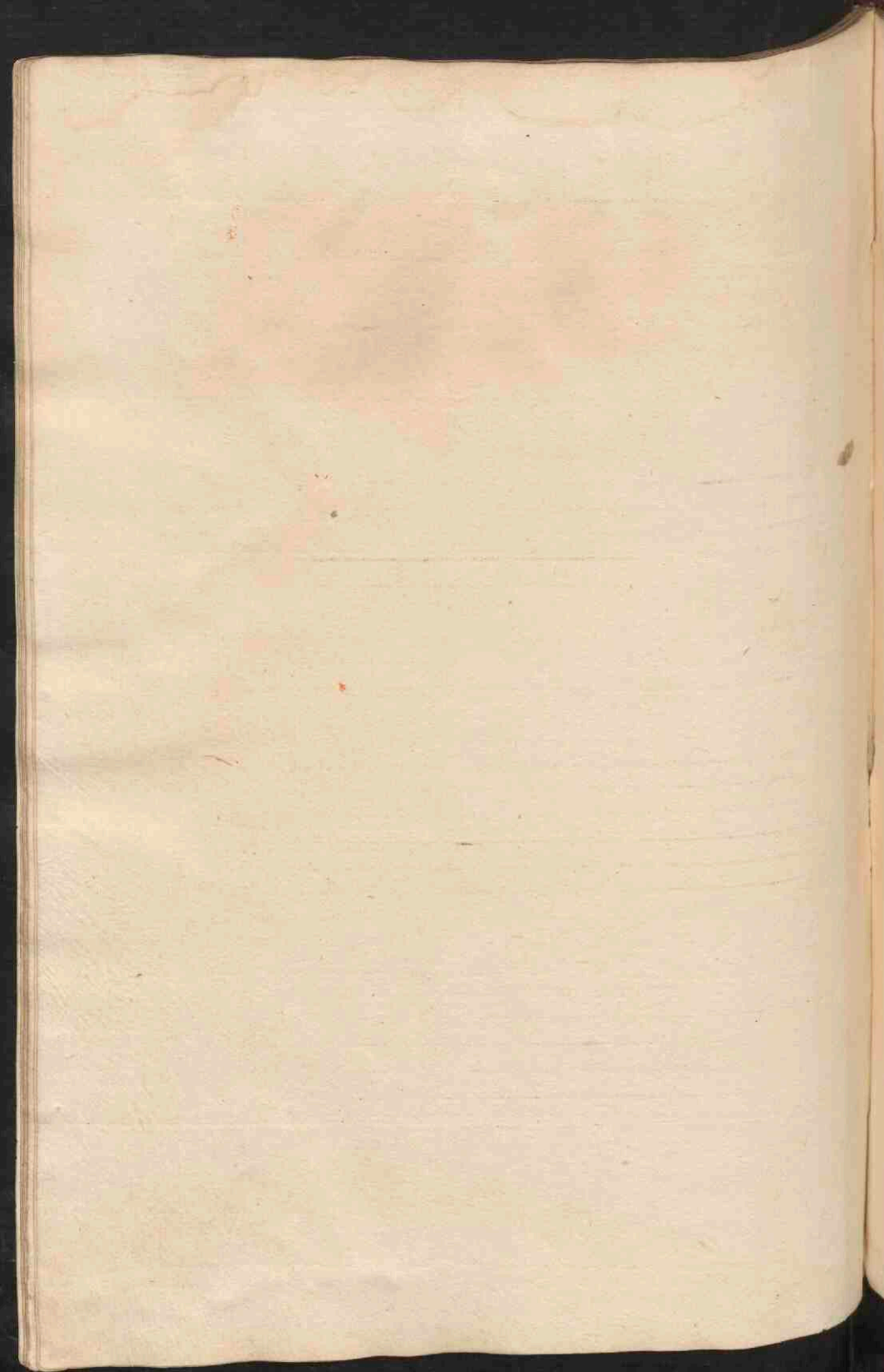
O domine et saluator uirgenite dei pa-
 tris. ac sacratissimi uirginis matris. o salua-
 tor et iudex omnium nostrum. quantum nobis amandus es.
 quam colendus et metuendus. Tu enim secundum diuinam nati-
 uitatem es naturaliter inextinguibilis. bonus. amabilis. deside-
 rabilis. et decorus. suauis. omnipotens. sapiens. diues. sanctus.
 felix. perfectus. iustus. et pius. liberalis. uerus. uerus. inuariabilis.
 simplex. summe et inapprehensibilis diligendus. colendus. laudandus.
 et ac formidandus. Cur ergo te non sepe aspicio.
 Deum quare non uito omnem quod tua pietas potest offer-
 ri. et sancta dilectio minui. O domine deus meus. quam par-
 tes nobis affluenter comunicare. infundere. dare cursum
 gratie tue. caritates ad deum profectum uirtutum. qui
 tam amantissime me puenis. qui te ipsum sic offers. et
 ad tuam susceptionem tam opportunum. et quodammodo im-
 portune inuitas. promittens bona eterna si et glo-
 riosa si uenero. et comminans mala damnationis si pe-

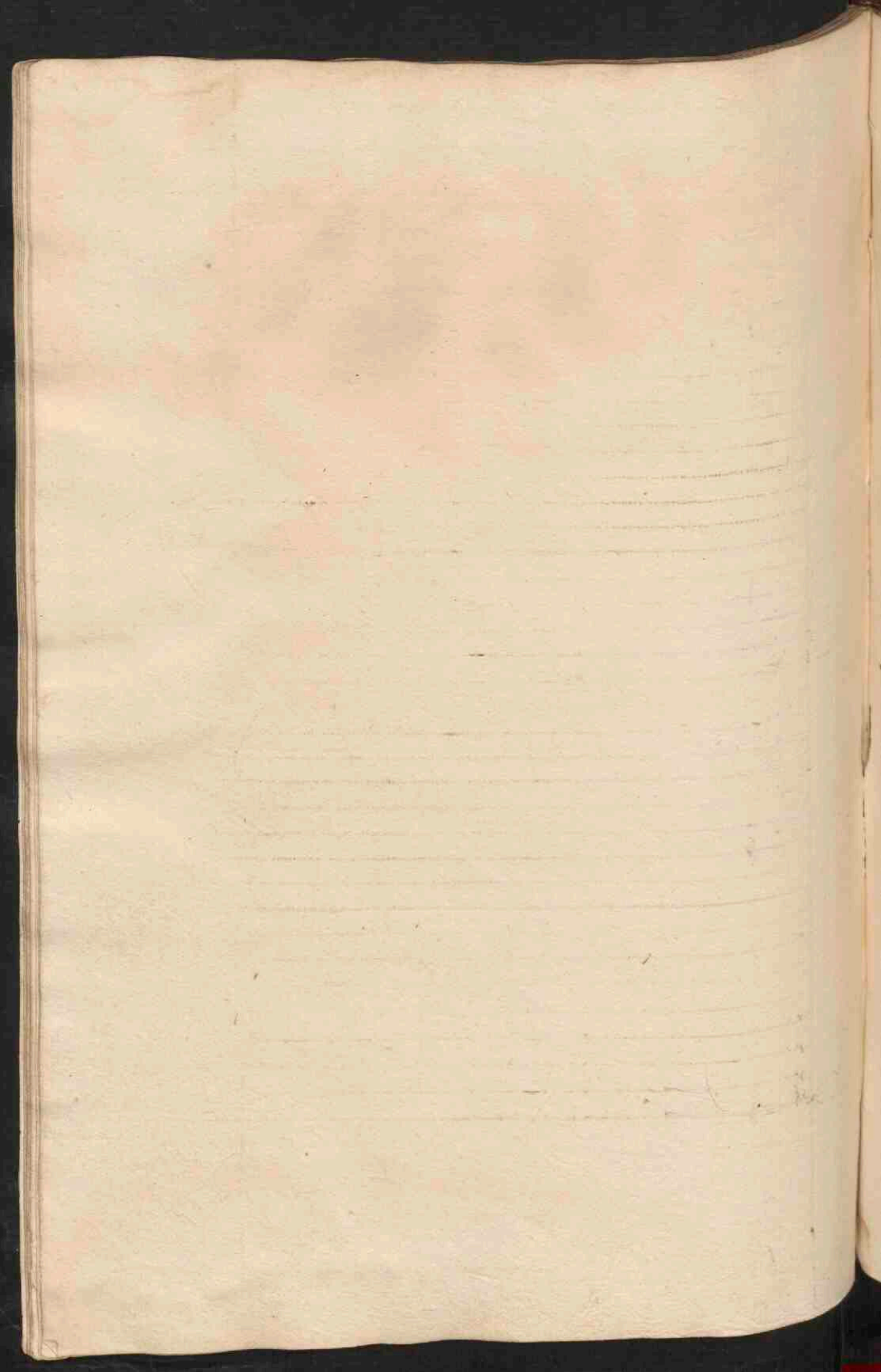
64

tue nisi accessero; Et ita te exhibes datorē et donū.
cōiuiā et abū. hospitiē et refectiōē. mediā et medi
anā. iudicē et aduocatū. creatorē et reconfluatorē;
Cordie astant angeli sancti. mirantē tanta mysteria.
stupet mirabilia dei in sacramento? ampli? tamē
obstupescit caritate. misericordiā. liberalitate dei
ad homines; De ingratiudie. ureueren. imudicia
plurimoz tristant. deuotioni. sinceritati. profectui vir
tuosoz congratulan. Tota triumphans ecclesia super
omni pietate. beneficentia. caritate et gratia dei i mi
litate ecclesia. regnata p̄cordialissima affectione alus
simo? et miser ac improb? homo non aduertit. nō in
calescit. nec condigno affectu gratias refert; Olini
lege. non licuit ingredi sancta sanctorū nisi sumo pontifi
ci? iam tu sancte sanctorū sub sacramento inire digne
vis os et animā cuiuslibz tui fidelis; O q̄ reuerēt atz
actione sancti utruisqz testamēta. apparentibz sibi de
celo angel? sanctis et ciuibz regni celestis occurrerit?
Et nos insensati et graui corde. fide dormiente magis
q̄ vigilante habentes. ibi creatori ac domino angloz
tam ureuerent ac imparate occurrim? Heu q̄a sol
sapientie non orit nobis. et lume intelligēcie non isul
get mentibz nostris? quon̄ obice ponim? carnalitate.
et negligēcie nostre inuoluim? tenebris. ymagiā
nomi inq̄etudinūz tumultu. et motibz passionū? Tu
at de? puritatis imense. sapientie infinite. maiestatis
incom̄p̄te. pura mente ut decet vis recipi. sapienter con
siderari. reuerēt. amorose ac timorate tractari;
O sancte sanctorū. o om̄i fons bonoz. o liberalissime
ac effectuosissime benefactor? quāta deuotiōis exube
rācia. q̄to diuini amoris igne. quāta gr̄itudie. dert
ille dauid attendebat. estuabat replebat. tū corā toto
populo suo. uiribz totis. corā arma saltauit. regie dig
nitatis oblit. tuā bonitate p̄pendens. tua beneficia
recolens; Et quid arma nisi res inanimata? et tue hu
manitatis figura? Cur ergo coram h? incomp̄prehensibili

facinoroso superdignissimo s^t n^o tam tepidi. manem^{us} in
frigidis. et cessam^{us} a laudibus dei. nec tu puritate. feruore
ac spiritali iocunditate credim^{us}. Illumina domine
faciem tuam super nos. perfunde cor nostrum clarissima
luce domini sapientiae. fidei orthodoxe ac euangelice lege.
transfer nos domine in diuitias glorie tue. eleua nos
super nos. atq; in cordis puritate nos roborata et con
serua ad fontem misericordissimum ac munificentissimum
patrisfamilias iops et mendic^{um} n^{ost}rum venio. an
ianua tue immese ac liberalissime munificentiae me
prosterno? pane vite et intellect^{us} exposito. aqua sapie
ntiae salutans efflagito. pane quotidianum et sup^{er}essen
tiale cum debita humilitate deuotione et sinceritate sus
cipere opto. qui te ipsum vis dare idonea preparatione.
ad tuam susceptionem digneris conferre. Ecce venit ad te
o anima mea dominator. et que queris? gaude et leta
re occurrens deo tuo. cum omni humiliaatione custodia
et feruore. tene illum nec dimittas. Graciam age indefi
nitam. ut maneat tecum in eternum. Serui ei corde p^{er}fer
to. ac voluntario animo. desiderio complacendi ei. atq;
timore offendendi eum. Recede et fuge ab omni pecca
to. et omni virtute te exerce ad laudem et gloriam eius.
qui est super omnia de^{us} sublimis. et benedict^{us}. amen

¶ Explicit dialog^{us} fratris dionysii ordinis car
thusiensium. de venerabili sacro
ipso die abdon et sennae.

In festo corporis xpi sermo

Quo meū vere est abus et sanguis meū
 vere ē potus. Jo. vi. ca. paulus apłs
 hebreoz. 7. ca. dicit Quia ergo pue-
 ri coicauerunt carnem et sanguinem et
 ipse silit participauit eisdem ut per
 mortē destrueret eū q̄ mortis habebat iperium
 id est dyabolū ut liberaret eos q̄ timore mortis
 p totā vitā obnoxi erāt seruituti. Dup quo ta-
 lon moueo q̄stioes. **De** oibus fidelib⁹ sacro fonte
 ablutis sacmēta eukaristie coicatio sit de nritate
 salutis. **Ad** istā q̄stionē respōdent tres docto-
 res noui testamēti. **Primo** Alexand⁹ papa
 quint⁹ a petro ut habetur de consecra. disticti. 7.
 ca. Nichil dicit sic Nichil in sacrificijs maius esse
 potest q̄ corpus et sanguis xpi nec ulla oblatio
 hac potior ē s̄ h̄ oēs excellit que purā cōsuetudina
 dño offerēda ē et purā mente sumēda atq̄ ab
 omib⁹ veneranda et sicut potior ē ceteris ita po-
 rius etoli et venari debet. h̄ ille. **Secūdo**
 ē eusebius ut habet eadē distict. dices sic. Quia
 corpus assumptum ablaturus erat ab oculis fidelū
 et sydenibus illaturus. nite erat ut in die cōse-
 cramentū nobis corporis et sanguinis sui cōsecrēt
 ut coletetur uigit p mysteriū qd sel offēbat i pāu-
 ut qe quotidiana et idēssa curebat p oim salu-
 te cōceptio ppetua esset redēptiois oblatio et p̄has
 illa uictima uiuēt i memoria et sp̄ p̄ns esset i grā.
 h̄ ille **Tertio** ē fact⁹ Tho. 3. pte. q̄stioe. lxxij.
 act. 3. dicens sic In hoc sacmēto ē duo cōsidētie
 s̄ ipsū sacmētū et rem sacmēti. Res sacmēta est
 unitas corporis mystici s̄ q̄ nō p̄t esse salus. Nulli
 enī parer adit⁹ salutis extra eccliam sicut nec in

Qui manducauerat carne filij hois et biberat
ei sanguine non habebitis vitam in uobis. **Quia**
manducat meam carnem et bibit meum sanguinem
habet vitam eternam. **Tercia** est pauli apli. i. Co.
in. xi. **Quis** ihes in qua nocte edebat accepit
panem et gratias agens fregit et dixit accipite
et manducate. hoc est corpus meum. **Sicut** et cali-
ce postquam cenauit dicens. **Hic** calix noui testa-
menti est in meo sanguine hoc facite quousque
bibetis in meam commemorationem. **Quarta**
est apoc. xii. ca. **Vidi** unum angelum stantem
in sole et clamauit uoce magna dicens omnibus
auium que uolant per medium celum. **Venite** et con-
gregamini ad cenam dei magnam ut manduce-
tis carnes. **Ad** tollendam hanc necessitatem utriusque
quod legis respondendum est primo ad primas quatuor
auctoritates. **Prima** in scis iheros. pma serade. qstioe.
can. act. iii. dicit sic **Hoc** autem generaliter obser-
uabat quod sanguis et adipes non uidebantur neque
in usu sacerdotum neque in usu offerentium. **Sed** sanguis
effundebatur ad pedem altaris in honore dei; adipes
autem comburebatur in igne. **Cuius** ratio unum
quod est fuit ad excludendum idolatriam. **Quia** idolatriam
autem consuetudo erat ut sanguinem adunatum con-
gregaret ad comedendum in honore idolorum quibus
reputabant sanguinem acceptissimum esse. **Unde**
libabant de sanguine victimarum et comedebant
adipem. **Secundum** illud deuter. xii. de quorum uicti-
mis comedebant adipem et bibeabant unum liba-
minum. **Idcirco** dominus mandauit ut sanguis effunde-
retur et quod puluerem operiret. **De**inde ratio est
ad formationem humane uite prohibebatur enim
usus sanguinis ad hoc quod horeretur humani san-

guinis effusione. Effus vero ad ipu phibebar
 eis ad vitandu lasciuia. Vn dicit. Ezechiel.
 xxxij. qd crassu erat occidebatis. **C**erta
 ratio e. pp reuerentia diuine maiestatis.
 q sanguis e maxime nctatus ad vita magi
 ne curacia dicit & in sanguine. **A**deps uero
 abundancia nutrimenti. **D**emonstrat. et ideo ut
 ostenderet q a deo nob e et vita et ois bonoz
 sufficiat. ad honore dei effudebat sanguis
 et aducebat adeps. **C**erta ratio e. q p
 hoc figurabat effusio sanguis cristi et pin
 guedo caritatis eius p qua se obtu
 lit deo p nob. h^o tho. **A**uctoritates aut le
 git casti no loquit de manducate corpora
 li s spualis sicut dicit aug^o li. de remedio pe
 nitentie. ne habet de coeeta. distic. ij. ca. ut
 qd parat detem et ventre. **C**rede et mandu
 casta. **C**redere eni in eu hoc e pane uiuum
 manducare. **Q**ui credit i eum manducat eu.
 h^o ille. **C**asti ergo no manducat corporali
 e ad refectione uite corporalis s spualis. **N**o
 patet. **N**a cu dno dixit. **N**isi manducaueri
 tis carne filij hois. 2o. mlti ex discipulis eius
 audietes dixerunt. **D**urus e h sermo. qb ipse
 dno ait. **S**ps e q uiuificat. curu aut no p
 dest qm. qsi diceret scdm expositione aug^o
 sup psal. m. **S**piritualit intellige q locutus
 sum. **N**on hoc corpus qd uidetis manduca
 tur estis et bibitur illu sanguine que fusu
 a sunt q me crucifiget. **H**acmetu aliqd vo
 bis comedam qd spiritualit intellm uiu
 ficabit vos. **N**o eni erat manducandu i ea

specie q̄ ab eis videbat̄ s̄ spiritualit̄. Nā sac̄mē
 ta ec̄e ordināt̄ ad subueniendū hōi i vita spi
 rituali. Vita aut̄ spūalis vite corporali cōsōat̄.
 eo q̄ corporalia spūaliū similitudinē gerūt. Ma
 nifestū ē aut̄ q̄ sicut ad vitā corporale requi
 r̄ ignācio p̄ quā hō vitā accipit et augmen
 tā quo hōmō p̄ficiat̄ ad vitā. ita etiā requi
 rit̄ alimētū quo hō n̄seruat̄ in vita. Et ideo sic
 ad vitā spūale oportuit eē baptismū q̄ est
 spūalis regenerācio et cōfirmācioēs q̄ est spū
 le augmētū ita oportuit eē sac̄mētū eucaris
 tię q̄ ē spūale alimētū. Ordinat̄ enī ad
 spūale r̄fectioēs q̄ corporali p̄sōat̄. Ad corpo
 ralem aut̄ r̄fectionem duo requiūt̄. sc̄. ab̄
 q̄ ē alimētū sicuti. et potus q̄ ē alimētū hui
 dū. Et ideo etiā ad integritatē h̄ sac̄mēti
 duo cōtinent̄. sc̄. spūalis ab̄ q̄ ad salutē cor
 poris. et spūalis potus ad salutem aīę. p̄
 terea d̄. Caro mea vere ē ab̄us.

Caro mea vere ē ab̄us

Angelorum
 Electorum
 Iustoz
 Viatorum
 Sophistorum
 Catholicorum
 Philosophoz

Primo caro cr̄isti vere ē ab̄us angeloz.
 Nā ip̄sū ad eff̄m̄ hui⁹ sac̄mēti māna
 fuit p̄cipua eius figura ip̄sū ad sex
 primo māna erat nature mirabilis. q̄m
 in radio solis h̄s̄iebat et ad ignē iduraba
 tur. sic corp⁹ xpi i cordib⁹ uanis h̄s̄it et eua

nesat. In cordibus vero ignitis p caritate pdu-
 rat et in celu deducit, et sicut mali sumit h^o
 sacramtu ad sui dampnatione sic bonu ad reso-
 latione. **S**ecundo qm descendebat mana de ce-
 lo descendebat sil et ros teli. Sic qm corpus xpi
 sumit a dignis cofect' eis sil gra dei et vtutes.
 Vno eas auget cu inuenit. Tercio mana
 erat albu et ad modu niuis erat candidu.
 Sic vitans debet habere cor mundu et puru.
Quarto mana habebat in se omne sibi
 trestas. Sic eucaristia habet in se omne de-
 lectamentu sibi celestis qd no sentit in masti-
 catione sibi. s in suis meditatiob' et cotepla-
 tione celestiu sursu eleuado metem p gratia.
Quinto gustus mane couitebat in oem
 sapore p qlibet desiderabat. Sic dulcedini
 hui' sacramti nlls sapor assitatur quoniam
 si qd pferte gustauerit ei' dulcedine reputa-
 bit delectatione mundi absinthii. **E**xemplu.
Petrus in monte thabor gustas de hac dulce-
 dine dixit xpo. Dne bonu e nos h esse et. **U**nde
 gregorius. Gustato spu desipit ois caro.
Sexto moyses pcepit p'plo ut mane tm solis
 ortu exeret et singuli p illo die vnu gomoz col-
 ligerent. s miraculo dei voraces q plus col-
 legerat qm redibant ad p'ria no inueiebant
 plus q vnu gomoz q aut no plenu gomoz
 collegerat qm redibat ad p'ria plenu gomoz
 inueiebant. Sic vitans q plures hostias sicut
 no h plus q ille q vna tm sumit. sicut ille q
 accepit p'icula hostie no min' habet q il-
 le q integra vl plures supserit. **H**ecce ergo
 mana qd significabat corpus xpi d' ab' am

delectamentu

geloz q̄druptat. Primo q̄tū ad p̄figura
cionē. Nā mānā formabat in celo misterio
angeloz p̄sal. Panē celi dedit eis panem
angeloz manducauit hō. Secūdo q̄tū
ad uisionē. Nā corp⁹ xpi ē in hoc sacramento
p̄ modū s̄b̄stantie, s̄b̄stantiā aut̄ in q̄tū h̄mōi
nō ē uisibilis otulo corporali neq; subiacer
aliqui sensui neq; ymaginatioi. s̄ solo itelle
ctui cui⁹ obiectū ē q̄d quid ē ut d̄. m. de aia,
et ideo p̄p̄ae loquedo corp⁹ xpi s̄m modum
quē h̄z i h̄o sacmēto neq; sensu neq; ymagi
nāade p̄ceptibile ē. s̄ solo itellectū q̄ d̄ ocul⁹
spūalis. Tercio aut̄ diuisimode a diuisi
intellectib⁹. Quia ei mod⁹ eēndi quo xp̄s
ē in hoc sacmēto ē penit⁹ spūalis n̄ spūali
intellectū. s̄z. diuino s̄m se uisibilis est. et p̄
q̄sequens ab itellectū h̄o ul̄ āgeli ul̄ h̄ois qui
s̄m participatā claritate diuini itellectū
uidet ea que spūalia sūt p̄ uisionē diuine
eēntie. nō tamē itellectū āgelic⁹ p̄ sua nālia
sufficit ad hoc intuendū. Tertio q̄tū ad
fructuōnē. Si enī consider̄ xp̄s p̄ ut in sua
spece q̄sistat. sic āngeli spūaliter māducant
ipm̄ ipm̄ i q̄tū ei uniuē fructuōe caritatis
p̄sal et uisionē manifesta. que primē expect
tam⁹ i patria nē p̄ fide. p̄ qua nos h̄ic ei
unim⁹. Vñ glosa. sup̄ illud p̄sal. Panē ānge
loz manducauit hō dicit. idest. corp⁹ xpi q̄
uere ab⁹ āngeloz. Et aug⁹ sup̄ Iohānem
dicit. h̄ic abū et potū uult intelligi corpus
et mēbrozū suorū q̄d ē etia in p̄destinatis so
cietate. Sed ad hanc societate nō solū pec
tinent hōies s̄ etiā āngeli. ergo facti āngeli

spūaliter manducat q̄ ip̄o fruūt in patria in
 p̄p̄ta specie. **Quo** q̄tu ad assōignōez
 In gregorius. i. ome. paschali. ut habet de co
 seca. distit. ij. ca. quō sit. dicit sit. Quis enī
 fidelū habē dubiū possit in ip̄a ymolaōis.
 hora ad sacerdotis voce celos aperiri in illo
 ihū xp̄i mysterio choros angeloz adesse sūm.
 ymus sociat et uno eodēq̄ tēpore ac mome
 to et in celo capit mysterio angeloz cōsōam
 dū h̄c ille. Et in apoca. d. Et erant q̄sūt in
 celo seq̄bunt eū. Vere ergo caro xp̄i ē ab
 angeloz.:

Sciendo caro xp̄i ē vere abus electorum
 nā in hoc sacmēto ē tria considerare.
 sc. id qd ē sacramētū tm. s. panis et ymū.
 et id qd ē res et sacramētū. s. corp⁹ xp̄i verū: et
 id qd ē res tm. s. effr̄ h̄c sacramēti. **Agnus**
 paschalis q̄tu ad h̄c tria p̄figurabat hoc sac
 mētū. **Quātū** ē ad p̄mū q̄ manduca
 bat cū azimis panib⁹ p̄m illud exodi. xij.
 Edet carnes et azimos panes. **Quātū**
 vero ad secūdū q̄ ymolabat̄ oī mltitudīe
 filioz israhel. xij. luna qd fuit figura pas
 siois xp̄i q̄ p̄t̄ innocētiā d̄ agn⁹. **Quātū**
 vero ad effr̄m q̄ p̄ sanguine agni paschal
 p̄t̄a sūt et filij israhel a deuastrāte āge
 lo et educti de egipt̄a t̄ta s̄uitute: et ip̄tū
 ad hoc poit̄ figurā hui⁹ sacmēti p̄cipua
 agn⁹ paschal. q̄ scdm̄ oīa eā r̄p̄sentā. t.
 Nā lr̄alis ratio paschalis t̄mūū fuit i con
 memoratōez b̄n̄fity quo de⁹ eduxit eos de
 egipt̄o. vñ p̄ h̄c quūū celebratōez p̄fite
 bant̄ se ad illū ppl̄in p̄t̄ne quē de⁹ sibi as

supererat de egipto. Quia ei fuerunt de egipto libe-
rati preceptum est eis ut sanguine agni lineret
suplunaria domorum que prestantes se recedere
a ciuitatibus egiptiorum que uicem colebantur. unde et libe-
ratis per sanguinem agni aspersionem uel pluuia oris
in postibus domorum a periculo exitum quod in-
minebat egiptis. In illo autem exitu eorum de
egypto duo fuerunt prima festinatio ad egre-
diendum. Impellebantur eis egipti ut exiret
uelociter ut habet erodi. in. Iminebatque ei pe-
riculum quod non festinaret exire cum multitudine
ne remanens occideretur ab egiptis. Festinatio
autem designabat dupliciter. Uno quidem
modo per ea que immedebant. Preceptum ei erat eis
ut comederent panes azimos. In hoc signum
quod non poterant fermetum cogitare eos ex-
ire egiptis. Et quod comederent assum ignis sic
ei uelociter parabat. Et quod non imminuerent
ex eo quod in festinatione non uacat ossa frangere.
C Alio modo spiritum ad modum immedendi.
Dicitur ei uenies uros ut tangatis calciamen-
ta habebitis in pedibus uos tenentes bagu-
los in manibus et comedetis festinante. Ad
manifeste designat homines existentes in peric-
tu itineris. Ad idem etiam pertinet quod eis per-
cipitur. In una domo comedetis. nec fetis
de carnibus eius foras. quod scilicet pro festinan-
tia non uacabat inuicem mutare ensena
Amantudo autem quam passifuerant in egipto
figurabat per lactucas agrestes. figurat
uacatio horum partium quod per immolatio. ne agni
paschal significationem immolatio christi simul-
lud. j. Cor. v. pascha non immolatus est christus

Sanguis vero agni liberatis ab exterminatioe
 linit⁹ sup liminibus domoz sicut fide passi-
 onis xpi in corde etioru fidelium qui libe-
 ram a peccato et morte sicut illud p^oma. petri
 p^omo. Redempti estis pretioso sanguine agni
 immaculati. Comedebat aut carnes ille ad
 significandū esū corpis xpi in sacramento
 Etant aut esse igni ad significandū passi-
 onē et caritatem xpi. Comedebantur aut
 tū azimis panibus ad figurandū puram
 consuetudines fidelium sumentium corpus xpi.
 sicut illud p^o. Cor. v. Epulem tū azimis sin-
 ceritatis et veritatis. Lactuce aut uigres-
 tes addūt in signū peccatorū que ne-
 cessaria ē sumentibus corp^o xpi. Heres aut sunt
 arangeidi angulo castitatis. Calciamen-
 ta aut pedū sūt exempla mortuorum patrum
 sicut ne scia desideria ulla sorde maculet. Ba-
 tuli aut habendi in manibus significat pastora-
 le custodiā. sicut firmitatem rē fidei et scē vite
 quā ithoauerūt. Precepit quē ipse in oratio-
 ne agni paschalis comedere id ē in ecclesia ca-
 tholice nō in conuentibus hereticorum. Et quod
 effectus sacramenti potest ab aliquo populi si sciam-
 metu habeat in voto ipsius nō habeatur
 iure: ut etiam alij manducant spiritualiter hoc
 sacramentū antequam sacramentaliter sumant: sicut per
 figurā sicut apostolus dicit. 1. cor. x. quod quicquid
 presbiter baptizati in nube et in mari et quod spirita-
 le est manducauerunt et spiritalem potum
 biberunt. Quia caro xpi est uere ab eis quod deu-
 phiat. Quomodo corpus xpi ueritate. Unde
 hilarius libro. vi. de trinitate dicit. De ue-

sunt
A

uitate carnis et sanguis xpi nō ē clartus ambi-
gendi locus nūc et ipsius dñi p̄fessio et fide nūc
quō ei⁹ vere ē ab⁹ et sanguis ei⁹ uē ē potus.
Et sanguis ei⁹ ambrosius. dicit li. viii. de sacme-
tis. Sicut uerus ē dei filius dñs ih̄s xps. ita uer⁹
xpi caro ē quā accipim⁹ et uere sanguis eius
ē pot⁹. H̄s uer⁹ xpi corpus et sanguine eius eē
in hoc sacm̄to. neq; sensu dephendi potest. s̄
sola fide q̄ auctoritati diuine inuitur. Unde
sup̄ illud. luce. xxi. Hoc ē corp⁹ meū etc. dicit
ayallus. Nō dubites an hoc sit uerum s̄ po-
tius suscipe ūba saluatoris in fide. cum ei
sit ueritas non mentitur. Hoc autē cōuenit
p̄fectiori noue legis. **Sacrificiū** ei ueteris
legis istud uerū sacrificiū p̄ssiois xpi con-
tinebant solū in figura secūdo q̄ hebre.
v. Umbra h̄ris ler futurorū benorū non ip-
sam ymaginem et ideo oportuit ut aliqd
plus haberet sacrificiū noue legis a xpo
institūtū. s̄ ut cōtineret xpm p̄ssum nō
solū in significatiōe uel in figura. s̄ etiam
in rei ueritate. Et ideo ipm̄ sacm̄entum
qd̄ xpm realit̄ continet ut dionisi⁹ dicit.
in. ca. ecclesiastice ierarchie. ē p̄fectissimū
om̄ aliorū sacm̄torū i h̄b⁹ ūtus xpi p̄tia
p̄tē. **Secūdo** xpi dei et hoīs uiuentis
totalitate. Aliqd̄ ei ē in hoc sacm̄to du-
plicat⁹. **Unomodo** q̄ si ex uisacm̄enti. **Alio**
modo ex nātli tōtōmitanāa. **Ex** uī q̄dem
sacm̄enti ē sub speciebus hui⁹ sacm̄enti id
in quod directe cōditur substantia p̄-
nis et om̄i p̄sistentis p̄ ut significat
p̄ ūba forme q̄ sicut et in teteris putatū

illud
A

dicitur hoc est corpus meum hic est sanguis meus .
 Ex naturali autem concomitantia & in hoc sac-
 ramento illud quod realiter est coniunctum ei in ipso
 dicta coniunctio terminatur . Si enim aliter duo realiter
 sunt coniuncta ubique est unum realiter oportet et ali-
 ud esse . Sola ei operatione aie distinguuntur quere
 aliter sunt coniuncta . Unde quibus panis et vini non
 terminatur ad deitatem vel ad aliam christi . et ideo di-
 vinitas vel natura christi . non sunt in hoc sacramento ex
 sacramento . sed ex reali concomitantia . Quia autem
 divinitas corporis assumpti nunquam deposuit ubique
 quod est corpus christi necesse est et eius divinitatem esse et ideo
 in hoc sacramento necesse est esse divinitatem christi
 concomitantem eius corpus . Unde in simbolo ephes-
 sino legitur . **Verba** corpus efficiuntur corpus et sim-
 guis christi non ut carnes carnes percipientes nec
 veri sacrificii et verbo voluntati secundum digni-
 tatis unitatem sed vere unitate et ipsius
 ubi propria facta . Quia vero christus resurgens ex
 mortuis iam non moritur ut dicitur **1. cor. 15. ca. ideo**
 natura eius semper est realiter corpori unita propterea in
 hoc sacramento corpus quod est christi ex vi sacramenti
 natura autem ex reali concomitantia . **Tertio**
 institutionis auctoritate . Nam post peccatum pro-
 mi horis in fide passionis christi nunquam potuit esse
 salus . secundum illud **1. cor. 15. Quae** proposuit deus
 pro peccatoribus per fide in sanguine ipsius et ideo
 oportuit ad tempore apud homines esse aliquod
 sacramentum unitate passionis eius in veteri
 quod est testimonio proprium sacramentum erat
 agnus paschalis . Unde et apostolus dicit . **1. cor. 10. 16.**
Quasi enim immolator est christus . Cuius sug-
 cessit in nouo testamento eucharistie sacra-

tu qd e rememoratiuu pterite passionis sicut
et illud fuit pfiguratiuu future. Et ideo mu-
nente passione celebrato proxi sacramento xps
nouu sacramentu instituit. Vñ lex pppa dicit
vt umbre cederent corpi in tñ obfcuraa
nouo excludit sacm. ento. hostia i hostia in sic
et legal festiuitas dñ mutat implet. Et
to suscipientis cōsuabitudine. h' enī e differe-
tia int alimentu corpale et spūale q ali-
mentu corporeale quit in sbmātia eis qui
nutrit et ideo nō pt homi valē ad vite
cōsuatiōes alimentu corporeale nisi reali-
t' sumat. I' alimentu spūale cōtut hoīs
in seipsum s'm illud qd Aug⁹ dicit. in libro
ofessionū. q' nī quidiut voce xpi dicentis
nec tu me mutab inte sicut abū carnis
tue s' tu mutaberis in me.

Quarto caro xpi nē e ab⁹ iustoz. xps a
d' sacerdos s'm ordine melchisedech. q'
melchisedech gessit figuram sacrificij
xpi offerens panē et vinu. Vñ qtu ad id
qd e sacramentu tm. potissima figurā hui⁹
sacramenti fuit oblatio. Melchisedech qui
optulit panē et vinu. Et hoc qd e vacuū
lit q' hoc sacramentu p oia cōtinet sanctitate
pripue quo ad qtuos. Prō q' cele-
bat in materia triticea qua suauitas no-
ue legis figurat. Nam panis ordeaceus q'
xps pauit t'bas in monte ut d'. Jo. vi. sigt
duriciā veteris legis. tum p' duriciā panis
tu q' etiā ut Aug⁹. dicit. li. lxxm. q'sho.
Ordei medulla que tenuissima pallea
regit' al' ipsa lege sigt que ita data erit

uti ea vitale aie alimentu corpaliu sacra-
 tis obteget ut ipsu plm usdu expoliatum
 taci desiderio qd tam palleu totu ei
 inhebat. Hoc aut sacramtu ptinet ad sua-
 ue uigu xpi et ad ueritate iam manifestu
 et ad plm spualem. In materia couerit
 huius sacramenti e panis triticeus. qe in hoc
 sacramento offertur xps q se gno frumetu opa-
 rat. Jo. vi. Nisi qnu frumenta tridit i terru
 et xps credit in huius panis specie hoc sacra-
 tu instituisse. psal. Panis cor hois confirmet
 Secundo in dispositione azima qua
 sinceritas plm dnotat. Na vsuetudo de
 pome azimo officendo ratio bilior e. Tu
 pte istituaone xpi q hoc sacramtu instituit
 pma die azimoz ut habet matthei. xxi
 et marci. viii. et luce. xxi. Cum qe panis
 e pte sacramtu corpus xpi qd si corrupcio-
 ne conceptum e magis qe ueritatis ipsi
 Cum qe huius opetit magis sinceritatu fide-
 lita que reqrit ad usu huius sacramtu fm
 illud. i. cor. v. Quisca sum ymolat e
 xps. Itaq epulem i azimis sinceritatis et
 ueritatis. Tertio i omixioe uini cum
 aqua qua ouictio capitis et mebroz coside-
 rat. Na sicut dñs oparauit se gno sacra-
 tu ita ead se opauit uiti dicens. Jo. xvi.
 Ego sum uitis uera et ideo de solo uino ui-
 tis pt confiq hoc sacramtu. Cum qe insti-
 tuoer xpi q in uino uitis istituit hoc sac-
 ramentum ut patet ex eo qd ipse dicit. lu-
 ce. xxi. tuca istituaone huius sacramenti.
 Dico eni uob qe amodo no biba de hoc

genumine vitis. Tu q̄ vinū vitis competat
 ad effm̄ h̄y sacm̄ēti q̄ ē sp̄ial' leticia ip̄ sc̄ap̄
 tū est i psal. Vinū letificat cor hoīs. Vino
 aut̄ qd̄ offert̄ in hoc sacm̄ēto debet aqua
 admisceri. q̄ ambro. dicit ut habet̄ de con-
 se. distic. ij. Dicit sacrificiū xp̄i significatiū
 ē p̄ oblationē melchisedech̄ q̄ obtulit pa-
 nē et vinū. ita etiā significatiū ē p̄ aquā
 que in heremo fluxit de petra s̄m̄ illud
 p̄. ora. v. Bibebant aut̄ de spiritali oscep̄
 te eos petra. Misceat̄ aut̄ aq̄ vino. Tunc q̄
 ip̄t̄ institutionē xp̄i q̄ hoc sacm̄ēti instituit i
 vino aq̄ p̄mixto. p̄. p. Bibite vinū qd̄ v̄s-
 t̄i vobis. Tu q̄ conuenit resp̄ctiōi d̄nicē
 passiois. Vñ dicit alex̄. papa. ut habetur
 de conse. distic. ij. Nō debet in calice d̄ni aut̄
 vinū solū aut̄ aq̄ sola offerri. s̄ utrumq̄ p̄
 m̄xtum q̄ utriq̄ ex late xp̄i in passione se-
 git̄ p̄fluxisse. Tu q̄ hoc op̄t̄ ad significam̄
 dū effm̄ huius sacm̄ēti q̄ ē vno pl̄i xp̄i
 ad xp̄m. q̄ ut Julij papa dicit vbi sup̄. Vñ
 dem̄ i aq̄ pl̄m̄ intelligi in vino vero oste-
 di sanguinē xp̄i ergo cū i calice vino aqua
 miscetur xp̄o pl̄s adunat̄. Q̄nto in con-
 sectiōe duplicis speciei p̄ quā vera et genera-
 lis vnitas designat̄. Nā ut ambro. dicit
 sup̄ eplam. Cor. hoc sacm̄ēti valet ad
 cōt̄ationē corp̄is et viē ideo caro xp̄i sub
 spē panis p̄ salute corp̄is. sanguis vero sub
 spē vini p̄ salute aīe off̄t̄. sicut dicit gene-
 s. r. q̄ vitalis aīa i sanguine ē. Diliter ad
 cōp̄ctādū effm̄ c̄sp̄cū totū ētē q̄ instituit̄
 ex diuisis fidelib̄ sicut panis off̄t̄ ex diuis̄

sua

quis et vinū fluit ex diuisis vuis. ut dicit glō.
 sup illud. i. cor. v. mlti unū corp⁹ sum⁹. **Aug⁹**
 etiā dicit sup illud. Caro mea vē ē ab.
 it. dñs nō corpus et sanguine suū i eis reb⁹
 unendū aut que ad unū aliqd cōdiguntur
 ex mltis Namq; aliud. s. panis ex mltis g⁹
 nis i unū cōstat. Aliud. s. vinū ex mltis ca.
 rnis cōfluit. et ut habet de. ase. distic. ij
Idē aug⁹ dicit. O sacramētū pietatis. o sig.
 nū unitatis. o vinculū caritatis. **Iste**
 ei panis manducat a iustis suauis et tum
 deuotioē pp̄ decem effcūs mirabiles ipsi⁹
Prmo. q̄ ē gr̄e augmētatiu⁹ vñ ip̄e dñs
 ait. **Jo. vi.** Panis quē ego dabo caro mea ē
 p mundi vitā. **Rā** effcūs hui⁹ sacramēti cō
 siderat̄ ex mō quo cōdit̄. s. p modū abi et
 pot⁹ et ideo oēm effm̄ quē ab⁹ et potus
 malis facit q̄tū ad vitā corpālē q̄ suste.
 tat auget cōparat et delectat̄ hoc totū fa.
 cit istud sacramētū q̄tū ad vitā spūalem.
 vñde **ambrosius.** dicit. li. de sacramētis. **Iste**
 panis ē vitē etnē ij aie nre sbānciā fulsit
 et **casost.** dicit sup **luta** **Idē.** **Istat** seno.
 bis desideratib⁹ et palpāre et immedere et
 amplecti. **Unde** et ip̄e dñs dicit **Caro** mea
 vē ē ab⁹ it̄ p hoc ē sacramētū augetur gr̄a.
 a. et p̄ficiē spūal vitā ad hoc q̄ hō in seip̄o
 p̄fctū existat p̄ viciōem ad ad deum.
Secundo q̄ ē mentis tr̄formatiū. **In** hoc
 enī sacramēto sumūt̄ tria. s. caro aīa. et di.
 uinitas. **Caro** vnit sibi corpus digne cōiū.
 tas. **Aīa** voluntatem. **diuinitas** it̄ellm̄.
Digne cōiūans totus tr̄format̄ i xpm̄

Corp⁹ ei xpi glorificatū licet nō cōueniat cum
mortali tñ si qua in eo reperiat cōueniētia
bi illa capit ad se et p̄ficiat. **L**ū xpi uita aīe
cōstantis eā ignit infūdēdo cōstantis aīe
re. diuinitas deo uniat intellectuale splēdo
rem. Nam factū corp⁹ xpi uires corp⁹ sub
dignē cōstantis auget. cōfortat. et p̄ficiat
tu uitam p̄stat. similitate roborat. purita
tem castitate fortitudine inducit et dotat
munerib⁹ sacris. leuitate corp⁹ firmat. ut
patet de ml̄tis q̄ diu uicēuūt ex sola cō
muniōne eucaristie et de eis q̄ leuabatur
a t̄ra plucibus tubis nulli p̄p̄o inuā cō
poreo sustētaculo. **C**ū uires aīe accendūt
ad feruore crescit fides spes renouat et no
uū lūmē diuine ueritatis intellectu gōditur
Sic ergo hō in deū trāssit. Et sicut xps in uisibili
uāens contulit mūdo uisib⁹ grē s̄m
illud. **J**oīs. p̄. **H**erā et ueritas p̄ ihm xpm facta
ē. Ita in hōiem sacramentalit uāens uita grāe
opat s̄m illud **J**oīs. vi. **Q**ui manducat me m
uit p̄t me. **U**nde et acillus dicit. **U**uificatiū
dei ubū uniens seip̄s p̄tē carnū fecit ipsam
uiuificatiū. **D**etebat ei eū nris quodāmodo
p̄nā corp⁹ p̄factū ei⁹ carnū ē et p̄ciosum
sanguinē quē accipim⁹ in benedictione uiu
ficatiua et in pane et in uino. **T**ertio. rē
ē aīe letificatiua. **U**n̄ psalmista dicit. **J**usti
epulent⁹ et exultēt in uis̄p̄tū dei et delecten
t̄ in leticia. **C**ū ei maxime p̄p̄tū sit amicitiae
uiuere p̄nitas ut p̄hus dicit. **x**. ethicoz.
Ideo xps sui p̄sentia corp⁹ alle electis suis re
p̄mittit in p̄mū. **M**athei. xxiii. **U**bi fuerit

corp⁹ illis congregabūt et aſſe. Interim tamē
 nō ſui preſentia corpali in hac peregrinatio-
 ne deſtituit ſed p^{re}ſentia corpis et ſangu-
 nis ſui ſpūaliter eos ſibi coniungit i hoc ſac-
 ramento. Vñ ipſe dicit. Jo. vi. Qui mandu-
 cat meā carnē et bibit meū ſanguinem
 i me manet et ego i eo p^{ro}pter qd iſtū ſacramē-
 tū ē maxime caritatis ſignū et n^{ost}re ſpei
 ſublevamētū ex tā ſimilitudine quictate xpi
 ad nos. ps. Introibo ad altare deū ad deū
 q^{ui}leſificat. u. meā. Quarto q^{ui} ē habitual
 caritatis actuatiu⁹. Pā hoc ſacramētū offert g^{ra}-
 tiam ſpiritualit^{er} tū virtute caritatis. vñ. da-
 ma. opacat hoc ſacramētū carboni que vſuſ
 vidit. Iſue. vi. Carbon enim ſimplex lignū nō ē.
 ſ^{ed} vniū igni. Ita et panis v^{it}uatiōis nō ſimplex
 panis ē ſ^{ed} vniū diuinitati. Dicit aut^{em} gregorius
 dicit in omelia. pentecost. Amor dei nō ē otio-
 ſus. opacat enim magna ſi eſt. Et ideo p^{ro}pter hoc ſac-
 ramentū q^{ui} tū eſt ex ſua virtute nō ſolū habitus g^{ra}-
 tie et v^{it}utis cōfert. ſ^{ed} etiā excitat in actum.
 ſm illud. ij. corin. iii. Caritas xpi regit nos
 et inde ē q^{ui} ex virtute hui⁹ ſacramenti nū ſpū-
 alit^{er} reficit p^{ro}pter hoc q^{ui} nūa delectat^{ur} et quoda-
 modo inebriat^{ur} dulcedine boitatis diuine.
 ſm illud. Cant. v. Comedite amia et ieba-
 ami cariffimi. Et ps. Impinguati in oleo
 caput meū et calyx meus iebrians q^{ui} p^{ro}ſe-
 ruis ē. Quia ē ſacramētū opacat ſm ſilitudi-
 nem p^{ro}pter quā ſignit ideo p^{ro}pter quāda ſilitudine
 dicitur q^{ui} in hoc ſacramēto corp⁹ xpi offert^{ur}
 p^{ro} ſalute corporis et ſanguinis xpi p^{ro} ſalute

aiē quous utramq; ad salutē utrausq; operet; ai-
sub utroq; sit totus xp̄s. Et licet corp⁹ nō sit i-
mediatā sibiētū gr̄e ex aiā tñ redūdāt qdā
effēs gr̄ie ad corpus dū in p̄senti exhibem⁹
mēbra nra. acmā iustitiae ad fruētū dō
Et d̄ iō. vi. et in futuro corp⁹ nōm forietur
in corruptionē et gloriā aiē. **Quinto.** qd
ē etiā gloriē collatiuus. In hoc ē sacmētū qd
siderant; duo. **Primo** id ex quo habet effm̄
s; ip̄e xp̄s p̄tenti⁹ et passio ei⁹ cōsentiā. **Secū-**
do id p̄ qd habet effm̄. s; usq; sacmēta et sp̄eti-
es cuius q̄tā ad utriusq; operat; huius sacmē-
to qd causet adoptionē gloriē et uitē etiē.
Nā ip̄e xp̄s p̄ suā passionē aperuit nob; ad-
tū uitē etiē. s; illud hebre. ix. **Novi** tes-
tamenti mediator; et ut morte iūcedente qd
uocati sūt exp̄missionē accipiunt et etiē
hereditatis. **Unde** et in forma huius sacmē-
mēti d̄. **Hic** ē calix sanguis mei noui et
etnū testamēti. et iōis vidit; **Si** qd mā-
ducauerit ex hoc pane uiuet ietnū. **Sicut**
etiā refectio spūalis tibi et unitas signifi-
p̄ sp̄es panis et uini habent qdē i p̄senti sed
imp̄fctē. p̄fctē aut; in statu gloriē. **Quā** tūq;
dicit sup̄ illud. iōis vi. **Caro** mea uere ē
tibi. **Cum** tibi et potu id appetūt hoies
ut nō esuriant neq; stiant. hoc uē non
p̄stat; nisi iste tibi et potus qd eos a qbus
sumūt imortales et incorruptabiles faciat. i
in p̄senti s̄tōz ubi pac; erit et unitas ple-
nā atq; p̄fctā. **Et** sicut passio xp̄i et tūq;
uirtute hoc sacmētū operatur est quidē

79

causa sufficiens glorie nõ in ita q̄ statim per
ipsam introducunt in gloria. s̄ oportet ut simul
prius opaciam̄ ut postea sil̄ glorificent. ut di.
no. um. Ita hoc sacramentũ nõ statim nos in
gloria introducit s̄ dat nob̄ virtutẽ p̄ueniendi
ad gloria et ideo viaticũ d̄. In r̄ figurã legi.
ij. Regũ. xix. q̄ Helias q̄ medit̄ et bibit et am-
bulauit et fortitudine cibi illius. xl. diebus et
xl. noctib⁹ usq; ad montẽ dei oreb. Et sicut
passio xpi nõ habet effm̄ i hys q̄ se ad eam
nõ hnt ut debent. Ita et p̄ hoc sacramentum
nõ adipiscunt gloria q̄ m̄derent ipm̄ suscipi-
unt. An ag⁹. dicit sup̄ ioh̄s. expones alia
vba aliud ẽ sacramentũ aliud virtus sacramenti.
Alia de altari accipuit et accipiẽdo mou-
unt. Namẽ ergo celestẽ sp̄ualit̄ manducare
ẽ inobediẽtia nõ altari apportare. vñ non
ẽ m̄uã si illi q̄ inobediẽtia nõ seruiunt effm̄
hui⁹ sacramenti nõ cõsequit̄ p̄tẽ etnã glo-
ria. **P**ertõ q̄ ẽ p̄tẽ mortalis cõmissiuis
vitiis enĩ hui⁹ sacramenti potest cõsiderari
duplicit̄. **U**no modo s̄ in se et sic hoc sac-
ramentũ habet virtutẽ ad emittendũ quicũq;
p̄tẽ et passione xpi q̄ ẽ fons et causa re-
missiõis p̄ccõr. **A**lio modo potest cõsi-
derari p̄ opacionẽ ad eũ q̄ recipit hoc
sacramentũ p̄tẽ i eo iucit̄ vñ nõ iucit̄ ipedi-
mentũ p̄cipiendi hoc sacramentũ. **Q**uicũq; aut̄
habet cõsuetudĩ p̄tẽ mortalis habet in se im-
pedimentũ p̄cipiendi effm̄ hui⁹ sacramen-
ti eo q̄ nõ ẽ quiescens susceptõr hui⁹ sacramen-
ti. **T**ã q̄ non vult sp̄ualit̄ et ideo ita nõ deb̄
sp̄rituale nutrimentũ suscipere qd̄ nõ est

aiē ipius utrumq; ad salutē utriusq; operet; ai-
sub utroq; sit totus xp̄s. Et licet corp⁹ nō sit i-
mediatā sibiectū gr̄e ex aiā tñ req̄uidat q̄dā
effēs gr̄e ad corpus dū in p̄senti exhibemus
mēbra nra. acmā iusticie ad suuendū deo
ut d̄. iō. vi. et in futuro corp⁹ nōm s̄rctetur
in corrupcionē et gloriā aiē. **Quito.** q̄
ē etne gloriē collatiuus. In hoc ē sacmētū q̄
siderant; duo. **P̄mo** id ex quo habet effm̄
s. ip̄e xp̄s p̄tens et passio ei⁹ cōsenti. **Secū-**
do id p̄ q̄d habet effm̄. s. vsq; sacmēta et sp̄eti-
es eius q̄tū ad utriusq; op̄etū huius sacmē-
to q̄ causet adopcionē gloriē et uitē etne.
Nā ip̄e xp̄s p̄ suā passionē aperuit nob̄ ad-
itum uitē etne. s. illud hebr̄e. i. Noui tes-
tamenti mediator ē ut morte itcedente q̄
uocati sūt exp̄missionē accipiunt etetne
hereditatis. **Unde** et in forma hui⁹ sacmē-
mēti d̄. **Hic** ē calix sanguis mei noui et
etni testamenti. et iōis vj dicit. **Si** q̄s mā-
ducauerit ex hoc pane uiuet ietnū. **Silit**
etiā refectio sp̄ualis tibi et vnitas signifi-
p̄ sp̄es panis et vini habent q̄dē i p̄senti sed
imp̄fctē. p̄fctē aut̄ in statu gloriē. **Quā** aug⁹
dicit sup̄ illud. iōis vi. **Caro** mea uere ē
tibi. **Cum** cibo et potu id appetit hōiēs
ut nō esuriant neq; sitiant. hoc uē non
p̄stat nisi iste cibo et potus q̄ eos a q̄bus
sumit imortales et incorruptabiles facit. i.
in p̄a aiāte s̄ctōz ubi pax erit et vnitas ple-
na atq; p̄fctā. **Et** sicut passio xp̄i et tui⁹
uirtute hoc sacmētū operatur est quidē

causa sufficiens glorie nō tñ ita ipstatum per
 ipsā introducā in gloriā. s̄ oportet ut simul
 p̄us opariā ut postea sil gloriā. ut di-
 cō. um. Ita hoc sacramētū nō statim nos in
 gloriā introducit s̄ dat nob̄ virtutē p̄ueniendi
 ad gloriā et ideo viaticū d̄. In r̄ figurā legi.
 in. Regū. xii. q. Helias q̄ medit̄ et bibit et am-
 bulauit et fortitudine abi illius. xl. diebus et
 xl. noctib⁹ usq; ad montē dei ozeb. Et sicut
 passio xpi nō habet effm̄ i hys q̄ se ad eam
 nō hnt ut debent Ita et p̄ hoc sacramētum
 nō adipiscūt gloriā q̄ m̄derent ipm̄ suscipi-
 unt. In ag⁹. dicit sup̄ iōes. exponēs illa
 v̄ba aliud ē sacramētū aliud virtus sacramēti
 Illa de altari accipit et accipiendō mori-
 unt. Nam̄ ergo celestē spūalit̄ manducare
 ē inordinatū nō altare apportare. vñ non
 ē mutū si illi q̄ inordinatū nō seruiant effm̄
 hui⁹ sacramēti nō q̄sequit̄ p̄tō etnā glo-
 riā. **S**ecūdo q̄ ē p̄tā mortalis emissiuus
 virtus etiā hui⁹ sacramēti potest q̄siderari
 dupliciter. **U**no modo s̄ in se et sic hoc sac-
 ramētū habet virtutē ad imittendū quēcūq;
 p̄tā ex passione xpi q̄ ē fons et causa ce-
 missiois p̄ccōz. **A**llo modo potest q̄si-
 derari p̄ opationē ad eū q̄ recipit hoc
 sacramētū p̄t i eo iucit̄ et nō iuenit ip̄edi-
 moriū p̄cipiendi hoc sacramētū. **Q**uicūq; at
 habet q̄sacētā p̄tā mortis habet in se im-
 pedimentū p̄cipiendi effm̄ hui⁹ sacramēti.
 Et eo q̄ nō ē quēciens susceptōr hui⁹ sacramēti.
Ali q̄ non vult spūalit̄ et ideo ita nō deb̄
 spūrituale nutrimentū suscipere qd̄ nō est

nisi uiuentis. **C**ū q̄ nō potest unū x̄p̄o q̄d
fit p̄ hoc sac̄m̄tū dū ē in aff̄ctū peccandū
mōrtalit̄. Et ideo ut d̄ i l. de ecclesiasti-
cis dogmatib⁹. Si mens in aff̄ctū peccā-
di ē. quāt̄ magis eucaristie p̄ceptione q̄
p̄uificet̄. Vñ hoc sac̄m̄tū i eo q̄ ipsum
p̄cipit cū cōsciētiā peccāi mōrtalis nō opa-
tur remissionē peccāi mōrtalis s̄m̄ aliud. p̄
Corin. xi. Qui manducat et bibit idigne
iudiciū sibi manducat et bibit. **S**up̄ q̄
dicit gl̄s. q̄ ille manducat et bibit idig-
ne q̄ in carmine ē ul' iracundie cōdit et
talit̄ manducat et bibit sibi iudiciū
et dāpnationē. **P**otest tamen hoc sac̄m̄tū
operari remissionē peccāi. **U**no mō-
dō p̄ceptū actu. s̄ voto sicut cū q̄s p̄mo
iustificat̄ a peccāo. **A**liomodo etiā p̄ceptū
ab eo q̄ ē in peccāo mōrtali cōstātiā et af-
fectū nō habet. **F**orte ei p̄mo nō fuit cō-
fessus. s̄ deuote et reuerent̄ accedens. p̄ hoc
sac̄m̄tū cōsequit̄ur gratiā caritatis q̄ cōtra-
tionē p̄ficiet et remissionē peccāi. **D**epti-
mo ip̄e peccāi venialis deletulus. **I**n hoc
sac̄m̄tū duo possūt considerari s̄z ip̄-
su sac̄m̄tū et res sac̄m̄tū et ex utroq̄
habet uirtutē ad remissionē venialit̄m
peccāoꝝ. **N**ā hoc sac̄m̄tū sumit̄ sub specie
cibi nutritiōis. **N**utrim̄tū aut̄ cibi ne-
cessariū ē corpori ad restitucandū id q̄d
quotidie depōit̄ p̄ caloris naturalis na-
turalis depāscētiā. **S**p̄itualit̄ aut̄ q̄
tōtū i nobis aliq̄d depōit̄ ex calore con-
cupiscentiē p̄ peccāi venialit̄ q̄ dimittit̄

et sacramentū. In q̄tū offert̄ habet cōne sacri
fici. In ip̄tū sumit̄ habet cōne sacri. Sed
effectū facenti habet in eo q̄ sumit. Effectū
aut̄ sacrificij habet i eo q̄ offert̄ ul̄ in illi p̄ q̄
b̄ offerit̄. In ip̄tū ē sacramentū habet effm̄ du
plicat. Uno mō dicitur ex vi sacenti. Alio
mō ex q̄dā ḡuitantia. Ex vi sacenti habet
illū effm̄ ad quē ē institutū. sc̄. ad spiritū
alī nutriendū p̄ unione ad xpm̄ et ad m̄
breuius sicut et nutrimentū vnu nutritio
Sed q̄ h̄ vnitas sit p̄ caritate ex cuius fecit
de aliq̄s ḡsēt̄ t̄missione nō solū culpe s̄
etiā pene. Inde ē q̄ ex ḡsequenti p̄ q̄dā
ḡuitantia ad p̄cipalem effm̄ h̄ ḡsēt̄
remissione pene nō q̄dē totus s̄ s̄d̄m̄ modū
sue duocōis et feruoris. In ip̄tū vero ē sacri
ficiū habet vnu satisfactiū. Sed in satisfac
tione magis attendit̄ affm̄ offerentis q̄ p̄
tatis oblatōis. vñ et dñs dixit luce. xii. de
vidua q̄ obtulit duo etiā q̄ plus oib̄ misit
q̄uis ergo hec oblatō ex sui q̄tate suffi
ciat ad satisfaciendū p̄ omni pena. tamē
fit satisfactō illis p̄ q̄b̄ offerit̄ ul̄ etiā of
ferentib̄ s̄m̄ q̄tate sue duocōis et non
p̄ tota pena. Detimo q̄ ē vnus et de
ficiis sumētib̄ et nō sumētib̄ p̄ntibus
et nō p̄ntib̄ p̄fectiuis. In q̄tū ē in hoc
sacramento t̄presentat̄ passio xpi qua xp̄s
se obtulit hostiā deo. ut dicit̄ ep̄he. y. ha
bet cōne sacrificij. In ip̄tū vero in hoc sac
ramento tradit̄ inuisibilit̄ grā sub visibili
sp̄e habet cōne sacenti. Sic ergo hoc sac
mentū sumentib̄ q̄dem p̄dest p̄ modū sa

cimenta et p modū sacrificij. q. p oib' sumentibus offerat. Dicit' ē in canone missę quotat' se hanc altaris participatione sacro sanctu filij tu corpus et sanguinē suscepimus omni benedictioe celesti et grā impleam'. Sed alijs q nō sumit pdest p modū sacrificij in pntu p salute ipsoꝝ offerat. Unde et i canone missę dicit'. Memento dñe famuloꝝ famularuꝝ tuarum p qb' tibi offerimus ul' q tibi offerit hoc sacrificiū p se suis q oib' p redemptione carazū suarū p spe salutis et incolumitatis sue Et utramq' modū dñs exprimit dicit'. Math. xxvi. Qui p vobis. s. sumētib' et p mltis. s. alijs effunde i remissioe pccoz.

Quarto tunc xp̄i ē vere abus viatorū Triplex
 etū tempus considerat hoim indigentiam
 refectioe. Primo tempus pteriti
 et sic indiget xp̄o velut agno in sacrificiū
 qm hoc sacramētū respectu pteriti ē vme-
 moratiuū dñice passiois q̄ fuit verū sacra-
 ficiū. Utet aut agnus paschalis fuerit pre-
 apua figura huius sacramēti q̄tū ad passi-
 onē xp̄i que representat p hoc sacrificiū
 et ideo semel tantū i āno celebrat sume-
 bat. q. xp̄s semel tm̄ mortuus ē et p̄ h̄
 ecclā ecclā sel' tm̄ in āno celebrat memo-
 riā passiois xp̄i. tamen in hoc sacramēto
 dicitur nobis memoriale xp̄i p modum
 ab i q̄ quotidie sumit' et ideo h̄tū ad hoc
 signatūe p māna qd̄ quotidie dabatur
 ip̄o in deserto. Secūdo tempus p̄ntis
 sic indiget re huius sacramēti. s. cōione
 qm hoc sacramētū respectu p̄sentis est

significatiuū etiaſtate vniūſ cui hoīes aggre-
gunt & ſic noīat cōmūio vl' ſingulis dicit eū
damas. libro. iij. ſententiā ſuā qd' cōmūio
q' p' ipſū ſiācūm xpo & q' p' ap' p' am' q' carnet
deitate & q' ſiācūm & vniūm adiuūcē p' ipſūm

Tercio temp' futuruū & ſic indiget homo
effū h' ſiācūm. ſ. grā qm hoc ſiācūm & p' ſi-
gūmū ſiācūm oīs dei q' erit p' cōmū & ſic d' vīa
tū q' p' bet nob vīa illuc p' uēdendi et ſcōm
d' eukariſtia. & bona grā q' v' d' rō. m. Gm
dei vita eēna. **Del** q' v' erit cōmūet xpm q' eūle
nus grā. **Dicit** etiā m greco methalipſis. &
aſſūptio q' v' damas. dicit p' hoc filij dei
cō aſſūmimus et ſic d' hoſtīa ſalutaris q'
cōmūet ihm xpm **Ephē. v.** In vīatores at
vōcatos ad hanc cōſecōnē & q' d' u' p' d' ſi-
fēcā q' in lu. xij. nō ſur vbi d' hō q' d' am
& xps ſeat cenā magnā. & iſtū ſiācūm
illud et vōcavit mltos. p' mo q' d' p' p' ap' p'
cōpellunt. **Quā** ſcōm d' u' ſiācūm eēna d' u' ſi-
cūm hoc ſtatuta emāuerunt **In** p' m' tūa
eī eēna qm mag' u' i' gēbat d' u' o' ſiācūm
ne ſtatutū ſuit ut fideles quotidie cōmū-
nicaret **Un** **Anacleo** papa dicit ut habet
de cōſecratiōe. diſtinctiōe. n. **Post** p' actam
cōſecōnē oēs nōcent q' nōlāt eccleſiaſtias
carere limib' ſic eī et apli ſtatuerunt et ſiā
cōna tenet eēna **Postmodū** v' u' d' u' m' u' o'
fidei ſuore. **fabian'** papa indulſit ut ſi nō
ſcēp' cū ſaltē t' in i' nō oēs vōcent. ſ. in
paſca in penthecoſte in natūite d' m'. **Bo-**
ther papa etiā in cenā d' m' dicit eſſe cō-
candū ut d' ibidē **Postmodū** v' u' p' u' q'

tatis abundanciam refrigerante caritate
 multorum statuit. Innotuit tamen ut saltem
 sel i anno. sis. in pascha fideles coirent ut
 dicitur de penitentiis et remis. ca. Qis. Co-
 sulit tamen in li. de ecclesiis. dog. oib' diebus
 unicas dicendum. Detudo quoniam expel-
 lunt. sis pastores. Duplex est res huius sacramenti
 Una quae signata et contenta. s. ipse christus. Alia
 autem est signata non contenta. s. corpus christi
 mysticum quod est societas sanctorum. Quia ergo
 hoc sacramentum sumit signat ex hoc ipso se
 esse christi unitum et membris eius incorporatum
 quod fit per fidem sortem quam nullus habet cum peccato
 mortali. Et ideo quicumque cum peccato mortali
 hoc sacramentum sumit falsitate in hoc sacrame-
 to committit et ideo iuratur sacrilegium tamquam
 sacramenta violator et propter hoc mortaliter peccat.
 Et istud peccatum in quibusdam est gravius si quis ex actuali
 contemptu cum conscientia peccati ad hoc sacramentum
 accedat. In quibusdam vero minus grave. s. si quis
 quodam timore ut non deprehendatur in peccato cum
 conscientia peccati ad hoc sacramentum accedunt.
 Tertio quodam expellunt. s. non ita debet cum
 veste nuptiali. Et primo tanquam infidelis. Cum
 et caritas sit vestis nuptialis cum qua debe-
 mus accedere ad hoc sacramentum ideo peccatum
 infidelitatis quod funditus separat hominem
 ab ecclesie unitate maxime reddit ipsum ineptum
 ad susceptionem huius sacramenti quod est sacramen-
 tum ecclesiasticae unitatis quoniam in forma sacramen-
 ti huiusmodi mysterium fidei ideo si infidelis suat
 species sacramentales non manducant sacra-
 mentaliter quia non utitur eo quod accipit ut sa-

cramento sicut simpliciter cibo nisi forte infidelis
intederet tempore id quod etiam offert licet non
haberet fidem veram cum aliis articulis vel
cum hoc sacramentu. Secundo maculatus
sacerdos. In iero. in quodam epistola dicit. Quod ubi
cum scimus quod ad altare cum domino fabularis. Sic
sacerdos dicit deinceps quod cum eis labijs filium
dei oscularis quibus osculatus es filium meretricis.
Quidam osculo filium hominis dicit. Et super illud ps.
cxv. cy quod manducavit et bibit indigne iudicium
sibi manducavit et bibit. dicit glo. Indigne man-
ducavit et bibit quod in crimine est vel irreverentia fitat.
Et io. xx. dicit ipse magda. Noli me tangere.
Nondum est ascendi ad patrem meum. s. in corde tuo
per dominum fidei forte. Tertio sordidus et ex-
communicatus. Quia non recte est etiam offerunt sacri-
cium quoniam est etiam non est spirituale sacrificium
vel veritate factis et cum sint ab eorum unitate
separati orationes eorum efficaciam non habent dicit enim
Aug. libro. 2. contra perennevanum quod etiam
etiam catholicam non est locus veri sacrificii. Et
leo papa dicit ut habet per. q. 1. Alibi quod in
etiam quod corpus christi est nec verum sunt sacrificia. nec
tanta sacerdotia. Quarto degradatus. Quia sacer-
dos si per sententiam etiam sit excommunicatus ordinis pri-
vatus redditus est impotens ad sacrificium offerendum.
hoc autem dedit sibi in detrimentum spiritualis
fructus. quoniam degradatus auferit excommunicatus quasi im-
petium ademptus. Quinto peccator manifestus
ut publicus usurarius et raptor publicus
quod dominus precepit. mathe. vii. Nolite scire dare
canibus. maxime autem dicitur canibus scire cum
hoc sacramentu datur hys peccatoribus manifestis per

euidenciā facta Sexto hystro & magus
 Unde aprianus scribit ad quēdā Pro dilectōe
 tua consulendū me existimasti quid vident
 de hystroib⁹ et mago illo q̄ apud vos cōstitū
 tus adhuc i gratia sue decore pseuerat. an
 talib⁹ sacra cōmunio cū ceteris xpianis de
 beat dari Puto nec maiestate diuine nec
 euangelice discipline cōgruere ut pudor
 et honor eccē tā turpi et infami cōtagione
 fedet. h̄ ille. Ead̄ incantatores. diuini. sort
 legi. anoli. expellunt a sacra cōmuniōne. ni
 si resipuerint tūc enī poterūt uicere Unde
 in consilio cartaginensi legit. Scenias
 atq̄ hystroib⁹ ceterisq̄ h̄modi psonis vel
 apostatis p̄sib⁹ ad deū reconciliatio non
 neget. Septimo fornicator. q̄cubinari⁹
 et pollutus. tales ei sumentes corp⁹ xp̄i cō
 parant̄ uide xp̄m osculanti q̄ntū ad plinu
 omē cūminis q̄ utraq̄ ex signo caritatis
 deū offendunt. Unde Jeronim⁹ dicit sup
 matheū Si panes p̄ois ab hys q̄ uxores
 tetigerant comedi nō poterant q̄tōgis
 panis q̄ de celo descendit nō potest ab hys
 q̄ cōiugalib⁹ paulo ante hēserē amplexib⁹
 contangi. Et leuita. xv dicit. Dur a q̄cūq̄
 fuerit semen coitus imūd⁹ erit usq̄ ad ves
 peram. Et deut. xxi. dicit. Si fuerit inter
 vos hō q̄ nocūto pollut⁹ sit sopno egrediet̄
 extra castra et nō tueret̄ priusq̄ ad uesp̄a
 lauetur aqua. Octauo hōiadio inolu
 tus Nā si sopnū hōiadij puenit ex causa
 q̄ ē p̄am mortale ipedit a sūptione huius
 sūmēta tōne sue cause q̄ maxie apparet

Ihonuadio volatano nō sic autē in casuali
dono prius abas. Dñ aug⁹. li. iij. respōsionū
ad Januariū dicit. placuit spūtu sctō ut i ho
norē tanti sacmēti prius. i os xpī dñicū
corp⁹ intret q̄ teter tibi. Et hoc ē apt periti
lū vomitus et ebraetas q̄ q̄ncq̄ ɔtingunt ex hō
q̄ hoīes inordinate tibi vtuntur sicut et ap⁹
tolus dicit. i. corū. xi. Alius q̄dem esur. ali⁹
aut ebrus est. Itaq̄ cū conuētus ad mandu
candū. s̄. corp⁹ dñi inuicē expectate. Si q̄s
aut esurit domu māducat. Sup quo dicit glō.
Si q̄s esurit et ipatens nō vlt expectare alios
domu māducat suos abos. i. pane freno paspat.
n̄ post eucturistā sumat. Hecus ē de ismus.
Decimo iaciligrosi q̄ ihonestates cōmittat in ec
clesia scdm illud. p. corū. xi. Nūquid domos nō
habētis ad manducandū et bibendū. Vt et
clesia dei cōdemnitatis et q̄funditū eos q̄ nō hnt
Undecimo odiosus q̄ aliu ūquo odio despi
at. xpūs ei q̄ ē res h⁹ sacmēti caritate peric
i sumete. qm ex caritate seipsū p̄ obtulit in
sacrificiū et nob se p̄buit i sacmētū ideo dicit
p. corū. xi. Cōuenientib⁹ vob in vnu. s̄. locum
ecce si aīo dissentientib⁹ iā nō ē dñicā cenam
manducate. Peccati ei sic indigne sumēū
xp̄m i hoc sacmēto q̄pant p̄ro occidēū
xp̄m. Dñ sup illud. Quicūq̄ manducat p̄
nē vel biberit calicē dñi indigne reus erit cor
poris et sanguis dñi dicit glō. i. ac si xp̄m oc
ciderit puniet. p̄fert enī xp̄m i mēbris suis. Actū
ij. Saule saule qd me p̄secas. Duodecimo
usu rōnis puat⁹. Eade ei rō ē de pueris tēnē
natis q̄ de amentib⁹ q̄ nūq̄ habuerūt usū rōis.

Vñ talib9 nō sūt sacra mysteria danda. Requirit
 ē qd aliq9 ad hoc sacram. intū cum deuotione et
 pcedenti sui examinaaone accedat s̄m illud p̄
 corā. n. Probet aut seipsū hō et sic de pane illo
 edat et de calice bibat s̄ hō nō p̄t ēē i hys q̄ carēt
 usu rōnis. Nec tñ per hoc dēmentū aliquod sa-
 lutas patiunt. dicit enī aug9 scribens boīfatio.
 Tunc un9 q̄st9 fidelū corpus et sanguis dñi par-
 ticeps fit. s̄ spūalē qm̄ in baptisate membrum
 corporis xpi. efficit. Deāo tñ a demōe uexant9
 Acceptay ēi q̄ argumū dicit et furiosi i q̄b9 nōd
 ē vis demonis exanctā q̄ uiget in eis tñ corpora
 lē. ab imūdis spūitib9 uexant9 nō ē hō sacmētū
 exhibendū. q̄ in eis nllā p̄cedit mentis deuotio
 Di aut aliqñ eēt mentis rōpotes et apparet in eis
 aliq̄ mentis hō sacenti duotio nō est eis hō sac-
 entum negandū Vñ cassian9 dicit. Eis q̄ ab
 imūdis uexant9 spūitib9 rōione sacrosimētā
 a senorib9 nris nūq̄ meminim9 iudicium.
 Petimo q̄to ad aliā spēm uidendā eleua-
 ty Di ei miraculose corp9 xpi i altari sub spene
 raris appareat aut sanguis sub spē sanguinis
 nō est sumendū dicit enī Jeroni9. sup leuiticū
 de hac q̄dē hostia q̄ in xpi q̄memoratiōe mira-
 bilis fit de illa uero quā xps i ara rōtis obtu-
 lit s̄dm se nllī edere licet. Contingit ē tñq̄ tale
 miraculū nō ueritate fidei q̄pbandā. Exēplū
 Sacerdos qdā ueniens bolsennam oppidū nō longe
 distans ab urbe veteri in q̄ ciuitate. Urbanus
 papa q̄to cū curia ifidebat dū celebraret mys-
 sam int̄ uba q̄secōis dubius in fide. uisibilis
 uidit hostiā in forma pietatis et sanguinem
 sup effluere in calice. Cum aut cooperiret tū

corporali apparuit fœ pietatis in singul' parub⁹
corporal' Cui⁹ nō sit occultare valeret. cunctus
ē iplo assistenti miraculū patefacere. Qd ut
iplo cōpant subito puenerunt urbē veterē nūc
tes romano pontifia mirabilia h⁹ facient. In
pente aut curia p summū pontificē deliberatū
ē qd festum corpis xpi p vniuersam etiā celeb
ret. Imposuitq; sancto thome de agno nā ordi
nis p̄dicatorū ut officiu de corpore xpi v̄ficeret p̄m
vsu om̄m etiā qd et fecit In cō rei testimoniu
ī facie etiā bolsene depictū ē miraculū sacerdotē
celebrantis post depictū ē sancto thōs sedens in
cathedra circumstante curia h⁹ facient officiu
dicans vltimo dicitur ē r̄uatus alloquēs san
thomā. corā eo genuflexū ⁊ dicens bñ scripsisti
de me thoma. ⁊ ideo etiā hoc festū celebrat.

Quinto caro xpi est vere ab⁹ q̄ph̄onfor. h
autē erit qm̄ xps se hoīem glorificatū et ver
dei filiū collecta oī multitudine sanctorum
in corpib⁹ et spirib⁹ glorificatis ī fine mūdi
ostendet. ut ipm̄ videant oēs sicut est. s̄. in di
uinitate et humanitate glorificatū. In hac re
nā sunt q̄tuor. Prō loco altitudo. ysaie.
lvm. ca. Plāberis sup̄ dño et substollā te sup̄
altitudinē t̄re et cūbo te hereditate iacob
p̄ris tui. Nam dñs loquēs de gnesturis serū
in celo altissimo ait p̄r. Job. xvij. Ait s̄s de
disti m̄ volo ut ubi ego sū et illi sint mecum
ut videant claritatē meā t̄i dedisti m̄. Sed hāc
vidē ē hoc facientū sumere. Secundo. loci
latitudo. Baruch. iij. ca. O ysihel magna ē
dom⁹ dei et ingens locus possessiois ei⁹ magna
et nō habet finem exrelsus et immens⁹

nbale

Tercio loca pulchritudo. *Expositio. xij. ca.*
 Species celi gloria stellarum. v. angelorum et hominum
 bonorum. Daniel duodecimo m. Qui ad iusti-
 tiam erudiunt plurimos erunt quasi stelle in petu-
 as eternitates. Alio ei pulchriores erunt ille
 stelle rationales celo empirico infixe que sunt hee
 males in firmamento dispositae. *Quo man-*
sionum multitudine. Jo. xiii. ca. In domo patris
 mei mansiones multae sunt. Et ysai. xlv. ca.
 Et faciet dominus exercituum in monte hoc sibi pulvis
 conuulsum pinguium. conuulsum vindemiae. pinguium
 medullatorum. vindemiae defecate. Et precipita-
 bit in monte isto facie vituli colligati super
 oes populos et telam quam orditus est super universas
 nationes precipitabit mortem in sempiternum.
 Et auferet dominus deus omnem lacrimam ab oculo facie
 et opprobrium populi sui auferet de universa terra.
 In hac terra caelesti apponentur quatuor stulae.
 Primum stulum erit auro christi glorificata et hoc
 sensu exteriori precipitatur. Nam bonum et gloriosum
 erit videre oculo corporali glorificato christi
 tatem glorificata. *Job. xii. ca.* Quae visus
 sum ego ipse et oculi mei conspectui sunt.
 Secundum erit aera christi ab omni penalitate
 in resurrectione liberata et hoc precipiet oculi
 lo intellectuali. Tertium erit gratia spiritus sancti
 qui ipsius christi aera secundum omnem plenitudinem
 fuit impleta et hoc erit optimum videre in eam gratia
 consummata lumini alacori. Quartum erit
 ipsius christi diuina natura humanitati unita
 et hoc erit super optimum quod qui videbit eum
 videbit patrem ipsum generantem videbit et
 spiritum sanctum ab utroque procedentem. *Jo. xiii. Philippe.*

q̄ uidet me uidet et pat̄m. De hac cena dicit hest.
.i. ca. Assuerus rex in āno ip̄er̄y sui fecit grande
cōuiuuiū cūctis p̄ncipib⁹ et pueris suis ut of-
tenderet diuicias glorie sue nillo tempore. s̄is
centū octoginta dieb⁹ p̄ hūc regem signatur
x̄ps q̄ tempore legis gr̄e qd̄ ē t̄m̄ faciet maḡ
nū quuuiū s̄is ec̄ne dulcedinis oib⁹ s̄as quod ē
gloriosū d̄signatum p̄ centū et erit in octaua
d̄surrectiois generalis oim̄ designata p̄ numer⁹
octogenariū.

Sexto t̄m̄o x̄pi est uere ub⁹ catholicorū
De quib⁹ dicit. Apoc. xix. ca. Beati
q̄ ad cenā nuptiarū agni uocati sunt.
H̄c cena fuit figurata p̄ nuptias factas in
chana galilee ut d̄r̄ Jo. p̄. Chana īsp̄tat
zelus. galilea t̄n̄smignatio Et x̄ps p̄pter zelū
et infinitā caritatem instituit sacramentū corp̄is
et sanguis sui ubi panis et uinū t̄n̄smignat
de una s̄b̄stantia in aliā. p̄ s̄a. Zelus dom⁹
tue q̄medit me. i. q̄mestabile fecit. et io. xiii.
ca. d̄r̄. Cū dilexisset suos q̄ erant i mundo i
finē dilexit eos et cena facta. sup̄ quo Aug⁹
d̄r̄. r̄sp̄osionū ad iuniarū dicit. Balua
tor n̄r̄ q̄o uehementi⁹ q̄mendaret mysteriū
ill⁹ altitudinē ultimū h̄o uoluit ifigere cor-
dib⁹ et meore discipulor⁹ a q̄b⁹ ad passio-
nē distressurus erat. Propterea dicit disti-
pulis suis. Lu. xvi. ca. D̄sidero d̄sideraui
h̄o pascha manducare uobiscū q̄si dixeret.
Ad manducandū uobiscū non me induxit fa-
mis aut sitis anxius appetitus s̄ imese ca-
ritatis affectus ut p̄ hanc finalem q̄mestuo-
nem sitis memores dulcedis quā ad uos ha-

bui p quā vobiscū comedi me ipsū vobis in
 cibum dedi. meō illū bñ d'caōis mee cū
 pte et spū sancto q̄ vobis in sacramento cō-
 munitū i ut eiusdem bñtudinis etiā vos
 sitis particeps ut sicut nūc in spe ita et i
 nouissimo eadē re edatis et bibatis super
 mensā meā in regno meo. In hac cena no-
 uissima posuit xp̄s suis fidelib⁹ exempla grā-
 dia sanctitatis ut patet. **Primo** fomentū
 sine cōionis. s. cū familiarib⁹ sobrie cōuiuare
 et caro. **Un̄** nō nisi semel trist⁹ an̄ suā passio-
 nē legit p̄tuisse ḡmune cōuiuū et cū pauc⁹
 quos elegerat ab inuicē q̄b⁹ reuelauit misce-
 rā regnū dei. **Secundo** exemplū inine hu-
 miliatōis. **Un̄** Jo. xiii. m̄ dicit. **Exemplum**
 dedi vob ut quēndōdū ego feci vob ita et
 vos faciatis. **Exm** huilitatis on̄dit in pedū
 ablucōe. **genēs. xiii.** **Afferā** paucillū aque
 et lauent⁹ pedes v̄r̄i redestate sub arbore.
 ponā q̄ bucellā panis et cōfortet⁹ cor v̄r̄m
Ista oba q̄ dixit abrahā angelis adimple-
 uit xp̄s in v̄plis qm̄ surgit a cena ponit
 vestimenta sua mittit aquā in peluū launt
 pedes discipuloz et hoc i signū huilitatis
Aug⁹. **Didiamus** fr̄es huilitatē ab excelsō
 faciānt⁹ inuicē huiles qd̄ huilit⁹ fecit excels⁹.
 nō d' dignet⁹ qd̄ fecit xp̄s facē xp̄ian⁹. **T**
ero argumentū sup̄ne dilcōnis. qm̄ corp⁹
 suū et sanguinē sub specieb⁹ panis et vini
 dedit discipul⁹. **In** argumentū dilcōnis cor-
 pus et sanguinē suū dedit amicis. s. fidelib⁹
 in eū credentib⁹ dedit iuuas. s. iude p̄ditō-
 rē nō figuratū s̄ realit. **Un̄. m̄. regū. iii. dia.**

q̄ una mulier alteri dixit. Da uia me dñe mi
ter. ⁊ mulier ista dixit m̄i. Da filiū tuū ut come
dam⁹ eum hodie. Dedi ergo filiū meū et cō
medim⁹. Quia q̄ ei die altera. Da filiū tuū
ut comedam⁹ eū. Que abscondit filiū suū
Mulier p̄cā ē b̄cā v̄go que dedit filiū suū in
abū et potū nature humane ne periret s̄ ha
beret uitā et̄na q̄ sup̄cō xp̄i sub hoc sac̄men
to ordinat⁹ sicut ad finem ad fruicionē patie
ubi angeli eo fruūtur et q̄ ea que sunt ad di
cruant⁹ a fine. inde ē q̄ ista manducatio xp̄i
q̄ eū sumim⁹ sub hō sac̄mento deriuat⁹ ab illa
manducatioe q̄ angeli fruūt xp̄o in patria
ideo d̄ hō manducare panem angeloz q̄ p̄
et p̄ncipalit̄ ē angeloz q̄ eo fruūt in p̄a
specie. secundario ē hoim q̄ xp̄m sub hō sac̄me
to accipiunt. ⁊ natura humana ⁊ mulier q̄
filiū suū contra pactū abscondit. q̄ sensum
suū mortificare contempnit. Rex aut̄ aut̄ mu
lier. Non te saluet dñs. n̄ saluare te possit.
de arca qm̄ de torculari. Non sic respondit x̄.
qm̄ saluat de arca ḡnū tritici se in abū dando
et de torculari de se vera uite sanguine suū
in potū q̄ om̄i p̄bendo. Cetero d̄tamentū
ext̄ne cōhortuōis. Inuitabat enī et exhorta
bat⁹ fideles et catholicos ad humilitatē ad tha
ritatē ad orōem ad adūsoz patientē tollera
tionem ut patet in sermone p̄lixo quem
ad discipulos habuit. Ideo p̄. viij. dicit Iust.
sunt sermones mei nō ē in eis p̄m̄ qd̄ neq̄ p̄
ūsum recti sunt intelligentib⁹ et equi inue
nientib⁹ s̄m̄. Quanto d̄tamentū sc̄at
ne op̄assionis qm̄ in cena turbatus ē sp̄itū

autē

misere uide q̄p̄tens que a sua malitia ro-
 hēbat nō p̄ amorē ip̄m amica uōndo Martha
 xxi. Amice ad q̄d uenisti. modo p̄ pudorem
 ip̄m cōmensale habendo ibidē q̄ intingit ma-
 nū meū in parabside. nō p̄ timorem ei penā
 p̄dicendo ibidem. Ne aut̄ hōi illi p̄ que filius
 hōis edet. nō p̄ obsequiū ei hūilitatis suū
 impendendo q̄m pedes eius lauit. Aug⁹. Non
 dedignatus ē xp̄s uide pedes lauare nūq̄ man⁹
 uidebat in scelere. modo p̄ misterū ip̄m corpe
 et sanguine suo uicando. Vñ xp̄s uida uita
 ut suo corpore sicut ceteros ap̄los aliter ex-
 asperit̄ sup̄sist̄ occasionem peccando. Cūq̄
 Paracletus existens misteriorū q̄s̄ans ē unde
 fit zelus ei⁹ utriusq̄ imanius ul̄ q̄ talis po-
 sito imbutus adyt misteria. tū q̄ audientis
 melior factus nō fuit n̄ meū n̄ bñficiū n̄ ho-
 nore. **Verto monumentū etne p̄ paratōis**
Cum enī oporteat sp̄ orare et nō deficere. Lu-
com. marime tū morte imminente vñ xp̄s instā-
te captione sua auuls⁹ ē n̄ discipul⁹ suis ip̄m
ē iactus lapidis etq̄ postis genib⁹ orabat p̄-
lucius fact⁹ in agonīa q̄bus etiam p̄dixerit
vigilate et orate ne intretis intēptationem
dans nob̄ exemplū ut mortem orōe p̄uenim⁹
Qualit̄ aut̄ catholici habere se debeāt adh̄
fac̄mentum. Sciendū q̄ q̄druplex erit
genus sacrificiorū in ueteri lege. Primum
et papū erat holocaustum q̄ totum icēsu.
q̄ totū cōburebat̄ in honore dei et nihil ex-
eo amedebat̄. h̄mōi enī sacrificium offerē-
bat̄ deo specialit̄ ad tuerentiā maiestatis
ipsius et amorē bonitatis ei⁹. Et cōuenie-

bat statui p̄sonis q̄tum ad implecionem ofilio-
rum. Ideo totum conburebat̄ ut sicut totum
aial resolutum in vaporem sui sum̄ ascede-
bat. ita etiam significat̄ totū hominē et a-
lia q̄ ipsius sunt dei dominio eē s̄biecta et a
eē offerenda. Secundu erat hostia p̄ pro
q̄ offerebatur deo ex m̄itate cōmissionis p̄m
et quenebat statui penitentiā in satisfactioe
p̄itor. tale sacrificiū diuidebat̄ i duab̄ p̄tib.
Nam una pars eius conburebat̄. alia v̄o
cedebat in usum sacerdotum ad significandū
q̄ expiatio p̄m sit a deo p̄ misteriu sacerdotū

Quia erat hostia p̄missa p̄ gratiā actioe
et conueiebat statui p̄ficientiū i implecione m̄-
datoz q̄ q̄medebatur ip̄a die s̄ obuz i iherlm̄
Actu erat hostia p̄missa p̄ voto et salu-
te et p̄peritate offerentiū ex d̄bito b̄nficij ac-
cepti ul̄ accipiendi et ista diuidebat̄ in tres
partes. Nam una p̄s incendebat̄ ad hono-
rem dei. Alia p̄s cedebat in usu sacerdotum.
Terna v̄o pars in usum offerentiū ad sig-
ficandū q̄ salus hoīs p̄cedit a deo mediā
tibus m̄istris dei cooperantib̄ i ipsis hoīb̄
q̄ saluant̄. Int̄ oīa aut̄ dona et b̄nficia que
deus humano generi iam p̄ p̄m̄ lapsō dedit.
p̄cipuum est q̄ dedit filium suū. An̄ d̄. io. m̄.
Sic deus diligit mundum ut filium suū un-
genitum daret ut oīs qui credit in ip̄m nō
pereat s̄ habeat vitam et̄nam et ideo p̄nt̄
simum sacrificiū ē quo ip̄e xp̄s seip̄m obtulit
deo in odorem suauitatis. V̄ d̄. Ep̄he. v. et
p̄ h̄ oīa alia sacrificia in veteri lege offe-
rebant̄ ut hoc unū singulare et p̄cipuum

sacrificium figuraret tamq̄ p̄m̄ p̄ unip̄m̄. un
 apl̄s dicit. hebreoz. x. q̄ sar̄ dos veteris legi
 eadē sepe offerebat hostias q̄ nūq̄ p̄nt au
 firē p̄m̄. x̄ps aut̄ unū p̄ p̄m̄ obtulit in sem
 p̄m̄. In sacrificiis aut̄ dūm̄ nō offerebatur
 nisi de trib⁹ generib⁹ animalū q̄ d̄ripedum. s̄s.
 de genē bouū et ovū et caprū et h̄o erat cō
 ueniens in figurā x̄pi. q̄ ut gl̄o. Levitici. p̄mo
 dicit. X̄ps in vitulo off̄tur p̄ virtutem rotas
 In agno p̄ innocentiam In arietē p̄ puritatem
 In hircō p̄ similitudinem carnis p̄m̄. Pro
 uidit aut̄ lex paupertati offerentia ut q̄ nō pos
 set habē. alial q̄ d̄ripes saltem offeret auent.
 quam q̄ habē nō possit offeret panem et si hoc
 habē nō possit saltem offeret farinam vel spiritus
 Turt̄ significat castitatem. columba caritatem
 Panis significat x̄pm̄ q̄ ē panis vivus. ut d̄
 Jo. vi. q̄ q̄dem erat sicut in sp̄itu p̄ statu legi
 nature in fide patru. Erat aut̄ sicut simila
 in doctrina legis prophetarum Est aut̄ sicut
 panis factus post humanitate assumptam.
 rotus igne idest format⁹ spiritu s̄o in cliba
 no vteri vaginalis q̄ etiā fuit rotus in farina
 gine per labores quos in mundo sustinuit
 in cruce vero q̄ in cruciula adustus. Ni
 malacconem aut̄ h̄ymoi alialū designatur
 puritas mentis. q̄ ut dicit gl̄o. Levitici. i.
 Vitulū offeram⁹ cū carnis sup̄bia vinamus
 Agnum cum irōbiles motus corrigimus. he
 dum cum lasciviam superamus. Turturē dū
 castitatem servamus Panes azimōs cū i azi
 mus sinceritatis epulamur In columba signi
 ficat⁹ carita. s̄ et simplicitas mentis Hal sig.

nificat moralisationē carnis. Chus signifi-
cat duocanon mentis. H' enī ē p̄bas q̄
docet apls nos habē dicens. Prober autē
sapm hō et sic de pane illo edat. Alit enī
indigne accedens ad hō fāimentum multa
mala incit. **Prmo** mala ḡfaciā im-
plus amaricat. **Job. ix.** Panis eius in utero
illius dicit in fel aspidū intansetus id est
supsio panis fāimental' mala ḡfaciāam
nō iustificat s̄ ḡdepmat. **Secundo** indig-
ne sumens grauius inducit patet de uida
in quem post buttellā introiuit sathanas
Job. xii. Sic q̄ in t̄m nub̄ cōtānt ducit
obscurant' quemadmodū luna ip̄tōgis soli
appinuat tanto amplius obscurat.
Tercio indigne cōtānt ducit isinatur.
Quo apls p̄ma. **Corin. xi.** dicit. Ideo inter
uos multi isini et imbecilles et dormiunt
mlta. Super quo dicit glō. Isini sebr̄ et
alys morib' Imbecilles longa mualitudine
et dormiunt mltes sono mortis. **Quo** cantat
paschali tempore. Ab oī mortis impetu tuū
d̄fende p̄lm. **Et** secundo. **Regū. vi.** dicit
Q̄ uia bethstimate mortui sunt. q̄ uident
archam dñi. **Et** oza mortuus ē q̄ ipsam
tetigit. **Eodem** mō cum q̄s accedit indigne
ad hō fāimentum corp̄ xpi glorificatum
nō urit sibi corpus pollutum s̄ caput ab
eo si qd̄ habet cōueniens corpora glorifica-
to s̄z de uita. fortitudine. sanitate. castita-
te. et ceteris q̄ possunt iesse illi corpori pol-
luto s̄m naturalem dispositionem. **Sic** uia
xpi glorificata caput ab aīa indigne cōtānt

cū gratiā alacritate... Ambro. Quanta nā
q̄ cordis contritione q̄to et q̄ lacrimarum
fonte q̄ta reuerentia et tremore q̄ta cor
dis et anime puritate istud diuinissimum
sacramentū ē celebrandū ubi caro tua in
veritate sumitur: ubi sanguis tuus in ve
ritate bibit: ubi sumus om̄ia uigunt: ubi
s̄c̄oz adest p̄ncipia āgeloz: ubi idem ē s̄c̄oz
et sacrificiū mirabilit̄ et ineffabilit̄. **Q̄**
to cū fidei puritate credendo finiter hoc
ē verū corp⁹ et sanguinē xp̄i. Aug⁹. q̄
felicitatē ait. **H**oc fides credat intellige
nō erant: ne aut non inuentum p̄ter
incredibile aut inuentum nō credat sin
gulare: q̄nā potentia creata h̄ nō p̄t.
s̄ solūmodo increata. Eusebius. Inuisibil
s̄c̄oz visibiles creaturas ab̄o suo secreta
ptate rōmutat. **17.**

Sep̄amo caro xp̄i vere ē ab̄ philoso
phorū. **D̄n̄ psal.** Memorā fecit d̄ns
mirabiliū suorū misericors et mise
rator: d̄ns es̄c̄ā dedit timentib⁹ se. **S̄c̄oz**
dū ip̄ due d̄ne s̄c̄. philosophia cū pagānis
et sinagoga cum iudeis magnā h̄t du
bitationē circa sacramentū corp⁹ et san
guinis xp̄i. **Quib⁹** sancta mat̄ ec̄c̄a oc
currit d̄lucens veritatem eorū que illis
stupenda et incredibilia vident̄: ut sit ve
ritas p̄dicamentoz h̄t sacramentū non
r̄pugnet.

Circa p̄dicamentū s̄b̄stantie dubitat
philosophia et sinagoga q̄modo potest
esse q̄ panis et vinū tam s̄bito t̄s̄mutet

in substantia corporis et sanguis christi factio du-
 bitatiois est ista. Eorum que sunt semper diuisa nunquam
 unum fit alterum sicut albedo nunquam fit ni-
 gredo. si subiectum albedinis fit subiectum
 nigredinis. ut dicitur 1. philosophie. Et sicut due forme
 contrarie sunt secundum se diuise utpote principia
 foris differentiarum exites ita due materie sig-
 nate sunt semper diuise utpote exites princi-
 pui materialium diuisionis. ergo non potest esse in hoc
 materia panis fiat hoc materia in indiuisibile
 corpus christi. et ita non potest esse in substantia huius pa-
 nis coacta in substantia corporis christi. Sancta
 mater ecclesia per modum philosophie dicens hoc non est impossi-
 bile in eusebio dicit. Nonnulli tibi et impossibile
 esse non debet in christi substantia trina et
 mota quiescere. Cuiusmodi est in nullo agens
 naturale vel creatum potest agere nisi ad imi-
 tationem forme et per hoc omnis uisio que fit simile
 gen nature est foris. Sed deus est actus infini-
 tus. Unde eius actio se extendit ad totam naturam
 entis non ergo solum potest perficere diuisionem for-
 lem ut scilicet diuise forme sibi in eodem subiecto
 succedant. si diuisionem totius entis ut scilicet
 tota substantia huiusmodi coacta in tota substantia illius
 et hoc agit diuina uirtute in hoc sacramento.
 Nam tota substantia panis coacta in totam
 substantiam corporis christi et tota substantia uini in
 tota substantia sanguis christi. Unde hoc diuisio non est
 foris sed substantialis in quantum continetur in se ipso motus
 naturalis per seipsum non dicitur in substantia. In natura
 etiam satis similia huiusmodi inuenimus. Nam uitis
 humorem aqueum coacta in uinum. sicut homo
 imedit panem que tandem coacta in carnem.

biba vinū qđ cōtat in sanguinē. Hanc si-
multitudinem ponit. 10. damas. dicens. Si-
cut panis et vinum cōseunt in nutrimentū
in corpus hoīs rñō in aliud corp⁹ s̄ in ip-
sum qđ prius erat ita panis p̄positionis. i.
q̄ in altari ponit et vinū cū p̄ cōseunt
in corp⁹ xp̄i qđ prius erat. Et h̄ duo. s̄
panis et vinum non duo sunt. R̄ unum
corp⁹ xp̄i et in h̄o facit deus memoriam
mirabilū suor. s̄. creatiois. q̄ sicut de-
us in principio creauit celum et terram et oīa
q̄ in eis sunt solo v̄bo psal. v̄bo dñi celi f-
mati sunt et itez. qm̄ ip̄e dixit et facta sūt.
ita facit deus in h̄o sacramento, q̄ ut dicit
aug⁹. Accedit v̄bū ad elementū et fit
sacramentū. Nō est ergo in gratiā si v̄bum
dicitur a sacerdote plati utat a deo
maiores virtutem q̄ natura. i. vis in-
ta reb⁹ p̄ quā in hoīe ab̄ et potus iuane
et sanguinem nūtunt. Secundo crōs
synagoge illud ambrosy li. de sacramētis.
ut habet de oses. dist. ij. ca. Reuera mi-
rabile ē. Et hoc nob̄ adhuc sup̄est ut p-
bem⁹ h̄o nō ē qđ natura formit. s̄ qđ be-
nedictio osesuit maiorē q̄ v̄m & b̄ndic-
tionis q̄ nature. q̄ b̄ndictione etiā na-
tura ip̄a mutat. Dignā tenebat moyses
p̄erat eam et facta ē serpens Rursus ap-
phendit caudam serpentis et in v̄ge na-
turam cūct⁹. Vides ergo p̄phetica gratia
bis mutata ē nām et serpentis et v̄ge
Currebat egypti flumina puro instrum-
meatu s̄bito de fontū vems sanguis tepit

erumpere. **N**o erat potus in flayb. Rursus
 no prophete pce s auos cessauit. flumina aqz.
 natura teneauit. **S**i in ualuit humana bene-
 ditio ut naturam conuerteret qd dntem? ipa q
 sethoz diuini ubi ipa dca dñi saluatoris opmitio
 Nam sumentu stud qd accipis rai simone ofiatu
 h' ille. **S**ile habet in fcaide rde. Nam tca illa
 ex q formatu est adam gustu est in carnem et sa-
 guinem ipsius genes. i. **C**arnem excoz loth. vii.
 sa e in statuum salis. ut patet genes. xii. **I**nno-
 uo ofz testamento in' cetera mientula hoc fuit
 pmum s'z qd aqua puit in unu ut patet. Jo.
 y. ca.

Detundo uita predicamentu
 q'itatis dubitant phia et sinagoga quo cor-
 pus xpi tam magnu sub tam puu hostia q
 tinent' et quod totu xp'us sic sub qlibet parte
 speneru panis ul' uini. q' corp' xpi sit orga-
 nitu habet partes detminate distantes.
Est eni de ratione corporis organici detmi-
 nata distantia singulatū partū ab inuice
 sicut oculi ab oculo et alius ab aure. **S**ed
 ho no posset ee si sub qlibz parte sp'erū esset
 totu xps oporteret eni q' sub qlibet pte esset
 qlibet ps et ita ubi esset una pars esset alia
 ergo no p' ee q' totu xps sit sub qlibet par-
 te hostie ul' uini contenti in calice.

Duncta mo' etia p' respondet phie dicens
 q' q' in h' sacramento e sbancia corp' xpi est i
 h' sacramento ex vi sacm'nti. q'itatis autem
 dimensiuu ex vi realis concomitante corp'
 xpi e in h' sacramento p modū sbancie. i. p mo-
 dum quo sbancia e sub dimensionib' no
 aut p modum dimensionū. i. no p illum

cu=

modū quo q̄tatis dimensua alius corporis
ē sub q̄tate dimensua loci. Manifestum
ē autem q̄ natura s̄bante tota ē sub q̄libz
parte dimensionū sub q̄b⁹ cōtinet̄ sicut s̄b
q̄libz parte aeris ē tota nā aeris et sub q̄libz
parte panis ē tota natura panis et h^o indif-
ferent̄ siue dimensiones sint actu diuise sicut ai-
aer diuidit̄ vl' panis fecit̄ vl' etiā sint actu in-
diuise diuisibiles vero potentia et ideo totus
x̄ps ē sub q̄libet parte sp̄ez panis etiā hostia i-
tegra manente et non solū cum frangit̄. **Q̄**
aut h^o sit possibile patet. **Quā** ciuitates. cast.
montes cōtinent̄ in parua pupilla oculi q̄
nō sunt i ea p modum dimensionū suarum.
Etiā in paruo speculo vides maximā p̄ solē
et lunē q̄tates. **Habes** tuipē in paruo per-
tore tuo magnū celestū sapientiā et t̄esta-
ū scientiā. **Donne** i paruo corpore cōtinetur
tota aīq̄ cōnal̄ sicut in corpore magno ergo.
Et **Secundo** responderet synagoge dicent̄.
Circumclusi vndiq̄ erat p̄lus hebreorū
hinc egiptis vallat̄ inde mari clausus.
vngā leuauit moyses separauit se aqua &
in muroz sp̄em aggregauit atq̄ int̄ vndas
via pedestris apparuit quō tanta dimensio
aq̄ru potuit contineri in tam paruo loco
maris? **At** eren iordanus retrorsum cōuert̄
sub contra nām in sui fontis cedit exordū.
Tanta moles aq̄z quō potuit contineri a tā
paruo fonte. **Dicebat** p̄ls patrum. tenuit
moyses petram et aq̄ de petra fluxit. **Hec**
autem nō habuit de se natura s̄ b̄ndictiois
grā. **In** nouo q̄ testamento legitur q̄ x̄ps nā

renū.

rens exiit de clauso huius uero. qz transiit
 p aurea portam dom⁹ dñi q̄ clausa erit ie-
 hui ut esethiel. xliij. ca. poterat. Cum
 i effectioe exiit de clauso sepulchro et ad
 discipulos clausis ianuis inuouit. Si for-
 tasse tibi minus dignum uidet illa credere
 attende qz corp⁹ xpi non e sub hostia naturaliter
 s̄ sacramentaliter et ideo no e ibi sicut locatum
 in loto n̄ e ibi sub dimensionib⁹ p̄p̄is s̄ sub
 dimensionib⁹ q̄ prius fuerant panis & uini
 et ideo cum sb̄stantia de se in ip̄tum sb̄stantia
 no occupet locū nisi in ip̄tum e sub dimensio-
 nib⁹ q̄tatis p̄terea corp⁹ e¹ no r̄t̄it locū
 n̄ occupat plus de loto sub sacramento q̄ di-
 mensiones panis sub q̄b⁹ uelut et tegituo
 occupent et res̄rant. **Tercio** uita p̄or-
 tamentum q̄tatis dubitant phia et syng-
 goga quō accidentia panis et uini putari
 gura color sapor &c. sint sine sb̄iecto. Nemo
 to enim prior n̄t̄e ē t̄moueri posterius. s̄
 sb̄stantia ē n̄t̄it p̄or accedente ut p̄bat
 vii. methaphi. Cum ergo s̄ta consecratione
 no remaneat sb̄stantia panis in h^o sacm̄to
 uidet^r qz non possint remanere accidentia.
Sancti mō etiā p̄o respondet phie dicens
 sensu apparet s̄ta consecratioe oīa accidentia
 panis et uini remanere qd̄ q̄d̄ conabit^r
 p̄ diuinam quidentiam. s̄t. p̄o q̄d̄e qz non
 ē consuetum hominib⁹. s̄ horribile tamē
 hoīs immedere et sanguinem bibere. p̄ponit
 nob̄ caro et sanguis xpi sumenda sub specie
 ebus illoz q̄ scriptus in usu hominis uenit
 s̄s panis et uini. **Secundo** ne h^o sacm̄e

tum ab infidelibus uideretur dū sub specie p-
paa dñi nūm manducarem. **Tercio**
ut dum inuisibile corp⁹ & sanguine dñi
nū sumus h⁹ p̄finit ad meritū fidei. h⁹
tū accidētia in h⁹ sacramento manent sine
subiecto qđ qđam diuina uirtute fieri potest
Cū enī effectus magis dependent a causa
i. qđ a causa secūda p̄t de⁹ qđ est p̄tū
substantie et accidentis p̄ suā infinitā uirtute
confluere in eē accidētis substantia substan-
p̄ quam conseruabāt in eē tamq̄ per
causam primā. Nam accidētia illa q̄
inerant substantie panis post consecrationē
remanent sine subiecto. Alia uero acci-
dentia q̄ inerant panis mediante ip̄tate
modo insunt ipsi ip̄tati sicut prius. Vñ
sunt ibi s̄ subiecto p̄mo. i. sine substantia s̄ nō
sine subiecto p̄mo. Et licet in h⁹ sacramento
aliud sit et aliud uideat nō tū ē ibi ulla
falsitas In nālib⁹ enī uidem⁹ qđ mltā ali-
ter apparent qđ sint. Sol enī apparet qđ
cubiculis rotunditatis ip̄us mltō sit ma-
ioris ip̄tatis qm̄ etiam apparet cube⁹
vl' pallid⁹ qđ tū peregrinatu m̄ssionum
nō ē susceptiuus. Rem⁹ in aqua apparet
turuus seu fractus qđ tū in rei ueritate ē
certus et integer. Etiam febricitanti dul-
cia uidentur amara. **Secundo** respōdēz
synagoge dicens. Nichil prohibet aliqd esse
ordinatum secundum comunē legem natu-
re cui⁹ tū cōtrariū ē ordinatū secundum
speciale p̄uilegiū gratie ut patet in resur-
rectione mortuoz et illuminatione cecoz.

Nam marath fluvius amarissimus erat ut
 sic ins pils bibere non posset Moyses nisi
 lignu in aqua amaritudine suam aqua na-
 tura deposuit qua infusa subito gra tempe-
 ravit. Hoc eam significatu e. Genesis.
 xxv. In ysach q deceptus fuit visu qm
 iacob non cognovit olfactu estumans
 sentire odorem vestimentoz esau et erat
 odor iacob. Gustu qm putavit se come-
 dere de venacione esau. Tactu arbitras
 se tangere man9 esau. Solo auditu no fuit
 deceptus tum dicit. Vox iacob e, et ezethiel.
 ry. cao dicit. Tu fili hois fac tibi vasa trsmi-
 gracionis et trsmigrabis per diem cora eis.
 trsmigrabis aut de loco tuo ad locum al-
 tero in conspectu eoz et efferes foras vasa
 tua q vasa trsmigracionis p diem in ostiu
 eoz. In qb9 vabis p vasa trsmigracionis sig-
 nificantur acritia panis et vini q xps sine
 sbiecto esse fecit vorans ea q non sunt tan9
 ea q sunt. Sub hys trsmigrat de celo ad
 altare et spes ipas sacramentales foras ehu-
 bet in conspectu sacerdotis et fidelium qsi
 vasa in qb9 latet ipius dei et hois p dca-
 tas quemadmodum ibi sequitur. In cali-
 gine efferetis et faciem tua velabis. In
 nouo quoq testamento xps adhuc mor-
 lus existens ondit se petro iacobo et ioha-
 nu in monte in habitu glorioso p trsmigra-
 tionem et tamen nondu erat glori-
 catus scdm corp9. Sicut post resurrectio-
 nem sua qm corp9 suu erat gloriosum
 numq amplius habitum glorie dimissur9

ostendit se duobus discipulis euntibus i emaus
in habitu peregrini. Et magdalene in ha-
bitu peregrini. non ergo mirum si sub velami-
ne accidentium in sacramento se occultat.

Quo circa predicamentum relationis
dubitant pharisaei et synagoga. quomodo esset
totus corpus est in quantum hostia siue parua
siue magna quam essetitas fundat sup uni-
tate quantitas et ita videtur quod determinata
quantitas panis et vini ad materiam hanc fit
menti congrua papae ut dicitur y. de aia. Cum
natura constantium ratio et terminus mag-
nitudinis est et augmenti. Sancta mat-
er etiam primo videtur pharisaeis dicens quod in omnibus
habentibus materiam ratio determinationis
materie sumit ex ordine ad finem sicut
materia ferre est firmum ut sit apta sectioni
Finis autem hanc sacramenti est usus fidelium. Unde
oportet quod quantitas materie hanc sacramenti de-
terminet per operationem ad usum fidelium
Non autem potest esse quod determinet per opera-
tionem ad usum fidelium quod nunc occurrunt alio-
quin sacerdos habens panem prochanos non
posset consecrare multas hostias. Unde sequitur
quod materia hanc sacramenti determinet per opera-
tionem ad usum fidelium absolute. Num-
erus autem fidelium est indeterminatus ideo
materia hanc sacramenti non est determinata.
Sicut numerus indiuiduorum in eadem
specie est determinatus. Etiam unum panem non
determinat ex se ad certum numerum filiorum
Secundo videtur synagoga dicens quod
potestas ministrorum ecclesie ad duo ordinatur

Amo qdē ad effm̄ p̄mū. Secundo ad finē effectus et h̄o secundu non tollit p̄mū. Vñ si sacerdos intendat consecrare corp⁹ xpi p̄mū quem malū finem puta ut irident v̄l veneficiā faciāt p̄t intentionem mali finis peccat nichilominus tñ p̄t potestatem sibi datam p̄ficiat sacramentum. Vñ eglutis vel eglutis hui⁹ sacramenti nō sumit⁹ penes materiam eius sed penes vsum fidelium. Vñ i sequentia d̄? Sumit⁹ boni sumunt mali. forte tamen in egl̄ vite v̄l interitus. Mors ē malis vita bonus. vides parit̄ suspicionis q̄ sit disp̄t̄ exitus. Etiam mānā licet difformiter colligeret⁹. q̄ vly pl⁹ vly minus colligebant. eglut tñ apud oēs inueniebat⁹ iptum ad mensuram. In nouo quoq; testamento multiplicatio panum nō ē fca p̄ modū creationis. sed per additionem extrinsec materie in panes cōse. Vnde aug⁹. dicit sup iohānem. Vñ multiplicat de paucis gr̄is segetes inde in manibus suis multiplicat quinque panes. manifestū ē aut q̄ p̄ conuersionem gr̄ia multiplicantur in segetes. Et licet fuerit multiplicatio in materia tñ in forma et substantia nō fuerunt nisi quinque panes. Consimilit̄ in h̄o sacramento non ē nisi unum corp⁹ xpi licet materia panis multiplicet⁹. Quidam circa p̄dicamentum actionis dubitant philosophia et synagoga quō accidentia sine substantia vere nutriant non solum corpus sumentis. sed etiam aiām et q̄modo possit ēē ad p̄iudicium indigne sumentis.

qm̄ ut d^r in libro. de generatione. Ex eis d^e na-
turam ex qb⁹ sum⁹ Species sacramentales s^t
ut m̄ta ex qb⁹ homo non astat nō enī ams ē
p^o substantiæ ergo species sacramentales nutrire
non possunt. Vñ ambro. li. de sacramentis dicit
Non iste panis est q̄ vadit in corpus s̄ panis
vite etne q̄ aie nre substantiam fulat. Cū
nūt omne qd̄ nutrit vadat in corp⁹ appa-
ret q̄ panis iste non nutrit. **Prā** m̄
etā p̄mo t̄ndet phie dicens q̄ in ipsa confe-
ctione miraculo se dat^r q̄tūta dimensiuē
omne id qd̄ ad materiā p̄tinet et ideo q̄qd̄
posset generari ex materia panis si ess^t totū
potest generari ex p̄dicta q̄tūta dimensiuā
panis v^l vini nō qdem nouo miraculo. s̄
ex in miraculo prius facti. Et q̄ ab⁹ eo nu-
trit q̄ cōuertit in sb̄stantiā nutriti. ut d^r y. de
aia. Spēs aut^m sacramentales p̄nt cōditi i sb̄m̄
aliq̄ q̄ ex eis generat^r. ideo p̄ eandem ratio-
nē p̄nt cōuerti in corp⁹ humanū p̄ q̄ posse
conuerti in cineres v^l in vermes et p̄t h^o
nutriunt. Et licet spēs sacramentales nō sint
substantiā h̄nt t̄ virtutem sb̄m̄que sicut
q̄tūtas dimensiuā panis et vini cōtinet na-
turā p̄p̄riā et accipit miraculose vinū et
p̄p̄rietatem sb̄m̄que. Sicut enī in corpore hu-
mano calor naturalis consumeret hūidum
radicale nisi ab⁹ et potus extrinsecus sume-
ret^r et per abū extrinsecus sūptum dep̄ditū
restauraret^r aliter homo non diu viueret.
Ita quodq̄ spiritualit^r ad vitam gr̄e conser-
uandum et augendū ab⁹ spiritualis ne-
cessarius fuit nob⁹. **Estus** enī viciōz et carnis

95

contra piscinæ et distractiones et quæamina
mundi infestationes spirituum malignorum agi
continue contra humorem nostræ duacionis. Et
ita impugnat animam quæ ipsa debilitaretur
et deficeret nisi istud benedictum viaticum
sumeret et cibum acciperet spirituale. Corpus
autem christi per excellentiam sanctitatis et puri-
tatis et per humorem diuinitatis ita fuit spi-
rituale quod in ipso perfectissime continentur et conue-
niunt ratio tibi per corporeitatem et ratio spiritus
per sanctitatem et puritatem idcirco pla-
uit deo per talem cibum corporalem reducere
hominem ad præstantiam et primariam puritatem
et finalem sanctitatem ut morbo prædicti
congrueret medicina. Homo enim recidit
a vita per cibum corporalem a deo recitum
ab homine usurpatum diabolo suggerente
ideo fuit conueniens ipso reduceretur ad
vitam per cibum spirituales a deo præsti-
tum et ab homine sumptum ipso dei filio minist-
rante et operante. Et sicut in natura
cibus corporalis non solum nutrit et fortificat
corpus sed etiam alterat et dilatat animam medi-
ante corpore. Etiam homini febricitanti panis
et vinum multoties sunt causa mortis que
sanis proficiunt ad salutem. Sic est de corpore christi.
Secundo videtur synagoga dicens quod con-
simile exemplum habemus. in Regum. xii. ca.
cum angelus domini ministravit helie fugienti
a facie uezabel panem subtruncatum de quo
helias bis comedit et ambulauit in fortitu-
dine tibi illi versus ad motum dei. Et secundo
pascalipomenon. xxvi. habet quod osias rex

diuersos status. Tertio distributione grati
 procedenti ex passione xpi ut dicitur di
 tit m. m. ecclesiaste. ierarchie. Vñ talis frac
 tio nõ induit diuisionem xpi. Sicut in natu
 ra diuiso speculo non frangit imago q̄ celu
 tet in ipso. Etiam diuiso corpore hominis nõ
 diuidit̄ aña rational̄. Secundo videt
 synagoge dicens. Licet hostia consecrata di
 uidat̄ in plures partes tñ corp⁹ xpi manet
 integrū et illesum sicut de abrahā legitur
 genes. xxy. ca. q̄ volens imolare filiū suū
 isaac positum sup altari non isaac. sed an
 etem uigulauit. Sic in fractione hostie nõ
 corpus xpi frangit̄. s̄ ip̄tatis dimensua que
 in consecratione pani inerat. In nouo
 q̄ testamento duo discipuli cum q̄b⁹ xps
 ambulauit velut peregrinus in emaus. cog
 nouerunt eū in fractione panis et ip̄e eua
 nuat ab oculis eoz. Septimo circa
 p̄dicamentum ubi dubitant phia et syna
 goga quõ idē corpus xpi numero secundu
 idē eē potest eē in diuersis locis putari.
 diuisis altari⁹ ip̄tatis locus speciedi panis
 nõ ē vacuus. Natura enī nõ patit̄ vacu
 um n̄ ē ibi substantia panis s̄ ē ibi solū
 corp⁹ xpi ergo corpus xpi replet locum
 illum. Sed omne ip̄o replet locum aliq̄
 ē in eo localit̄ ergo corpus xpi ē in hoc
 sacramento localit̄. Sancta m̄ et
 desia p̄ videt phie dicens qd corpus
 xpi nõ ē in hoc sacramento s̄m̄ p̄cipuū mo
 dū ip̄tatis dimensue. s̄ magis s̄m̄
 modū substantie. omne aut̄ corp⁹ loca

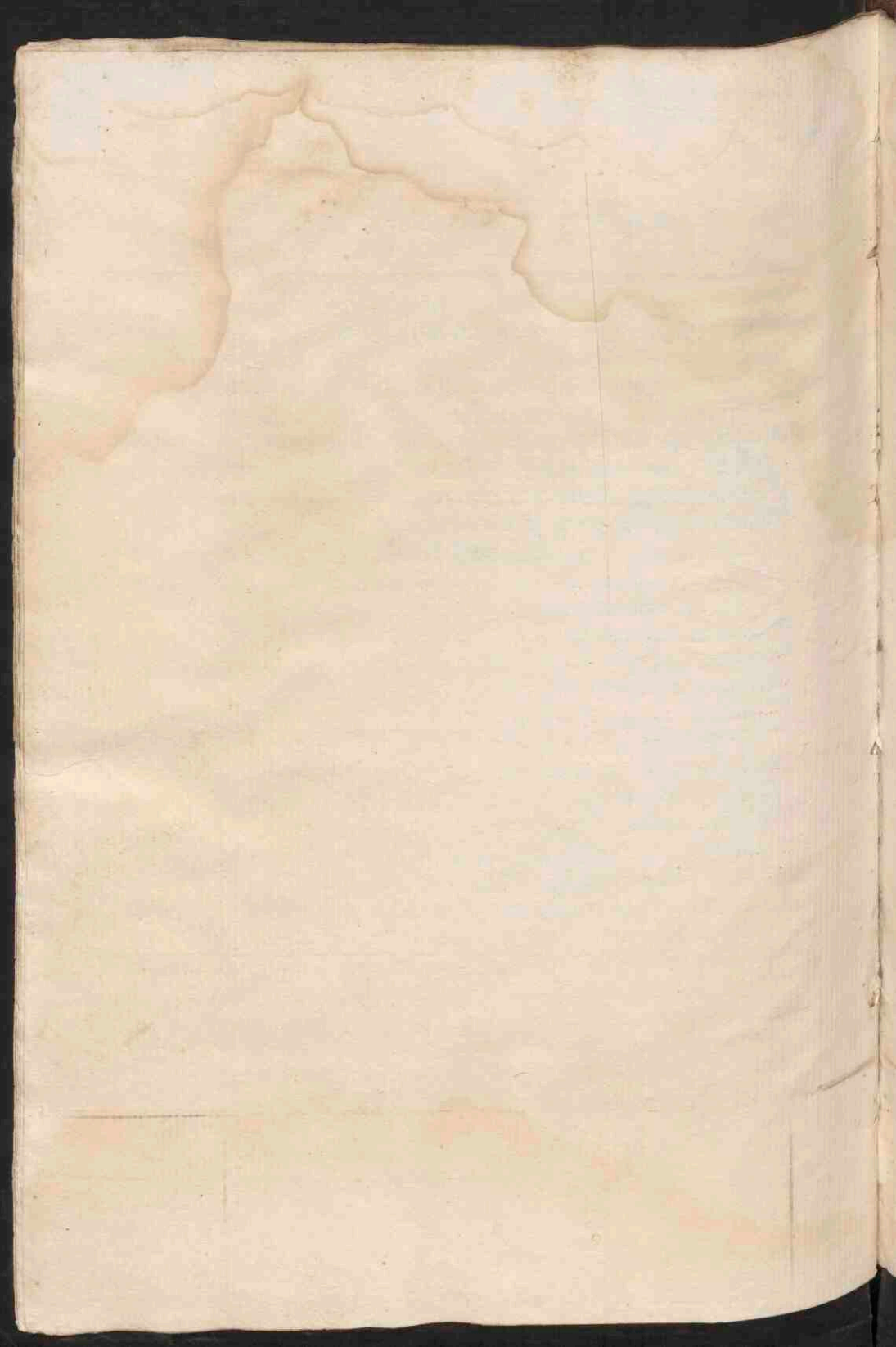
tum est in loco secundum modum quantitatis divine sicut
in spiritu sicut commensuratur loco secundum suam
tatem dimensionem. Unde corpus christi
non est in hoc sacramento sicut in loco, sed per
modum substantie eo sicut modo quo substantia
continetur a dimensionibus quia substantia corporis
christi succedit substantie panis in hoc sacramento
et sicut substantia panis non erat sub suis
dimensionibus localiter sed per modum substantie
ita non substantia corporis christi. Nec tamen
substantia corporis christi est substantia illius
dimensionum sicut erat substantia panis
et ideo panis tunc fuerit dimensionum
localiter erat ibi quia quantitas ad locum
mediantibus partibus dimensionibus. Substantia
autem corporis christi comparatur ad locum
illud mediantibus dimensionibus alienis.
Ita quod conuerso dimensiones proprie corporis christi
comparantur ad locum illud mediante substantia panis
et contra ratione corporis locuta. Unde nullo modo
corpus christi est in hoc sacramento localiter neque locus
ille in quo est corpus christi est vacuus neque etiam
proprie est repletus substantia corporis christi si non
est ibi localiter. Sed est repletus speciebus sacramentorum
quae habent replere locum vel proprie naturam dimensionum
vel saltem miraculose sicut et miraculose subsistunt
per modum substantie. Nam verbum
vocale ab ore loquentis unius et solius proferens
ad aures omnium audientium offertur
quod tamen idem remanet in corde proferentis. Eodem
modo corpus christi sicut remanet in celo et tamen verum
est in altari et in ore omnis sumentis. Etiam
lux solis tamen unita sit in pluribus locis re-

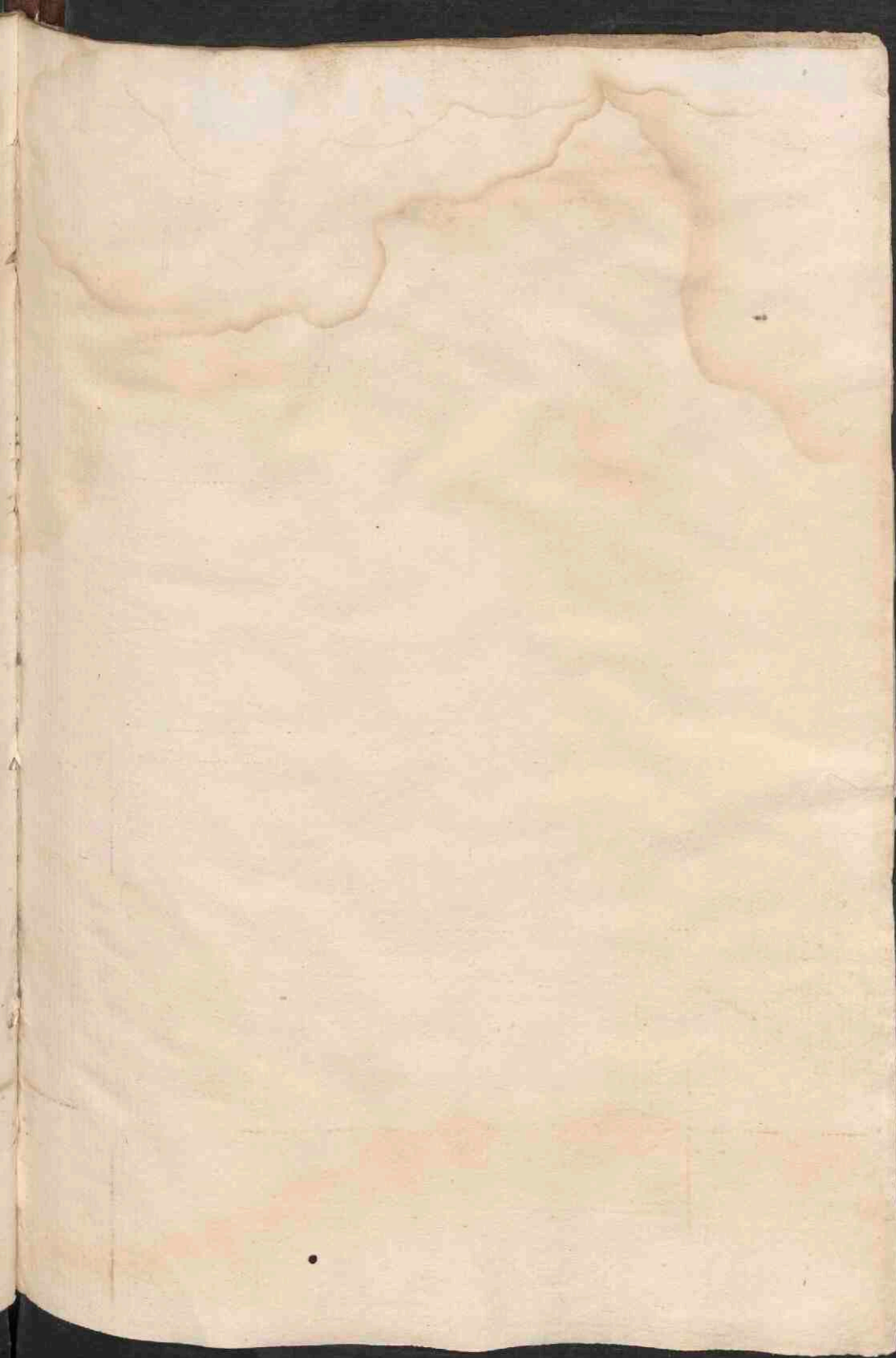
lucet. Quia natura speciei una existens e i di-
 bus suis individuis. Secundo respondet
 synagoga dicens q corpus xpi no e in h^o sac-
 ramento diffinitive qe tuc no eet alibi q in
 h^o altari ubi conficit h^o sacramentū cum in-
 sit et in celo in propria specie et in multis alijs al-
 tarib⁹ sub spe sacramenti. **¶** Tertio etiam e in h^o sac-
 ramento circumscriptive qe no e ibi s^m g^m esse su-
 rationem p^{re}te q^utitatis. **¶** Quare no e ex-
 sup^{er}flua sacramenti n^o e in alia parte alta-
 ris. no arguit q sit ibi diffinitive ul^l circū-
 scriptive. s^c q^u incepit ibi eē p^{ro}fectione et v^{er}u-
 sionem panis et vini. **¶** Qu^o eni sile habet
 numeri. xi. q^u deus accepit de spiritu moysi
 et dedit lerij. v^{er}is n^o t^u putavit moysen spu
 r^uu. iij. Regū. v. d^o q^u helose⁹ exis in tella
 erat p^{re}s in via q^u g^{re}zi puer suus accepit
 vestimenta et talenta a naaman curato ile
 p^{ri}nc. **¶** In nouo q^u testamēto habet q^u idem sup-
 positum filij dei nūo erat i celo. in sepulchro
 et in inf^{er}no post passionē eius. **¶** Octavo
 circa p^{ro}dicamentū q^uo. dubitant ph^{ar}is et syna-
 goga quō no cōsumit^{ur} corp⁹ xpi cum tamē
 cōtinue fideles cōmunitent et manducant
 ipsū q^uo ut dicit Innocētius t^{er}ci^o q^uo d^o de tre-
 tali. x^{ps} sunt tale corp⁹ dedit discipul⁹ q^ule
 habuit. **¶** Sed x^{ps} in terra habuit corp⁹ passi-
 bile et mōrle ergo corp⁹ passibile et mōrle
 discipulis dedit. **¶** Et tale corpus tandem cōsu-
 mit^{ur} cum manducat^{ur} ergo. 2°. **¶** Sancta
 m^o etiam p^{ri}mo respondet ph^{ar}ie dicens q^u idem
 verum corp⁹ xpi erat q^uo a discipul⁹ tunc i
 p^{ro}pria specie videbat^{ur} et in specie sacramenti su-

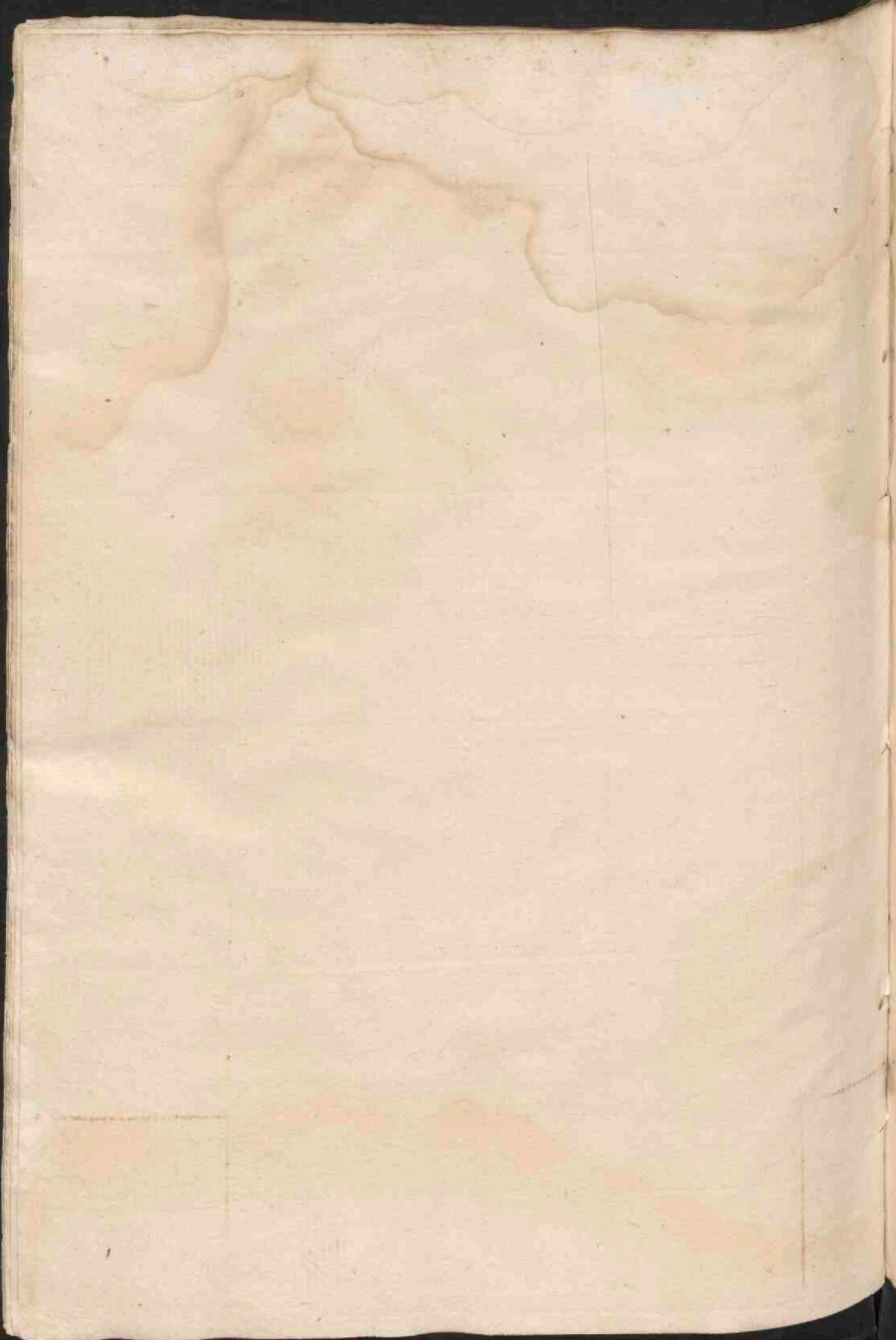
mebat. Non autē erat impassibile s̄m q̄ in
ap̄ta spē videbat̄ q̄nimo erat passioni p̄ca-
tum. Q̄n n̄ ip̄m corpus q̄d in spē sac̄menti
dabat̄ impassibile erat. ip̄passibili t̄n modo
erat s̄b spē sac̄mētā q̄d in se erat passibile. Sic
ē visio req̄at q̄tātū corpous q̄d videt̄ ad ac-
tūstantiam medūm visionis ita passio req̄at
contactū corpous q̄d patit̄ ad ea q̄ agunt. Cor-
pus autē xp̄i s̄m q̄ ē s̄b sac̄mētō nō cōpat̄ nō
ea que circumstant mediūtib⁹ p̄p̄is dīmēsiōi-
b⁹ q̄b⁹ corpora se tangūt. s̄ mediūtib⁹ dīmē-
siōnib⁹ spēz panis et vini et ideo spēz ille s̄
q̄ patit̄ et videt̄ et cōsumit̄ nō autē ip̄sū
corp⁹ x̄i. Sicut ēi ab una sola candela ip̄te
candele attendunt̄ n̄ t̄n lumē p̄me cōsu-
mutur etiā alie tantū h̄nt de lumine sicut
p̄ma eod̄mō ē h̄. Secundo videt̄ synagoge
d̄ns ip̄ corpus xp̄i et diuinitate manduca-
tionis nō cōsumit̄ sicut n̄ lethitus olei n̄
p̄dria facine d̄fererūt per tres ānos et di-
uidiū de q̄ comederūt helius vidua sac̄p̄-
tenti et filius ei⁹ ut d̄t̄ etiā Regū xviij. ca.
In nouo ip̄s testamento septem panes suffecerūt
iij milib⁹ hoīm et t̄n sup̄suerūt septe sp̄orte
fragmentoz ut d̄t̄ marci. viij. capitulo.
Nono circa p̄dicamentū Dicitur dubitant
ph̄ia et synagoga quō corp⁹ xp̄i in celo t̄n
s̄bito descendat i hostiā sup̄ altari t̄n sit t̄n
t̄n distantia vtriusq̄; ab alterutro dicēte
enī ambrosio. libro de sac̄mētis ip̄ illud sac̄-
mentū x̄i sermone vsitat̄. H̄z sermo xp̄i sut̄
cessiue. p̄t̄t̄ ergo h̄ q̄sio sit successiue.
D̄cā mē etiā vidit̄ p̄mo ph̄ie dices q̄ h̄ q̄ū

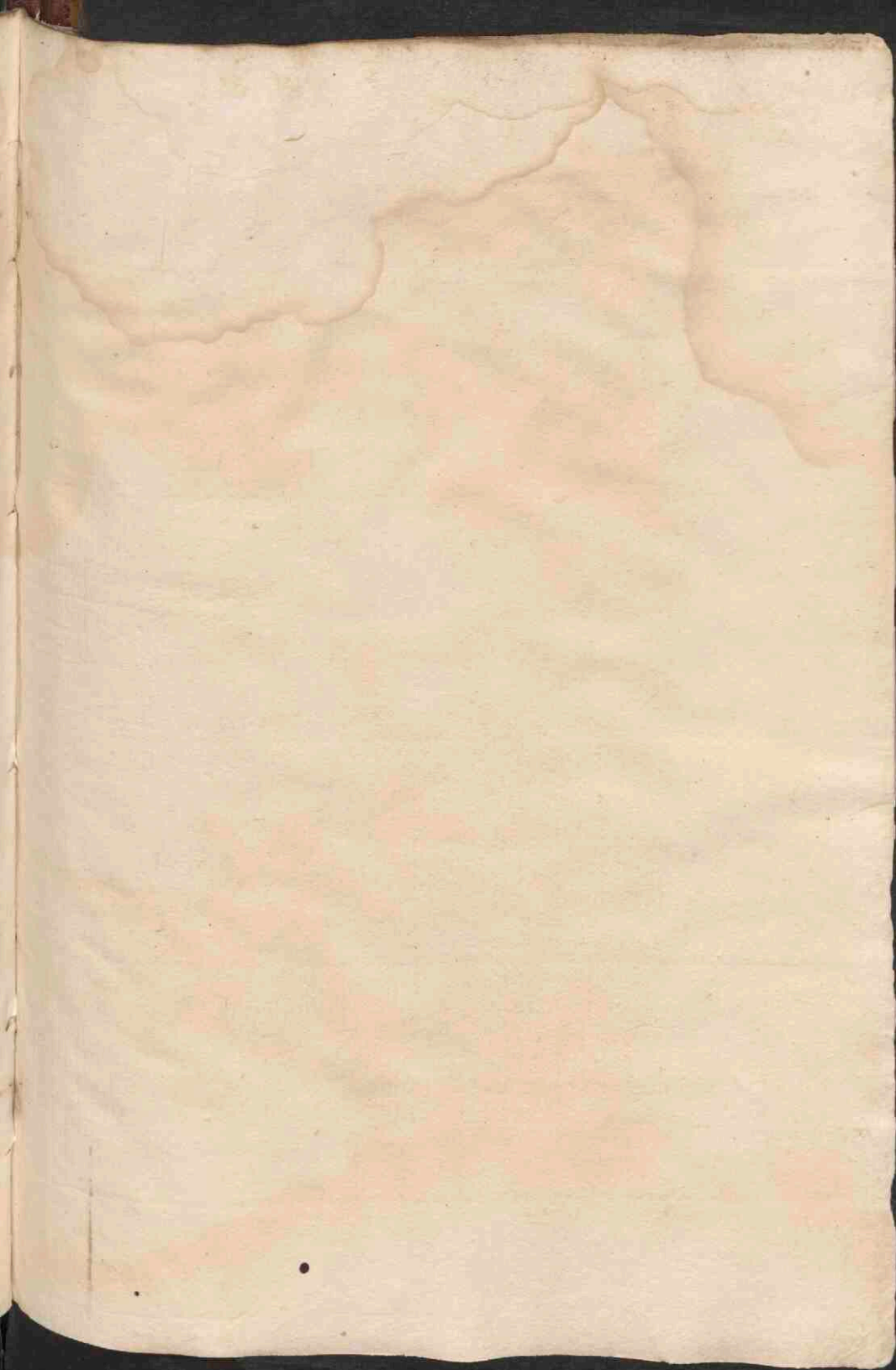
sio e istantanea. **P**mo qde qe sba corporis
 xpi ad qua terminat ista rousio no suscipit
 magis n^r mun⁹. **S**edo qe in hac rousio-
 ne no e aliqd sbiectū qd successive paret^r
Tercio qe agut infinita stute dei nā vlti-
 mo istanti placionis vborū sit illa rousio. tē
 enī vplet^r verborū significatio q e efficitur i
 stāmētōz formis. **S**icut enī luc se vbiqz dif-
 fundit in istanti et oculus sbito ituet celu
 cum tñ sit marina distantia iter ea sit est
 i h^o sacramento. **S**ecundo videt synago-
 ge dñs q creplū h⁹ habet^r daniel xuy.
 de abbatuch q portatus fuit ab angelo
 in utu otuli a uidea in babilonē et abato
 danuele i momento ipm reposuit i uideam
In nouo qd testamento d^r q partes corporū
 humorū sunt in diuis⁹ partib⁹ mūdi distise
 et tñ in momento diuina stute erit resur-
 rectio corporū vt habet^r. i. cor. xv. x.
Secundo circa pōitāmētū habitus dubitat
 phia et synagoga quō no apparet r^o. **T**hūtu
 glorie i h^o sacramento sicut e in celo ai hitus
 glorie sit vna de dotib⁹ corporis glorificā-
 ti et r^o post resurrectionem habuerit corpus
 glorificatū videt^r qd in habitu gloriose da-
 titatis debeat apparere s^b h^o sacramento.
Sancta m^r etiā. i. respondet phie di-
 tens q corp⁹ r^o no p^t i p^ria spē videri n^r
 in vno loco. **U**nde cum videat^r in p^ria spē
 et adorat^r in celo. ideo p^ria spē non videt^r
 i h^o sacramento sicut luc solis no p^t videri
 ab otulo debili. qm excellens sensibile po-
 suū supra sensū corumpit sensum vt d^r. 3.

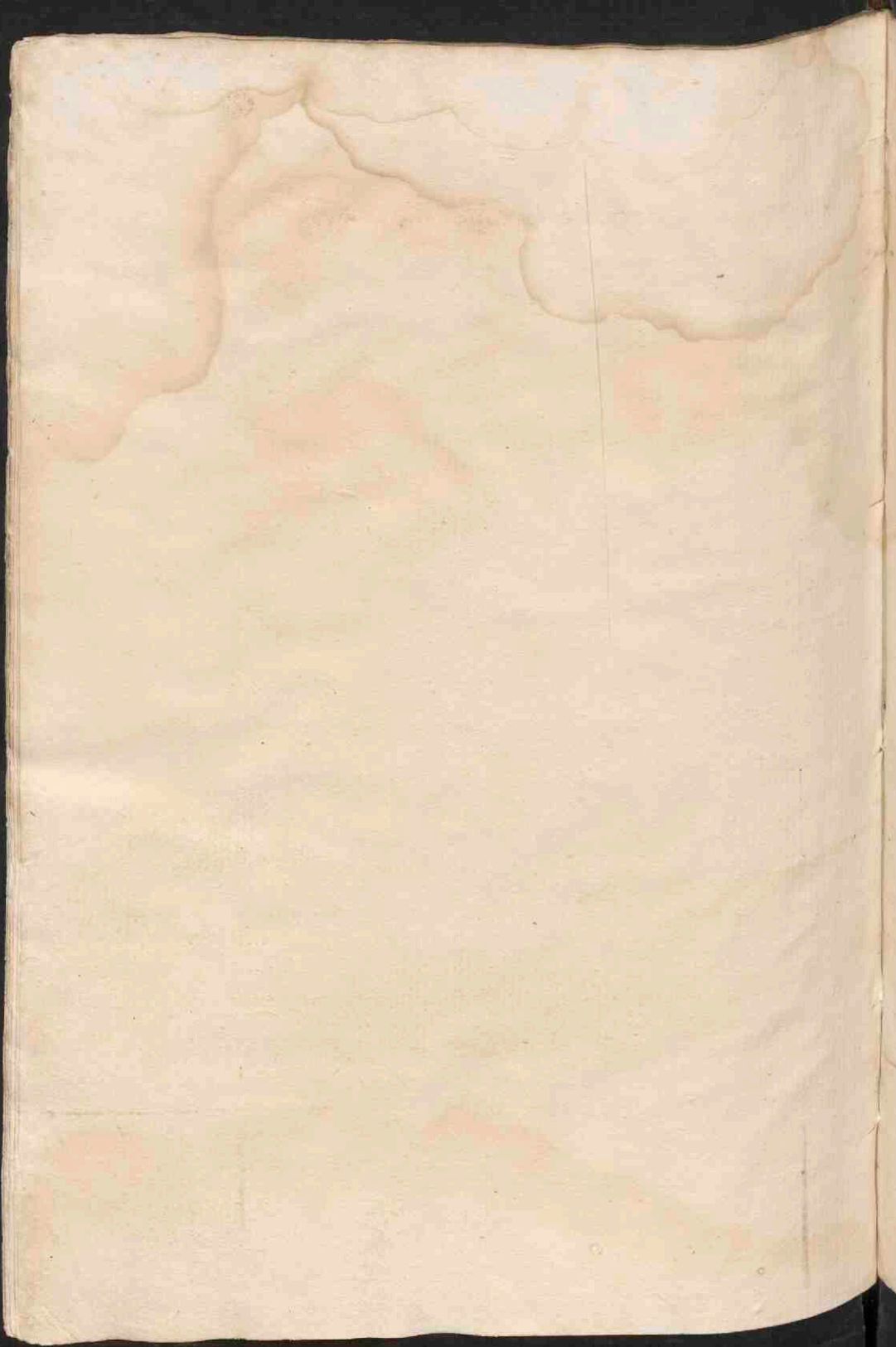
de aia. Deinde in synagoga dicitur quod etiam
deus non apparuit in forma glorie sue. Nam in ca-
lumpna ignis de nocte et in columna nubis de
die predebat populum quem educit de egipto. Si-
militer in forma nubis operiebat tabernaculum testi-
monij. Quorum autem manue dubitavit mori quod
viderat dominum. In nouo quoque testamento ap-
paruit christus post resurrectionem suam discipulis
et thome et non in habitu glorie quod non susti-
nuissent sicut nec in transfiguratione. Et sic
putet quod caro christi uere est ab omni confortatione
mentis et corporis nostri habet per gratiam tandem
per gloriam. **AME**

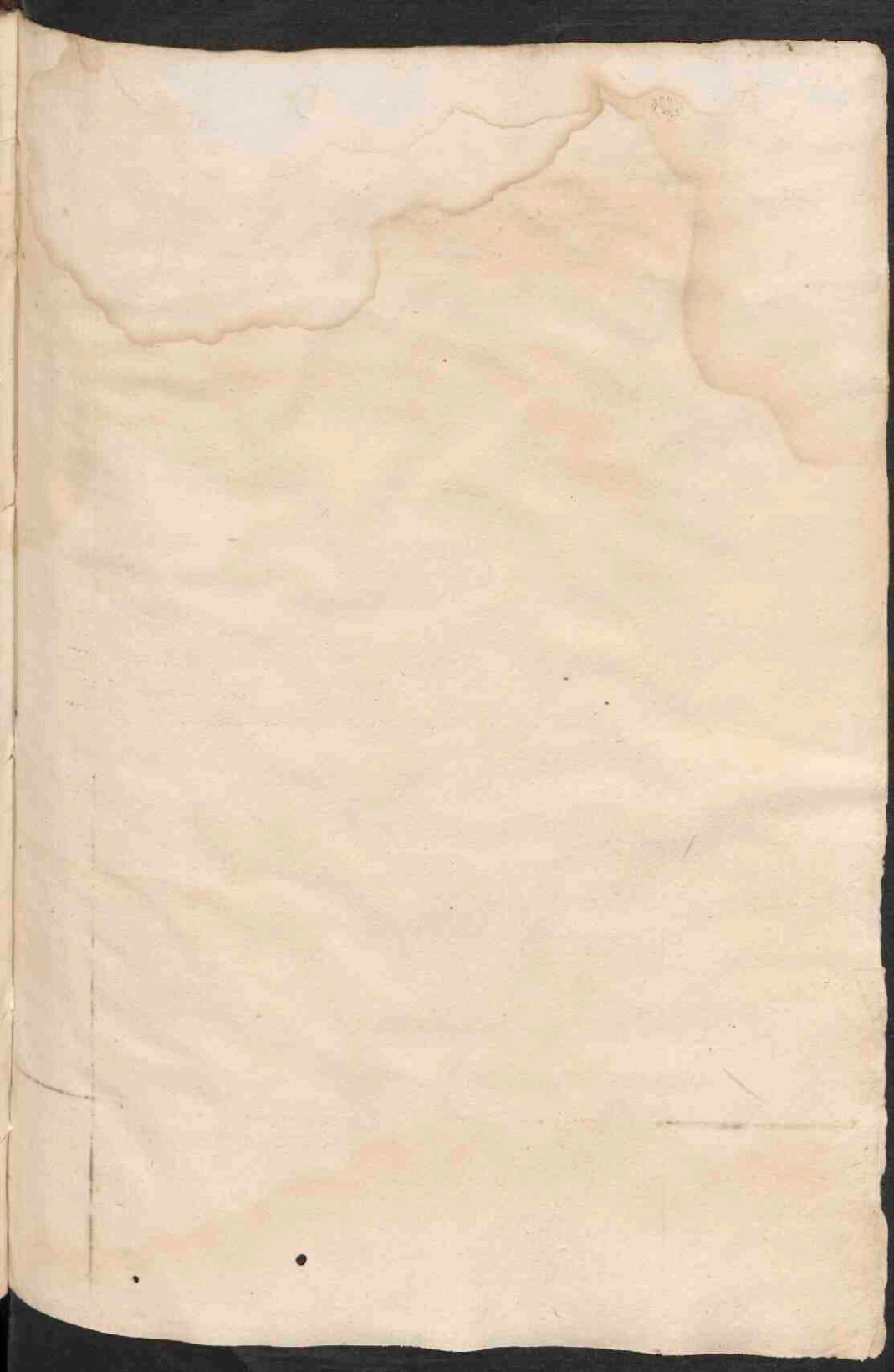

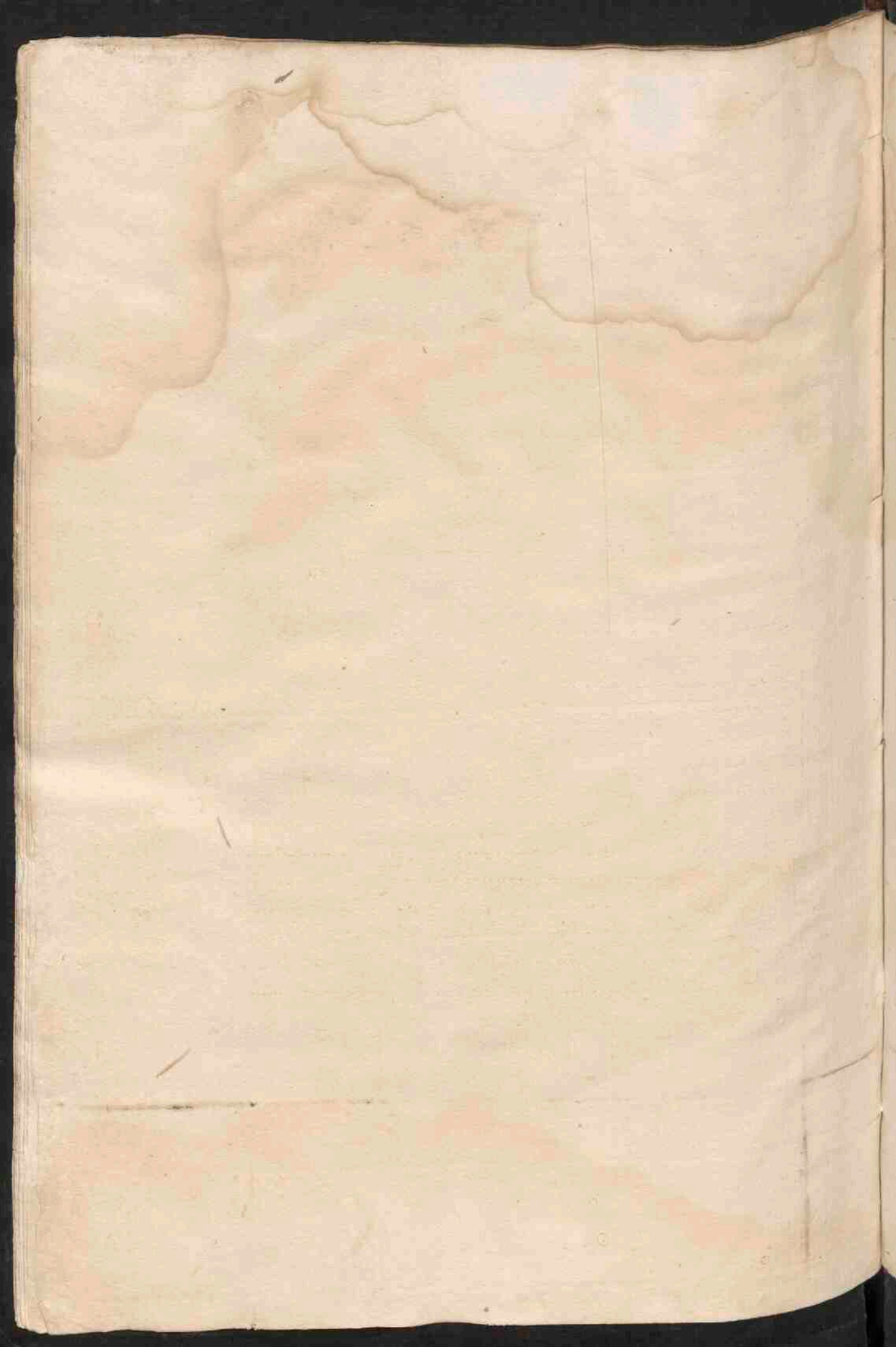

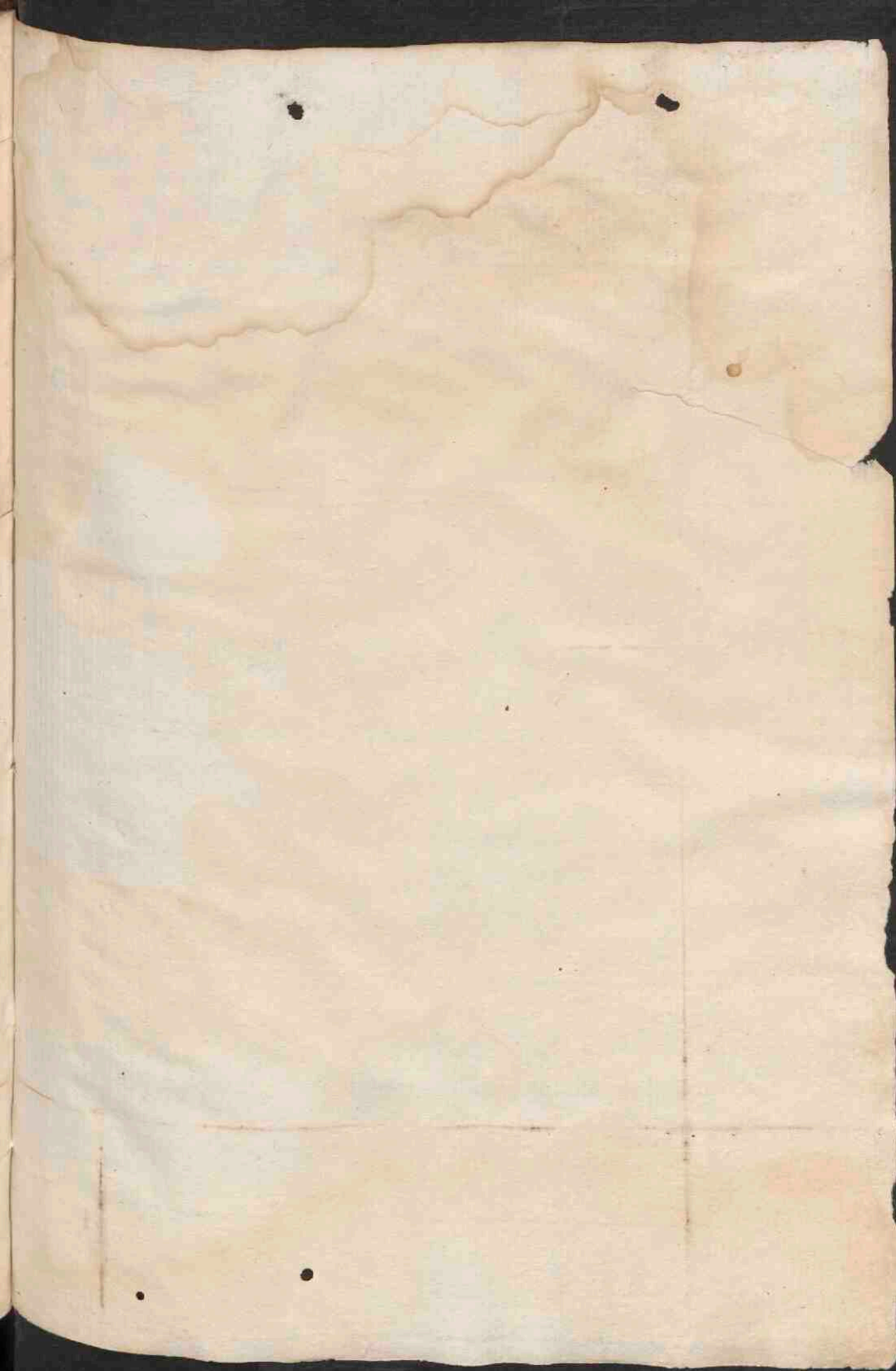

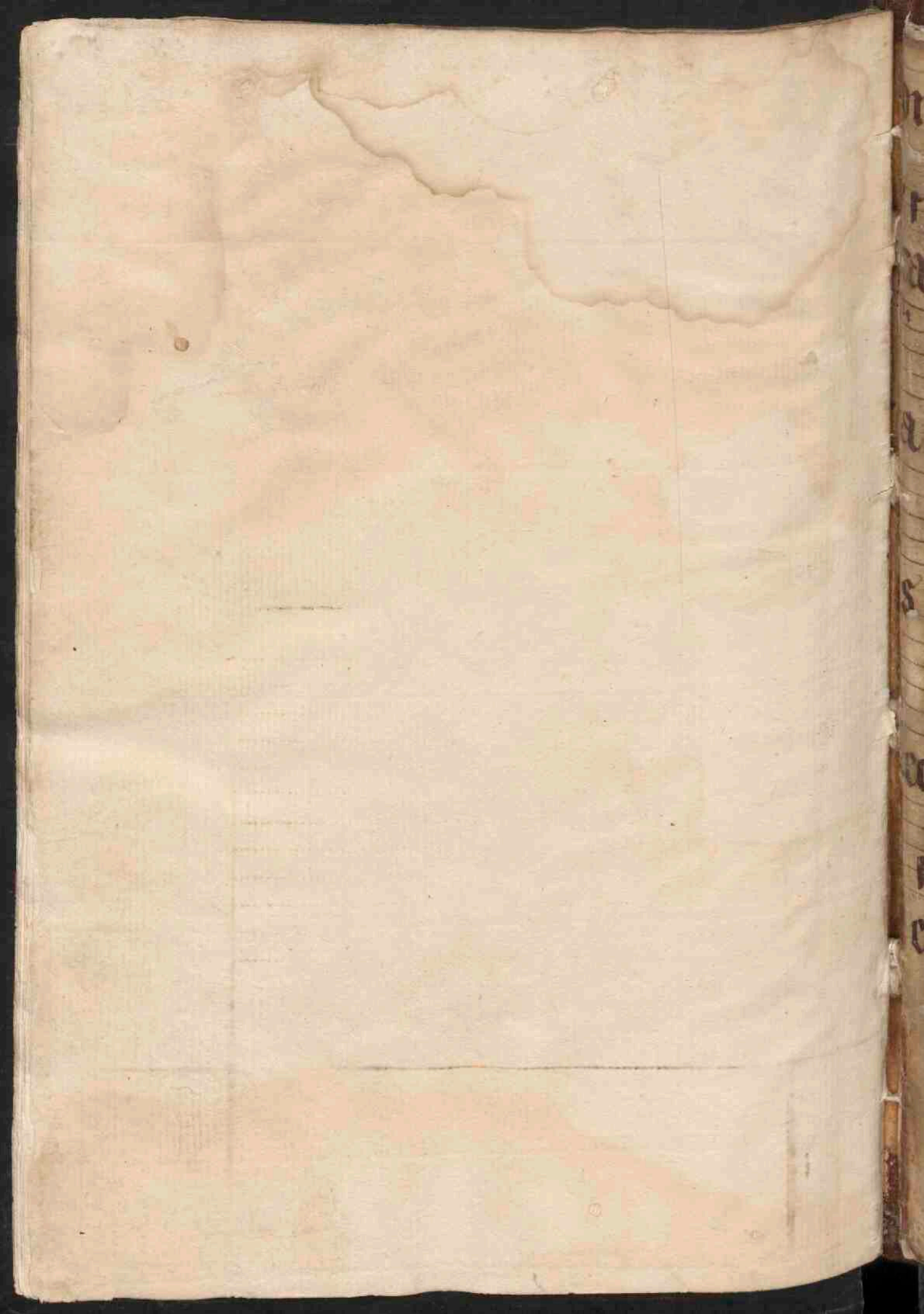

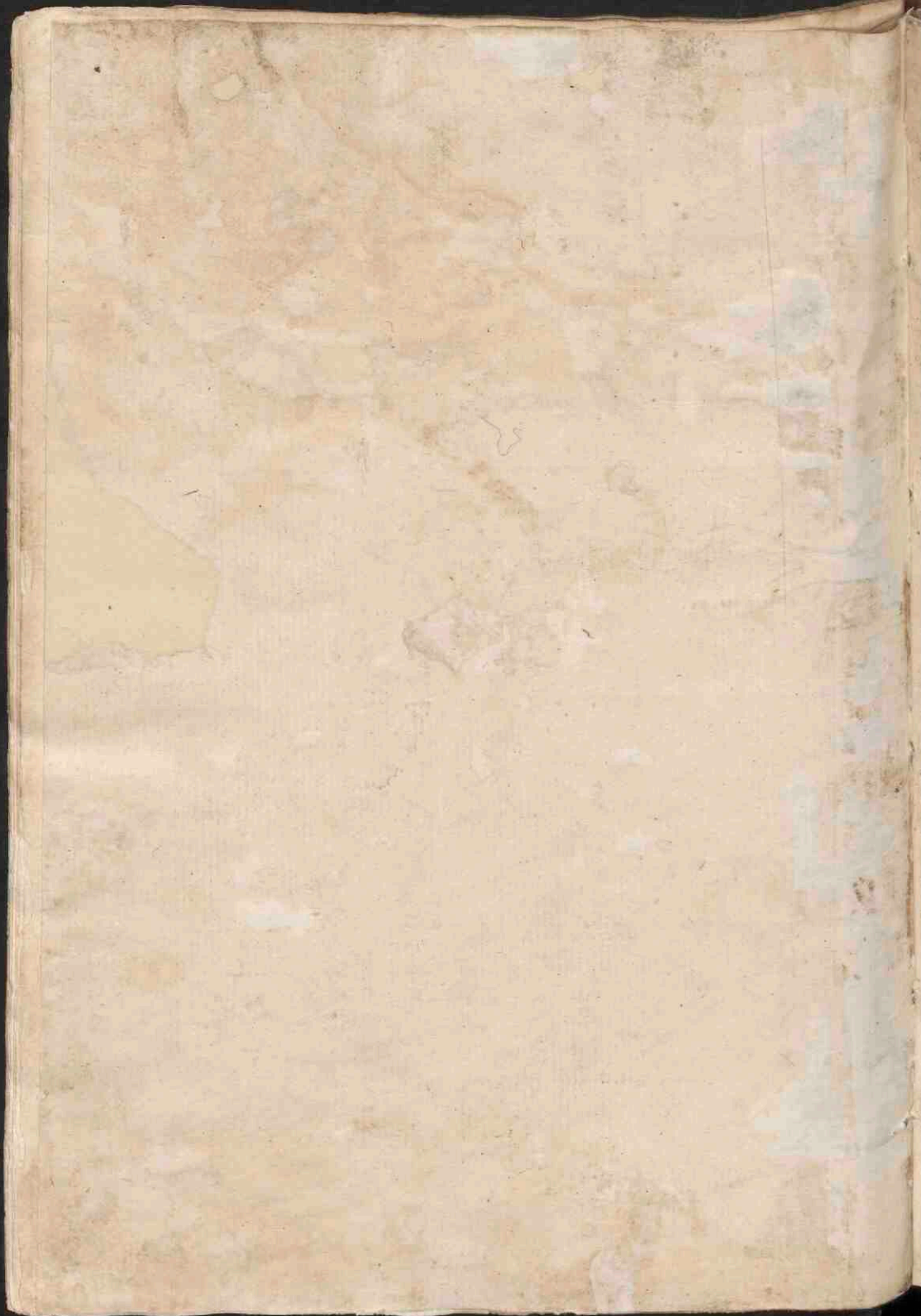

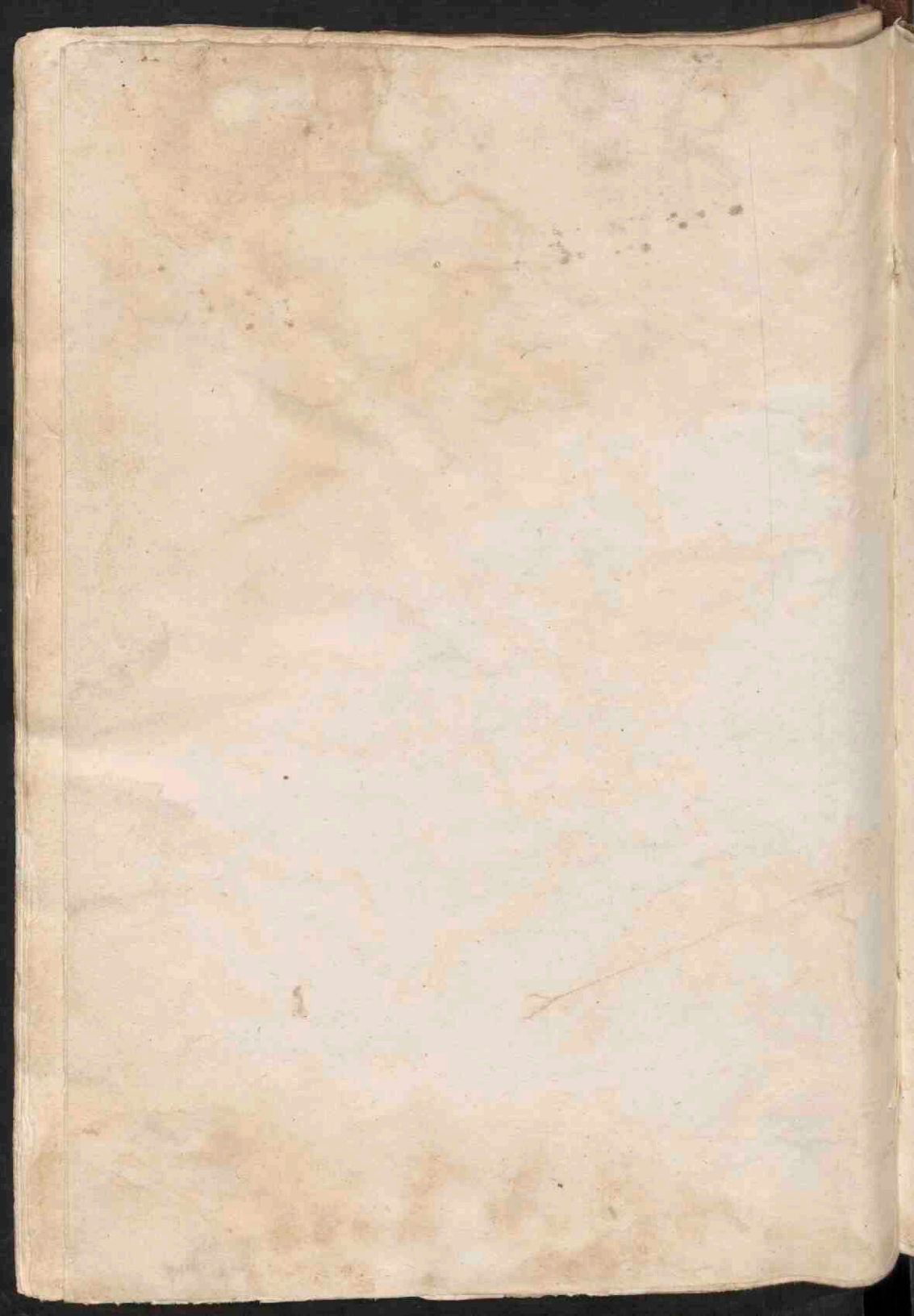

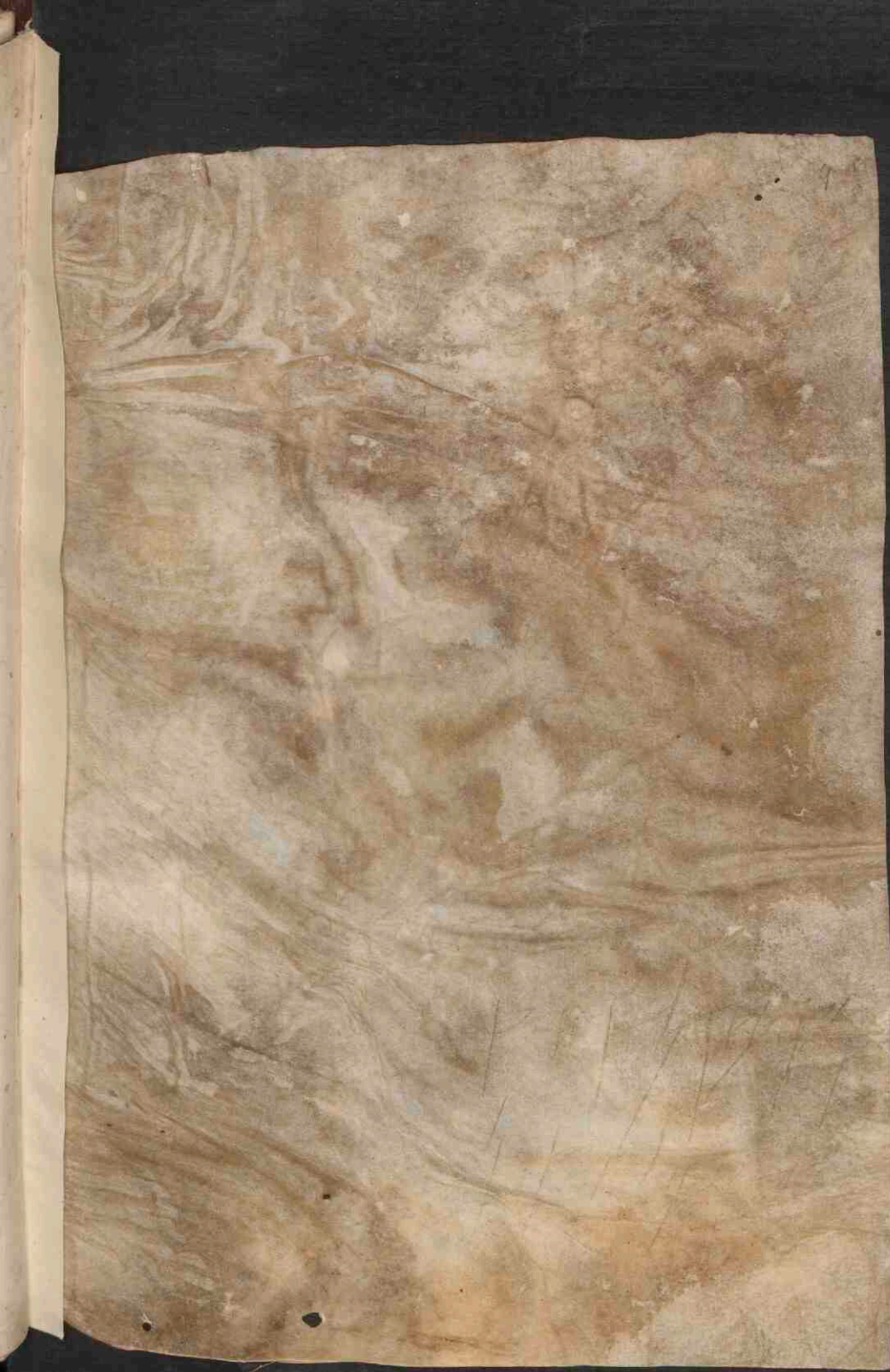

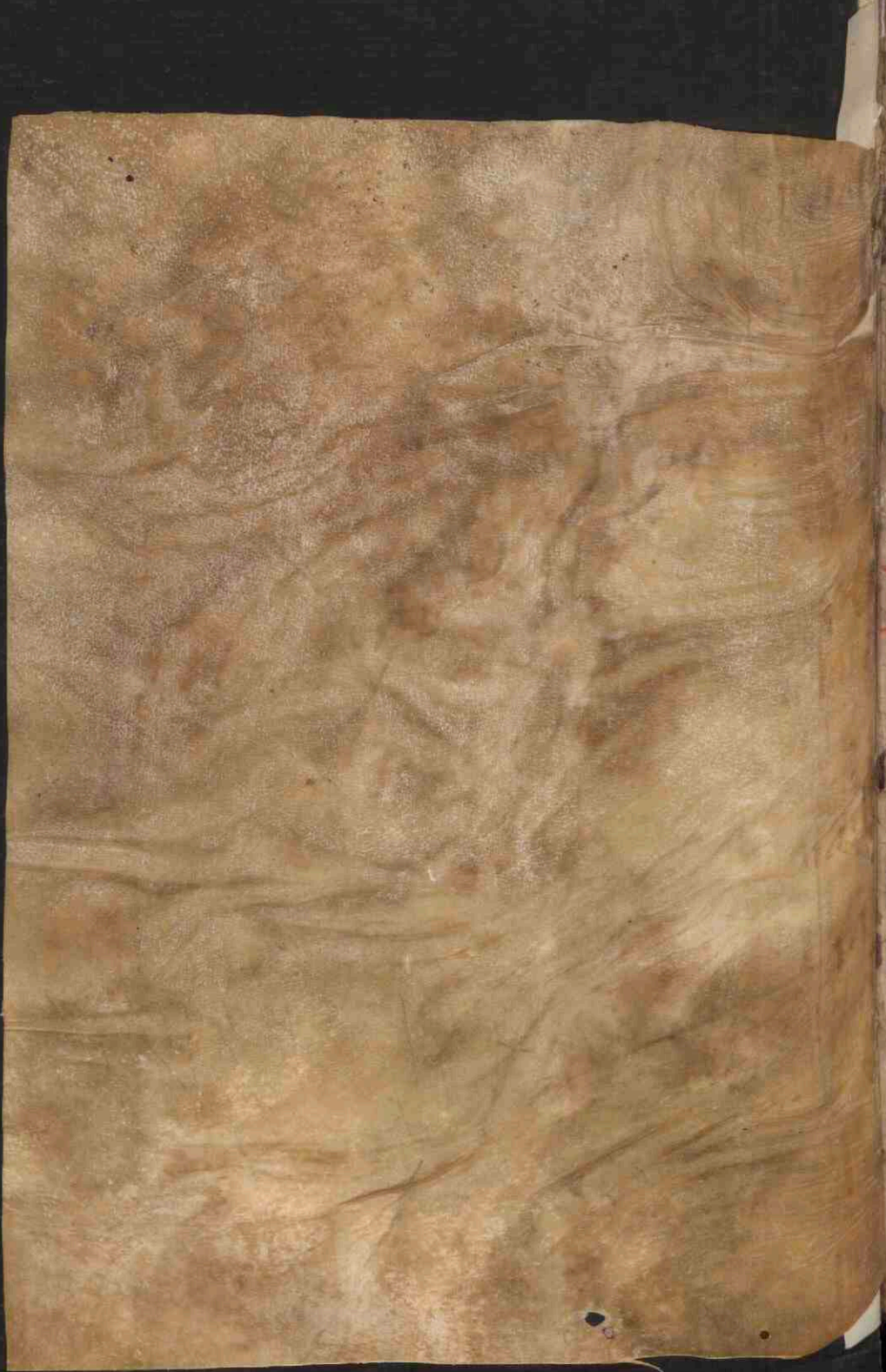
m
r
a f
r
a fa
s ca
r
ocui
r n
cluz

8450-53.

maior gaudeo minor

f r r . f . f

atque ad spiritum prophetiam.

f r r r . f

qui subleuat qui rectorem

f r r . f

Leua gregem duc ad

f . f r r . f

saluetur et letetur cum

f . f r r . f . fca es et inau.

me quod natus. **S**periosa .

antiqua elizabeth

O f f f f
f f f f f f

f f f f f f
gracia lux pellens

f f f f f f
Et mox uerū lum

f f f f f f
inuare uetulam

f f f f f f
de nazareth ut salu

